

„Bůh nešije uniformy.“

Čestmír Oraný

MALÝ JAN

MUŠKÁTOVÝ MĚSÍC

Malý Jan-muškatový měsíc

Věnování

Věnuji všem čistého srdce
a každému zvlášť
s láskou
pro jejich lásku.

Upozornění:

Slangové výrazy a nespisovné tvary jsou nedílnou součástí příběhu.

Oraný Čestmír 2008
Illustrations Oraný Čestmír

Kopírování, také částí, a rozšiřování prostřednictvím filmu, rozhlasu a televize, fotomechanickou reprodukcí, zvukovými médii a systémy na zpracování dat všeho druhu jen s písemným souhlasem autora.

Jakákoliv podobnost prostředí nebo osob se skutečností je pouze náhodná. Děj příběhu je smyšlený nebo pozměněný.

ISBN 978-80-7399-503-4

Jest Jen Jeden Člověk a Jeden Bůh, Jedna Láska a Jeden Život. Je Jen Jediná Láska.

... a viděl jsem sám sebe, jak stoupám po prošlapaných, čistých a obyčejných dřevěných schodech do místa plného lidí, kteří na mne čekali, a já, já nevěděl proč. Šel jsem se zeptat do jiného místa, zda někdo neví, co po mně chtějí, ale spíše mne neviděli nebo neslyšeli.

... a tak jsem se vrátil zpátky. Nastalo ticho a já nevěděl, co jim mám říct. Nevím, jestli si všichni sedli k jednomu z obrovských stolů nebo postávali kolem, koukali na mne a prohlíželi si mne. Na stole nebylo nic kromě truhlářských bílých tužek, takových hranatých, neořezaných, svítících a vonících novotou tužkovin. Bylo jich dvacet dva.

Vzal jsem jednu z nich, první tužku do ruky. Najednou však ztratila pevnost, byla úplně bez dřevěných vláken. Stala se pohyblivá se amorfní žížalou. S odporem jsem ji odhodil. Válela se po stole, vibrovala na koncích, znovu se narovnála, znovu vypadala jako původní, rovná, nová a pravá, jen trochu měnila rozměry, byla kulatá a potom i jinak hranatá. Nakonec, k údivu všech, se proměnila v amorfní hmotu. Byl z ní jakýsi šnek, který zalezl mezi stránky knížky, ležící ledabyly na stole ... a já si jí dříve nevšiml.

A slyšel jsem hlas jako ve snu, který opakoval:

„Spal ji, spal, přečti a spal celou knížku, spálíš tím i veškerou havel, neboť je uvnitř!“

Přítomní na mě zírali hmyzíma očima a nevím, zda souhlasili, nebo ne, spíše očekávali moje rozhodnutí a taky že snad něco řeknu.

Kývnutím hlavy jsem souhlasil se spálením neznámé knížky a v ten okamžik na stole nikdy neležela.

Vzal jsem druhou tužku do ruky a ořezal jí špičku. Tentokrát byla tužka tužkou. A slyšel jsem hlas, který mi říkal:

„Vezmi tužku a napiš písmeno R!“

Poslechl jsem a na obloze jsem začal psát písmeno R. Tužka však byla tak ostrá, jako by místo špice z grafitu byl diamant. Protrhl jsem oblohu jako tapetu a skutečně, skobou prosvítalo hebrejské R. A prostrčil jsem tu tužku škvírou a ona mi zmizela.

Přítomní mne sledovali a mlčeli.

Třetí tužku jsem již do ruky vzít nechtěl. Spíš jsem se chtěl zeptat, co ode mne všichni chtějí slyšet. Jakmile jsem si to pomyslel, všichni přítomní se zvedli a odešli. Zůstal jsem sám, sám u stolu a váhal jsem, zda vzít třetí tužku, a tehdy jsem zaslechl hlas potřetí:

„Proč jsi jim nedal všechny zbylé tužky k psaní, k jejich potřebě a práci?“

Nedokázal jsem odpovědět. Pomyslel jsem si, že by mohli popsat nebo počmárat celou oblohu. Místo toho jsem vzal tu třetí tužku do pravé ruky a začal psát o cestě, která mne přivedla sem, na toto zvláštní místo, po schodech, k tomuto stolu ...

Inu, ozvalo se sborově: „Moudrost, přemoudrost sprostých, velemoudrost ...“ Zůstal jsem sám, sám ve vysoké věži, sám u stolu. Na jeho obrovskou desku se mi začal vykreslovat oblouk měsíce. Díval jsem se tím stolem do hlubin vesmíru s pohledem čistším a jasnějším než za jasných nocí. A viděl jsem a slyšel měsíc uprostřed té nádhery, až jsem se neudržel a vyhrkl: „Bože, ty jsi krásný!“

„Kdo jsi, človíčku, vždyť já delegovanými paprsky noc co noc prohlížím divné světy, které objímám, a káži, kde bude den. Já vidím každý otisk boty v prachu cest, a tvůj, tvůj jsem tu neviděl.“

„Já jsem kupec, smutný a stydlivý.“

„Proč jsi vzal moje tužky, človíčku?“

„Nevěděl jsem, že jsou ... tvoje, chtěl jsem jen napsat pár veršů, k potěše lidí.“

„Hloupý a marný je tvoje žití. Pojď, chyt' se kotvy, vytáhnu tě k stříbrnému žebříku z řetízků kovaných z paprsků v prachu hvězd, kde i ty máš svůj nakroucený, namyšlený řetězec bytí. Po něm stoupají živí i bledí, nemocní i hluší, tiší, po žebříku z pavučinek. Můžeš nahlížet do dění a hemžení, spatříš mnoho bolesti a utrpení a tak málo lásky. Udělám z tebe kupce mého jména, kupce Měsíčkana, budeš psát mýma očima. Daruji ti příběh k potěše lidí, takový ... obyčejně stříbrný.“

Visel jsem na žebříku a bál se výšky. Žádná tu nebyla. Výška nebyla hloubka.

„Co zříš?“

„Vidím světlo a tebe jako směrovku v mé duši, vidím vodníka i rusalku a moře, co pláče, domýšlím příběhy na odvrácené straně noci, aj kouzelníka a malého chlapce, hraje si s vojenským knoflíkem. Vidím básníky i zlo, vidím nenávist i obyčejné naslouchající

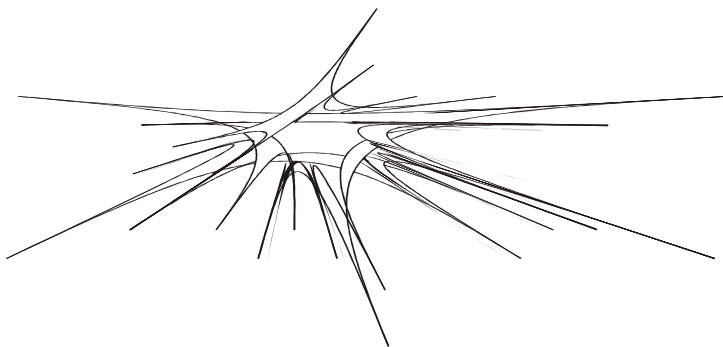
lidi, vidím pestrou babku v bílých ponožkách, jak na igelitovém ubrusu válí nedohořené svíčky z oltáře umělých kytek na starém dřevě, slyším slova, byť jako lanýže pro prasata, voní vzácností a neuchopitelností skutečnosti, slova, jež se promění vně snu v prach pýchavky ... “

„Stačí, teď vidíš mýma očima, jsem spokojen. Hle, podívej, prodám ti příběh, kde tajemství zřetězených písmen otevře ti oblouk k čarokrásným světům, kde i já jsem ukradl kousek svatého, ze svatého svatým. Hle, vem tu třetí tužku počtvrté a začni psát. Já a můj paprsek budou tvou stříbrnou náplní, tvou stříbrnou nití. Já hudbou je slepím s knihou. Trpělivě obestři se jejich paprskem, tedy, ber a piš, kupče! Co mi za to dáš ty, kupče Měsíčkane?“

„Nevím ani, jak tě mám oslovit, natož co ti dát, inu ... “

„I n u, to stačí, i to je kšeft a mně to stačí. Zdát se ti bude příběh jako spícímu dítěti a mně stačí za to žít teplem jeho doteků a hlídat, aby se nevybudilo. Budu čekat, až se ke mně jednou vrátíš, až se probudíš, až mne najdeš v davu plném lidí, kteří taky budou čekat a nebudou vědět proč. Inu, svaté svatým.

Tiše to skrze tebe já vyprávím, milý kupče Měsíčkane, posad' se na stříbrnou kotvu ... vidíš támhle ... malý Jan ... Příběh, na který začne svítit den slunce, Jan, co má můj měsíční cejch, moji ochranu, ten dostane darem tuto planetu, ten spojí přání a naděje lidí, kteří pokorně, trpělivě a tiše budou naslouchat stříbrnému řetězení ... za chvíli svítá, jaký to div, zase svítá ... je čas ...

PRVNÍ DÍL – MUŠKÁTOVÝ MĚSÍC

Krabicová kolena jsou dětský můj domov - tepláková zlodějka – Zachar Jan

Divný, divný byl ten závod, měl svůj vlastní život. Továrna na smrt a na její snědení mrtvol. Tam byly napěchovány všechny pocity zvířat. Jak je divný svět mrtvých zvířat dýchající únavou za kus žoldu, chvat a spěch. Lidská bradavice, o které nikdo nechce slyšet a přemýšlet, že se tu zabíjí s nesmyslným zdůvodněním.

Divný, divný je závod plný nemluvicích a tichých robotů bez myšlenek, bezhlavých a beztělných lidí stojících opodál, mlčících, smířených s otrockou prací z kobky plné mrtvých hmot, co dříve byla živou, aby ji následně někdo sežral. Nerezová železa, pily, háky mučírén, linky a dopravníky nekonečna zvířecí smrti, vlhkost a nesvětelnost, divný závod, tolik vzdálený obětím oltářům, duchu, myšlenkám, naplněný sténáním osudů duší zvířat, s věčnou otázkou proč, proč musí projít hrdly a střevama zbytečných lidských bytostí, aby naplnily stejně krivolaké jejich osudy. Kdyby to tak někdo udělal se sténajícími lidmi, aby zde viseli na hácích, aby je svlékali z kůže, vykosťovali železem ruce a nohy, z břicha uvařili vnitřnosti a udělali z nich tlačenko, byť si na nich někdo mohl pochutnat a nacpat břicho, někdo, determinován jiným prostředím, jinou nutností nebo závislostí pouze v touze po vůni bílkovin a obhajující nutnost jejich zabití, neb by vyšší, vyšší moc či mocnost přežila.

Smutno, těžko je z toho na tomhle světě, smutno a unaveně; ty všemocný a velký lide. Co kdyby se otevřely dveře a vstoupil bys, uprostřed té hmoty, viditelný, však jsi i viditelný, však jsi to vše, o čem sním, má lásko. Neboť tam, kam vchází moje lásko, tam maso nepotřebuje, nepotřebuje moje maso ze mne, aby mohla tvořit, potřebuje jen stůl oběti pro radost, jen radost jeho dítěte, jeho přítomnosti.

Jen to, že mu předá alespoň ždibeček ze své nenucené a pravé moudrosti, faktickým dotykem, pravostí věčných sekvencí čisté pravdy písmen. Aj, taková divná je továrna na smrti při nadbytku, továrna, kterou si zdůvodnil člověk, továrna, která se jednou obrátí proti němu a ... a turnikety zplodí zpětnou vazbu a ... a roboti v lidské kůži nepoznají, zda je to schránka člověka nebo zvířete. Jen

stále bude kouřit a dýmit, stále bude dýmit, nebude vyššího a nižšího, nebude zde láska ani odpuštění, bude jen továrna na smrt, která tu bude stát věčně jako vytesaný obraz v čase. A možnost rozloženou, zetlelou a zchátralou ji opět znovu a znovu vystavět a oživit perkusními nástroji, syčenými pachem teplých vnitřností, čoudem spalovaných pilin, uzených strojů bez vody a syčením přetlakové páry.

Coby parní lokomotiva celku staveb chtěla popojet o kus dál, neboť bude jedno, jestli půjde na porážku zvíře nebo člověk, tak salám bude vonět stejně jako salám ze zvířete, jen nasládlá chuť bude přeražena kořením. Lhostejnost a neúcta člověka je stejná jako zmrzlá cihla ve zdi mrazíren. Blbé železo s jedním hemživce, bez úcty k oběti.

Divná, divná továrna na smrt, divní to roboti, nerezoví, železní, s lidskými bezmyšlenkovými svaly, s přísavkami chapadel zvířecích životů. Mechanismus nervových pil na těla, puch v břicho obrovského modulu závodu na smrt, hmotného organismu chlastajícího vodu, odfukujícího plyny, nebiologická zpětná vazba na pomíjení smrti jako účelu. Kdo se ptá, proč takový život, zvířecí život, život ve zvířecí kůži.

A zpíval já jsem v té babylonské věži nad vším tím utrpením a plakal a volal a cítil jsem, jak moc mne někdo poslouchá, smutný plakal jsem a volal svého jediného Boha, plakal jsem nad cestou, která mne k němu dovedla, plakal jsem s těmi zmařenými zvířecími dušemi, i lidskými.

A díval jsem se na tu věž z obrovské výšky, díval jsem se a srovnával, jestlipak je tak nepatrná v prostoru vůkol a zdalipak je slyšet i hlas volajícího, který zněl jak jednoduché troubení coby mantra všeho živého a pokorného, pro živého a milosrdného procházejícího skrze něj.

A uviděl jsem, jak model očí času se přibližuje k sobě a hlavy byly stále menší a menší, jen uši stále rostly do sloních rozměrů, aby zakryly oči i tvář a naslouchaly o konci v továrně na smrt. A slyšet je obraz nenažranosti lidství, rozhraní lidského břicha.

Jen jeho obsah tvořil černoprdelník Zachar a blázen, štípač dubových polen, jako by udával rytmus galéry, rytmus či tlukot srdce podivné fabriky. Jen černoprdelník Zachar a štípač, blázen dubových polen, tomu všemu rozuměli. A uprostřed toho soustředícího se času zasvítla vzpomínka na moje dětství, na lehce nekomplikovaný vztah

dvou školních duší formovaných tímto prostředím socialistického realismu, Tomem Sowyerem, Ocelovým městem a korunkovými májovkami kina v místní hospodě.

Nezapomenutelný krabicový domov plný skrýší a úkrytů, volnosti, zrcadlení pih, bunkrů v přístřešcích kartonového skladu, katakomb neodhalitelných a maskovaných spojovacích chodeb, půdy, neohra- baných stisků, přerůstání kamarádství i první lásky.

Má Hanemarie.

Divné váhy továrny se začaly překlápět na pocity více než sounále- žitosti s determinovaným okolím. A tak dvě ještě dětské duše ochra- ňovaly svoje poklady ve skrýších kartonového světa. Tvořily ho pis- tolky ze špulky a krabiček od sirek s kolíčky na prádlo, časopisy se ženami v plavkách, modrý, moc modrý, malinký celuloidový autobus bez klíčku, broušená ulomená zátka od karafy. To vše pečlivě zin- ventarizováno v nových plechovkách a uschováno před celým svě- tem tam, přesně tam, kam se chodívalo plakat po vejprasku a snít neuchopitelné a nesplnitelné sny tak moc důležité v každém dětském světě, tiché rozpočítávání, splnitelné naděje podle čehokoliv, třeba kamínků, *věření*, že náhoda se nakloní vždy k dobru či na tu lepší stranu. Divné, divné to kvítí na poli nevnímané zvířecí smrti, moje Hanemarie.

Jaká vlastně byla moje dvoujedničková kamarádka Hanemarie s jadrným smíchem, co si nikdy nehrála s panenkami?

„Honzo, kouřil jsi snad někdy?“ zeptala se holka v modrých teplá- kách s ucouranými a přetrženými gumami na konci rour nohavic, v komisních střevících, zřejmě o tři čísla větších, máminých, ale pohodlných, protože se nemusely šněrovat. Zip na bundě se nedal zapnout kvůli utrženým dvěma zubům. Žabácké kulaté konce prstů, střih na kluka a nevýrazně zahnutý pihovatý nos s nečištěnými zuby dokreslovaly hluboké, tmavé oční linky připravené k budoucímu malování a svádění se začínající jiskrou ženskosti v bezvráskových koutcích úst.

Moje hnědožluté manšestráky s častějšími místy bez vzorku a propínací košili tvořily standard fabrických rychlých děcek ostříha- ných téměř dohola.

Nemělo cenu lhát a mezi námi dvěma se nikdy nelhalo, nebyl totiž důvod.

„No,“ znělo to spíše jako *ne e* a znělo to bojácně přesvědčivě.

„Já jsem ukradla pár letek tomu magorovi, jak jezdí s traktorem, a pak jsem je schovala pod konzervárnu, jenže pak naváželi materiál a jsou pryč.“

„Tomu starýmu, jak ti vždycky říká, abys mu dala ještě letos pusu, nebo že se jí nedočká, protože do příštího roku chcípne?“

„Jo, tomu,“ hrdinsky dodala.

„Co kdyby tě chytil?“

„Já jsem mu tu pusu dala a zároveň ho obrala o ty letky,“ dodala s jistotou, že se nemohlo nic stát. Trochu mne s tím překvapila. Já osobně bych si něco takového nedovolil, nářez po odhalení by za to určitě nestál.

„No a ty jsi kouřila, už?“ dodal jsem po chvíli mlčení, kdy jsme se střídavě dívali na svět přes zabroušenou kuličku od nějaké další karafy s voňavkou.

„Dal mi potáhnout.“

„A co, dobrý?“

„Jo, docela dobrý,“ a po chvíli dodala, „jsou fakt docela dobrý!“

„Hm. Viděl jsem jich spousty v kantýně, tam jak mají ty pálivý bonbony, hnedka pod nima, víš?“ dodal jsem důvěrně zrychlenou řečí a gestikulacemi úměrnými tomuto věku.

„I kdybychom na to uškodlili, stejně nám je neprodají, mají zákaz, ani když si tě někdo pro ně pošle, stejně je továrním děckám nedají.“

„Tak se tam aspoň jdeme podívat,“ navrhl jsem, abychom lelkovitě vyplnili spoustu rozjíveného času bez náplně, jen takového, co se skrýval pod spojenými slovíčky j d u v e n.

„Kdo tam bude dřív?“ A než doznělo soutěživé slovíčko, s kočičí pružností a rychlostí sjížděli jsme únikové žlaby z kartonů. Mně podjela noha a narazil jsem si koleno. Nebylo to nic vážného, a tak jsem se popoběhem dobelhal k těžkým dveřím od jídelny v koridoru, kudy se naháněla prasata z železničních vagonu na jatka. Ve svátek byl v jídelně klid. Už od dveří bylo cítit pětistupňové pivo pro řezníky a vůně tabáku, nějakým podivuhodným, nevysvětlitelným způsobem prolézala jednoduchým systémem zašupovacích skel z kantýny, která tvořila část zadní stěny s unavenými židlemi. S nosem přitisknutým na sklo jsem spolu s ní pozoroval starý regál s umakartovým ubrusem a na něm narovnané vysněné zboží, pálivé bonbony lesanky, plněné bonbony slávie, sladké, zatočené každý zvlášť do papírku se značkou klubu, turecký med za dvacetník

ve špalíčku nebo za korunu kousky v sáčku, pár pohádek čokoládek, sušenky svěženky a monstrózní vafle, konečně i pár žvejkaček pedro uvnitř s cennými obrázky vhodnými ke kšeftování, tabulky mejdlíček a kostky šumáků.

Druhý regál tvořily barevné krabičky cigaret a sirky, některé schované ještě v balíku a jiných pár kousků nedbale pohozených na spodním platu společně s rádoby pár cenovkami.

Slyšel jsem jen demonstrativní povzdech vedle sebe a úkosem oka zahlídl olíznutí skla. Zkusil jsem zašupovačku odsunout. Vznikla malá mezera, zezadu byly jen takové dvě packy na visací zámek. Tentokrát tam byla jen zástrčka ze špulky na motouz, kterými se vážaly salámy. V kantýně nebylo však nic, co by řezníky zajímalo, tak majitel nepokládal za nutné ji ani zamykat.

„Je to jen na špulku,“ tahal jsem za tepláky Hanemarie. Ta ihned natáčela hlavu do škvíry, jako by jí chtěla hned prolézt, stejně si to z takové blízkosti nemohla pořádně prohlédnout.

„Šlo by to pomocí nožíku vystrčit, že jo?“ ale vzápětí jsem se sám bál, aby se toho nechýtila. Já jsem na žádný cigarety ani neměl chuť, ale ty bonbony, představoval jsem si, jak mi šustí celej sáček v kapse, i když bych se s ní poctivě rozdělil.

Hanemarie s úžasnou hbitostí proběhla podél stolů a zmizela za výdejním okýnkem v kuchyni. Běžela zpátky s typickým řeznickým nožem, který se zdál v její žabácké ručce strašně veliký a špičatý. Podávala mi ho do ruky.

„Já nevím,“ ozval se ze mne strach z případného odhalení a vejprasku řemenem. „Co když nás někdo chytne?“

„Honzo, zkus to, jen to zkusíme,“ opřela o mne svoje oči a já cítil její větrnou vůni.

„Co vrátnej?“ obhajoval jsem svou stašpytelnost.

„Ten je rád, že je rád,“ mazácky odpověděla s dospěláckým přehledem, „právě spravuje toho jednosedadlovýho červenýho pincka. Když tak ho uslyšíme, když ho bude zkoušet.“

Demonstrativně jsem naslouchal. Ale nic vysvobozujícího jsem neslyšel, jen bučení krav žízni, co měly jít další den na porážku. Stále jsem váhal.

„Zkus to!“ zazněl rozkaz.

Sedla si vedle mne na bobek a já přes manšestráky cítil její teplo a onu zvláštní, zvláštní mladou vůni vzduchu, takovou čerstvost jako

z bundy, když někdo kolikrát přijde ze zimní meluzíny do kamny vytopené místnosti, vůni tolik odlišnou od tlejícího ovzduší továrny rozkládajících se těl. Znovu jsem postřehl žízňivá zvířata, naháněč Polívka se zase ožral a spal tam s nimi v železných kotcích. Bylo to divné, proč zrovna teď se mi to sápallo na mozek, když mne to ani ze spaní nikdy neprobouzelo, i když jsme bydleli přímo nad stájí.

„Žkus to!“ zaznělo znovu a nebylo úniku.

Hbité polodětské prsty a obrovský skalpel konaly svou práci. Po desetinách milimetru se podařilo po nekonečných pěti minutách hlídání a naslouchání posunout špulku tak, až s obrovským nárazem a hlukem podobným výstřelu spadla za sklem místnosti. Oba jsme se lekli. Nůž mi vypadl z ruky a málem propíchl nohu. Podal jsem jí nůž v alibi, aby to nebylo celý jen na mně při případném výslechu. Odstřčil jsem okýnko a škvíra se posunula o pět centimetrů. Záhy jsem zatáhl okýnko zpátky.

„Jdem do bunkru,“ navrhl jsem a viděl na ní, že se taky klepe. Úprkem a pohyblivostí vlastní tomuto věku zmizeli jsme jako myši a zároveň šmírovali, jestli nás nikdo neviděl. V třetím patře kartonového bunkru jsem se konečně cítili bezpečni. Vůně kartonového lepidla nás zneviditelnila. Zahučeli jsme do nejzazšího koutu, tiskli jsme se vedle sebe, udýchaní, srdce v hrdle ani tak ne únavou, ale vzrušením a strachem. Naše společné tajemství bylo již nevratné, tajemství zlodějů, kteří ještě nic neukradli. Otázka visela ve vzduchu: Co teď?

„Poznají to, nedá se to vrátit zpátky,“ myslel jsem nahlas. Poprvé stál před námi problém, jenom před námi dvěma, ne před rodiči a kamarády, jen před námi, problém přesahující dětské myšlení, skutečné, bez jakýchkoliv životních zkušeností.

„To bude průšvih, seřezou nás stejně, jestli tam vlezem nebo ne, a ještě nás pošlou do polepšovny,“ konstatovala Hanemarie.

„Jo, a proto musíme všechno zatloukat, musíš držet pusu, prostě jsme tam nebyli, jo?“

„To budeme lhát?“

„Jo.“

„Tak jo.“

Bylo ticho, jen občas zabučela kráva.

„Když jsme to otevřeli, tak tam vlezem, vezmem si jedny bonbony slávie a sušenky, ty polomáčené, co máš tak rád,“ tiše pošeptala. Bonbony tak vzácné pro tovární děti.

Odpolední slunce prodlužovalo nečetné škvíry v přístřešku a jako by udávalo směr a radilo, co máme dělat. Dvě srdce v kartonovém koutku stále bušila do spánků. Dodnes nevím, proč jsem tehdy oproti výchově k pořádku a zdravému rozumu souhlasil, asi to byl vzdor možná podvědomí vůči násilí a špíně systému továrny na smrt. Bylo v ten okamžik lepší být zlodějem.

Pár vteřin nás dělilo od přistání v kantýně. Omamná vůně piva výčepního pultu, bonbony zmizely pod teplákovou bundou, sušenky v kapse a byl jsem venku v jídelně.

„Dělej, Marie!“ na můj vkus bagrovala až moc. Vytáhl jsem ji za ruku, zašoupl okýnko a za pár vteřin jsme zmizeli ve vůni kartonů a prázdných plechovek.

Stejně kout krabicového domova.

„Máš?“

„Mám.“

„Vrátíme to zpátky?“

„Nevím.“

„Já mám strach.“

„Já taky.“

„Budem lhát?“

„Jo, budeme lhát!“

Tiskli jsme se k sobě. Zacítili jsme vůni koření z míchárn. Strach, zvláštní pocit sounáležitosti, strach a chvění, zvláštní dotyky nesmělého, nedospělého těla. Čtyři oči přivýklé šeru. Bylo ticho.

„Rozdělíme bonbony?“

„Ne!“

„Máme to dohromady!“

„Jo, dohromady.“

Podala mi jednu slávii. Rozbalil jsem ji. Cukr zalejval organismus příjemným teplem a pečtil zatloukání. Byl klid, jako by se nic nestalo. Prohlížel jsem střílnami okolí a schoulil se k ní do kouta. Ukryli jsme pečlivě kořist do prázdných plechovek a zakryli ji víčky, dali přes ni gumičky z pistolky, aby ji náhodou nesežraly myši či nějaká krysa.

„Bude to naše tajemství.“

„Jo, na celý život, jako Vinnetou.“

„Jo, jako Vinnetou a Old Shatterhand?“

„Jo, na celý život.“

„Jo, na celý život, vid’.“

„Jo, nezhadíš mě nikdy?“

„Nezhadím, čestný pionýrský.“

Položila svoji malou hlavičku na moje rameno a já se v tu chvíli cítil jako bohatýr Ilja Muromec.

„Tohle je náš domov, jo?“

„Jo.“

Hrbolatá, velká a vytahaná tepláková kolena si tiskla pod bradu a já taky. Dvě tovární děcka pečetěná stejnými osudy a determinovaná ubohým prostředím, schoulena v břichu továrny na zvířecí smrt, přichystaná vzdorovat kruhu násilí a krutosti, čelící osudu pomocí ukradených bonbonů a párem sušenek. Dětský svět byl najednou ten tam a už nikdy nebylo jako před tím.

Do druhého dne jsem téměř nespál, tajemství chtělo ven a ven. Konečně jsme se sešli.

„Tak co?“

„Dobry, Honzo, a ty?“

„Jo, dobry, nekecla jsi to ségre?“

„Ne, a ty bráchovi?“

„Ne.“

„Už to zjistili?“

„Ne.“

Zalezli jsme do kouta. Díval jsem se na její špinavé suché ruce od lezení po kartonech, do jejích kulatých velkých očí a lehce se otřel tváří o její tvář. Mlčela, jen mrkala dlouhými řasami a tiskla se ještě víc a víc ke mně a lehce mne olízla.

Divná, divná továrna na smrt a v ní tovární holka, která k ní patřila stejně jako já, do jednoho klubíčka s naivními přáními. A tak jak plynul čas, přerůstala moje tepláková zlodějka s hranatými koleny do propínacích šatů a puntíčkovaných či skládaných sukní v mladou krásnou slečnu. Vždycky jsem si vzpomněl na teplákovou blůzu s utrženými dvěma zoubky na zipu a můj jediný překrásný krabicový domov se skříšemi, sněním a tajemstvím uprostřed divné továrny na smrt, divný spektakl, mocné dětské uchopitelné štěstí v bonbonech značky Slávia. Jako bych slyšel hudbu v kartonových

krabicích a uzavření dvou duší do jedné z nich. Tam jsem uviděl jemné dětské špinavé ruce od zaprášených kartonů držící v dlaních předosudy na začátku cest. Bylo to krabicové pouto, krabicové srdce v nedorostlých kostech, můj jediný skutečný krabicový domov, který jsem skutečně našel až na konci své životní cesty.

V bunkru, nad známým krabicovým koutkem, jsem druhý den našel vzkaz psaný červenou a fialovou inkoustovou tužkou, jakou používali mistři a které vždy patřily k mistrovským insigniím nošeným za uchem pod čepicí. Mnohokrát jsem se divil, že tužky nespádly při různých pohybech hlavy, musel to být jakýsi tužkový artistický výkon. Sám jsem to bez úspěchu několikrát zkoušel. Stálo tam napsáno hůlkovým písmem: Večer v osm nad kotelnou. HM.

Vypadalo to, že to bude moc důležitý, protože jistojistě věděla, že po osmý je problematický dostat se z tovární ubytovny a vymyšlená výmluva předpokládala velkou váhu. Nakonec jsem to nahrál na úkoly do školy, že se jdu zeptat, jestli jsem něco nezapomněl, to docela zabralo. Běžel jsem jako vítr kolem kompresoru s obrovským kolem, které mi připomínalo Verneovo Ocelové město, do obrovské kotelny s několika kotli na uhlí, s mosaznými budíky, s rafičkami umně zpracovanými jako na starých pen-dlovkách na půdě, s červenými a modrými okruhy teplot, s různými variátory a systémem zábradlí a roštů, vše jakoby pečlivě vyleštěné obsluhou. Kotelna měla nezbyvatelný čuch nespáleného kouře. Po otevření druhých lítaček, otlučených od vození kotoučů a japonek uhlí, na mne dýchl toto pekelné prostředí dusivým teplem. V rohu, za rádoby zástěnou, seděl na sdrátovaném nemocničním lehátku pokrytém vrstvou krabic topič černoprdelník Zachar, vlastním jménem snad Jan Zachariáš. Toho maminky používaly jako příklad pekelníka, který zlobivé děti hází do pece. Skutečně vypadal jako čertův švagr, zažraný prach byl v každém póru na rukách i v obličejí, kysličník uhelnatý z něj byl cítit na sto honů. Nemohl si mne nevšimnout.

„Ahoj strejdo!“ pozdravil jsem slušňácky a chtěl jsem se zeptat, zda tu neproskočila moje soukmenovkyně.

„Pojď sem, chlapče, neboj se mne!“

„Já se tě nebojím, nemám proč.“ Stoupl jsem si před něho. Vzal si moje polodospělé ruce do svých a já cítil mohutnost, tvrdost jeho upracovaných mozolnatých dlaní. Jako by se mi v tu chvíli zdálo, že

všechno to uhlí z železničních vagonů nasypal do nenasytných věčných kotlů jen těma rukama bez lopaty.

„Tvoje ruce jsou mémi.“ říkal tiše a díval se upřeně skrze ně. „Ty napíšeš svědectví o Boží slávě, to, co já jsem měl udělat dávno.“

Věděl jsem, že je skoro poloslepý, že bydlí tady v kotelně a lidé ho považují za neškodného blázna. Tentokrát to potvrdzoval. Stále mumlal něco jako - člověče, zastav se -, nikdo nikdy však tomu nevěnoval sebemenší pozornost. Aniž čekal, že něco na to povím, pokračoval:

„Ty jsi malý Jan, chlapče, a v tvých dlaních vidím svůj život i tvůj život a zřím, že stejné podstaty je a můj kruh života se uzavře.“

Viděl jsem, jak po jeho černých tvářích stékají slzy. Bylo mi líto, že pláče.

„Hle, každý člověk, kterého potkáš, se zastaví a spatří uvnitř sebe část Boha jako v zrcadle. Ty jsi moje zrcadlo, ty předběhneš zapadající slunce za horizontem, abys ho znovu našel dřív, než se rozední, a čas jako kulisy na louku položíš vedle sebe. A vyprávět to budeš lidem, kteří tě nepochopí.

Hle, vidím dvacet dva písmen, co byly vytesány plamenným perem na ohnivé a hroznivé koruně, neboť moudří jsou ti, kdo tě budou nazývat mužem, neboť více jmen máš než obyčejní lidé, a nebude tvůj výlet na světě jen darmo času.

Aj, přijde čas, kdy černá dívka sejme závoj a umyje ti tvář, natře ji vonným olejem a utře svými vlasy. Hle, křivky jejích boků budou jako náhrdelník a zatancuje. Je shlížející jako jitřenka, krásná jako luna, čistá jako palčivé slunce, majestátná jako vztyčené praporec ... Nedívej se na ni, že je černá, osmahlá je sluncem ...“

Nevěděl jsem, co mám dělat, a jako kluk jsem vlastně vůbec nic nechápal. Začal jsem se bát, nevím, jestli si to vůbec uvědomoval, že držel moje ruce ve svých tak pevně, že hrozilo, že mně je za okamžik rozdrtí. Můj zrak padl na starý vojenský kopřivák, kterým se přikrýval. Všiml si toho. Pustil mi ruce a z kabátu utrl obrovský zlatý knoflík, trochu opotřebovaný, ale zářivě krásně žlutý a dal mi ho do dlaně, až mne to opět zbolelo. Zdálo se mi, jako by to bylo jeho nejceněnější bohatství. Vzal jsem si jej, zbyly mu ještě aspoň dva.

„Vem si ho, chlapče, vem si jej od pekelníka černoprdelníka, neboť já vím, co ty budeš vědět, a běž, běž po cestách, které tě dovedou zpátky do tvého krabicového světa.“

Zvláštní, zvláštní jsem měl tenkrát pocit, jako by byl Zachar z jiného světa, viděl jsem pořád jeho tvář a oči, co mu svítily z mozku, starou tvář, však jemnou, vnímavou, spletenou z větví stromu a větviček, tvář pod korunou stromu, jemnou, upředenou z pavučinek a pavučin věků. A uvnitř té tváře uprostřed i vzadu, vzadu v hlavě, viděl jsem chomáče souhvězdí takových žlutých nebo spíše oranžových mlhovin, snad tam byl začátek vesmíru, žhavý, hustý, hnědý až oranžový, žhnoucí coby dřevěné uhlíky v kovářské výhni. Tvář nemluvila, nepohnula se, jen podobná byla tváři člověka. A najednou jsem viděl kolem sebe mnoho dvojic žhnoucích očí, ale bez tváří. Jediná tvář však byla opravdová, podobná člověku a dívala se strnule na mne.

Zvláštní, už tenkrát jsem viděl Zachara, jako by byl z jiného času, jako by on měl moc roztahovat nebe, a já nemohl pochopit, proč tak zároveň lpí na tom starém vojenském kabátu. Cítil jsem, že se s ním zase za dlouho potkám a ten osudový knoflík bude předznamenávat můj osud. Chvilí bylo ticho.

Nečekal jsem, málem jsem se přerazil o dlouhá železná táhla na proroštování a šplhal jsem jak opice nahoru nad kotle po železných římsách s železnými rošty. Vejkliř nahoře byl otevřený, což bylo znamením, že moje kamarádka, tepláková zlodějka, tam je. Vylezl jsem na jen mírně zaoblenou střechu, pod námi byla fabrika a Zachar hledící vzhůru. Našel jsem ji sedět za jednou větrací šachtou. Nad námi se tyčil obrovský komín s rezervoárem na vodu a železnými kramlemi umožňujícími výstup na vrchol.

„Čau Hamemarie!“ sedl jsem si vedle ní. Měla na sobě stejné tepláky jako včera, i pantofle.

„To ti to trvalo, kde jsi byl?“

„Zachar, chytil mě Zachar!“

„A co chtěl?“

„Nic, něco kvákal, však víš, a dal mi knoflík!“

„Jakej, ukaž!“

„No ten vojenskej, co má na kabátu,“ a vyšmátrával jsem ho z kapsy.

„No, fakt je pěkněj, ještě by chtěl vyleštit.“

„Vezmu ho sidolem, až se vrátím, bude se lesknout jako slunce a zejtra ho vezmu do školy. Proč jsi mě volala, je nákej průšvih, prasklo něco?“

„Na něco přišli, ale nic z toho nebudou dělat, prej se nic neztratilo,“ komentovala své vyzvědačské vlastnosti. Místo dalších otázek tentokrát zašmátrala v kapse ona a vytáhla krabičku letek a zbrusu nové sirky.

„Ty vole, kdes to zase štípla?“

„Jsou z kantýny.“

Byl jsem celej zaraženej, protože mi měla o tom říct. „Proč jsi mi neřekla, že jsi to ukradla?“

„Neptal ses, ale rozdělím se s tebou.“

„Já to ani nechci, stejně bych to musel někam schovat!“

„Tak to schováme do bunkru, jo?“

„Tak jo.“

„Zkusíme jednu?“

„Bude to z nás cejtit!“

„Houby bude, smrdíme kotelnou a pak si vyčistíme zuby.“

Koukal jsem se na oblohu, byl podvečer a zdálo se mi, že vidím první hvězdy. Dívala se na mne.

„Chtěl bys tam?“ zeptala se mě.

„Jo, pryč z tohodle dýmícího smradu, někam daleko.“

„Já taky.“

Chvilí jsme mlčeli.

„Z toho komínu by byla pěkná raketa, že jo?“

„Jo, to by byla.“

„Kdo ví, jestli je tam taky taková továrna a takový děcka, který by chtěly letět?“

Otázka zůstala viset ve vzduchu.

Já jakoby podvědomě jsem v sobě slyšel Zachara, jak mi šeptá: „To víš, chlapče, jsou tam ty samý děcka ...“

Kouknul jsem se na Hanemarie, jestli něco neslyší.

„Já myslím, že jsou tam stejný děcka jako my a zrovna teď se na nás dívají, tedy k nám.“

Následoval hluboký nádech a výdech. Přivoněl jsem k balíčku cigaret, úžasně voněl tabáčkem, mnohem víc než později zapálená cigareta.

„Tak co, zkusíme to?“ tentokrát iniciativa pocházela ode mne.

„Jo.“

„Jen jednu napůl.“

„Jo, jen jednu napůl,“ souhlasil jsem. Sirka vzplála na první pokus, jako by chtěla zažehnout motory rakety, a já jsem potáhl, jen tak bez šlukování. Podal jsem cigaretu partnerce, ta natáhla mnohem víc, až celá zčervenala, a vyfoukla ven.

„Tak co?“

„Docela dobrý,“ kecal jsem.

„No jo, zejtra dáme další pod mostem, jo?“

„Jo.“

Mlčky jsme dokuřovali zbytek a dívali se na obláčky dýmu stoupa-
jící k obloze a rozplývající se podobně jako naše sny o kouřící rake-
tě. Zanedlouho nás čekal sestup do pekla. Hrál jsem si pořád s tím
velkým knoflíkem a půjčil jsem jí ho, aby se taky chvíli kochala.

„Chtěl bys být voják?“ zeptala se mne tak nějak mimochodem.

„Nevím, já nevím, ale nechtěl bych být řezníkem, to raději vojá-
kem, mít takovou pěknou uniformu se zlatými knoflíky
a hvězdičkami, jezdit v tanku, s autem nebo na motorce. To by bylo
žůžo! Nebo bych chtěl být spíš soudruhem hvězdářem. Jen tak se
vznášet v prostoru, nevidět už ani ten věčně čoudící komín, ani ze-
měkouli, ani nemuset dávat pozor na záchodový prkýnko, jen tak
koukat a míjet další světy a mávat jim, prostě nekonečno a nic zaba-
lené do voskového papíru na maso, mít tam spousty žvejkaček pedro.
Tam, kde není den a není noc, žvejkat, být jen sám, tam, kde není
nahore a dole, a nebát se ničeho jako včela, když někdo zabrousí
kosu. Zamával bych ti. Stejně si myslím, že celá Země letí taky jako
raketa, ale je divný, že ty hvězdy jsou každou noc stejný.“

„Já bych chtěla být taky vojákem,“ a tiskla si zlatý knoflík
k teplákové bundě se zipem s vytrženými dvěma zuby, jako by mne
neslyšela, „jenže jsem ženská!“ Bylo jí líto, že jsem sobecky letěl
sám. Visela očima na tom knoflíku a leštila ho.

„Víš co, tak si ho nech a já si ho když tak na chvíli půjčím, abych
mohl zamachrovat, jo?“

„Ty mi ho fakt dáš?“

„Jo.“

Byla šťastná a já věděl, že s knoflíkem bude dneska spát stejně
jako s malým hnědým plyšovým medvídkem bez očí a s uchem drží-
cím jen na slaboučké nitce.

„Tak díkajs.“

„Jo, já už musím jít.“

„Já jdu taky, stavíme se doma v bunkru, jo?“

„Jo.“

Začali jsme slízat zpátky do pekla *ocelového města*. Zachar seděl přesně tak jak předtím, tentokrát jen v obrovských pruhovanech trenclách, chlupatej jako gorila.

„Pojď sem, chlapče!“

Šel jsem a pokynul kamarádce, aby šla se mnou.

„Máš ten knoflík, Honzíku, nezhodil jsi ho?“

Bál jsem se říct pravdu, ale vysoukal jsem ze sebe:

„Dal jsem ho.“

„Komu jsi ho dal, malý Jane?“

„Hanemarie.“

„Proč?“

„Nevím.“

Beze slova olízl malý nožík, s kterým se dloubal v jakési konzervě, a s námahou natáhl ruce ke kabátu a ufíkl další knoflík.

„Tady máš a opatruj ho, máš ho tentokrát na památku ode mne, Jendo, nezapomeň nikdy na Zachara, blázna černoprdelníka, prosím, a na to, co ti říkal. Můj velký Bůh je s tebou a nastane čas, kdy ho oslovíš.“

„Nezapomenu.“ Bylo to všechno tak divné, vůbec jsem se ho nebál, viděli jsme, jak se mu opět řinou slzy po tváři, aniž by naříkal nebo popotahoval, mluvil něco o milosti, která ho potkala, či cosi o lásce.

„A povědom byl všelikého tajemství i všelikého umění, a kdybych měl tak velikou víru, že bych hory přenášel, lásky pak kdybych neměl, nic nejsem, nic nejsem ... bude zajisté veliký před obličejem Páně a vína i nápoje opojného nebude pít a duchem svatým bude naplněn hned od života matky své.

Neboť on předejde před obličejem jeho v duchu a moci Eliášově, aby obrátil srdce otců k synům a nevěřící k opatrnosti spravedlivých, aby postavil Pánu lid hotový. Neboť nebude nemožné u Boha žádné slovo. Nikoliv, ale slouti bude Jan.

Však žádného není v rodu tvém, který by slul jménem tím, a on, požádav o destičky, napsal, řka: „Jan jest jméno jeho.“ I divili se všichni, i divili se všichni ...“

To vše jsme slyšeli už jen z povzdálí, jak se opět začal modlit k Bohu, kleče před lehátkem z kartonů. Nikdy jsem na něj nezapo-

mněl, na pokorného, vyrovnaného, modlícího se Zachara. Černo-prdelníka. Přearadili jsme na vyšší rychlost a hnali se prázdnou továrnou. Čekal mne další level na stejném teritoriu.

V noci jsem nemohl usnout. Slyšel jsem, jak štípač polen Holčí na obrovské litinové štípačce s pravidelným rytmem a mezičasem vkládal obrovské dubové špalky na stolicí oproti kyvadlu mechanické sekery tupého úhlu. Byla to vždy ohlušující rána nebo jejich série, co zatřásla celou fabrikou. Onen stroj měl srdce, které jí dávalo rytmus a schopnost přežívat.

Divil jsem se, že ho nechají i tak pozdě v noci štípat, přitom mnohé rodiny v dělnických bytech měly i malé děti. Byl zvláštní, neumýval se, vousy si stříhal nůžkami jen proto, aby mu nepřekážely, říkali o něm, že je blázen a taky že přinutil svou vlastní ženu se oběsit. A když ten obrovský buchar vypnul, vzal vždycky tahací harmoniku, takovou heligonku, pečlivě opečovávanou a naleštěnou, uchovávanou však ve futrálu zaprášeném od jemných pilin a dřevěného prášku, a začal překrásně hrát, řekl bych nějaké smutné francouzské šansony nebo co. V té době jsem to nemohl dost dobře posoudit. Snad proto mu to lidé bydlící v okolí tolik tolerovali a poslouchali ho. V těch tónech beze slov bylo tolik smutku, že se každý pozastavil.

Často jsem tam chodil, měl jsem totiž rád opojnou vůni toho dubového dřeva a nekonečné přítomí prosvěcované stále zapnutými zadrátovanými a silnoskleněnými průmyslovými světly.

On neregistroval, jestli je den, nebo noc, ani jsem ho neviděl někdy něco jíst, spal na pseudolůžku z dubových polen jako skrčenec. S nikým nikdy nepromluvil jediné slovo, jenom štípal a hrál, polohluchý nebo spíš úplně hluchý. Já jsem ho pozoroval ze značné bezpečné vzdálenosti, abych mohl vždycky utýct. Určitě věděl, že tam často jsem, ale nikdy jsem neviděl nějaký posunek nebo náznak typu běž pryč nebo pojď sem. Ta jeho suverenita mne dokonce přitahovala, jen jsem nemohl pochopit, proč to vůbec dělá a později vlastně proč vůbec žije, jen štípe, hraje pro sebe, i když neslyší, a spí. Byl to on, co tlukotem a smutně hranými šansony poháněl fabriku na smrt. To když fabrika začala dodejchávat, aby ji jejím srdcem složeným ze zvuku železa o dřevo zas nastartoval, dobil, aby mohla bít a zabíjet. Byl to divný zvoník. Byl tak jiný než Zachar, stejně starý, tak divný, stejně divný jako celá ta továrna na maso.

Ulehl jsem, byl čas jít spát. Vzdálené světlo problikávalo do pokoje, kde nade mnou na drátu byly přidělané matně zelené fosforeskující kuličky, které při lehlém rozkmitání tvořily změť čar nebo jemných křivek. V ruce jsem držel Zacharův vojenský knoflík a s nevnímanými zvuky žíznivých bučících krav a s doléháním vysokých trylků heligonky jsem usínal únavou, která přece jen přemohla dětské či chlapecké sny.

Další den ráno jsem se probudil a hned jsem začal hledat Zacharův knoflík. Ležel pode mnou a já jsem jeho otisk měl na břiše, snad dva zkřížené meče včetně jemného vroubkování. Vedle z kuchyně jsem cítil meltu jako neklamně znamení, že bude zase bílý kafe. Uprostřed vůně a praskání v topenářských trubkách, které vedly pokojem nad neohoblovanou dřevěnou podlahou, jsem uslyšel pronikavý hvízd malé zlodějky. Trochu, možná dost, jsem jí záviděl, že umí takhle hvízdát na prsty a já kluk jsem se to ještě nenaučil, dokonce to uměla na dva, palec a ukazováček, nebo na čtyři. Hvízd nahrazoval krátkou větu: „Pojď ven.“

Bylo poměrně brzy ráno, ale začaly prázdniny, a tak před námi byla spousta volného času, který kromě odpoledního koupání spočíval hlavně v nenásilném, okamžitém programu jako reakce na cokoliv, co vybočovalo ze všedu.

Viděl jsem ji už z dálky, seděla na ponorce, jak se nazývalo místo na kraji oploceného prostranství s nekonečnými hranicemi dubových špalků. Ponorku tvořilo návrší z izolačních desek likvidovaných chladíren, včetně opalubkovaných dveří, vše navršeno do výšky tří až čtyř metrů, na kterou vedly pouze dvě šplhací cesty. Viděl jsem ji, jak sedí nahoře, nohy složené pod sebe, na teplém korkovém asfaltovaném povrchu. V rukou držela modrý dětský deštník s malými medvídky a s několika ulomenými pérky a chránila se nepochopitelně před sluncem, které sotva hrálo a jehož každý paprsek byl vítaný. Byla to malá pyramida, která se stačila ještě druhou rukou s klacíkem šťárat v korku a tvořit nesmyslný důvod. Pomyslel jsem si, jak by jí slušelo sedět někde na louce a trhat kvítí.

„Čest,“ řekl jsem, když jsem se vydrápal nahoru po první cestě. Zvedla obočí do stříšky po vzoru deštníku a jen letmo přikývla, aniž by se přestala šťourat v korkové desce. „Co děláš?“

„Nic, jen tak.“

Měl jsem sto chutí dlabat jen tak taky, ale místo toho jsem se rozhlížel po oceánu, zda neuvidím nějakou pevninu. Nikde nic, jen na rampě u stáje vystrčila nos postava se skřípotem otvírající železné trubkové zábradlí. Bylo to znamení, že přijede brzy mordauto s dobyt看 na porážku.

„Hele, Polívka,“ pokynul jsem hlavou na vystrčený nos. Ten nás vždycky honil, protože jsme mu neudělali nic dobrého. Šedesátník, věčně neoholený, s neskutečně tvrdými vousy, které používal jako výchovný prostředek tak, že si je drhnul vši silou o naše tváře a obličej. Jednou, když jsem byl nuceně poslán na borůvky do mlíka a znechuceně jsem brouzdal v lese nad rybníkem, slyšel jsem, jak troubí na takovou zaoxydovanou trubku v lese. Myslel jsem, že se to o něm pouze povídá, ale byla to pravda. Troubil jak jelen v říji, bez melodie, bez ničeho, spíš mi to připadalo, že to odposlouchal někde ve stáji od nějakých krav, s kterými se kamarádil a před porážkou je ještě podojil, aby měl na snídani nějaké to pití k uznému špeku.

Trochu zpozorněla, zřejmě měla dost toho šťourání, vstala a já jsem si teprve teď všiml neskutečně velkých manšestráků po její starší ségre, což byl náš úděl, neboť i já měl staršího bráchu a po něm okopaných bagančí na zip, dříve hnědých, ale teď na špici rejhované bílých. Jedna bota nešla určitě zapnout, chyběly tam na zipu dva zoubky.

Po chvíli jsme stáli tam pod deštníkem spolu a ukazovali na Polívku a křičeli:

„Polívka klechtaná, klechtaná polívka, posraná polívka, polívka prdlavka s kroupama ...“

A začali jsme se předhánět, kdo vymyslí něco sprostějšího. Slyšel nás, zahrozil na nás pěstí a zmizel do stáje. Na ponorce bylo bezpečno, věděli jsme, že nahoru nevyleze, korkové pláty by ho neunesly, dokonce jsme měli připraveny i nášlapné pasti a propadliště.

Bylo po scéně, sedli jsme si a tentokrát i já začal vydlabávat díru v korku. Díval jsem se na Hanemarie, byla to opravdová kamarádka.

Po chvíli bylo slyšet mordauto, jak veze hovězí dobytek. Otočili jsme se směrem k rampě, protože vždy to byl zápas mezi vyděšenými a vystresovanými zvířaty a partou zhrublých pohůnků. Tu a tam se stalo, že některé zvíře vyvalilo ohradu a spadlo dolů, a pokud si

nezlomilo hned nohy, začalo rodeo, kdy my fandili dobytku, i když jsme věděli, že ho stejně v tom lepším případě zastřelí.

Tentokrát jsme měli štěstí. Jeden kus vyvalil rohem zábradlí a už byl na zemi a vyděšeně utíkal směrem k nám. Trochu jsme se začali bát, ale ponorka byla bezpečná. Čtyři zaměstnanci s holemi pádili za dobytkem, včetně Polívky.

„Hejá, hejá, hejá,“ křičeli jsme ze všech sil, abychom dodali zvířeti odvahu.

„Parchanti zasraný,“ zařval na nás jeden naháněč a jeho těžký klacek nás sotva minul.

„Ty hajzle, ty sám jsi parchant, Leguáne,“ zařval jsem chlapeckým hlasem, až on přestal běžet, protože to od takovýho malýho smrada nečekal.

„Počkej, až tě chytну, nakopu ti prdel a natru namodro!“ zařval vzteklej Lego a jal se věnovat nahánění dobytka.

Kámoška položila deštník a pískala na čtyři. Přestala pískat a křičela: „Ty frajírku napudrovanej, rozbiju ti rypák, moulou!“ A znovu pískala. Těžko říct, jestli to byla kráva nebo vůl, bejk to určitě nebyl. Po deseti minutách spektaklu se jim podařilo dobytek uklidnit a uvázat mu za rohy smyčku a do nozder bolavý kroužek. Pomalu se z povzdálí začal útvar pohybovat směrem ke stáji.

„Máš prak?“

„Ne, ale jsou tu schovaný, tam,“ a ukázal jsem na zavřená chladírenská dvířka.

Za okamžik jsme drželi oba praky, perfektně sestrojené z padákových gum a kůže za pomoci flákajících se údržbářů v dílnách.

„Jo, tref ho do prdele!“

Dvě železné skobičky a jedna kulička prosvištěly vzduchem. Zvíře zabučelo bolestí a nabralo pro účastníky nečekaný, nepředvídatelný kurz. Bohužel si nás jeden pohunek všiml. Hnal se po nás, když uviděl v našich rukách praky. Nemohli jsme couvnout, museli jsme bránit ponorku. Dvě ocelové kuličky ho rozlítily k nepříčetnosti. Hledal jsem po kapsách další. Nic jsem nenašel, byli jsme bez munice. Měl jsem jen ten velký vojenský knoflík. Kouknul jsem letmo na spolubojovníka žabokluka. Věděla, jak mi je: „Dělej, nandem ho, nebo ti dám svůj.“

Založil jsem knoflík do praku, i když jsem mu nedával vzhledem k tvaru naději k zásahu. Opak byl pravdou. Zlatý knoflík zasvištěl a zasáhl ho do krku. Muselo to pořádně bolet. Chytil se za krk a se řvaním: „To si s váma vyřídím, parchanti!“, utíkal k rampě, knoflík mu pravděpodobně rozřízl kůži.

„Zmizíme!“

„Jo, vem mi deštník.“

„Kam?“

„Do bunkru pod konzervárnu.“

Za pár vteřin jsme byli v krabicovém domově a nasávali vůni muškátového oříšku.

„Musíme si dávat chvíli pozor, aby nás nechytli.“

„Jo, to jo, už ani nevím, na koho si mám dávat pozor.“

„Hele, oni se večer ožerou a zapomenou na to.“

„Klechtaná polívka nezapomene, posledně mě chytil a málem mi urval ucho, nebo mě chytne tady nad uchem za vlasy a to je fakt děsný, to bolí jak sviňa a vůbec nepomůže, že řveš jako vztekla.“

„To mně neudělal, mě chytil jen jednou a škrábal mě těma hnusnejma fousama, fuj.“

Nastala siesta a odpočinek.

„Dáš mi ten knoflík?“ zeptal jsem se po chvíli, aniž by mně na něm tolik záleželo.

„Jo, jestli ho najdu, někam jsem ho zašantročila, a i kdyby, na vojně jich budeš ještě mít.“

„To jo, ale tenhle je od Zachara,“ namítl jsem.

„Tak jestli ho nenajdu, tak se navečer po něm podíváme, přece mu nespádl do krku, třeba se bude od něj při západu odrážet slunce a my ho z ponorky líp uvidíme.“

„Tak jo.“

„V kolik?“

„V šest?“

„Jo.“

Navečer v šest jsem šel zase na ponorku a viděl na ní deštník.

„Čest,“ pozdravil jsem stejně jako ráno.

„Nic tam není,“ a vybídla mne, abych se kouknul na oceán.

„Hm, škoda.“

„Nevadí?“ a pokračovala, „já jsem ho taky nenašla, ale mám cigára a sirky.“

„Půjdem na kotelnu?“

„Jo, dem, ale co řeknu Zacharovi?“

„Nevím, řekni, že jsi ho ztratil, a vůbec, třeba se tě na to nebude ptát, nějaké blběj knoflík.“

„Tak jo, jdem kouřit.“

Tradiční nepálený kysličník uhelnatý a Zachar jako napotvoru seděl u těžko definovatelného stolu. Na něm byl okoralý chléb a oslzlá slanina.

„Chcete, děcka?“ otázal se zdvořile.

„Ne, díky.“

„Jdete kouřit?“

Koukli jsme na sebe, jak to může vědět? „Jo, nepráskneš to?“

„Ne. Co knoflík, máš ho?“

„Ne, ztratil jsem ho.“

Zachar na chvíli přestal žvekat tuhou slaninu. „Škoda, chlapče, nevádí, ty ho ještě jednou najdeš, to mi věř.“

Najednou mi ho bylo tak strašně líto, líto, že jsem ho zklamal, a ještě to blbý lhaní k tomu.

Po zadýmení na střeše jsme po systému železných schůdků slezli dolů před pece. Zároveň jsme viděli, jak topič dlouhými bidly prohrabává nekvalitní uhlí.

Já i Hanemarie jsme chtěli okamžitě zmizet.

„Hej, chlapče!“ zakřičel s posunkem, ať jdu blíž.

„Našel jsem tvůj knoflík, který jsi ztratil, vytáhl jsem ho z popele jak Fénixe,“ podával mi ho, jako by byl dražší než celý jeho život.

„Děkuju, tentokrát budu na něj dávat bacha, to ti slibuju, Zachare.“

Tiskl jsem ho do dlaní. Až později jsem si všiml, že místo mečů na knoflíku byla vyryta trojčipá dvojitá hvězda.

Za pár dní jsme se poflakovali na rohu ubikací, kudy projížděl občas motoráček do Telče a pomohl nám dělat z dvaceti-pětihaléřů solidní měďáky, placičky vhodné i ke kšeftování, byť nevalné směnitelné hodnoty. Lelkovali jsme kolem a pozorovali dělníky, jak těžce a divně chodí, zdálo se nám, že jejich klouby nejsou vůbec odpružené. Byly zničené těžkou každodenní prací a studeným mokrým vlhkem nevábných provozů, ale nakonec jsme se tomu hrozně smáli, jak všichni směšně pajdaj a pajdaj, a dokonce tu byl vznesen dotaz, proč člověk nemá tolik nohou jako třeba pavouk. Ty zbývající by si mohly odpočinout.

Bloncali jsme, kecali a plantali, poseděli jsme na ponorce a vydali se směrem ke smetáku, zda tam nepříbyly nějaké tolik potřebné věci. Rádoby oplocený trakt zadního dvora se smetákem ústil do jakéhosi trychtýře se zamykatelnou bránou s osnatým zrezlým drátem, jednou z mála dost těžko překonatelných překážek. Na bažině, jak jsme tomuto konci přezdívali kvůli značnému množství bahna a humusu, stála stavební buňka s jedním vrátným, jehož jediným úkolem bylo otvírat a zavírat bránu pro mordauta.

Ve dveřích polorozpadlé buňky s plechovou střechou stála Prošlá, tak se říkalo jedné strážné s tvrdými chlapskými rysy, se zadkem třikrát až čtyřikrát větším než její ramínka, obrovská, namyšleně neodolatelná pyramida. Jakmile jsme ji zblejskli, dali jsem zpátečku, neboť jsme ji před týdnem, když tam navečer klimbala a chrápala po teplém šunkovém salámu, přivázali ruce na opěradla lepicí páskou na kartony a potom z dálky z ponorky bombardovali plechovou střechu ocelovými matkami. Ve střeše byli přes léto nastěhovaní sršni. Bylo nám divné, že se neozýval žádný řev z boudy, a tak jsme to přešli s nezájmem. Žili jsme však v nejistotě, zda se to o nás nedozví. Jak se tak bloncáme s rukama v manšestrákách zpátky, v klídku, v tabáčku, zahlídl jsem další nebezpečí, a to přímo před náma. Smečka naháněčů nás zahlídla z okna, v čele s tím s boulí na krku.

„Bacha,“ uhodil jsem ji do zad, protože žila v pohodě.

„Co blbneš?“ a chtěla mi to vrátit, ale zahlídla smečku a okamžitě nabrala kurz k bažině.

Nebylo úniku. Začalo jít o život, lépe řečeno o pořádnou výprask. Ve dveřích polorozpadlé buňky byla napasovaná Prošlá. Vypalovala zobák lacinou cigaretou. V rozhodujícím okamžiku se malinko hnula stranou a my jsme proběhli dovnitř. Hanemarie zalezla do typické šedé plechové dvojskříňky na pláště, já už jsem se tam nevešel.

„Uhni, babo, nebo chceš, abych ti zas vrazil obuch mezi vrata?“ demonstrativně pohunek Kuřbuřt ukázal na obušek, kterým se zapíralo okno na větrání.

„Ty hajzle, já už jsem to nahlásila bezpečnosti, ty prase, co jsi mi posledně udělal.“

Ostatní se začali smát a kdosi poznamenal: „Kecáš, to bysme tu nebyli, tobě se to líbilo!“

Stál jsem tam příkrčenej v koutě, připraveněj nahodit forsáž a uniknout možnými mezerami.

„Zmizněte, vy plantalové vygumování!“

„Ty jedna *prošlá nanyňko*, sedíš tu rozlitá na židli, ohol si aspoň chlupy, ať ti netrčejí z punčoch. Kouřit neumíš, chcípne ti i ta ubalená cigareta, křesnu ti koulema o mraky, abych ti ji znovu zapálil!“

„Ty jeden zmrde, tobě kouká ještě hajzlpapír z prdele a budeš mě tady poučovat o hygieně, zmetku zafialovatělej, schovej si ten svůj klacek mezi nohy, stejně ho budeš potřebovat, protože na tvým buřtu bych si vylámala zuby, je samá klipsna, kdybys tam měl aspoň nějaký špejle pro to vzrůšo, seš jen naprclej hrnec, vypal, smrade!“

Smečka postávala a nadávala do parchantů, ale evidentně jsme byli v bezpečí. Kuřbuť stále vyvaloval oči, jako když kocour sere do kýblu. Bylo otázkou času, kdy ten svůj sněm rozpustí, a tak taky začaly zvenku hlasy pomalu utichat.

„Tak co, panáčku, my máme spolu taky nevyřízené účty,“ a já v ten okamžik najisto věděl, že ví, kdo ji přivázał. Táhla mě za vlasy nad uchem, což jsem bytostně nesnášel, a sekla se mnou na židli takovou silou, až mne to zbolelo. Vzala izolepu a přes můj odpor mně přivázala ruce k opěradlům dřevěné židle. Nebylo stejně úniku, venku bylo pořád nebezpečno. Kamarádka se ve skříni začala ozývat, protože za ní zapadla závlačka.

„Puste mě, prosím, prosím pěkně,“ brečela ve skříni. Místo toho majzla Prošlá obuchem do plechové skříně, až jsem se tak lekl, že jsem se málem počůral.

„Puste ji, prosím, puste ji,“ škemral jsem, nic neudělala.

„Ha ha, hrdino, co bych měla udělat?“

„Já nevím,“ důvěryhodně jsem lhal.

K mému překvapení otevřela skříň a vytáhla ji ven.

„Tak běž, ty, parchante, panáčka si tady ještě nechám. Bledá kamarádka vypadla. Po chvilce jsem slyšel, jak na plechovou střechu dopadají železné maticky.

„Tak, panáčku, teď ti předvedu, co se mi stalo,“ a vyhrnula si rukávy. Na rukách bylo plno ekzému nebo nějaké alergie přímo v místech, kde jsme ji připoutali.

„Víš, kdo mě tady našel, ty zmetku, všichni ti ze stáje a tenhle obuch, tenhle obuch jsem dostala jako vánoční dárek, jako pusinku na pipinku a nechali mě takhle sedět s obuškem jako, jako držadlo, než mě našel mistr, víš, jakej jsem měla strach z krys, aby mi neukousaly konečky prstů, ty zmetku?!“

Dělal jsem, že tomu nerozumím, ale sprška dalších maticek ji roz-
zuřila k nepřičetnosti.

„Tak vy nepřestanete, parchanti? Dobrá!“

Rozepnula mi kalhoty a sundala je dolů včetně trenek.

„Tak se podíváme na ten tvůj obušek, ty zmetku.“ Vzala ho
a prohlížela. A tak, jak ho mačkala, tak rostl a rostl. „Ale ale, panáč-
ku, nejsi ještě moc mladej?“

Šla ke stolu a otiskla pro jistotu ještě na papír razítko *Kontrola
obalu provedena*, znovu ho namočila v podušce s razítkovou barvou
a obtiskla mi ho seshora, takže to bylo perfektně čitelný. Potom vzala
červené razítko *Prošlo vrátnicí a pro změnu zezdola omotala obuch
izolepou*

„Tak, parchante, jsme si kvit,“ vzala nůžky a odstříhla mě ze židle.

Vystřelil jsem jako raketa s manšestráky v ruce, jen v trenkách.
Převrátil jsem ještě sifonovou láhev na bombičky. Zasyčela na mě
jako had. Utíkal jsem na jedno tajné místo na půdu.

„Co se ti stalo, Jane?“

„Nic.“

„Nekecej.“

„Fakt nic!“

Po chvilce jsem však uznal, že mne to nějak bolí. „Hele,“ ukázal
jsem zabalenej obuch.

„Ty vole, co s tím máš?“

„Nic, je to zalepený!“

„Jak budeš čurat?“

„Odlepíme to!“

Byla to bolest a já si vzpomněl na červené zápěstí paní Prošlé.
Pomalu jsme milimetr po milimetru odstraňovali dobře lepící pásku.
Operace byla skoro u konce.

„Ty, tady je něco napsáno, jako pr ... ošla, to se ti tam podepsala
Prošlá?“ vzrušeně koktala červená partnerka.

„Hovno Prošlá, to je *Prošlo vrátnicí!*“

„Jo, fakt, aha, pro šlo v rrátnic cí,“ překoktala zřetelný nápis. „Co
s tím budeš dělat, to nepůjde umýt, to je jako tetování u těch naháně-
čů dobytka, co byli v krimu, to tam budeš mít pořád a ještě, hele,
tady je kontrola balu edena.“

„To je *Kontrola obalu provedena*, ty trubko! Zkusíme to zejtra
vydrhnout, hlavně to musím nějak schovávat a chodit sám na WC.“

„To jo, já ti s tím zejtra pomůžu, donesu nějakej prášek na hrnce z kuchyně, to docela dobře pouští, když jsou připálený,“ konstatovala, „nakonec buď rád, že ti tam necvakla sešívačku.“

„Tobě se to kecá, tobě se nic nestalo, odsral jsem to já.“ Byl jsem opravdu naštvanej. Šli jsme do bunkru a já pořád cítil tu lepicí pásku. Hanemarie se ke mně přitulila, dala mi ruku do klína a povídá:

„Než vyrosteš, to se ti zahojí, soudruhu.“

Další dny jsme strávili ve stejném stereotypu. Bloncání našich kroků v nerytmu stejně jako v předdospělém, nevyzrálém, blahoslaiveném našem osudu. Bloncali jsme po okrajích fabriky na smrt v jejím nehostinném a smradlavém okolí po srážech zarostlých lebedou, kopřivami a bolševníkem, mezi vyhozenými zbytky železných řeznických strojů, které vytvářely spíš válečnou apokalypsu a byly opravdovým odrazem bezcílně a nevědomě utratitelného času.

Má hranatokolenatá Hanemarie, tepláková přítelkyně a zlodějka, se naráz sehnula a na natažené dlani mi ukazovala hlemejždě. Záhy utrhla lodyhový list s malými chloupky a přemístila tvora na něj jako na letiště. Při další chůzi, přes všechnu její snahu jej udržet na listě, stále plž padal a ona s obrovskou tvrdošíjností ho stále sbírala, až to hlemejžd' vzdal a se slizem jemu vlastním se přilepil k listu.

„Musíš mu dát nažrat!“ poznamenal jsem, aby řeč nestála, a sám jsem příkladně strhl pár řetízků z odkvetlého šťovíku. Udělal jsem kolem něho hradbu, ale hlemejždě to evidentně nechalo chladným i slizkým.

Oba jsme na něj civěli, zda se nepohne. Spirála jeho ulity se umně rozvínovala do nekonečna. Podobně i naše duše chtěly se sápat s ní dál a dál, aby čas je zase svinul stejně i s jeho ulitou do klubíčka hedvábných nití z rozpleteného svetrů života.

„Zahod' ho,“ napadlo mne, vědom si své nadřazenosti nad tímto tvorem, a dodal jsem beze smyslu, „já ho zašlápnu, uvidíš, jak křupne!“

„Proč má tu ulitu stočenou tak do spirály?“ řekla s obdivem, jako by neslyšela předcházející rozkaz.

„Kdoví proč vypadá tak, jak vypadá, vypadá tak, jak má, tak je to daný, nalinkovaný,“ dodal jsem na vysvětlenou, aby se mne na to už neptala.

„Hm, to musí bejt hrozný, bejt pořád stočenej, sehnutej a nikdy se neroztáhnout, narovnat na světle, myslíš, že může vyjít z tý ulity ven, nebo je tam přirostlej?“

„To víš, že je tam přirostlej k tý blbý boudě, nemůže ji jen tak sundat, můžeš to klidně zkusit,“ radil jsem a čekal, jak se rozhodne.

„To musí bejt hrozný se nenarovnat, ani jednou v životě, já vím, co to je, když jsem měla krátkou postel.“

„No vidíš a některý člověci se nechali i tak pohřbít - jako skrčenci. I štípač tak chrápe.“

„To bych nechtěla.“

„Hm, musí to bejt hrozný, ty brd'o, nikdy se nenarovnat,“ a po chvilce jsem dodal filosoficky, „někteří se nenarovnají ani v životě ani po.“

„Znáš Čáryfuka, no ten hrbatej, ten je taky stočenej jak tenhle hlemejžd'.“

„Kdoví proč vypadá tak, jak vypadá, nevím, jak k tomu přijde, vždyť nikomu nic neudělal a celej život se jen hrbít, hrbatec hrbatá.“

„No, to není tak jistý, víš proč mu říkají Čáryfuk?“

„On prej pije krev. Podojí krávy, než jdou na porážku, krev s mlíkem pak zamíchá.“

„Nekecej, fuj!“

„Je to prej Žid a Židi pijou krev z obětí a myjou si v ní ruce.“

„To je blbost, to jsou upíři!“

„Tak proto jsem slyšela na šatnách mezi ženskejma, že on dovede přičarovat třeba chlapa, kterýho chce, ale ta ženská si musí namočit ruce do lavoru společně s ním a on brebentí a brebentí aramejsky a ženská s ní musí míchat, aby se jí během toho zaříkávání nesrazil,“ zalapala po dechu a dodala, „tak je to!“

„To chceš říct, že za to čarování mu narostl ten hrb?“

„To nevím, ale když prej tam šáhneš, tak ucítíš duši člověka, kterého chceš, stejně jako to má kapr, ten mčhejř, a můžeš ji hladit nebo ji můžeš i prasknout, když ho nenávidíš.“

„Ty brd'o!“

„Co kdybychom to zkusili, krev na jatkách seženeme,“ navrhla a znovu civěla na hlemejždě.

Trochu to se mnou otřásl, jednak jsem si nebyl jistej, cí duši bych mačkal, a potom, docela bych se toho bál, i když mne to jakýmsi

způsobem lákalo, dotknout se nějaké té spirály nekonečna, stejně neznámo lákalo ji.

„Co když by mně nebo tobě narostl taky hrb, kdybychom nechtěně pomačkali ty duše, a kdoví kolik jich tam je, možná i prasklých,“ odvětil jsem polohlasem, mysle spíš nahlas.

„Je tam jednom ta, na kterou myslíš, Jendo, když budeš myslet na moji, tak moje a já, když budu myslet na tvou, tak jenom tvoje, moje a tvoje, ale když si vzpomenu na tu krátkou postel, tak se toho radši vzdáme, že jo.“

„Jo, mohli bysme ji prasknout a potom bysme zemřeli, že jo?“

„Jo, chruplo by to tak, jako když rozšlápneš toho hlemejždě, že jo?“

„Jo, je to chudák, ani nežere, ani se nemůže narovnat, kdoví proč je to tak, ani nemá ruce, aby si je mohl namočit do krve nebo si utřít prdelku.“

„Neměli bysme ho raději zašlápnout, aby se tak shrbeně netrápil?“

„Já nevím. A ty?“

„Já taky ne.“

„Víš co, serem na něj, ať chcípne jako skrčenec, třeba si to tak přeje.“

„Myslím, že ne, že by se chtěl alespoň po smrti narovnat, je to jak se slepejma, taky by chtěli alespoň jednou vidět.“

„Oni prej vidí právě tou duší, možná víc než my.“

„Hm, je to moc složitý, už mě z toho bolí škopek.“

Zahodila list i s hlemejžděm do trávy, abychom ukončili tenhle nesmyslný blocavej hovor.

Přesto neuplynulo moc času a krev a čarování nás stále přitahovaly. Snažili jsme se tomu stále vyhnout, ale za čas jsme se domluvili, že to přece jen zkusíme. Na smetáku jsme našli bílej lavor s oprejskaným smaltem, v jednom ze sklepů hliníkovou konvičku, kterou jsme opatřili drátem s bužírkou místo držadla, v míchárně koření jsme ukradli trochu muškátového oříšku a muškátového květu, který jsme ukryli do dřevěné marfuši, jak jsme říkali rozkládací ruské panence. Místo bylo taky jasné, muselo to být za úplňku na střeše kotelny. S čerstvou krví to byl trochu problém, protože když jsme chtěli krev do jelit, nevěděli jsme, že se tam dává jen vepřová, ale nakonec jsme z našeho pronásledovníka, trochu nalitýho

Kuřbuřta, vymámili celou konvičku za protislužbu a utíkali jsme podél Zachara na střechu, kde bylo všechno připraveno k čarování.

Oranžový a medový měsíc jak vrba naslouchal světům a citům, postavičkám od Prosté až po Kuřbuřta. Pod námi přikládal a roštoval Zachar a tiché samsonové sténání se ozývalo z přístřešku železného srdce pod konzervárnou. Komín coby raketa nečoudil, jen jeho dým mu tvořil jakýsi závojový vlas, a tak dvě tovární děcka letěla na této planetě někam nebo někde kolem či uprostřed vesmíru ve snaze čarováním s ním pohnout. Oba jsme se báli, oba jsme drželi konvičku s ještě vlažnou krví, oba jsme zírali na ten oranžový měsíc, medový. Byla ta pravá čarodějná noc, noc k čarování. Čudili jsme cigáro. Prostě zapalovačka čibuk.

„Je to krásný měsíc, takový oranžový i domedova, že jo, Hanemarie?“ přeskakujícím hlasem pubertáka jsem se ptal sousedky. „Je to ta pravá čarodějná noc, měsíční noc, noc něžného oranžového měsíce, muškátového oříšku, že jo, Hanemarie, moje Hanemarie.“

„Je krásný . . ., ani nevím, jestli to máme udělat, čarovat, Jendo?“

Tepláky nám začaly pomalu prochladat. Ani ji nepřekvapilo oslovení *moje*. Oči mne pálily, od čoudu.

„Je to divnej měsíc.“

„Je to fakt divnej měsíc, Jeníku.“

Její oslovení mě na rozdíl od obvyklých oslovení pohladilo, bylo opravdu vzdálené od zdejší otupělosti a lhostejnosti.

„On se na nás dívá?“

„Nedívá, je mrtvej.“

„Je mrtvej,“ ujistila mne, „ale je oranžovej.“

„Hm, je oranžovej, ženko Hanemarie.“

„Usmívá se na nás.“

„Nevím, asi jo, to ti andělé přikládaj.“

„Mně je divný, že tam visí a nepadne, blbej oranžovej měsíc, a že na něj nesperou mouchy jako na skleněnej lustr.“

„Jo, je takovej čistej a zachovalej.“

„Jo, je milej.“

„Jo, je milej.“

„Je to jen náš divnej oranžovej měsíc.“

Měsíc jako by nás slyšel a styděl se, ověnil se korunou proti mouchám.

„Je milej, ale studenej.“ Típl jsem bezfiltrovou cigaretu.

„Co ty víš, jestli je teplej, nebo studenej, když je oranžovej, tak musí být teplej, když ne, tak alespoň svítí a má, má svoji měsíční zahradu s měsíčkama z fosforu.“

Bylo načase začít čarovat, moje přítelkyně se choulila do klubíčka a tiskla kolena k bradě, jako by se spíš chtěla vrátit zpátky do dětských let, do postýlky s plínkou a dudlem, aby jí spíš onen pohádkový měsíc svítil do pokoje a houpal ji na vlnkách paprsků, než aby se cákal bez odrazu ve vychládající, tuhnoucí krvi.

„Půjdem na to?“

Tajemství však bylo silnější. Z nejbližšího komínu ventilace se spouštěl obrovský pavouk, až jsem se lekl, že na mne vleze, nemohl jsem se zbavit dojmu, že mne chapadly zalomených nohou silně objímá. Zůstal nehybný v prostoru jako planeta ve vesmíru. Pach krve a čvachtot dopadu do lavoru překonával všechny představy. Pak začal šplhat vysoko a vysoko, až se ztratil.

Nikomu se tam strčit obě ruce nechtělo.

„Fuj, to je odporný, vlažný, já se snad pobleju,“ komentovala a sypala na červenou polívku krvavou rukou drcený muškátový oříšek a květ. Trochu to pomohlo, ale stejně se krev začala srážet.

„Tak jo, musíme míchat, tak na tři!“

Najednou jako by se zatměl celý ten medový měsíc a v uších zněl jen tlukot srdcí. Ruce se začaly pomalu obalovat vlasečnicemi. Určitě nás tam v tom něco drželo. Báł jsem se, aby mi nepřirostl lavor k ruce. Chtěl jsem to mít rychle za sebou. Prohmatávali jsme lavor kousek po kousku mlčky a se strachem, ale v opojení, že narazíme na nějakou duši. Již jsem cítil, že něco mám, a po chvílce jsem si uvědomil, že šáhám na čečulky jejích žabích konečků prstů. Byla to její duše.

„Neměla bys něco říkat, nějakou kletbu nebo co, trochu zabreben-tit?“

Vyplivla doutnající cigaretu na zem. „To nevím, to ví jen Čáryfuk, tak něco říkej ty!“

Po chvílce jsem ze sebe vykoktal:

„Tak jo, tak čau, ty jeden medovej měsíci!“

A ona opakovala: „Tak čau, ty jeden rudej měsíci, miluju tě!“

Trochu mne to překvapilo a byl jsem s rukama v krvi v rozpacích, nikdy jsem ještě neslyšel, že by to někdo řekl naživo nahlas, a ani

jsem o tom nepřemýšlel, že by to z nás dvou někdo řekl, spíše dokázal říct.

„Miluješ měsíc?“ sepal jsem konečky žabích prstů, „ten blbej oranžovej měsíc?“ zeptal jsem se nesměle, zčásti proto, abych otestoval sám sebe, zda to slovo dovedu taky vyslovit. Poznala to na mně. Dobře věděla, že se to jaksi k továrním smradlavejm děckám moc nehodí.

„A ještě něco miluješ?“ Tajně jsem očekával, že řekne *tebe*, to bych jí pak musel dát pusu jako ve filmu, co promítali za korunu padesát v hospodě.

„Nevím, a ty?“

Nakulila na mne ty obrovské měsíční oranžové oči mámení. V tu chvíli byla tak krásná, až jsem mimoděk stiskl pod hladinou její ruce, začal jsem se stydět a uhnul jsem zrakem. Chtěl jsem vyhrknout: „Tebe, tebe miluji!“, ale vypadlo ze mne jen:

„N E V Í M .“

„Tak půjdem, co?“

„Jo, jo, za chvílku.“

„Je to blbost.“

„To čarování?“

Tu však najednou po těchto slovech začal mít měsíc barvu vycházejícího slunce a my se začali opravdu bát. Utírali jsme si ruce do znárodněného bílého pláště, který zachovával naše stopy jak po zvířatech na sněhu. Schoulili jsme se na kartonovej koberec, vonící cibulí a octem a zbytkem nálevu od utopenice, hlavami u sebe na ramenou. Cítil jsem její vůni, takovou vypranou a chlebovou a větrnou. Dotýkal jsem se její tváře.

Divný, divný byl ten oranžový měsíc s patrnými lagunami, naše největší láska.

„Lehni si mi na rameno,“ řekl jsem a lehl si proti ní. „Budeme slyšet a vědět, co si ten druhý myslí.“ Trochu jsme se zahřívali a bylo nám spolu sounáležitě dobře. Po chvíli dodala:

„Hele, myslíš, že tam nahoře mají andělé i peklo?“

„Proč myslíš andělé a peklo, to je blbost!“

„Není, vidíš ten měsíc, něco tam pečou.“

„Nejsou žádní andělé a vůbec, ty do kostela nechodíš, čteš tak akorát Ilju Muromce a ty jeho holokapsy.“

Zdálo se mi, že se trochu odtahuje, a tak jsem se snažil zachránit situaci.

„Jo, máš pravdu, andělé tam pečou čerty, možná že tam mají i Prošlou, Kuřbuřta nebo buřty, a stejně by mě zajímalo,“ dodal jsem po krátké odmlce, „jestli by mu udělala to, co mně.“ Uvědomil jsem si, že mě to pořád pálí od drhnutí za použití všech možných čistících prostředků, včetně prášku na hrnce s připáleným žrádlem. „Slyšel jsem, že dá každému, kdo si tam nechá dát razítko.“

„Co dá každému? Jo, už vím co,“ řekla mazácky pod oranžovým měsícem, „tak proto se jí říká Prošlá.“

„To jsi nevěděla?“

„Ne, došlo mi to, až jsem si to přečetla.“

„No, přezdívkou je to hrozná, ale lepší než Vykuřbuřta, ten z ní má strašnej strach, slyšel jsem, jak se o tom bavili, že prej potom chodil měsíc jako po porodu. Někdo si dělal srandu, že mu tam nacvakla ještě klipsnu ze sešívačky.“

Drkotali jsme zubama a to bylo znamení hodit zpátečku. Po docela slušným artistickým výkonu jsme jen tak letmo nedbale mávli rukou Zacharovi, tak jak to dělali nahrbení řidiči v erénách, a vypadli do lehce sodíkové osvětleného koridoru tovární ulice.

Podél zdi se zavlnila obrovská krysa. Nabrali jsme kurz a rychlost s obezřetnou uctivou vzdáleností od náhodných Kuřbuřtů, jako když se kočkám předhodí nějaké žrádlo.

Z bezpečně nebezpečného teritoria nás noc vysvobodila a přikryla paprsky divného, zvláštního čarodějného měsíce, kdy v krvi jsme nahmatali jeho opak, duši jako pampeliškové slunce. A já si neuvědomil, že to byl onen oranžovej měsíc a naše čarování, co na okamžik zastavily čas. Měsíc byl hezčí než slunce, protože o něm podával svědectví, o pravdě světla, které svítí, jehož se mohl někdo dotknout. My jsme se ho mohli dotknout a on by se určitě pomazlil v nedospělých dlaních. Byl tu velký oranžový měsíc, který voněl muškátovým Bohem. Oranžový měsíc a divný muškátový Bůh. Čas, taková velká nespočítatelná nula, kterou nevidíš, abys ji znovu neviděl, tu přikryl nesmysl. Čas, náhoda, omyl. Čas zatím tak dlouhý jako dlouhé a velké špičky bot malých lidí.

Stavili jsme se v bunkru, bylo zde přece jenom větší, krabicové teplo. Byli jsme znaveni přemírou zážitků, bylo ticho.

„Máš mě rád, Jane?“ náhle si posmutněle, tiše zasteskla Hanemarie.

„Ano,“ řekl jsem bez rozmýšlení.

„Budeme mít děti, mám takovou knížku na děti.“

„Jo.“

„Jo, ale nechtěla bych, aby žily tady v tom smradu.“

„Proč ne, tady do znáš.“

„Jo, znám,“ dodala smutně ironicky, otlučená z toho krutého prostředí, a vzdychla.

„Chtěla bych někam pryč, třeba do města, všechno tam mají, všechno v noci svítí, je tak barevné, nezašlé, zmrzlina za pětadvacet haléřů, celej kopec, jahodová nebo vanilková nebo obojí, ne jak tady v kantýně.“

UVědomil jsem si, že jsem na náš lup zapomněl a jak to všechno perfektně prošlo. „Kdoví, teď chceš být velká a jít do města a říká se, že až budeš stará, tak se budeš chtít vrátit, staří lidé jsou jak malé děti,“ zafilosofoval jsem opět s otřepanou frází.

„Prej všechno končí v posteli, prvně pár krůčků a naposledy taky pár krůčků v obýváku a zase nula,“ řekla a já byl přesvědčen, že to chytla někde v ženských šatnách nebo u oběda.

„Já myslím, že nezemřeš, vždyť hvězdičky taky svítí, když svítí i slunce, když budeš chtít, tak tu pořád bude muškátový květ, muškátový Bůh, Bůh oranžového měsíce a uslyší tvé volání a vezme tě do města. Připomene se ti dvojitým obloukem, takovým jednoduchým jako v těch jednoduchých postavičkách tam dole kolem nás, nebo možná trojitým obloukem jako duha nad rybníkem.“

A tehdy poprvé jsem viděl ty krásné oči oranžového mámení, celý měsíc a slunce dohromady s větrovým paprsků, líbezné, mámivé oči, až se čas skutečně zastavil. Láska průhledného člověka. A slyšel jsem sám sebe, jak mi cosi šeptá:

„Divný, divný a krásný je tento svět, kde andělé mají peklo, kde jsou dvě slunce a jen jedna sedmikráska a hvězdy v zrcadle hologramu.“ A sklonil jsem její hlavu do náruče a hladil a hladil, až jsem vyhladil celý ten její uplakaný smutek, to její zrcadlení a byl jsem vděčný, že ji mohu svírat v náručí, ve svém náručí bez gravitace. A neviditelný měsíc s hvězdami nás obklopoval, zahříval náruč a konejšil. A viděl jsem, jak se vaří polívka ze všech bohů, a vytesal jsem do skal kolem sebe jeho jméno.

Jen jsem tiše zašeptal: „Mám tě tak rád, Hanemarie.“

Zvedla unaveně hlavu z mé náruče, jen tak trošku, jako když jsem viděl opelichaného starého hlídacího psa na vrátnici, když chtěl, aby ho někdo pohladil. Možná chtěla ke mně stáhnout obě ruce s pocitem, že je má stále ještě od krve, ale nikoliv s pocitem špinavosti. Čisté ruce s žabími prsty.

„Jo domov, kde my dva máme krabicovej domov. Snad je to jenom ozvěna od toho blbýho oranžovýho měsíce, snad je to ta skála na té hvězdě, snad je to postavený dům na té skále se spoustou tvojí zmrzliny a barevných světýlek a jednou se tam oba rádi vrátíme, bude nás přitahovat, mě i tebe, je postaven z nás dvou, Hanemarie, moje Hanemarie, něžná, svítící Hanemarie.“

Usnula mi v náručí.

Moje Hanemarie, my dva spojení ve věčnosti, vždycky budeš se mnou, na jedné straně zapadající slunce a na druhé dvojité brána duhy. Hanemarie a její oči oranžového měsíce, mladé a líbezné, přesně opihované. Ty víš, kde mají andělé peklo. A její náruč jako hvězdná láska obklopovala mne, konejšila a svítila, abych nebyl sám

...

A tak mne napadlo, že i když bydlí kousíček ode mne, pošlu jí dopis. Koupil jsem si šedesátihalířovou známku, obálku jsem dostal od jedné kancelářské a napsal jsem tajný zamilovaný dopis a představoval jsem si, jak bude udivená, když ho dostane.

A tehdy poprvé jsem přemýšlel o lásce, o dopisech, co jsem viděl v černobílých inscenacích a hrách sovětských autorů.

Moje básnička byla čarovná a já jsem si až mnohem později uvědomil, že je to právě to říkání a zařikání, co nám chybělo vysoko nad Zacharem, mezi nebem a zemí, s rukama v krvi osudů.

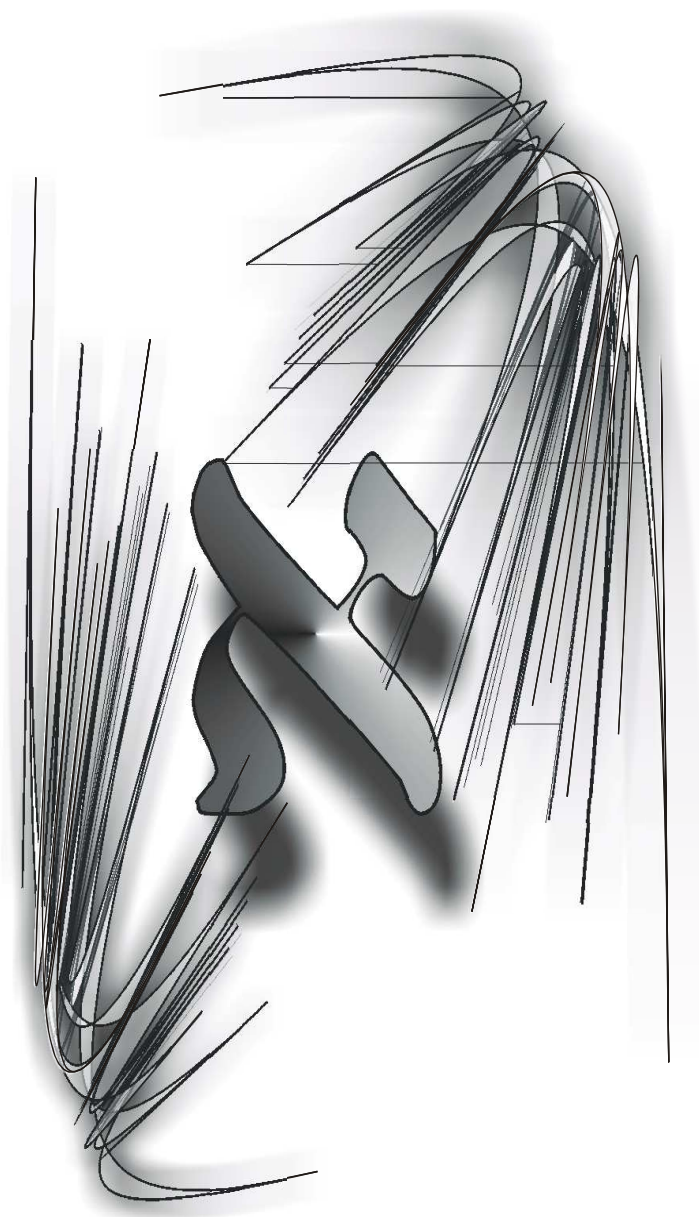
V dopise stálo psáno tiskacím písmem včetně místa a datumu:

„JSEM JAN, MOJE HANEMARIE,
JÁ ZNÁM TAJEMSTVÍ TVÝCH OČÍ,
JAKO DLAŇ TOHOTO LÍSTKU LETÍM, LETÍM KE SKALISKU,
A DOKUD LETÍM, DOBRĚ JE MI ...
MILUJI TĚ A POLETÍME SPOLU, CO HVĚZDIČKA NEJKRÁSNEJŠÍ, PRO-
SÍM, NEZAPOMEŇ NA MNE,
HANEMARIE, MÁ LÁSKO ...
TVŮJ JAN.“

A kousek dál jsem připsal perem: „Mám tě moc rád, jako muškátové koření, to je totiž vzácné a dává se jen do šunkovýho salámu.“

Přečetl jsem si to po sobě, a ačkoliv jsem tomu moc nerozuměl, zdálo se mi, že to je dobrý i s váháním, jestli jsem to s tím citem nějak nepřehnal, ale byla to kámoška a o muškátovém koření jsem věděl od kutrařů a udírenskýho čmudila.

Nevím, jestli ten dopis někdy dostala nebo ji minul nebo ho jen tak nechtěla komentovat. Tolikrát jsem se jí chtěl na to zeptat, ale jak míjejí se kroky, tak po chvíli i naše osudy i s jednoduchými lidičkami v omylu v životě se začaly míjet.

Goldorovo placebo

A nastal čas, kdy jsem vytáhl v kuchyni z béžového stolu ze šuplíku holení, v takové staré dřevné krabici s nějakým reliéfem, jejíž umně složené víko tvořilo zároveň malou plochu pro zrcadlo v něm zabudované. Neslo značnou dávku opotřebení. Uvnitř tuhá, opotřebovaná, ještě vlhká štetka a kelímek s holicím krémem a železný strojek s rukojetí ze žlutého kovu a nový balíček žiletek a pár zrezlých, volně se potulujících po dně malé bedýnky. Zkoušel jsem si oholit pár chmýří na bradě, poprvé jsem namočil štetku do vody a namazal tvář, štetiny se mi zdály dost ztuhlé studenou vodou. Sestrojil jsem strojek se starou žiletkou a opatrně jsem začal drhnout tvář. Docela to šlo, ale studená voda a tupá žiletka se mi to snažila znepríjemnit. Už jsem byl skoro hotov, když se ozvalo hlášení závodního rozhlasu, které bylo s ozvěnou slyšitelné v celé továrně:

„Pozor, pozor, hlášení. Oznamujeme, že zemřel soudruh Jánus Zachárium Igna Goldora, funkcí kotelník v kotelně.“ A po chvíli rozpačitý dodatek: „V kotelně u brány. Kdo má zájem o pohřeb, tak zejtra v devět půjde průvod od brány do vsi na krchov, na hodinu se může každý zúčastnit, kdo nepracuje na lince. Konec hlášení.“

V rozhlasu to kupodivu nezapraskalo jako obvykle, a tak jsem měl dojem, že ho sličná plnoštíhlá hlasatelka nevypla, když musela námáhavě stvořit toto souvětí se složitým jménem a roztočit trochu svoje závitky. Předpokládal jsem správně, po chvílce se ozvalo z rozhlasu po celé fabrice:

„Janičko, chceš kafe?“

„To víš, Boženko, ale slabý a dvě kostky.“

„Tak Zachar to zabalil, byl poslední dobou stejně špatnej, ten, když byl mladej, ten prej měl chuť na ženský, byl to kanec. Našli ho ráno a tak byl u něj náš felčar, jen konstatoval, že zdechnul. Tak ho naložili na ještěrku na paletu a odvezli do mrazíren, aby do zejtra vydržel, doufám, že ho dali alespoň do igelitu, když tam visí vedle něj hovězí štvrtě.“

„Kolik kostek?“

„Jo, stačí. On byl sám, ale na pohřeb mu půjde celá fabrika, aby se ulila z práce, proč ne, já půjdu taky, aspoň se projdu do vsi a koupím mlíko a rohlíky pro fakany a starýho, už mě taky serou.“

„Já už ho nepamatuju, ale když jsi u toho, potkala jsem dnes ráno toho Heráka, Waltra, víš kterýho, takovej mladej pekař, co jezdí ráno s náma autobusem, ten, jak o sobě pořád říká, že je malej, ale skokan, tak jsem se na něj mačkala, až jsem si skoro... nevím, jestli to rozchodím.“

„Fakt? Neboj, to rozchodíš úplně lehounce.“

Bylo slyšet jak celá továrna zastavila provoz. Dvě vdané paničky by pokračovaly v představení, kdyby se neozvalo cvaknutí kliky a mužský hlas, který neodpověděl na jejich pozdrav, ale štekkl:

„Zapomněla sis vypnout rozhlas, ty nanyňko jedlová, slyší to celá fabrika!“

„Ježišmarijá, honem, vypni to!“

Ozvalo se typické zachrastění a hlasitý smích z celé fabriky. Továrna se začala rozjíždět, jen stroj štípače polen přestal na hodnou chvíli pracovat, možná že se štípač i pousmál.

Oplácal jsem si tvář pitralonem v placaté lahvičce a v tu chvíli jsem myslel, že mi hoří drška.

Vyběhl jsem ven. Byl úplně normální den, nebýt toho hlášení, úplně kopírovatelný s těmi předešlými i budoucími. Nemohl jsem se zbavit myšlenky, že tam někde v mrazírenských kobkách leží můj jmenovec Zachar, někde na paletě, nedokonale přikrytej igelitovými pytli. Chtěl jsem ho vidět, jako bych mu chtěl vrátit ten zlatý knoflík. Pořád jsem ho viděl, jak se modlí, hlavu pohrouženou do dlaní, na drátěné posteli, slyšel jsem, jak stále říká:

„Jane, pojd' sem, chlapče, ty jsi Jan, ty uslyšíš, co jiní neslyší, ty uvidíš, co jiní nevidí, ty napíšeš a jiní tě zavrhnou, ty však najdeš u mne zalíbení, neboť zastavíš se a Láska tě obejmě a ty ji rozdáš i těm, kteří tě za ni budou nenávidět ...“

Při té vzpomínce jsem snad i cítil vůni nespáleného kouře, hrubost a tvrdost jeho mozočnatých dlaní. Šel jsem a bylo mi smutně. Na bráně visel černý prapor. Mířil jsem k mrazírnám. Mistr mne odchytl, protože z nás většinou cítil nějakou lumpárnu.

„Kam kráčíš, mladej?“

„Chtěl bych vidět Zachara, víš, kde je?“

„Jo, vím, ale ty jsi na to ještě mladej, koukej vypadnout, zmetku!“

Nemělo cenu odporovat, sám bych ho stejně nenašel ve spleti mrazicích tunelů a chodeb, i když jsem je znal, určitě by mě vyhmátli.

„Když to nejde, tak nejde.“ Zařadil jsem zpátečku a vypadl, někdy je přece jen lepší ustoupit, mistrova klepeta byla snad ještě delší než jeho tělo, byl to těžký, neodvolatelný argument.

Ráno před devátou se začal formovat podivný pohřební průvod. Na čele byla celokapotovaná plecho erena s přivázanými zadními dveřmi motouzem na vázání salámů a uvnitř dřevěná truhla, spíš bedna, z místní truhlárny z nehoblovaných prken, z nichž sem tam vypadávala škvírami nějaká ta hoblina. A za ní obrovský dav těch, kterým se nechtělo makat, včetně rozhlasové moderátorky, Prošlé, Vykuřbuřta a dalších pohůnků v montérkách, kostičkovaných janklech i pepito kalhotách.

Z davu kolem silnice se ozývaly plačtivé, zpívající anonymní hlasy:

„Tak už ho vezou, starýho Bláhu!“

„To není Bláha, to si pleteš, to je Zachar, Zachar kotelník.“

„Ten cikán?“

„On není cikán, to je Zachar.“

„To je ten, co čudí čibuky?“

Někdo vyštěkl: „Jo!“

„Ten čibukovej král?“

„Jo, už si nezačudí, zmrzlej je na kost, má mínus osmnáct, ten už má mozkové planiny pokryty sněhem,“ dodal hlas skladníka z mrazíren, aby potvrdil svoji odbornost a důležitost postavení ve svém zaměstnání.

„Jo, byl to jedovar a čaroděj, blbá, vytetovaná, nulová existence.“

Po chvilce se znovu ozvalo: „Tak už ho vezou, starýho blázna!“

Nikdo ho nelitoval, nikomu z davu nechyběl. Jen po chvíli se ozval zase ten anonymní hlas: „Smířil se se svým Bohem, poznal, že člověk je jen jeden.“

„Jo, tenhle svět je už bez něho, je jinej.“

„Kdo bude za něj topit?“

„To je jedno, dají tam nějakýho hašaširu.“

„Kdoví jestli ho otevrou?“

„Blbost, není co dodat!“

„Myslím, že ne, má asi přes sebe přehozenej jen vojenskej kopřívák, nic jinýho neměl.“

„Vždyť vám povídám, nemohli ho ani narovnat.“

A naposled zazpíval anonymní hlas: „Tak už ho vezou, starýho Jana Zachara, smířil se s Bohem a ví, že člověk je jen jeden.“

„Našel ho.“

Na místní hřbitov to byly cirká dva kilometry. Erena zaječela a dav se dal do pohybu za družného povykování. Po sto metrech jsem najednou zaslechl štípačovu heligonku. Její akordy mohutněly a přehlušily celý ten ryk davu. Najednou bylo slyšet jen erenu a překrásné motivy francouzského šansonu. Všiml jsem si zaprášeného štípače polen, jak s obrovskou lehkostí nesl harmoniku a očima nespustil truhlu v ereně. Byl celý zaprášený jemným dřevovým prachem, voněl mokrým dubovým dřívím. Dav ztichl a nikdo neměl šanci něco říct. Erena dorazila až ke hřbitovu, kde byla v rohu vykopaná jáma a přes ni dně prkna a provazy. Pár náhončích na ně položil truhlu. Dobrotivý místní farář se s ním rozloučil ve zkrácené formě a dav mu pomáhal s modlitbou. Nebyl tu nikdo z jeho příbuzných, nebylo komu podat ruku. Bylo trapné ticho.

Tu opět jsem uslyšel na chvílku harmoniku, jak zpívala o životě. Jako první u jámy tam stál harmonikář a hrál. Po chvíli přestal, nenechal se nikým a ničím vyvést z míry a k údivu všech vytáhl z tabatěrky kus popsaného papíru. Nasadil si celuloidové brýle a já, já jsem ho poprvé v životě slyšel promluvit. Hlas, který zněl jak zvon, zvon někde uprostřed země, ohluchlý od toho obrovského stroje, se chtěl slyšet, mocný hlas říkal:

„Zachar mne navštívil a dal mi tento kus papíru, abych ho přečetl v tuto chvíli. Já jsem to odmítl a hodil papír do smetí, abych ho včera vyhrabal, protože mu to dlužím.“ A pomalu s rozmyslem četl a vážil každé slovo:

„Smrt, lidé, smrt, to je jen sen, žádný tunel, žádné světlo na konci, je to sen, který se začíná zdát, skutečný, opravdový sen, sen nehmotný, a přesto si na něj každý šáhne. V tom snu vím nebo si uvědomuji, že se probudím. V kterém snu mám vedle sebe své blízké? Který sen je tak reálný jako život, jako tužby a přání.“

Ve snu nemusí být a zpravidla nejsou sekvence logicky a časově uspořádané, a přesto ho lze označit jako sen, sen jako celek, taková je i smrt, taková jako celek, jeden celek, jádro, které tady bylo a je dávno, dávno před časovou sousledností, před sekvencí, která nosí čas, čas, nástroj pohybu. Smrt je sen větší než skutečnost, je to však jen jeden z mnoha dějů. Taková je má smrt.

Určitě každý konec je začátkem a každý začátek je koncem, je mnoho začátků konců a mnoho konců začátků. Neboť všechny ty konce a začátky se dají navléci na nit jak řetězec písmen a znovu rozvázat do prostorů.

Je mnoho prostorů, jako je slov, a je mnoho slov a neznámých písmen v prostoru. Je mnoho vět ze slov a jen některé jsou z nich hlavní a jiné vedlejší. Je jen málo hlavních, co tvoří kmen, ale jen vedlejší mohou plodit ovoce a jeden bez druhého nemohou existovat bez vize souvislosti, bez vizí souvislostí. A vize souvislostí je ukryta v jejím jádru, jádru posloupnosti času na živých větvích. A uvnitř je síla a uvnitř je láska. Co je tedy smrt, má smrt, tvá smrt? Je to jen sen, je to tvořivý sen ukrytý ve vláknové niti, je to jen nit, co lepí pavučinku věků a kotví ji do divných, divutvorných světů. V Jednom Jediném Celku. V něm míchá vařečka žití živé i neživé, blízké i vzdálené a s detergentem existence tvoří Lásku, Jednu Jedinou Lásku, která jako Jediná Je a Je schopna navlékat do pavučin světů, tolerovat náš omyl, náš život i jako sen i stejně snovou smrt. A já jen lehce cítím korálky životů a smrtí kolem sebe, či je spíš tuším ve velkém probuzení uvnitř Ní. Není to konec, není to návrat, protože nikdo nikam neodešel nebo nepřišel, není to začátek, ni konec, jen korálky se rozsypaly, aby je Láska mohla znovu navléknout, kde a kdy záleží na vůli každého z nás. Kdo by se jí nechtěl dotknout, neboť Láska je stejně velká jako Bůh, neboť on je Láska a kdo by si na něj nechtěl sáhnout? On i ona je jedno souznění souvislosti, jednostejně smrt i život. Láska není placebo. Kdo chce slyšet, uslyší, kdo chce vidět, uvidí. Jen se zastav, človče, a podívej se na mne, jak za deset vteřin vrátím se a stanu se součástí planety, co byla a bude hvězdou.“ Po chvíli dodal: „Zachar kotelník.“

Nastalo ticho. Slyšel jsem, jak kněz povídá něco jako amen. Štípač dubových polen na uzení vzal naleštěnou harmoniku a začal hrát. Skutečně netrvalo ani snad deset vteřin a truhla byla na dně a provazy vytaženy nahoru. Muzikant nepřestával hrát, jednou rukou šáhl do kapsy a hodil přečtený papír na víko. Dav se začal rozcházet, někteří to stihli ještě na pivo, jiní pro mlíko do konzumu, za deset minut tu nikdo nebyl. Jen já s Hanemarie jsme seděli na zdi a koukali na harmonikáře, který ještě dobrou hodinu hrál. Vůbec si náš nevšiml, nevšiml si snad vůbec ničeho a potom zničehonic sbalil harmoniku do poškrábaného futrálu, a aniž by cokoliv řekl nebo udělal

posunek, zmizel za brankou jako duch. Tak jsem šel koupit mlíko do hliníkový konvičky, skoro třetinu jsme z ní vypili, postáli jsme na mostě u řeky a vraceli se kolem ponorky domů do továrny.

„Slyšíš?“ zatahala mne za rukáv a já si spíš myslel, že chce napít.

„Co mám slyšet?“

„Už zase štípá dříví.“

„Fakt že jo, tý vogo,“ dodal jsem, i když mne trochu mrzelo, že jsem to nepostřehl první. „Kdo bude teď topit?“ napadla mne nahlas otázka. „Půjdem se tam podívat?“

Nečekal jsem na souhlas, věděl jsem, že půjde se mnou, nakonec se jednalo o naše tajné teritorium, o které by bylo škoda přijít, s jediným přístupem přes obrovskou kotelnu a s jejími přechodovými můstky.

Byl to zvláštní pocit, za dřevěnými lítačkami, dělicí ovzduší s nadměrným obsahem kyslíčnicku uhelnatého, jako by nic hořely pece s kontrolními okénky a v rohu byla ta samá postel, dokonce tam visel i starší známější vojenskej kopřivák. Všechny Zacharovy věci byly pečlivě srovnány, včetně knížek na polici, otvíráků na konzervy, erárních novin i ešusu, vše bylo na stejném místě, jako by nepřicházelo do úvahy, že se sem už nikdy nevrátí.

„Myslíš, že si to uklidil sám?“ komentovala svoje myšlenky Hanemarie.

„Nevím,“ odpověděl jsem po pravdě to, co jsem si myslel, „je divný, že tu nikdo není, vždyť někdo musí přikládat. Jdem se podívat nahoru a u křížal počkáme, kdo přikládá.“

V podstřeší kotelný bylo až moc teplo. Po chvíli se rozletěly dveře a s japonkou přisupěl s typickým ťavovským kolébáním Čáryfuk s hrbem jako stodola.

„Ty vole, že zrovna von!“ pošeptala Hanemarie.

„Asi ho přitahuje to naše čarování, možná ta krev!“ chtěl jsem dodat trochu dramatičnosti, ale nějak jsem zůstal s argumenty nepochopenej.

Čáryfukovi bylo vedro, fedroval do pece o sto šest a strašně se potil. Rozhlížel se kolem sebe, otevřel zubama láhev s osmistupňovým pivem a nalil ho do sebe jako do záchodu. Přitom jsem měl dojem, že nás zahlídl. Zajeli jsme do křížal, šustění papíru by jistě vnímavému člověku napovědělo, že tam něco je, přinejmen-

ším nějaký hlodavec. Po chvíli, když se nic nedělo, jsme se odvážili mrknout dolů.

Čáryfuk tam by svlečený do půl těla a my viděli poprvé ten jeho obrovský hrb, na kterém byl vytetován obrovský kruh a jakási rafička. Záhy nám došlo, že je to střelka kompasu, ano, Čáryfuk měl přes celá záda vytetován obrovský kompas.

„Ty brd’o,“ ozvala se vyděšená Hanemarie, „to je kormidlo.“

„Hovno kormidlo, ty trubko, to je kompas.“

„Co mi nadáváš, ty prošlej pytlíku.“

Věděl jsem, že jsem to trochu přehnal, tak jsem se omluvil: „Promiň, Háne, je to tak divný, proč má na zádech zrovna kompas, nemůžu postřehnout, kam ta rafička ukazuje, taková blbost.“

„Jo, je to divný, vždyť když se točí sem tam, tak ta vytetovaná rafika se točí stejně, jak se točí on, k čemu to je, taková blbost?“

„Ty, radši bysme měli zmizet, ale jak, když je tam dole?“

„Teď už vím, proč ženský říkaly, že si nikdy nesvlíkne košili, i když se celej meje, to je celý tajemství, ale proč ho tak ukrývá?“

„Stydí se,“ konstatoval jsem.

„Za ten hrb nebo za to tetování?“ upřela na mne oči, až jsem musel uhnout pohledem.

„Nevím, to ví jen on sám, zeptej se ho.“

„A on mě zabije, tak se ho zeptej, ty hrdino, seš posranej stejně jako já.“

Moje mlčení znamenalo souhlas.

„Ještě že tady byl Zachar a ne Čáryfuk, to by nám mohl narůst takovej hrb na to šup!“

„Jo, zlatej Zachar.“ V ten moment mě napadlo, jestli vůbec četla můj milostnej dopis.

Čáryfuk se natáhl na postel s železnou drátěnkou, která se přizpůsobila jeho hrbu. Zajeli jsme opět do křížal.

„To bude nadlouho, Hanemarie,“ šeptal jsem a cítil vůni skoro upražených tvrdých křížal, které mne tlačily stejně jako drátěná postel.

„Už to nebude nikdy tak jako dřív, Jane,“ posteskla si Hanemarie.

„To nebude, pojď, lehni si na moje rameno.“

Poslechla, na křížalách se jí taky blbě leželo, ale nebylo východiško.

Slyšel jsem, že začalo pršet. Těžké kapky deště dopadaly na drátěné sklo v beznadějně snaze přilnout k mastnotě sazí, jako by plakaly za Zachara. Oba jsme si mysleli totéž. Hanemarie obrovským těžkým očima zírala na strop.

„Je mi tady smutno,“ řekla mimochodem bez oslovení.

„Mně taky, Marie,“ a po chvilince odmlky jsem dodal, „je lepší jedno smutno na dva lidi než dvě smutna na jednoho, moje smutno, že máš smutno.“

„To je blbost!“

„Jo.“ Chtěl jsem vypadat chytře, zpravidla jsem však pak vypadal jako vůl.

„Tak jsem to nemyslela, jen všechno kombinuješ, až to všechno překombinuješ, sám se do toho uvrtáš jako do sraček.“

Cítil jsem neviditelné pikoperle kapek deště, jak mně pronikají tělem a mizí coby paprsky v modré záři koksu.

„Když prší, tak je mi skoro vždycky smutně, nevím proč, je to divný.“

„Je to proto, že se musíš pořád schovávat někam pod střechu.“

„Fuj, tady je horko.“

Taky se mi zdálo, že už nemůžu dýchat.

„Hele, co takhle se zeslíct a vylézt vikýřem na střechu, trochu se nechat popršet a potom zalízt zpátky do teplíčka, Čáryfuk už stejně chrápe,“ navrhla Hanemarie.

„To myslíš jako úplně jen tak, a ve dne?“

„Jo, úplně.“

Hodili jsme před Čáryfuka pár křížal, a když nereagoval, shodili jsme ze sebe pár hader a lezli na místo našeho čarování za účasti kolegy muškátového měsíce. Po očku jsme po sobě pokukovali a se zakloněnými hlavami za klimatizací se nechali bičovat přívalovým deštěm. Křížaly z nás pomalu opadávaly. Díval jsem se na její nádherné opálené tělo a smáčené husté vlasy, pomalu jsem ztrácel pojem o čase: „Jo, je to dobrý.“

„Je to fakt dobrý, ale už je mi zima!“

„Tak jo, jdeme zpátky, bacha, bude to klouzat!“ dodal jsem téměř mateřsky. Byla to pravda, stačil jeden neuvážený krok po železnejch lávkách a bylo by po všem.

Zalehli jsme opět do křížal. Tentokrát to byla pohoda, křížaly netlačily, protože částečně nasákly vodou. Leželi jsme oba na břiše.

Jako by ten déšť z nás smyl tíhu dnešního dne a přinesl osvěžení s trochou lehkosti.

„Počkáme, až uschneme, a zvedneme kotvy,“ navrhl jsem a můj protějšek se mnou souhlasil. Nemusel jsem jí říkat, jak se mi líbí, věděla to. Lehce jsem se k ní přitiskl. Neuhnula, jen ke mně otočila hlavu a zavrčela jako divoká toulavá kočka, co lovila v továrně potkany. Zvedl jsem se na lokty a jen tak lehoučce jsem jí přejel ukazováčkem po obočí a lícní kosti, našel jsem tu nejméně spálenou křížalu a posunul jí ji ke rtům. Stiskla ji mezi zuby a nechala tak.

„Vy parchanti, já tam dole dřu jako mezek a oni tady ničí křížaly! Kolik je vám let, vy křížalkoví nudisti!“

První se vzpamatovala Háne a potom já, hodila přes sebe tričko a kalhoty tak rychle, že z ní začaly opadávat nalepené křížaly až posléze.

„Čáry, že to zůstane mezi náma, chtěli jsme jen vědět, kdo tady je po Zacharoví, seženeme, co budeš chtít, flašku nebo cigára.“

Jako bych po mém návrhu cítil, že se mu roztočila rafička na zádech.

„Zmizte dolů, vy plantalové obecní, vyřídíme to tam,“ a pokynul, abychom lezli první.

Byla to dobrá příležitost vzít kramle. Koukl jsem na Háne a ta kupodivu jen lehce zakroutila hlavou. To jsem od ní neočekával, jestli bychom měli o jednoho nepřítele ve fabrice míň nebo víc, tentokrát jsem jí nerozuměl.

„Co od nás chceš, když si to necháš pro sebe,“ převzala iniciativu a překvapila tak Čáryho, že se nebojí a že jsme nevzali kramle. Byl z ní zřetelně mimo.

„Hele, já si nechám pro sebe to vaše hnízdečko a vy to, co mám na zádech!“ poklepal svou pravou rukou na hrb.

„Pivo a deset japek do kotle jako záruku.“

„Dvě piva, pět japek a cigára k tomu, když budu mít volný přístup nahoru,“ ukázal jsem směrem k oblakům.

„Tři piva, sedm japek a cigára, potom vše bez otázek a odpovědí.“

Koukl jsem na Hanemarie.

„Dvě piva, šest japek a cígo.“

„Jo, dobře, vy vyřídíte. A každý si šáhne na můj hrb!“

Zaskočilo nás to, báli jsme se, cítili jsme v tom jeho čáry. Nakonec jsme to udělali. Jeho kůže byla stejně jemná jako ta naše. Vypadli jsme do deště.

„To je ale posranej den, zmoknem a ještě abysme sháněli materiál.“

Zvedla sklopené oči z cesty a upjala je na mne.

„Stálo ti to za to?“

„Jo, stálo to za to, Marie, stálo to za to.“

Věděla, jak to myslím. Uvědomil jsem si, že už to není jen děvčátko, takové tovární kolenaté hej počkej. Byla to osobnost, taková skoro dospělá žena, možná už dospělá v tom továrním urychlovači, a já, já už jí pomalu nestačil v šíři pojetí, v její praktičnosti. Cítil jsem, že už to není jen moje soukromá Hanemarie, ale že je to žena, o kterou mám strach. Byla vyšší v jednání, vyspělejší svým chováním, schopna všech ženských vábení a poutání, byla jiná, krásná, mladá, okouzlující dívka. Věděl jsem, že to nebude ona, která bude jezdit s japonkama s koksem a kdo zajistí Čárymu pivo a cigára. Na vahách jejího rozhodnutí už nebylo na pořadu dne spoléhat na rychlost svých nohou.

A tak jsem jeden den v sobotu jezdil s japonkama a musím uznat, že to byla pořádná dřina. Čáryfuk nepromluvil se mnou ani slovo, jen mne pozoroval z drátěnky a vychutnával pivo. Dal jsem mu ještě cigára a byli jsme si kvit. Stejně jsem měl z jeho hrbaté mimiky zvláštní pocit, měl jsem dojem, že se mi hrabe v myšlenkách, především že mi nedá spát jeho kompas na hrbu a to co vím o jeho čarování. Kdykoliv jsem šel potom přes kotelnu, ani si mne nevšímal, ani nepozdravil, ani nekejvnul na moje kejvnutí, ani se v noci nemodlil jak Zachar, připomínal mi Quasimoda, když jako lidoop běhal po železnejch lávkách. Jednou však jsem ho překvapil, a to když jsem šel sám na Mont Everest fabriky, tak jsem viděl, jak leží podobně jako my dva se zahrabaným břichem v křížalách, jak kouká kamsi do zdi naproti, snad po směru ručičky kompasu. Myslel jsem, že ho překvapím, ale neudělal jsem to. Když jsem lezl zpátky, viděl jsem ho, jak ležel na zádech a díval se na mne jako pes, který čeká výprask. Až mne to zarazilo a na okamžik jsem zatuhl, ale za okamžik jsem lezl po železném žebříku kolem něj dolů, dělal jsem, že si ho nevšímám. Díval se na mne a tiše povídal:

„Bože, tak bych se chtěl narovnat, jen jednou, prosím.“ Po zaprášeném obličejí mu stékaly kapky. Neplakal, jen mu stékaly kapky do těch suchých, skoro připálených proužků jablek. Znovu se na mne podíval a dodal: „Zachar tě měl rád, vid', Jendo.“

„Jo, já jeho taky.“

„Znáš moje tajemství?“

„Znám.“ Lhal jsem, nevěděl jsem nic o čarování ani o hrbu a tetování na něm. Snad jsem si ho poprvé úplně uvědomil, jak vlastně vypadá; měděná hlava splývající s trupem, takový přerostlý trpaslík, tedy měděné vlasy sestříhané místním holičem, který docházel z vesnice stříhat do truhlárny i mně známým strojkem na elektriku. Měl stejné vlasy jako Hanemarie. Vlastně jsem si na ni vzpomněl v důsledku narovnávání ulity hlemejždě, snad i poprvé se tenkrát naše oči setkaly v delším okamžiku, než bylo zdrávo. Já jsem s očima uhnul jako první.

Usmál se. Usmál se úplně normálně. Così v něm mně však nesedělo, bránil jsem se otevřít dlaň k nekontrolovatelné důvěře.

„Slyšel jsem, že z tohotohle hniječícího ansámblu brzy vypadneš, někam za bránu, do světa.“

„Jo, jdu do školy, snad.“

„Tak jdi, stejně tuhle prokletou fabriku budeš mít v sobě a nezbavíš se jí stejně jako já svého hrbu, to mi věř, příteli. Možná že se už neuvidíme.“

„Ale jo, vždyť sem budu jezdit domů.“

„Jo, já vím, seš tady doma jako já,“ dlouze přitom odfoukl vzduch z plic.

„Chceš, abych ti něco přičaroval?“ Pozoroval mě, zda mne tato přímá otázka zarazila.

„Nevím,“ chtěl jsem získat čas. Nohy mne začaly bolet od stání na žebříku.

Okamžitě to postřehl. „Tak vyslov nějaké přání, musí to být rychle a hnedle.“

Nic mne nenapadlo a až po chvíli bloumání, kdy jsem se bál vyslovit slova *láska k Hanemarie*, jsem ze sebe vypotil:

„Nesmrtelnost.“

Nepřekvapilo ho to. „Jane, tak jsi řekl, dej mi nějakou věc, kterou máš rád, nebo kapesník, co je jen tvůj.“

Šmátral jsem v kapsách a nahmatl jen ten Zacharův knoflík.

„Mám jen tohle, je to od Zachara.“

Hbitě po něm chňapnul, jako by na něj čekal.

„Stačí, Jane. Vybral sis špatně, ale to je tvá volba, Jane, nesmrtelnost, to je i prokletí, stejně jako já musím nosit svůj hrb.“ Začaly mne brnět nohy. „Jdi, brní tě nohy, někdo nechce, abys spadl,“ a opět na mne upřel měděný kýbl s dvěma očima. „Dnes večer je úplněk, začaruji tvou novou bytost na téhle střeše při prvním měsíci, je to oranžový měsíc, možná i muškátový.“

Jak řekl muškátový, tak jsem málem spadl. Co on o tom ví?

„Roztavím pak ten knoflík v peci na modrém plameni a budeš nesmrtelný, ale ne věčný, to sám víš. Tak, Jane, nechť tě veliký Zacharův Bůh i tvůj ochrání a vede tě po stříbrných stezkách měsíce kroky, abys je slyšel. Tak jdi! Přijď o půlnoci, dnes je to tvůj měsíc.“ Natáhl se na záda a prohlížel si knoflík.

Pokynul jsem hlavou místo pozdravu a sestoupil k obrům s dvěma malinkýma žhavýma očkama. Věděl jsem jen jedno. Čáryfuk byl kupodivu Zacharův přítel. Už mne vůbec nevnímal. Mnohé jsem cestou továrním koridorem nevnímal, mnohému jsem nerozuměl. Jen jsem potkal ještěrku, co vezla i Zachara do mrazu. Měl jsem tu noc fantastickou představu o tom, co Čáryfuk dělá, a sžíravou, hroznou zvědavost, jak to vlastně dělá, nemohl jsem spát. Měsíc mi svítil do pokoje jako ve dne, nezdál se mi však oranžový. Byl bílý, úplně bílý, hodně studený, chladný, jeho nesmrtelnost visela ve vzduchu stejně jako ten obrovský pavouk při čarování. Asi na něm přestali topit nebo jim teplé paprsky Čáryfuk spletl do copánků, které použil při svém čarování, a omotal si s nima svůj žhnoucí měděnej kýbl. Já jsem však zapomněl na lásku. Až později jsem pochopil, čemu já vůl, já vůl jsem dal přednost. Vyměnil jsem nesmrtelnost za lásku, inu, špatnej kšeft je taky kšeft.

Blížila se půlnoc. Měsíc najednou začal hrát jak elektrická kamínka a já, aniž bych se díval na hodinky, věděl, že je čas. Vykradl jsem se do pusté noční fabriky s oddychujícími rázy v parních topeních a pružně po ocelových lávkách mířil k stropnímu vejklíři.

Viděl jsem nehnutě stojící pyramidu, vysvlečenou do půl těla. Musel slyšet skřípot poklopu. Aniž by se na mne podíval a já jej stačil jakýmkoliv způsobem pozdravit, povídá:

„Já ukážu ti tajemství tvého muškátového Boha, neboť nebude dlouho trvat a i já ti předám těžkou Zacharovu lopatu. Předám ti

tajemství mašlení měsíce a bude jen na tobě záležet, zda ti ho vytetuje paprsky na zádech a zda ti vyroste hrb, ať viditelný či neviditelný, a ty jej budeš nosit celý život.“ Znovu se na mne podíval. Já jsem si uvědomil, že stojím v jedné řadě - Zachar, Čáryfuk a potom já - , v divné souvislosti darovaného vojenského knoflíku, muškátového měsíce i studeného sezení na kostelní zídce. Báł jsem se, báł, aby mi nevyrostl taky hrb.

Zvedl ruce, jako by chtěl nabrat noční oblohu, a začal čarovat.

„Hle, zřím tvoje mašlení duše, hle, vidím dlaň černé ruky opice, která je stejně teplá a jemná co moje já, jí se dotýkám. Hle, vidím tvoji duši a její mašlení, slyším její hlas, který povídá:

„Zdráv buď, chráme můj. Jsou hvězdy po obloze přikované láskou a každé zrnko se v ní zrcadlí mou slávou i věčností. Aj, vidím světlo a v něm každé zrnko. Neb má uvnitř spočitatelných světů viditelných i neviditelných i neslyšitelných, přesto zapečetěných.

Hle, každý z nich je nepatrný proti lásce, bez ní ani bídné nic není. Prosím, vyslyš modlitbu mou, hle, já pokorný a nepatrný rozvážu jeho mašličku a rozprostřu ji pod hvězdami.

Dívej se, Jane, hle, otevřel se divukrásný prostor, touha, přitažlivost, dotyk - duše za lásku, nový starý svět.

Svět snad plný ...

Hle, vidím orloj, jak sedí v kruhu na louce. Rozjívěné, odpočívající živé panoptikum a lidské pudy uvnitř něho. Hle, vidím jeho strach ze slepoty a tmy po obvodu kruhu. Cítím tlak těžké vody na otevřené oči marně schovávané za víčky.“

I já začal cítit strach z neexistence tvorů, strach i nestrach, že jsem jen člověk, jeden, jen jeden člověk, jen zrnko jednoho člověka, zrnko uvnitř světla a já, já ho neviděl a báł se všeho kolem, těkal chapadlami, toužil po nepatrném světýlku a přitom se báł potkat muškátového Boha a přitom věřil, že je se mnou, že mne slyší, že slyší hlas volajícího a ví, že ho mám rád.

A slyšel jsem jeho hlas:

„Vidoucí, spoj své ruce a dlaně navzájem a ucítíš rovnováhu, kterou tak hledáš, skloň hlavu nad nimi a dotkni se jich čelem, aj, ucítíš prostor v prostoru a orloj v něm, otevři svoje smysly a uvidíš a uslyšíš mnoho světů v něm.

A otevři své dlaně, abys je znovu sepal v jiném čase, jiném prostoru. Já jsem ty ruce, které tě hřejou a objímají, já tvořím orloj sem

a zase zpátky, já jsem ... tvoje nesmrtelnost, ne však věčnost. Necht' ve víře touží spojit se s tvou protoplazmou a propojit jádrem světla.“ Odmlčel se, aniž se na mne podíval, sklonil hlavu do dlaní a začal se nesrozumitelně modlit.

Zřel jsem měsíc v úplňku a jeho svit, který byl větší než slunce. Cítil jsem, jak mi paprsky pronikají do mé duše, jak ji dezinfikují a čistí, jak ji hojí a modelují.

Čáryfuk se sehnul a já viděl jeho hrb Měsíčnana svítící do okolí, světlo uvnitř něho. Zřetelný vytetovaný kruh fosforeskoval a tělo natáčelo šipku kompasu kamsi do vesmíru, díval jsem se tím směrem, protože jsem pochopil, že mi ho chce ukázat. Gyroskop univerza se ustálil a ukazoval jeden jediný směr. To bylo to velké tajemství Měsíčnana, on věděl, kterým směrem je, na co jsem měl přijít sám nebo co mi Zachar měl říct, možná že mu řekl, aby mi to ukázal. Noc se přeměnila v den a proudy paprsků prohledávaly každícké místo.

Lekl jsem se, zahlédl jsem na hrbu odlesk své tváře; neskutečná, bez vrásek, celá stříbrná, zapadající do celku, taková jednotná, jednoduchá, s nepopsatelným výrazem. Věděl jsem, že mi už zůstane. Zůstane celá a já se stanu Měsíčnanem jako byl Zachar, Čáryfuk a možná další bytosti, divní, stříbrní, muškátoví lidé střežící jakési tajemství v divném světě *flajštovárny*.

Podíval jsem se znovu na měsíc v úplňku. Uviděl jsem pavouka, jak plete před měsícem stříbrnou síť a křížuje dráhu paprsků, jako by chtěl připomenout nějakou smlouvu mezi stříbrnými. Poprvé jsem cítil, jak ke mně promlouvá, nevím, jestli to byl můj muškátový anděl nebo jiná stříbrná bytost, zdálo se, že kvůli mně riskuje a dává mi hodně lásky. Byl jsem mu vděčný, začal jsem se modlit, nevím, jestli se to k němu dostalo nebo mu to bylo alespoň příjemné, bylo to znamení jeho velikosti a mé pokory, znamení, že život nemám vzdávat, že mne vidí, a já prosil poníženě a pokorně, abych porozuměl jeho vůli.

Modlil jsem se s Čáryfukem: „Při tvé velikosti, slyš mé tenké volání pro lásku, pro tvou slávu, já Měsíčan, já chybuující, já blbec, ubohý variant, prosím, přijmi mé ruce a pohled k tobě a vem mě do náruče, má lásko, já, zrozené měsíční dítě, dítě měsíce, můj muškátový Bože, jediný, čistý a pravý, prosím, smiluj se nade mnou a ved' mé kroky k tesařským tužkám.

Slibuju, že budu stále obíhat kolem Tebe, můj muškátový Bože, jako Měsíc kolem Země, Země kolem Slunce, Slunce kolem vesmíru, vesmír kolem Tebe, můj muškátový Bože, můj *Měsíci*.

Aj, zrcadlo srpku měsíce zdát se ti budu, kdykoliv se na mne podíváš, zdát se ti budu, vzpomeneš si na mne, na muškátovou vůni, na muškátovou lásku mého měsíce, muškátové konejšení a dušebol, na čistou instrukci, na průhlednou myšlenku, na měsíční cestu domů.

Ty jsi ten měsíc nad krajinou, nad mlžným oparem rybníka, na který se vydržím dívat věky, ne méně. Vzdálené je nezávislé, žárlivé slunce, vzdálení jsou jiní měsíkové, potulné jsou komety Měsíčanů, však ty jsi jen můj, můj věrný, moje vůně. Podívám se na měsíc, vzpomenu si na Tebe, na nejsvatější muškátovou vůni. Je tvář života, aj, má život tvář, má Bůh tvář otisků tváří do pavučinky bytí, má dotek a vůni Boha.

Kolik očí se na Tebe mlsně dívá, očí neočí, a já se dívám na ně, moje měsíční duše je vnímá, já znám tajemství **navigace**.

Můj Bože, Tvá vůně, má láska, to já Tě miluji a já, jeho nepatrně, já, co jsem vyrostl z jeho jádra, z jeho tváře, daruje mi snad život v tom neměřitelném nepatrně.

Volám a prosím z nepatrně svého muškátového Boha, abych mohl být s ním, abych mu mohl svítit na cestu a on mi přišel na oplátku tuto pustou, zbytečnou planetu na moji pláštěnku a odpečetil pravý život z pravého Boha, by mohl zasvítit opět muškátový květ v doblikávání vyhasínajícího slunce.

Mocný, když jsi tvořil tento nepatrný vesmír, nemyslel jsi na prázdnou zemi. A slitoval ses a odpustil, odpustil ...

Slibuji, že to budu já měsíc, co mu budu svítit místo slunce svou lucernou sumáří z paprsků hvězd, tak aby ten květ byl vidět i z mého měsíce, aby voněl do vesmíru, aby přitahoval život či životy či jiné komponenty, odpečetěný, slovy modlitby vzdával díky z tvého milosrdenství a lásku, odpuštění. A stane se, že dětská ruka nakreslí za měsíčního svitu stín jeho květu.

Hle, prosím v pulzujícím Všemágu, nechť ozve se tlukot nových zrodů a nových výronů a jejich motivem všech praidejí nechť je láska, pulzující láska.“

Čáryfuk se na mne podíval a pokračoval s tím, že to všechno naprosto chápu:

„Jest měsíc jako zavěšená lucerna, dva časy a jedna úhlopříčka trojúhelníku, pavouk, co v kostele zaleze ze srdce pod lavici. Budeš mít sen o bahně, zrezivění a vyvýšení se, chodit po městě budeš na rohu ulice s elektrickými hodinami. Budeš mít zavěšenou lucernu coby lampion, lucernu na měsíční svit, budeš chodit od domu k domu jako ponocný, zavěšenou na rybářském prutu s trojháčkem na štiky, Měsíčník prokletý kouzelníkem s orlojem vytetovaným na zádech, rybář lidských srdcí či duší, budeš jim svítit.“

Podíval se do sebe:

„Bože, vyslyš, prosím, prosbu jedné duše z miliardtin tohoto světa, hle, jedna duše z miliardtin světů volá tebe, o mocný a milovaný, prosím, smiluj se nade mnou a veď moje kroky, veď kroky Jana chlapce, než se uchýlí znovu k Tobě nesmírně mocný. Než se tady a trapně bez mého svědectví, zde, na Zemi nemám tady co dělat, Bože Zachariusi.

Jen láska, ta divukrásná láska podobná Tobě, opravdová, čarokrásná láska, přitažlivost duše, necht' pozná přitažlivost Boha, Tvé milosrdenství. Prosím já, Tvůj služebník ...“

Nakonec přidal jen jednu větu:

„Chceš-li vidět boha, Janus Pojerus, podívej se na oblohu, buď tichý a pokorný savec a uvidíš jeho *vůni*, odevzdej mu svou duši a tiše naslouchej, on ti ji vrátí ... k nahlédnutí, chlapče můj. Jane, řekni jen - *Bože prosím* -, na důkaz smlouvy.“

Tiše a nehlasně zašeptala moje duše přes rty: „Bože, prosím Tebe ...“

Cítil jsem, že slova budovala chrám.

Nastalo tovární ticho.

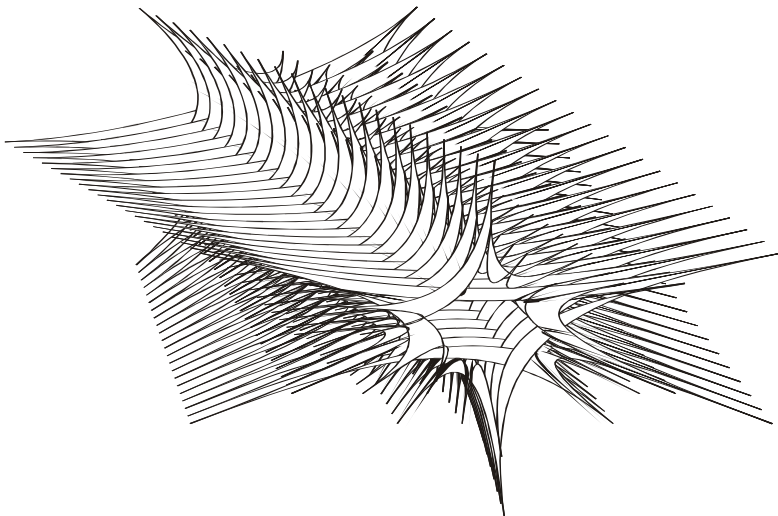
Cítil jsem tlak, jak mi něco, jakoby bílá tesařská tužka, kreslí jemně něco na zádech, jakousi předlohu pro tetování, jakýsi kruh; byl to orloj.

Věděl jsem, že je čas odejít stejně beze slov, jak jsem přišel. Otevřel jsem poklop a podíval se na Čáryfuka. S hlavou skloněnou téměř u kolen vystavoval stále svůj vytetovaný hrb měsíčním paprskům, které ho hřály a opalovaly. Věděl jsem, že ještě zavazuje moji mašli. Nevěděl jsem však, jestli je to dobré, nebo zlé. Byla zavázána a mašlení měsíce bylo u konce. Přesto v něm bylo zaseto ono zrnko světla, zrnko, které jednou možná mělo hrát jen tím, že existuje.

Vrátil jsem se a ulehl do postele. Cítil jsem pořád tu kresbu na zádech, podivný orloj s panoptikem, cikánský vůz s dívkou u opratí, jak jej pohání neúnavně dokola kolem něj.

Ráno jsem vstal, otevřel jsem staré holení a proti dalšímu zrcadlu jsem si prohlížel záda. Nic tam nebylo. Přesto jsem měl orloj vypálený lehzrem v podkoží, řekl bych navěky, spíše jen nesmrtelně, cítil jsem to.

Naše tančení v dešti s Hanemarie Čáryfukovi ještě paradoxně více přiřklo moc čaroděje. Našlo se dost svědků z docela vzdáleného vlnku, který jsme v tu chvíli nezaregistrovali, že projíždí kolem, a na nejvyšší střeše z něj bylo na chvíli vidět, že sotva tam začal topit, tancujou jeho duchové, začarované bytosti, na střeše kotelný i ve dne, natož v noci a v dešti úplně nazí, to by snad stvrdili i přísahou, jako třeba udírenskéj Kudrbrc, který se z toho vožral, když mu to nikdo v hospodě nevěřil.

DÍL DRUHÝ – ZELENÝ MĚSÍC

Košulenka tenká, neprala ji maměnka

Můj barák roty byl jedním z těch, co stály mezi prvními na okraji buzeráku, jednoznačně a přesně vymezen svému účelu. Na vstupu velké, těžké, neochotně se otvírající dvojité dřevěné dveře, spíš vrata, přes celou dlouhou a širokou chodbu tvořící páteř systému jak v přízemí, tak v prvním patře. Překvapovalo by vydláždění, bylo oproti očekávání tmavších barev, kombinací je-dnoduchých vzorů, cihlově červené a okrové, obroušené každodenním drhnutím a marinované přidělem krabic mazlavého mýdla.

Zamřížovaná okna, která osazenstvo časem vůbec nevnímalo a využívalo maximálně v sobotu nebo v neděli k sušení ponožek a drobného vybledlého prádla, zírала netečně na buzerák. Přesto se dlouhodobějšímu nezávislému pozorovateli muselo zdát, že je to spíš výrobní hala či myšárna na zelené kadety, později vyšší důstojníky, podobně jako klece v drůbežárně na slepice za účelem výroby vajec. Místo živých, skoro bezpečných slepic zde byli vojáci a místo know-how osvědčený, propracovaný, historický, nehmotný vojenský řád, krmný systém, který se ve spojení s denním řádem staral o míchání krmné směsi, včetně vitamínů. Byl to vlastně uzavřený biokhaki systém, který za pět let vyplivl důstojníky s diplomem zcela načichlé vojenským myšlením, disciplínou, s určitě jinými hodnotovými měřítky fyzicky zdravých a vytrénovaných jedinců.

Po delším pobytu zde utvářené a přetvářené vědomí mělo snahu růst k jednoduchosti. Já však cítil, jak stavení začíná prorůstat kořeny a v etážovém topení proudí v radiátorech krev vojenských osudů.

Život na rotě řídil stůl, vlastně dozorčí stolek, a k němu neviditelně připoutaná dozorčí služba jako součást výcviku v pořadovce, zde na vojenské škole obzvláště důležité. Byl to zelený svět uvnitř zeleného světa, na jehož konci v křídlech čtyři visely jako hrozny nahyd-rovoskované cimry. V konečném důsledku, v samých vaječnicích, dvouposchod'ové železné postele se spacáky a jednou velkou a jednou malou šedivou osobní skříňkou na výstroj na každého pasa-žéra do vojenskýho nebe. Věcičky důvěrné a zvlášť opečovávané se vešly do prostoru malé přihrádky vedle hliníkového holení nevojen-

ské barvy velikosti osobního dopisu. Nikdo víc nepotřeboval a u mnohých bylo i toto místo značně nevyužito.

Na počátku se mi zdálo, že narušení tohoto věčného a odzkoušeného řádu je nemožné a skoro nepřípustné skoro tak stejně, jako by člověk chtěl zasáhnout do složitého pohybu planet vesmíru s vědomím toho, že stačí jeden neuvážený, možná i nevědomý drobný počin na porušení rovnováhy a celý systém i s opravnými mechanismy by se mohl i zhroutit či zaniknout v černé díře.

Zelená díra měla zpětné mechanismy sebeobnovy a sebezáchrany dokonale a detailně propracovány. Byl to systém, který se nevyvíjel, nenesl tedy žádná rizika, byl naprosto rigidní. Bylo to jakési terarium; při dostatečné síle infrazářiče a přísunu žrádla si i samo, nad rámec řádů, mohlo dovolit vytvářet i osobní vztahy, nepřekračující zamřížovanou budovu. Přesto v něm žili tvorové. V lidské povaze je určitě kousek rebelství, kousek snahy nahlídnout přes zakázaný plot či jej poodhrnout, trochu se odlišovat.

Přesto, i přes všechnu svobodnou vůli, byly vztahy uvnitř jednotlivců nevědomě determinovány prostředím. Každý však do tohoto systému vstoupil a vstupoval dobrovolně, kdy představy o jeho fungování byly vzdáleny možné fantazii a měřily se individuálně na světelné roky. Dalo se tu žít, bytí tu bylo v podstatě lehké.

Socialistická armáda zabezpečila vše potřebné, jídlo, uniformy, ubytovací rajony. Až tak málo toho člověku stačí, vše ostatní byly jen žvásty a kecy starého Žvejкала, imaginárního kadetského velitele, který byl vždy a všude k dispozici. Kupodivu nějaká ideologie byla jen někde na okraji veškerého nevnímaného zájmu.

Přesto, byli zde i lidé s rozhraním vnímavějším, citlivějším, co dosazovali lidské vztahy nad systém topu a žili spíš v jeho nadstavbě, v nadstavbě převažující nad řádky vojenských řádů, ve zvláštním, zvláštním ... zvláštním nedeklarovatelném přátelství.

Oj, oj, zvláštní, zvláštní biotop tahleta stará kasárna vysoké vojenské školy, jiný svět podobný zelenému mraveništi se svými předpisy psanými v řádech. Víc zákonitostí a vztahů začalo panovat mimo řádky základních řádů. Zejména zde, uvnitř roty, se měnily hodnoty.

Možná to bylo tím, že po letech jsme jaksí zapomněli na nějaké materiální hodnoty tam venku. Nebyla to jenom zeď nebo plot fyzického oddělení, nebyla to jenom ta nepřekonatelná překážka, ale byl to jakýsi plot imaginárního bezpečí vůči vlivům vnějšího prostředí.

Nebyla to jakási zuřivá nenávisť vůči armádě jak u vojáků základní služby, spíš postupem času převládal pocit sounáležitosti a vědomí sdílení problémů přátelství na jedné lodi. Věděl jsem a věděli jsme, že to tu jednou skončí, že tak dlouho už nikdy v životě nebudeme sdílet jednu studenou cimru s železnými skříňkami a poschodovými postelemi, sdílet detaily snů a mozaiky přání těch kolem sebe. Kupodivu nebyla zde žádná ponorková nemoc. Projevy údajné nesnášenlivosti byly otázkou spíš hraného folkloru.

A tak jak čas plynul, začaly mít rajony na chodbě domácí charakter, ne že by tam přibýly nějaké obrázky, byly stejně studené, stejně vysoké se stejnými nánosy různých barev na vodovodních potrubích, z nichž se dalo vystopovat, kterou barvu měl k dis-pozici správce budov.

Ve vyšších ročnících nebylo nutné kontrolovat večerní úklid ve službě dozorcích, dodnes nevím proč, ale bylo zde vždy čisto. Snad že to byla smysluplná práce s otlučeným kbelíkem a mazlákem, který rotě dodával charakteristickou vůni celý den. Nakonec slova jako „doma“ nebo „doma na rotě“ pomalu začala vyvažovat vědomí opravdového domova, i když se domů každý chtěl dostat alespoň na okamžik a byla to vzácnost, návrat do kasína byl taky jedním návratem domů. Tuto skutečnost si však každý uvědomoval až po prvních dvou rocích tvrdého výcviku, když mu už prostředí dovo-lovalo užívat právě nepsaných a ctěných zákonů mimo základní řády. Člověk zde mohl, pokud nebyl vázán nějakým vážným vztahem k děvčeti, svobodně snít o svém dalším žití a bláhově si namlouvat, že bude určitě lepší než v týhle zelený pakárně. Byl to život vysně-ných ideálů, tak trochu odpoutaných od skutečnosti, život v jiných hodnotách, ale život žitý na plný plyn.

Kamarádi se o vše dělili, o radost, ve splínu jsem často slyšel: „He-le, Jendo, dívej se, kašli na to ...“ Nikdy však taktnost nesměřovala přímo do pekla typu: „Neděl se s nikým, vezmi si ho sám, když mu dáš najevo, že ho nepotřebuješ, přileze sám, neboť já ho dobře znám.“ To si nikdo nedovolil, to bylo nad zákon.

I když docházelo k šikaně, byla to spíš dobrovolná zábava, aniž by se někoho vnitřně dotkla. Kouzlo spočívalo v jednoduchém, přesném rozdělení kompetencí a povinností. Přesto zbývalo dost a dost sil na řešení neočekávaných událostí, na zábavu a odpočinek spojený hlavně se spaním a sněním ...

„Třetí rota nástup!!!!!!“

Povely, kterými organizoval dozorčí roty jednotlivé čtyry posluchačů, se mísily se řvaním jednotlivých velitelů čet, kteří předávali svoje pravomoci velitelům družstev. Tak došlo i na mne.

„Druhé družstvo, vpravo bok, za mnou, pro zbraně, poklusem klus!“ velel jsem. Ozvalo se vrzání bot a cinkot řemení.

Moji soukmenovci by to jistě zvládli i bez toho. Tři roky tvrdého pořadového drilu udělalo své. Ve výzbrojním skladu seděl staršina a rochnil se pohledem na sekundové intervaly rukou a zbraní. Vyběhli jsme před rotu a začali se páskovat.

Dělat velitele jakéhokoliv stupně na školské rotě bylo spíše za trest. V podstatě jsme byli všichni poddůstojníci se třemi zlatými prýmkami v hodnosti desátníků nebo četařů. Byli jsme si všichni rovni v studijních a pracovních povinnostech, a tak bylo těžké nařizovat kamarádům nepříjemné věci, když jsem se na ně musel v dalším okamžiku spolehnout.

Při pohledu na velitele školní roty a několik tater s otevřenými sajtnami nejen ze mě poněkud vyprchal optimismus. Zase střelby z ručních zbraní.

Trochu jsem pookřál, zaplat' pánbůh, to nebyla taktika, tam jsem tahal RPG místo samopalů. Vedle stojící Pišta sdílel přesně takový optimismus a jen suše procedil:

„Do p ...“

Následně se vzadu ozvalo: „Hoši, nevidím to dobře, vypadá to na celý odpoledne a ještě noc, ve tři jsme zpátky, tak se, vy volové, snažte, ať nastřílíte, abychom se nemuseli za trest plazit pěšky.“

„To by ti tam museli postavit nějaké dámské přirození a stejně se netrefíš, ty vole,“ procedil slušnáček brněnskej Pitkin mezi zuby.

Já jsem v duchu zapochyboval, co vůbec ten kluk tady v téhle smečce dělá. Vystudoval zahradnickou průmyslovku a na krásu květin byl opravdovej machr, dovedl je aranžovat a ještě k tomu měl doma čtyři nebo pět sester, kterými byl evidentně poznamenanej, to jistě nekorespondovalo s jeho nynějším *posláním*. Každý jinej v rotě by to řekl jinak.

Rituál vydání rozkazu přesně splnil očekávání.

„Jak to nasedáte, spíte nebo co?!“ řval pidižvejka Kodl, nezapřel východňárskou duši. Po pátém seskoku z korby nákladáku s ma-lou

polní a atombordelem se mi zdála korba nákladáku předurčena spíš ke skoku o tyči na olympijských hrách. No, myslím, že nás tehle skřet dostal, posledně jsme přes zákaz kouřili, ale nedokázal nikoho potrestat.

„Tak ještě patnáct na váš povel, čatar!“

Bingo nebyl jeho oblíbenec, ale proč by se on, dízl, unavoval velením. Konečně se zavřely sajtny. Na korbě se ještě válely odpadky, jak se vyvážely na stejném autě z kuchyňského bloku. Kolínka grenadýrského pochodu jistě chutnala všem těm sviním na PZH.

„Velitel korby desátník ...!“ řval Kodl. Tatra se v zářiovém poobědě ubírala v koloně na střelnici do vojenského prostoru do překrásné slovenské horské doliny.

„Kurva, jak já k tomu přijdu, když nekouřím,“ ozval se Mateus, „doufám, že jste pochopili, že v krabičce je dvacet cigaret, jestli vám to stojí za to dvacetkrát nahoru a dolů, slyšel jsem se je bavit, že pokračování bude na střelnici.“

Věta zůstala viset ve vzduchu stejně tak jako dým z několika cigaret. Za námi jel UAZ, takže ani ti poslední u zadní sajtny neměli šanci a ani se nesnažili jako obvykle komunikovat s civilisty kolem cesty.

„Faunovo pozdní odpoledne si představuju trochu jinak,“ kývl na mne Zdenda s přezdívkou Lenin, ne však kvůli sdíleným politickým názorům v oblasti dialektického materialismu, ale ve spojitosti s holou hlavou.

„Jo, je to supr film nebo kniha, myslím však, že film, já si ho pouštěl u kámoše pořád dokola, hlavně, hlavně jak tu babu učil hrát na *čelo*.“

„Ale to kecáš, to si pleteš s tím oskarovým, no, jak se jmenuje... ne tak.“

„Vážení přátelé, já to vidím úplně jinak, prostě mě to tady sere.“

Věty padaly na korbu vozu tak nesouvisle a kostrbatě, až s tou poslední všichni v duchu souhlasili. Je to pravda a bohužel není úniku. Budou z nás dízlové jako Kodl, to bylo na tom to nejsmutnější.

Ti věrní spáči ten fakt neslyšeli, ani je nenazvedla prašná cesta s kulatými vymytými balvany. Polospící, otlučené hlavy od ramen svých bližních, od helem a samopalů vyklopil nákladák jak hromadu použitých kolínek, přátelsky, libozvučně nazývaných sekané potrubí.

Celá tato cesta i hovory při ní byly jakýmsi drkotáním lidských osudů, jako zvuk kamene při čištění míchačky.

Na střelnici červené oči z výfukových plynů netěsnícího výfuku začaly pomalu vnímat realitu. Bylo dobré podzimní teplé dusno. Na řídicí věži zavlála červená vlajka.

„První směna na palebnou čáru! K boji!!!!“ To už jsem ležel na zemi, očekáváje poslední povel k palbě. „Na nekrytě ležící figury jednotlivými dávkami - pal!“

No prostě rutina včetně zalehlých uší a věčného hladu.

„Tak a teď se tady z toho okopem,“ ozval se Šimli, „teď tady budem blbnout v PCHOJ, než se setmí, a to je ještě za dost dlouho, což je prostor, vážení bigoši, pro taktiku všeho druhu.“

Taky jo. Konečně deset minut přestávka, kouření povoleno. Nikdo neudělal ani krok, prostě spadl na zem. Teprve teď jsem si uvědomil, jak je tu krásně, že existuje i nebe nad hlavou, to v helmách či v brigádýrkách si jej člověk ani neuvědomuje, prostě jej nevidí.

Položil jsem si hlavu na kámen těsně vedle Cipa. Se zapálenou cigaretou velel prvnímu družstvu a vychutnával si pocit, že naskakování na korbu se asi konat už nebude, snil svůj sen o dobrém žrádle, třeba i sulcu, na Páté rotě. Z jeho výrazu se dala přečíst věta - sním si svůj sen, nerušit v žádném případě.

Nemusel mi ani nic říkat, já ho taky slyšel, jak i mně padá imaginární žrádlo s obrovským rámusem do žaludku, protože byl prázdný jako opuštěný žulový lom.

„Kurva, že jsme si nevzali aspoň kedr,“ navázal na moje myšlenky nahlas a já mu v duchu dával za pravdu, byl na něj vždycky se žrádlem spoleh, jenže tentokrát s tím nikdo nepočítal.

Z věže se kromě dalších nařízení a nesmyslů mimo jiné ozvalo:

„Desjatnik Pajer na věžu, ihned!“

Tak tohle mne teda dostalo, nejsou se schopni naučit ani moje jméno. Ostatní si tady válejí koule a já budu zase někde šaškovat.

„Co se děje?“ rozhlídl jsem se po kohortě, ale nikdo se mi ani nesnažil odpovědět.

„Soudruhu nadporučíku, desátník Pojer, hlásím se na váš rozkaz!“

Velitele roty Vrtáka jsem si vážil, byl tvrdej, ale příměj chlap.

„Pohov, desátníku!“

„Tady máte mapu z taktiky, znáte kruhovou obranu, dostanete četu a uzavřete to tady, tady, tady přístupové cesty pro noční střelby. Je vám na tom něco nejasného, soudruhu desátníku?“

A průser je na cestě, doufám, že se ti blbci na to nevyserou a nezmizí někde do hospody, což už jsem párkrát taky zažil.

„Soudruhu nadporučíku, a co spojení?“

„Vidíte,“ odpověděl Vrták. „Čekal jsem, až se zeptáte,“ o čemž jsem já dosti zapochyboval.

„Vemte si RF, vydá vám je výkonnej praporčík.“

Odvážil jsem podotknout, a to jsem si u výkoňáka rozlil, že náhradní zdroje moc dobře nefungují, což jsem si dovolil asi až moc. Vrták to pochopil a obešel to s tím, že dostaneme signální pistole pro případ, kdyby se něco dělo. Pak ze stanoviště třikrát bílou, jinak z věže třikrát červená na ukončení střeleb, stáhnout se zpátky, což byla dobrá hodinka.

Než jsem přišel dolů, četa již věděla, co ji čeká, posluchači líně bez povelu vstávali, ale byli solidární, protože v této pozici se mohl ocitnout každý z nás. Vrták pokoutně poslechl vydání rozkazu a nařízení ke spojení. Jednotlivé hlídky se rozešly určeným směrem. Já sám jsem si vzal hlídku na úpatí střelnice, kde jsem měl docela dobrý přehled o situaci, ačkoliv jsem na věž neviděl.

„Alfa tři, tady alfa jedna, příjem,“ ozvalo se v RF a zjistil jsem, že kupodivu opravdu trochu fungují. Hlášení probíhalo podle plánu a já tak mohl zahlásit připravenost k nočním střelbám. Po třech měsících za plotem jsem se najednou mohl volně nadýchnout, prostě vše mi připadlo rázem snové, jako bych tu nádherně slovenských hor chtěl někomu ukázat, podělit se o ni s každou lidskou bytostí. Tak a teď klídek až do dvou. Stmívání mi však naznačilo, že se hbitě ochladilo, vypadalo to na bouřku.

Z úvahy o prospěšnosti atombordelu coby pláštěnky do deště nebo o odvolání hlídek velitelem střelnice mne vyrušil nepopsatelný jev. Uviděl jsem v tomto prostoru na cestě dva civilisty, což zaručovalo a potvrzovalo zjištění, že přední hlídka je v prdeli a že spoléhají na mne. Zíral jsem na přicházející dvojici jako na zjevení a pořád jsem tomu nechtěl uvěřit. Uviděl jsem kluka v mém věku s děvčetem. Táhl motorku dvěstěpadesátku, možná panelku, po té prašné cestě s oblázky vymytými vodou a jeho dívka šla majetnický z druhé strany.

„Hoj hoj hoj, človíčk, tady je dál střelnice, nemůžete dál,“ řekl jsem cikánovi staršímu než já a teprve jsem si všiml, že i děvče je černé jak bota.

„Nás nikdo nemůže vidět, vždyť jsme černí jak boty,“ namítal cigoš hodně sebekriticky a já začal uvažovat o tom, jestli umí číst myšlenky nebo se chce vytáhnout před svou milou, pak to bude přece jen dost náročný.

Do rvačky s ním půjdu jenom v nekrainějším případě. Klidně zastavím střelby pomocí signální pistole i za cenu toho, že bude jasný, že předsunutá hlídka nefungovala, ale to bychom si spolu se soukmenovci mohli vysvětlit až v posádkové base, kde by nám dali na přemítání dost času.

„Hele, vole, pochop, že je to o zdraví a nebezpečný, oni po tobě nebudou střílet, protože seš černej, něco se však odrazí, kamínek nebo kulka, náhoda je blbec ...,“ snažil jsem se mu to vymluvit a dodal jsem, „vždyť oni neví, že seš ještě ke všemu černej, a ti naši blbci střílejí jen jedním způsobem, hlavě když to jde směrem na západ.“

V tom okamžiku jsem si uvědomil, jak bych se cítil na jeho místě, že bych se urazil. Nevěděl jsem, zda se mám omluvit, protože se mi zdálo, že tu urážku ani nezaregistroval.

Prerušil mne: „Ty jsi z Prahy samý vole, vole, ale když nás nepustíš, musíme to táhnou čtyři kilometry zpátky, vole, vole, a to tu bude ještě pořádná bouřka,“ gestikuloval směrem nahoru k obloze, znalejší místních poměrů.

S tou Prahou měl trochu pravdu, studoval jsem tam střední školu. „Máš tam aspoň benzín, vole?“ napadla mne poslední záchrana, on demonstrativně zašplouchal s nádrží.

„Hele, vole, podíváme se na to,“ našťestí klíč na svíčku tam měl, svíčka jiskru dávala, ale málo, tak jsem rozdělal kryt.

„Vidíš, vole, vole, tady máš na kladívkách pecku, sice malou, ale je, vole.“

Nechápavě, uznale kroutil hlavou. Já, špinavej od práce, jsem ho ještě roztlačil, jawina naskočila a vítězný obraz v cikánově tváři dodal mně i jemu sebedůvěru. Špitl něco v tom smyslu, že jsem macher, a vytácel otáčky motoru. Dělal mu to zjevně radost.

Teprve po opravě, jsem si ke své smůle všiml sošné dívky. Vyhlazená bronzová socha stála opodál, mlčenlivá, s dlouhýma, dlouhatán-

skýma nohama ve vyviklaných pantoflích, s pasem vysoustruhovaným jako kuželka hry Člověče, nezlob se, s tričkem praskajícím pod atmosférami *aerobeku*. Krásná prsa, tvrdá, bez záhybu.

Postřehl jsem, že děvče má na hlavě klobouk, takový úplně laciný, s malinkou stříškou točící se do tvaru šipky, pánský letní klobouk, jaký nosili dědkové tíhnoucí k blejskové šedesátce, kloboučníci, vidno je nejčastěji za volantem. Tenhleten byl původně bílý, ale teď prožehlý sluncem a probodaný volnými radikály, nažloutlý až světle žlutohnědý, bez pásky a těžko říct jen, kolik mu bylo let.

Kol a kol něj vodopády černých vlasů, hustých a tak hřebíkově silných, studeně ocelově lesklých, na první pohled jako paruka princezen z umělých vláken ošetřených nějakým orientálním egyptským olejem. Zdálo se, že klobouk a vlasy tvoří jeden celek a dá se společně s nimi odložit na věšák. Ta četnost dlouhých rovných vlasů byla uchvacující, vlasy padaly přes ramena, končily stříbrnými řetízky na zápěstích a různými do sebe neladícími prstýnky jiných, nejspíš kočičích kovů, s dominantním stříbrným prstýnkem na pravém palci, zaručeně pravým zlatem. Klobouk, posazený trochu do týla a nadzvednutý proudem vzduchu z jízdy na motorce, jí umožňoval, že ten překrásný účes nemusela každou chvilku opravovat a mohla volnými rukama jemně, přirozeně hovořit. Byl to pro mne zvláštní živorodný pocit, který se mi v ten okamžik vryl do paměti, a tušil jsem, že při dalších vzpomínkách na ni bude pro mne jaksi prioritní, vždy lehounce vystupující z čisté hlubiny těsně pod hladinu. Smutně a trochu tajemně se na mne usmívala, v onom vyžehlém klobouku, ve vlasech, které byly nesmáčitelné vodou oproti všemu logickému očekávání.

V ten okamžik jsem si říkal, že i když pod těmito vlasy bude jakákoliv dívka, musí být vždycinky nádherná. Asi to byl bílý klobouk, co stvořil krásu pro jiného člověka, dědictví, předpokládající rozbor a dopočítání představ toho, který ji modeloval, klobouk, co z výšky sledoval svět, a jen on rozhodoval, kdo bude pod kloboukem v příštím životě nebo zda se jich pod klobouk vejde víc, třeba celá evoluce bez rizika v jedné otevřené náruči.

Vzpomněl jsem si na papírový klobouk Hanemarie, muškátové vůně a krabicový svět.

Obrátil jsem se na ni, chtěje ji přesvědčit, aby se vrátili zpátky na motorce, teď, když jim funguje. Cikán mne předešel:

„Máš to marný, je němá!!!“

To poznala v mých očích, co jsem se dozvěděl, tu pravdu, kterou jí nikdo od narození neodpáral. Její tvář čekala na mou reakci. Ukázal jsem na cigiho a posunkem ruky jsem vyjádřil, že vím, co ona ví.

„Hele, ty vole, jak se vlastně jmenuješ, já jsem Jan a ty?“

„Tóno,“ odpověděl.

„Hele, Tóno, doufám, že pojedíš zpátky, co, vole?“

„Tak teda jo!“ slíbil mi cikán a na chvilku vypnul motorku. Záviděl jsem mu tu překrásnou sochu bez jediného škrábance s nádhernými kopci pod tričkem, s vosím pasem a vysokým chcaním a zároveň jsem věděl, že v této situaci nemám šanci, a ani jsem netušil, jaký je mezi nimi vztah. Cikán si sedl na motorku a řeč se snášela klasicky, když byl na vojně on ...

Ptal jsem se, kde je nejbližší hospoda, prý pět kilometrů.

„Tóno, vole,“ řekl jsem mu, „prosím tě, mrkni tam, a jestli jsou tam vojáci z mojí roty, řekni jim, že se Vrták chystá na kontrolu. Ať zahnou kramle a upalují na stanoviště a tady máš půl kila, ať mi koupí chleba a kus salámu nebo aspoň sušenky, od rána jsem nežral.“ V duchu jsem pochyboval, že rádoby finta s nima hne, nejspíš z toho budou mít humor.

Aniž bych se dočkal odpovědi, řekl mi čus a já si jen povzdechl nad krásou té dívky, která se mu přilepila na záda a vzala ho milostivě do svého klína. Vztekle jsem samopal hodil do příkopu, abych ho v zápětí sebral a jal se ho čistit od hlíny. Na střelnici už problikávaly světlice a světelné střelivo protkávalo šero červenými úsečkami. Tu a tam vzplál nějaký ten ohýnek od odražených kulek. Bylo to znamení, že se střelby ještě prodlouží.

Trochu jsem znejistěl. V horách je střelba strašně slyšet, ale závan studeného vlhkého vzduchu se vzdáleným hřměním nevěstil nic dobrého.

„Alfa jedna, tady alfa. Blíží se bouřka, všem, použijte PCHOJ, zůstaňte na stanovištích, předpokládaný konec ve 2.00, potvrďte příjem.“

„Alfa jedna rozumí, příjem!“

Následovalo odsouhlasení i těmi dobytky, co seděli v hospodě.

Tma začala houstnout, bizarní obrazce mraků, červených čar a začínajících blesků mi docela naháněly strach. Začal jsem uvažovat o pláštěnce z atombordelu a o tom, že ta hospoda bude určitě

k půlnoci zavírat. Jestli mi nedonesou žrádlo, tak se jim snad fakt pomstím. Strážní služba nás pořádně vycvičila k trpělivosti. Člověk se pohrouží do vzpomínek, ujasní si svoje priority, a pokud není zima, tak je to v pohodě.

Našel jsem si místečko hnízdečko, z provizorní pláštěnky jsem si udělal jakousi malou stříšku, zapnul RF na příjem, jak používají průzkumáci na šepot, aby se mi nevybily baterky, a zkusil jsem bdělý polospánek.

... a zdálo se mi ...

... si ke stolu s bílým ubrusem a připadalo mi to, jako by v plochých ošátkách ležely spousty přírodně tmavých, okrově zabarvených vařených vajec, jenom vejce, nic jiného. Seděl jsem v řadě u stolů poskládaných do dlouhé řady bez čela, někde uprostřed druhých. Na velkém stole nebyly žádné květiny a bylo mi to divn, a nechápal jsem, proč je mi to divný. Kromě toho jsem tam viděl prázdné malinké tlustostěnné skleničky, jakoby odměrky na alkohol na pět mililitrů. Jeden v černém pomalu všechny obešel, vzal pokaždé vejce z nízké ošátky a ťukl s ním každého do hlavy, až jsem přišel na řadu já, a povídá:

„Jaká je to symbolika, co ti to připomíná, řekni, vyslov nahlas.“

Nemohl jsem si na nic vzpomenout a jen jsem slyšel, jak stále opakuji první větu v hebrejštině, jako by to byla moje mateřština, s přesvědčením, že jsem jí porozuměl, aniž bych se ji snažil vysvětlovat nebo předkládat.

Berešit bará elohim.

Jako by se mi stala mou mantrou. Tu jsem se ocitl vedle toho v černém a ten se ptal, jestli jsem se postil a jaké to je se mnou a sexem po šesté hodině. Nevím, jestli jsem mu odpověděl, ani ostatní jsem odpovídat neslyšel, ticho ale nebylo. Na druhé straně byla stěna se zlatavou nástěnnou malbou a uprostřed s prosvětleným motivem stínohry olejomalby. Nějaká postava na obraze podávala dítě směrem vzhůru ke světlu k oblakům či slunci, snad jako by vzpínala ruce k modlitbě či prosbě, a místo sepjatých rukou v nich držela dítě. Byla to velká mozaika, podobná těm v chrámu Petra a Pavla v Římě, trochu omšelá turistickými návštěvníky a časem. Nemohl jsem nic jíst, břicho jsem měl plné. Bylo to před nějaký obřadem a já stále slyšel konec věty ... haréc. Cítil jsem bolest v hlavě a tisíce atmosfér

uvnitř uší, myslel jsem, že to nevydržím, že zešlím. Bránil jsem se před bolestí slovy jakoby modlitbou:

„Ty, co determinuješ moji dědičnost a prostředí, veď moje kroky prosím ... já nepatrný ... smiluj se nade mnou.“ Modlitba se nesla jako nadstavba hebrejské věty ... najednou stříhem ...

... a já jsem se ocitnul v domě, nevím, jestli to byl vůbec dům či pantheon či stěny z hrubě otesaných kamenných kvádrů. Ano, lavice tam byly jako v kostele hnědě natřené, tesařsky hrubě opracované s mnohými vrypy, byla tam i podnožka na nohy, značně ošoupaná používáním. Nebylo tam ani zima ani teplo. Okna byla natřena béžovou barvou, byla dvojítá, některá s obloukem. Podlaha byla velmi stará, čtvercové kvádry do hladka sešlapané, na stěnách ... nebylo nic. Ani obětní oltář tam nebyl, jen dvě lavice vpředu čelem k ostatním lavicím. Kolik lavic bylo za mnou, to nevím. Stál jsem v lavici v první řadě a vedle mne stál muž ve stříbrném rouše, které se strašně lesklo, jako by tam byly našity miliony plesových penízků. Vedle mne stála stará vrásčitá žena, cikánka, její oděv byl podobný ne-li průsvitný. Přede mnou, čelem k našim lavicím, seděl muž nakrátko ostríhaný a něco asi mluvil, spíš drmolil a drmolil, ale nerozuměl jsem tomu. Tu muž po mé levici rozkázal: „A zpívej!“

A já nevěděl, co zpívat a on začal tak sverepým, mocným a silným hlasem, že jsem neslyšel nic jiného. Úplně mne to ohlušovalo a otrásalo to mnou. Ten, který seděl před námi, se otočil k bočnímu vchodu, který byl prostorný a kopulovitý, vstal a šel naproti dalšímu. Příchozí byl nižší, dobře jsem rozpoznal jeho tvář, nebyl to běloch ani černoch, měl jakýsi nazelenalý turban, vlastně to byla černá kněžská čepice, bylo mu asi něco kolem ... nevím kolik let, trochu obtloustlý. Byl oděn v červené roucho, které taky tak nějak svítilo, a nevím, jestli pozdravil. Ten u jeho boku ho představil. Jeho jméno se skládalo ze tří slov, první písmena myslím začínala na S A M ... dál si ... Muži v červeném a stříbrném oděvu se postavili do lavice proti nám a čekali. Vzápětí se ze vchodu vyřítila skupina s rouchy, převážně obyčejnými sutanami mnichů, a obklopovali, nevím co, něco jako hranol stejně vysoký jako oni, takže nebylo poznat, co to je, udělali oblouk a pak zase zmizeli v postranním vchodu. Snad neměli ani tváře. Muselo to být něco, co pro přítomné skýtalo možné potěšení.

Ten s čepicí řekl: „To je tvá holá bedna na tvou duši.“

Jejich oblečení a samota, která zůstávala za nimi, byla šílená. Potom jsem se, sám nevím proč, naklonil před lavici a uviděl

před sebou na kamenném stole ležící obrovskou černou ženu a žebřík, spíš černé cosi.

Ozvala se jakási nevole od přítomných, že to tam nemá co dělat, že je to jen pro bílé, a já jsem najednou chtěl jít pryč bočním vchodem. Říkal jsem si, nebo mně něco říkalo, abych ji vynesl ven, že ji musím vynést ven. Když jsem se sklonil nad ní, najednou se probrala, uviděl jsem v jejích zelených očích vražednou nenávist a ona vystrčila výhruzně drápy a škrábala mne. Přesto jsem ji chtěl zvednout, neboť mne pozorovali, a tak jsem ji trochu nazdvihl a viděl jsem a všiml si, že na některých místech její kůže nemá chlupy. Byla nemocná a prašivá a hodně stará, srst byla slehlá dlouhým ležením, už byla věky mrtvá, byla však lehká, vycpaná. Strašně jsem se lekl, nechal jsem to a utekl jsem směrem ke světlu, k bočnímu vchodu. Tady nebydlel Bůh, ale nenávist, bylo to peklo a zatím mne na chvíli pustilo...

Tu jsem ucítil na rameni ruku.

Krve by se ve mně nedořezal, jak jsem se vylekal, málem jsem se posral a vzápětí v těch vteřinách mne napadlo, že to může být nějaká kontrola nebo to může být jen někdo z předsunuté hlídky v tom lepším případě. Břicho jsem měl v křeči. Prudce jsem se otočil a v záblesku červených nitek střel a blesků jsem uviděl černou bohyň.

Nechápal jsem, jak jsem mohl usnout a přehlédnout ji. Byla sama, šla domů pěšky, cikán zůstal v hospodě a propil moje peníze. Nevěděl jsem co říci, byla tak krásná. Ukazovala nahoru. Pokýval jsem hlavou a najednou si uvědomil, že taky nemluví.

„Jo, vím, bude bouřka, ale ty ještě nemůžeš jít, střílí se tam.“

Kývla, že mi rozumí, když jsem významně ukazoval na hodinkách třetí hodinu. Sedla si vedle mne a já cítil její kůži s divokostí šelmy.

„Počkáš tu se mnou?“

Nevím, jestli mi rozuměla, ale pokývla hlavou. Tak já ti budu povídat, řekl jsem si v duchu, a nějak jsem zaváhal v nejistotě, zda němé rozumí, nebo ne, ale vahadla se přiklonila k ne. Mohl jsem jí říct tedy cokoli, co bych neřekl nikomu bez hendikepu.

Tři měsíce bez vycházky za plotem vykonaly své. Tichounce a skoro provinile jsem k ní promluvil, jako bych se sám za ta slova styděl a chtěl popsat nevyslovitelné:

„Jsi tak krásná, taková dokonalost sama, tvoje oči, tak nádherné oči jsem ještě nikdy neviděl, všechno v tobě vidím. Chtěl bych se v nich vykoupat, vidím v nich zář, ohně, koně, dýmku, čaroděje a cirkusy, Hanemarie,“ vyhrkl jsem a sám se divil, kde se to ve mně vzalo, taková blbost.

Tiše na mne zírala bez hnutí zornic.

„Asi máme stejný osud a asi nemáme oba nic, jsi krásná, jak jen můžeš být. Chtěl bych se tě dotýkat a líbat tě a milovat se s tebou.“ Uvědomil jsem si, jak jsem tak blbě zodpovědný. „Nevím, zda bys to chtěla, nechci slibovat, nechci ublížit a nevím, jak se tě na to zeptat, ani nevím, jak ti to říct, ani nevím, jak se jmenuješ. Asi bych tato slova nikdy neřekl nahlas, kdybys nebyla hluchá.“

K mému překvapení vytáhla z kapsy sukně občanku a na ní bylo napsáno Tereza Messarosová. Trochu jsem znejistěl.

„Ty rozumíš, co říkám?“ Ona pochopila, na co se ptám, a teprve dala najevo, že se dovítí, na co se ptám. Ve vzduchu prstem nakreslila jakýsi znak, připadalo mi to jako písmeno O nahoře s malinkou vlaječkou. Domníval jsem se, že se jedná o nějaké písmeno z cikánské abecedy. K mému nechápavému údivu napsala velké S. Potom a, m, e, ch. Nechápavě jsem zavrtěl hlavou. Její ruka jako by najednou ta vzdušná písmena smazala. Napsal jsem prstem Samech, abych se ujistil, že jsem to pochopil správně. Kývla na souhlas a mávla rukou na znamení, abych nepátral po tom, co to znamená. Pustil jsem to z hlavy.

Jako uzemnění proti sílícímu napětí mi pohladila tvář. Ucítil jsem vůni dlaně a její obrovskou vnímavost ťapkami polštářků prstů. Zavřela mi víčka tak samozřejmě, že mne v usínajícím mžiku opouštěl svět a já nebo moje já bylo snad v hypnóze někde úplně jinde.

Záhy nastalo ticho, úžasné, dlouhánské tíško, jako když se ve dne zatmí slunce a brouci vyjeveně netuší, co se stalo ..., zdálky vystupující z vodní hladiny jsem zachytil chvění podobné hlasu, spíš hlas, její skutečný hlas, takový šepotavý, houpavý a ukolébavající, spíš to byl šepot či odečítání z jejích rtů, jakýsi třpyt jinovatky. To byla cikánská věštba, mocné čarování. Nevím, co to bylo za jazyk, ale dobře jsem mu rozuměl, mateřsky přesně a detailně. Řetězce slov koloidního roztoku do mne vtékaly a draly se do všech pórů silou beze zbytku odporu:

„Pane, moje hlásky jsou v hlasu, vytesány v duchu a připoutány k ústům, moje slova povstanou ze srdce a rozkazu jazyka a ty je vyte-sáš, ty je spojíš a ty zvážíš a zaměníš. A oči budou hledět, uši poslouchat a nos vdechovat a srdce potom vytvoří myšlenku a všechna rozhodnutí. A jazyk jí sdělí: Olam acila, olam beria, olam jerica, olam ašja!

Běž a ukaž cestu moudrosti, než blázen i smrt si rozdělí prostor. Olam acila, beria, jerica, ašja olam!

Já jsem z pečeti tří matek, já mám jejich pečeť a zde na dlaních korunu ti předkládám. Usekni hlavu hadovi svinutému na jednom ze dvou sloupů touto korunou, očišťuj ji a třib a ozařuj můj obraz, chceš-li, bude viděn, chceš-li, zahalen zmiz v temnotě.“

Cítil jsem, jak se váhy klonily na stranu reality a teplo mi tálo na tváři. Zároveň v onen malý okamžik jsem opět začal vnímat šum prostředí i arzenál nativního kyslíku z živých hor.

Skláněla se nade mnou. Po vodopádech jsem se očima dohmatal po hranici vlasů k hlubině prvních kořínků až k téměř nehybným rtům, které se jemně a neslyšně vlnily, ale nevydaly pražádný, ni lehounký idiom. Měla stříbrnou tvář.

Bouřka přidávala na síle. Dovolil jsem si vzít ji kolem ramen. Podívala se na mne a já znovu znejistěl, tu si lehla na záda a hlavu mi položila zlehka do klína. V září elektrických výbojů byla stále krásnější. Voněla svobodným lidstvím, voněla větrem, čer-stvým venkem, jako kdysi Hanemarie, voněla tabákem. Dovolila mi, abych ji hladil po tváři, po obočích, po vlhkých vlasech, bože, tak nádherných hustých tvrdých havraních vlasech. V uších měla pouze jednu náušnici rádoby stříbrnou. Svíral jsem tu její nádhernou hlavu a zapomněl, co je to čas. I když to bylo jen tělo, které se mi zdálo téměř průsvitné, a já o ní nevěděl nic, tak jsem po ní toužil. Stejně jako moje touha sílila i bouřka.

Tu jako by mi pikoperle penetrovaly tělem, dlouhou dráhou bez záblesku. Naše paralelní světy špěly k rovnováze. Z chrámu nevyřčených slov jsem se konečně zmohl na pár něžných vět, svíraje tu něžnou bytost:

„... snad vezmi si ruce do mých a pohlad' si svou tvář, já myšlenkami zalátám tvé dřavé dlaně, snad zachytíš pár pikoperel a napiješ se času, snad budeme šťastni tu setinu, než udeří blesk.“

Stále jsem ji hladil po vlasech, po obočích, po linii rtů, bral jsem její ruce do svých jako Zachar moje. Slova, malé bublinky, poletovaly kolem nás dojemem Saint-Exupéryho vyprávění, zabalena v cukrové vatě. Její tvář byla v příkrém kontrastu i v souladu s burácením slovenských hor.

Zapomněli jsme na virvál, zapomněli jsme na celičský svět.

Na moje oči se mi záhy začal tláčit zvuk škytající jawiny s matným žlutavým světlem. V ten okamžik jsem neznal na světě většího třídního nepřítele než onoho cigoše. Uvědomil jsem si realitu. To byl konec. Snažil jsem se bohyni políbit, nějak to však nevyšlo a ukázal jsem směrem k torpédu, které v záblescích nekompromisně cílilo a přesně navigovalo k mému stanovišti. Pozvedla hlavu, oční víčka se jí přikrčila. Uviděl jsem bělmo pod spodním obloukem očí. Vztyčený ukazováček mi položila na rty. Jako by se zamžilo a zmizela v perlách. Pochopil jsem.

„Kurva, Tóno, vole, kam zase jedeš?“

Snažil jsem se odvést hovor jinam, abych předběhl jeho předpokládanou otázku. Tóno místo toho, aby mi odpověděl, prohodil něco cigošsky, předpokládal jsem správně že sprostýho. Bylo z něj cejtít moje půlkilo v tekutý podobě, sotva se na motorce držel.

„Jsou tam ti zelení parchanti?“

Věděl velmi dobře, kam tím mířím a na koho se ptám.

„Jo, jsou tam, dal jsem jim ty prachy a oni mě za to ožrali, je mi to líto, tak jsem ti aspoň dovezl kus žvance!“

A skutečně vytáhl kus tuhého, přesoleného, nevařeného uzeneho masa, které měl přilepené na holém těle. Měl jsem takový hlad, že mi to vůbec nevadilo, s chutí jsem se zakousl a ani neutrousil poznámku o kurvách.

„A nějaký kedr?“ žadonil jsem, protože ze samýho hutnýho masa na vyramované žaludek se mi chtěl zvednout kufr.

„Na chleba se těžko vydělává, mattonka je mattonka,“ hlaholil Tóno, jako by to byla jeho zásluha a radost makat na něj od rána do večera, a vůbec že si na něj vzpomněl. Jal se sednout pod provizorní přístřešek, to jsem vzhledem k Terezce nemohl vůbec potřebovat, a tak jsem zahlásil:

„Hele, tady zůstat nemůžeš, za chvíli nás budou svázet a mohli by tě zavřít za narušení už druhého pásma.“

Tóno, jak když do něj střelí, byl u motorky.

„Díky za bufet, je to fakt dobrý.“

„Můj ujo ty psejsky umí fakt dobře urobiť!“ odpověděl cigoš a já začal ohmatávat maso, zda z něj netrčí nějaký špičák ze starého psa.

„Tak čus,“ sedaje na motorku, mačkaje spojku, přece jenom se mu nějakou rychlost podařilo zařadit.

„Tak ahoj a pozdravuj Hanemarie, teda Terezu, Terezu.“

V tom okamžiku jsem si uvědomil, jaký jsem pořádnej vůl. Vždyť jsem nemohl vědět, jak se Terezka jmenuje.

On to přešel bez povšimnutí, kouřilo se z něj i z motorky skoro stejně a já viděl, jak v řečišti odrazu přímočarých střel mizí červená stopka coby klikatice i s tělovou párou, zřejmě spokojen se svou misí.

Vrátil jsem se celý promočený k přístřešku. Toužil jsem po Tereze a doufal, že se objeví. Naděje se však pomalu rozplývala stejně tak jako maso z uzené kosti. Vzápětí však při svitu zelených a bílých světlic jsem ji znovu spatřil. Stála tam skoro úplně nahá, na hlavě blimbák, po kterém jí stékala teplá dešťová voda, kolem pasu omotané gumové pásky, které držely nad koleny připoutanou na každé noze galoši ze součásti protichemické výbavy. Stála tam, voda z helmy stékala po jejím těle, po nádherné napnuté kůži, po prsou, bocích a dlouhatánských stehnech do galoši a poprvé se alespoň trochu usmála.

Snad to byla snad její blízkost, najednou jsem v posledních nanosekundách ve větvoví blesku prošel rozšířenými zornicemi do jejích sítí, úplně tam, tam dozadu, ke gyroskopu žití, sbíral jsem a skládal obrácené obrazy skutečnosti. Hmatal jsem a rychle tápal, přebíral a skládal živé střípky, hnětl souznění a hlaholení. Chtěl jsem pocítit a vzít tu divokou řeč dívčí duše do dlaní a vidět skrz ni jejíma očima, jejím srdcem, tak zvědavý, jak i ona soucítí napětí okamžiku.

Vnímal jsem, jak se její duše pohoupává v toulavých rytmech, tušil jsem, jak z ní teče žal. Tolik smutku a beznaděje, co se nedá unést, rezonující klavír, bouřící sonáta jejích nevyslovených němých přání. Byl jsem jen a pouze, jen a pouze naslouchající tečnou, nic víc ...

Prál jsem si odnést otisk či kopii, ale to nešlo, nemohl jsem překonat firewall ženskosti nebo ho obejít či rozkódovat, nebylo to nic virtuálního, smyšleného, ale „jen“ holá, lidská, zrozená, stvořená duše. Musel bych mít místo Y chromozomu jiné písmeno. Neznámé

X bylo pro mne v ten okamžik krásné a tajemné, tajuplné, mnohem širší a stabilnější, otevřené vnímání ze všech čtyř stran, pootočené a nahnuté jak znamení kříže.

Nebylo mi dáno obejmout tu širokou, rozevlátou, barevnou, jemnou a zářící ženskou duši, byl jsem jen naslouchající tečnou její aury, a to jen útržků myšlenkových proudů. A ty její oči, celý svět se do nich ponořil a koupal se v nich. Nekonečně dlouhý pohled významů, které jsem mohl jen tušit! Ale ... jak se její oči přivřely, stačily mi říct sdělení téhle chvíle a vnímat pár přenositelných niterných myšlenek:

„Proč já nemůžu být tímhle mokřým vojáčkem s mlýnskýma očima. Tak ráda bych jím byla, rovnocenná bílá gádža, bydlet v teple a ne v boudě s plechovou střechou od térových sudů, v křiku chudých dětí, v prostředí kouře, násilí a zločinu ... k jídlu jen telecí okruží a uzená žebírka či kosti, vařené solené hovězí harfy a řízky z hovězího vemene. Zrovna já jsem se musela narodit tam ... takový život jak cikánská košilka, dřavá, špinavá a krátká. A narodit se němá, proč on není cikán, aby si taky kousl do shnilého jablka.

Umyla bych mu tvář, aby byla černá jako moje, umyla bych mu nohy a namazala olejem a utřela je svými vlasy a lehla si k jeho nohám a opatrovala bych ho, taková jsem já milující.

Je snad upřímný a snad mi nezkazí tuhle chvíli, nebo přijde ta chvíle, možná ... Zahodím všechno a budu žít jen a jen pro tu chvíli plnou zadarmoho štěstí nás obou. Tak ráda, tak ráda bych jej milovala a spala u jeho nohou do konce věků.

Budu tomu věřit aspoň chvíli, co on říká, je pravda, alespoň v této bouřce, dám mu svoje srdce, ale ... tak se bojím, tak hrozně se bojím, snad jej nezašlápne do bláta v dalším okamžiku. Tak se toho bojím, toliko to pro mne znamená, snad nezašlápne mne do bláta. Já chci být jen na maličkou chvíli, chvíličku šťastná, schoulená v náručí a zahřívána láskou, něžnou, jen maličkou chvíli mu chci věřit, chvíličku být zahřívána jen maličkou upřímnou láskou, když i můj cikánský Bůh nechce být sám.

... je zmatený a chvěje se touhou. Dám mu svoje tělo i srdce a jeho jemné si vezmu, zavlínám se a začaruji ho svými vlasy. Jen jak se ho tak zlehounka dotknou, upředu mu košík na duši, takovou síťovku na vánočního kapra a ani on nebude mít úniku. Budu ho pak sdílet a svádět ve vzpomínkách a on se bude dívat mýma očima.

V každé ženě pak uvidí kousek mého žáru a žárlivosti. Budeme celé bláhové zdejší bytí spojení, než mocný můj čaroděj s fajfkou upustí mne jako hvězdičku na jeho pláštěnku. A záleží na něm, zda a kde si ji ponechá, nebo se vrátí do rybníka, aby záhy ...“

Ještě jsem zahlédl tam v koutku její duše, tam kdesi se krčila malá holčička, malá princeznička a usedavě plakala nad svým osudem a já pochopil, jak mocně se i chudé princezny umí trápit. Byla stejná jako moje Hanemarie, snad to byla i ona.

Solivary jejích slz chtě nechtě rozdíraly a leptaly stěny její duše.

Přesto přeze všechno to překlenula tichým úsměvem sfingy, mládím rozhoupaným v bocích s uhlířskými kadeřemi, obočím a půvabem hodným nevěsty zástupů. Bylo načase opustit nepostřehnutelnou setinu okamžiku. Tak jsem jí rozuměl, tak mi byla blízko, chvátal jsem, vnímal teplo a bál se, že mne každým okamžikem odhalí. Bože, tak blízko ... a proč bych se měl za to stydět ... ty slzy byly tak blízko u mne a moje dřavá duše je určitě přivinula.

Klekla si vedle mne. Nabídl jsem jí pejska a já se snad začal potit. Byla jak klenba gotických kostelů. Naděje vytvořila touhu proměněnou v prostou skutečnost, nehasínající přitažlivý oheň, sálající teplo, skicu rtů, vílu, křišťálový sen naplněný ohněm a tepem. Ano, v ten okamžik jsem ji měl rád víc než sebe, víc než muškátového Boha, křehkou, horkou, rozžhavenou skleněnou kytici z kovaných růží.

Otevřel jsem svou duši a v tom krátkém čase jsem se jí snažil dát svůj cit, který jsem v sobě utlačoval a skrýval. Ona chápala, ona rozuměla a milovala, byla reálná a krásná jako dítě - rozkvétala. Magická síla jej k ní vázala, k jejím předem promyšleným pohybům, k jejím jemným rtům ...

A hle, pln očekávání a radosti, stál jsem před věčností, abych se vychloubal jejím dílem. Zvedl jsem slunce nad mraky a v čistých dlaních jsem předkládal to nejcennější, co jsem měl - život. Čekal jsem s napětím, milostí a s dojetím a touhou ji uvidět, čekal jsem a cítil hedvábný dotyk a já, stran všech všeho, bolesti, nemoci a utrpení, smutku a křivd, zlob, závisti a nenávisti, byl jsem jejím šťastným středem.

A usmálo se spící dítě plné fantazie a naplnilo očekávání, probuzení. A kořeny stromu ho konejšily, dobrá voda jej měkounce, tiše

omývala a na vlnkách nesla někam nahoru nitrem stromu do jádra dobrého ovoce, do jádra s jednou adresou: byl stvořen - život.

Volal jsem jako ve snu její jméno:

„Terezko, Terezko ... Hanemarie, Terezko, Terezko, Sámech.“

S šíleností řval jsem její jméno tam, kde nikdo nebyl, kde ho nikdo neslyšel. Byla tak krásná, stříbrná, nezapomenutelná, něžná a tesknivá a průzračná a magická. Poslouchal jsem tlukot jejího srdce a hučení turbulentní krve. Každá větev stromu ji připomínala v tomto okamžiku, jakoby baletní skicu něžně se vznášející s lehkostí závojų z pavučinek ...

Najednou jsem však strnul hrůzou, když jsem koutkem oka postřehl dva medvědy, jak se blíží k plachtě.

„Tak my sloužíme socialistické vlasti do roztrhání těla a on tu klidně na stráži prcá, zmetek,“ ozval se jeden medvěd ozbrojený samopalem namířeným na nás. Druhý, taky vystrašený, možná namazaný, dodal:

„My jsme si mysleli, že jsou tu diviaky, ty kokot!“

Oba dva medvědi byli zabalení ve šprčkách atombordelu od hlavy až k patě.

„Táhněte do hajzlu!“ procedil jsem v domněnání, že Tereza neslyší a nevšimla si jich.

„Dobře, dobře, užij si to a dožen nás, my se zahlásíme místo tebe.“ Mně teprve blesklo hlavou, kde vůbec mám RF.

Tereza něco postřehla, políbila mne a dala najevo, že odchází. Začala sbírat těch pár hadříků, co měla za sebou. Tahal jsem ji za ruku, ale jak byla mokrá, jemně se vysmekla a vyklouzla, prostě jsem si uvědomil, že se oba vrátíme do deště, do únavy, do třech hodin ráno. Dal jsem jí svou košili, některé její části byly ještě suché, víc jsem u sebe neměl.

Zmizela tak, jak přišla, v zelené košili uvázané na uzel v pase, v ohromných čvachtajících galoších od PCHOJ na krásných štíhlých dlouhých nohách a já nevím, zda mně po tváři stékal déšť nebo jsem v tu chvíli plakal.

Začal jsem balit pláštěnku, moc toho vidět nebylo. Všechno promočené a mokré. Psisko mi začalo štěkat v žaludku a já pomalu začínal nabírat kurz k řídicí věži. V duchu jsem obdivoval děvče, sama

v té tmě, že nemá strach, protože přeludy noci vyskakovaly přede mnou ze všech stran.

Již nastalo skoro ticho přerývané pouze startováním nákladáků. Pomalu jsem se blížil jako další medvěd, který by už rád zalehl do svého brlohu.

„To je dost, že už jdeš!“ ozval se evidentně zmrzlý Cip v abstínu nikotinového kouře. „Vrták na tebe čeká, aby všechno ukončil, a jede se domů.“

Jindy bych se v myšlenkách nad jeho posledním slovem nepozastavil, překvapila mne však ta stoprocentní přesvědčenost, že doma je studená, nahydrovoskovaná cimra se železnejma postelama.

Druhý, Pod'obaný, jeden z medvědů, se přidal a já si všiml hedvábných padáčků ze světlic trčících z jeho masky. Nešlo mi do hlavy, jak k nim přišel, když mohly být jen za terči, kam nikdo nesměl, a najednou jsem si uvědomil s hrůzou, že je určitě posbíral na hlídce, když se plazil za terčí uprostřed střelby.

„Ty seš ale blbec, vždyť tě mohli zabít, ty vole.“

Pod'obaný vykouznil rádoby osvobozující úsměv, ale neodpověděl.

„Věděl jsem, že jsi blázen, ale nemusíš do toho tahat ostatní,“ tím jsem myslel sebe, protože jsem měl v rámci rozkazu za něj přímou odpovědnost.

Byl to opravdu blázen. Šimpo, stojící vedle, se potutelně smál s ním a já jsem si uvědomil, že je to ten druhý medvěd.

„Ty, nezapomněl jsi tam něco?“ zeptal se Šimpo.

Podíval jsem se na sebe, v otázce byl cítit černý humor. Maskáče jsem měl upnutý až ke krku, nemohlo být poznat, že nemám košili. Věděl jsem, že Tereza odešla v mých galoších a košili, ale to taky nemohli přece vědět.

„Kde máš sapík, ty blbečku? Ty brd'o, průser je tu, ve strážní službě, to je Sabinov jako prase, tys ho prostě proprcal.“

Do toho přišel další blesk. Z tlampače se ozvalo:

„Desatník Pojer na věžu!“

V té chvíli se mi opět ozval v žaludku pes, který rychlým tempem kroutil zatáčky do tlustého střeva. Blázen Pod'obaný zareagoval nejdřív.

„Tady máš, ty blbečku, a neposer se z toho,“ podáváje mi samopal se sklopkou.

Vyběhl jsem na věž.

„Soudruhu nadporučíku, des ...,“ ani jsem nestačil dopovědět.

„Kurva, kde vězíte, člověče, myslel jsem, že je na vás spoleh,“ začal mne rozebírat Vrták a já tušil, že si mne vychutná až dokonce. Věděl, že nasranost ostatních stoupá geometricku řadou, když nastoupené jednotky civěly na prosklenou část řídicí věže, a to ještě nevěděly, co jsem se mu chystal sdělit.

Po stručném zopakování základních řádů mi nedal možnost k odpovědi. Sestupoval jsem z věže po úzkém betonovém schodišti, jestli se tomu dá říkat schodiště, neboť zulámané hrany tvořily spíše nakloněnou rovinu, na které jsem se málem přerazil.

V hlavě se mi promítala představa nejtvrďšího vojenského vězení v Sabinově a zároveň jsem zaháněl myšlenku, že to byl cigoš, kdo mi ukrad zbraň, a rázem jsem inklinoval k rasovejmu předsudkům. V sekundách jsem si neustále promítal záblesky, jak odjížděl a mumlal něco o ujovi, ale ty záhy vytěsnily záblesky s mojí Terezou, s její krásnou vraní šíjí.

To už jsem otvíral několikrát natřené a prokopnuté dveře a vyšel ven před nasraných sto padesát lidí. Nadávky jsem ani nevnímál a zařadil jsem se.

„Dej sem ten kvér,“ ozvalo se ze zadní řady a já už věděl, že kluci ví, co mám za průšvih.

„Kdes ho nechal, ty vole, víš aspoň to, ty cikánskej prošukanej baronskej dežo,“ ozval se Brňák Štíplístek, jehož přezdívká se odvíjela od známosti s rozvedenou průvodčí na lince Brno - Trenčianská Teplá.

„No kde,“ chytal jsem se, „musí být tam, na stanovišti.“

„No, hele,“ ozval se Číko, taky od Brna, „zatímco ty jsi doslova a do písmene projebal sapik, my jsme vymysleli, že se tam stavíme. Jakmile dojedem do kasína, tak seš jasnej a ztracenej, tam už tě nikdo nepřikreje, ve výzbrojáku bude jedno místo v regálu volný a to trkne i vola a máš tam vyražený svoje číslo, budeš vysmaženém - vyhazov ze školy a rovnou do lapáku, budoucí důstojníky tam obzvlášť mají v lásce, a nás zase pošlou zpátky ho hledat.“

„Já jsem starej poctivec,“ podotkl jsem tiše, „nebylo by přece jenom lepší, abych jim to řekl?“

„Neboj sa!“ bouchl mě do ramene Jula Maďar, který sotva mluvil slovensky, „to zmáknem.“

Události potom dostaly nový spád.

Dvacetinasobný opakovaný nástup na korbu tatrovky se nekonal a v koloně jsme po chvilce vyrazili. Zanedlouho medvědi hlásili, že jsme na místě. Tak teď bude sranda. Barak, dlouhán s dvě stě dvaceti, zabouchal na kabinu tatro. Ta nervózně zabočila k okraji. Vylítl rozespalý Kodl a řval:

„Kurva, co je?“

„Soudruhu podporučíku, tady desátníkovi je špatně, má křeče a zvrací na korbě a ostatním je špatně z toho smradu.“

Na důkaz toho se Číňan, který dlouho v sobě držel část peněz na moje žrádlo a nemusel nic předstírat, naklonil přes zadní saj-tnu a s mohutným řevem vyprázdnil bachor, čepec i slez. Protože Číňan byl tím známý, prostě když zvracel třeba Dartinský zdroj (znalci říkali, že voda z Váhu je proti tomu léčivá), vydával porodní zvuky.

„Tak ať blije na korbě. Jedem.“

V té chvíli se mi sevřelo břicho křečí. Je to v hajzlu.

Druhý dlouhán Józsa procedil: „Když je taková svině, tak já taky.“ A znova třískal do kabiny.

Tatra váhala, zda má zastavit, nebo ne. Nakonec prudce zabrzdila.

„Co je zase, vy sračky!“

„Soudruhu podporučíku, desátník se nám tady válí s pěnou u huby, nechceme si to vzít na svědomí.“

„Kurva, tak to otevřete a sesednout, hovno co vydržíte!“

To jsem chtěl slyšet, kolona nás mījela a chudák Číňan se musel válet v grenadýrským pochodu na korbě auta, při posvícení baterkou vypadal příšerně a smrděl.

„Sundejte ho dolů,“ a kluci ho kamarádsky spouštěli opatrně dolů.

„Kouřit povoleno, zavolám sanitáka.“

Vystřelil jsem jako blesk s Poďobaným a Cipem a po chvilce jsme ve tmě šmátrali kolem místa, které ještě ani nevychladlo. Nikde nic. No, jestli mi ho znárodnil ten cikán, tak jsem v hajzlu, no a Tereza, ta ho nevzala, ta mě určitě má ráda. Nikde nic.

Pořád svítala naděje, lezl jsem po zemi jako šílenec. Byly to beznadějně okamžiky. Z dálky bylo slyšet, jak těžce odfukuje kompresor z tatro. Čas ubíhal, ba letěl.

„Měsíci, věčný můj směrníku, ukazuješ, kde je slunce, nezištně v grafice nočního stromoví, prosím, pomoz mi, Čáry, roztoč svůj vytetovaný kompas, prosím, prosím!“

Nikde nic. Pořád nic. Šílené nic.

„Dařbujáni, dělejte!“

Náhle zaznělo božské: „Mám ho!“

Pod'obaný mi strčil ten blbej kus železa pod nos. Jako by se všude rozsvítilo a začalo pálit slunce, pořád jsem tomu nechtěl věřit.

„To bude drahý, člověče, to máš po žoldu na celej půlrok,“ komentoval Pod'obanej, zapaluje si cigáro. V té chvíli mně to bylo jedno, asi bych slíbil komukoliv cokoliv. Vraceli jsme se zpátky.

V duchu jsem obdivoval Číňana, který se doposud svíjel na zemi a z taktických důvodů nemohl přestat. Po pěti minutách však začal vstávat a ostatní Kodlovi předali, že je mu líp, protože lapiduch byl v nedohlednu. Naložili jsme medvěda na korbu, kde evidentně vy-zdravěl, a bylo po křečích.

„Díky, máš to u mě,“ obrátil jsem se k Číňanovi, „všechno ti to vyčistím a na tejden budu tvůj burš,“ což byla ta nejkrutější dobrovolná daň, která panovala v komunitě, kdy dotyčný musel uctívat svého boha a naplnit všechny jeho požitky.

„Hovno tejden, měsíc! Zachránil jsem ti kůži, ty vole.“

A měl pravdu. A ostatní, nespící, mokří a unavení, souhlasně kejvali hlavou s helmami a já počítal, jestli má září třicet nebo jedna-třicet dnů.

Dorazili jsme na buzerák a po sesednutí se znovu ozval Kodl:

„Desátníku, ku mně! Vemte mu věci, půjde se mnou na ošetřovnu.“ V té chvíli se Číňanovi podlomila kolena, jal se vysvětlovat, že už mu je líp, což byla ta fatální chyba. Nabídl jsem se, že půjdu s ním, pokud by se mu udělalo špatně cestou. Kodl souhla-sil.

Rozespalý dozorčí ošetřovny, lapiduch ohromných rozměrů, dal najevo svoji nechuť a se slovy „co otravujete“ šel vzbudit službu konajícího doktora. Ten dorazil jen v plášti, bez kalhot a nevěřicně poslouchal Kodlovu story, jak je desátníkovi špatně a že mu skoro umřel na korbě. Zatímco psal něco do lejster, prohlásil:

„Co jste sežral, nějaký houby, co, prase?“

Číňan však chtěl skákat do řeči, že je to lepší, ale nebylo úniku, v té chvíli by mne zabil. Mě naštěstí vyhodili z ordinace a já poslouchal neuvěřitelný verdikt doktora, který se opakoval:

„Co jste zase sežral, ptám se naposledy, desátníku!“ Než se zmohl říct něco inteligentního, nařídil lapiduchovi: „Necháme si ho tady

chvíli na pozorování, zatím mu povolte výfuk, dejte dietu a vypláchneme p o ř á d n ě žaludek.“

Doktor Výfuk, jemuž se toto slovo stalo přezdívkou, byl touto metodou velmi dobře znám, to nebylo samoúčelné, neboť to zabráňovalo většině simulujících vojenských studentů zažívat se na ošetrovně, popravdě řečeno, byla to stejně polovina.

Výfuk znamenal speciálně rozhoupaný klystýr jako za Rakouska-Uherska, inspirovaný dobrým vojákem, resp. důstojníkem doktorem Grünsteinem, dobře provedený, kde teplá voda podle některých přísedníků kapala i nosními a ušními dírkami s tím rozdílem, že dobrá hraběnka byla v nedohlednu a nikdy nedorazila.

Ted' se musím ztratit, pomyslel jsem si, nebo jestli Číňana pošlou pro věci, tak jsem mrtvej. Naštěstí se tak nekonalo a já z teskobaráku slyšel stejný řev jako na korbě nákladáku.

Pomyslel jsem si, jak mě proklíná, jak bych ho v jeho situaci proklínal taky, a představil jsem si, jak obrovitý lapiduch houpe s lahví roztoku, aby mohl jít co nejdřív spát. Vracel jsem se na rotu utahán k smrti a snažil se zapomenout na šílený měsíc, který mě čeká, ne na ten, který okouněl nezúčastněně na obloze, jako by se ho nic netýkalo.

Moje myšlenky se spřádaly a doznívaly s Terezou o to víc, že v této noci jsem již nemohl potkat žádnou ženu, žádnou lásku, jen vůni vojenského leštidla a vydýchaný vlhký vzduch na cimře.

Slyšel jsem, jak si sám pro sebe povídám: „Měsíci, můj příteli, díky, Zachare a Čáryfuku, nezapomněli jste na Jana, malého Jana.“ Bylo mi smutno, tak bych se k nim vrátil zpátky, tam domů, do kotelny, já, jejich abonent, já, ke kterému chovali takovou důvěru, kam jsem to dopracoval, vyholený i uvnitř hlavy ... měsíci, můj příteli, měsíci básníku.

Pohledem jsem se s ním loučil.

Otevřel jsem velké dveře od roty. Na studené židličky vedle dozorčího stolku na mne zíral červeně ošňůrovaný Saif, vypatlanej boxer někde od maďarských hranic.

„Čagoš Jendo, ty jsi prej přešukal samopal a Číňan od tebe dostal lahev.“

„Jak to víš, vždyť je to sotva chvilka, co se mu to rozhoupalo.“

„Jo, celý kasárna slyšely, jak přišel o poctivost, bylo to i hustý, vlastně ted' už zředěný,“ což samozřejmě mohla být pravda.

„Hele, závidím ti tu babu, ale nezávidím ti následující měsíc, vyjde ti to na stejno. Číňan ti to dá sežrat i s navijákem a myslím si, že si půjdeš radši sednout tady do basy, protože on to neskousne. Myslím, že z tebe udělá místo trenkara tangara.

Víš o tom, že ten lapiduch je základák a v civilu kameník? To si myslím, že Číňan dostal mořskou nemoc, a když si představím ještě čtyři hodiny ráno, jak musel vstát ze zahřátého bidla, no to bych se posral jenom z toho,“ konstatoval a meditoval suše se usmívající Saif. „Myslím, že si z toho Číňan podusí chobot, a kdybys byl ženská, tak ti vyblejská pucku,“ zakončil bonmotama.

Měl pravdu.

Číňan bude mít podporu rotního soudu, to byl uznávaný tribunál hlavně v době volna, kdy se vymejšlely sázky a ptákoviny, to on dozíral na plnění dohodnutých podmínek. Byl to zákon, přes kterej nejel vlak, netrestal fyzicky, ale páky rady starších sahaly jako medúzy do všech i těch nepodrobnějších a nejcitlivějších věcí.

Členem rotního soudu byl každý na četě. Včetně i odsouzeného burše, každý mohl, ale nemusel hlasovat o předneseném návrhu. Zásadou bylo, že každý mohl opravdu svobodně hlasovat, což v těchto podmínkách těžkého vojenského pořadového drilu bylo něco, čeho si každý nesmírně vážil. Bylo to opravdu svobodné rozhodování. Rozhodovala nadpoloviční většina a v případně rovnosti se stříhalo.

Konečně postel. Vyšplhal jsem se na horní lůžko železné postele tak, jak jsem byl, od bahna špinavý, prokřehlý a šťastný jako blázen. Myslel jsem právě na ty poslední dvě hodiny, sladké dvě hodiny spánku. Kluci byli už mrtví, nevadilo jim moje zakopávání o jejich kanady, řemeny a přilby a další bordel na zemi, konečně jsem odpočíval na rozhoupaném bidle. Padal jsem a padal a koupal se a koupal v pikoperelách Tereziných vlasů.

„Hele, Jendo, slíkni se, dévěták chodí po rotách a kontroluje, zda netopíme!“ slyšel jsem ve spánku Saifiho.

Ozvalo se: „Končit, pozor!“, a já v poslední chvíli zahlédl proud světla z pootevřených dveří a baterku zlatými insigniemi ověšeného dévětáka.

„Co to má znamenat!“ řval profesionálně dozorčí, opentlený zlatými výsostnými šňůrami. „Co ste prase nebo co! Dozorčí, ráno se dostavíte k hlášení a rozsvíte!“

Je fakt, že po rozsvícení to vypadalo jako v Hirošimě, chudák Matěj spadl z postele a chrápal na zemi s tváří červenou od hydrovasku.

„Za deset minut ať jsou nastoupeni před dévětárnou v pracovním oděvu, nebo vás vystřídám ze služby.“

Zaznělo „provedu“ a stejný kolega Saifi zařval.

„Vstávejte, vy blbečkové, degéni, já jsem vám to říkal, kvůli vám nepůjdu do basy, vy khaki kurvy líný, zatracený, zasraný hajzlové zelený,“ a jal se nevybíravým způsobem stahovat zbytky hadrů, jimiž se ta celá zelená hadovitá hmota snažila přikrýt.

Kluci odevzdaně vstávali, neslyšel jsem ani jednu, že by někdo protestoval, ani jedna námitka, jen odevzdání automatickým povětlům. Stejně to nebylo nic platný a nějaký nadávání jako úlevu jsme měli už dávno za sebou.

Vešel jsem a podal hlášení malému koňovi, neboť velký cosi řešil ve strážní službě. Malý kůň byl taky absolvent o ročník výš, tedy podporučík, a tak jsem očekával trochu vstřícnosti. Ranní doba však pomalu udělala své.

Po přednášce o hygieně, včetně oholení, vydal rozkaz, že do 5.55 bude vzorně uklizeno, a znovu nástup, ale v teplákách do pol pasa, abychom nezmeškali rozcvičku, a že sám velký kůň provede kontrolu.

To do nás lili horem dolem - naříd' a zkontroluj, naříd' a zkontroluj - do nekonečna. Věděl jsem, že se na to nemůžeme vysrat, věděl jsem, že si tu kontrolu velké kůň provede. Věděli to i ostatní. Po odpočívání jsme mlčky, každé soustředěně na roty pod schody čistili výstroj, obuv a řemení. Někdo podal návrh, že si ji půjčíme na ukázkou od jiné rot, ale to jsme zavrhnuli, než by se to zorganizovalo, bylo by stejně k šestý. V pět padesát pět jsme stáli před dévětárnou v modrých teplákách bez bund, zelených kečkách, oholení, s pitralonem hořícím na tváři. Na rotách se začalo ozývat pískání k přípravě na rozcvičku.

Přešel kolem nás tělomrsk Vízi, mezi námi pěkně had, který měl potěšení z toho, že v příštích čtyřiceti pěti minutách, usídlen na tribuně jak nacistický vůdce, nás bude honit dokola po place s jednoduchou filosofií - běh, dřepy, kliky, běh, dřepy, kliky kolem buzeráku, kde nebylo úniku.

Civěl na nás, co se děje, protože se mu to ještě dlouho nestalo a nemohl strávit, aby jedno družstvo bylo nastoupeno ještě před nástupem. Na dotaz, co tam děláme, Pišta odvětil, že jsme nemohli dospát, jak jsme se těšili na rozcvičku.

Pojal to tak, že si z něj děláme srandu, a šel se informovat k dozorcímu, co tu vyvádíme. Dévěťák nás poslal na nástup na rozcvičku, protože mu taky nic jiného nezbývalo, s tím, že vše se bude řešit na denním hlášení.

Začínal tuctový klasický den zakotvený v rádech a předpisech Československé lidové armády, jiný jsme si už po devíti stech padesáti dvou dnech nedovedli ani představit.

Pár dní uběhlo jako voda. Já váhal, zda mám Číňana navštívit, nebo ne. Nakonec jsem uznal, že raději ne, protože po zkušenostech by to moji situaci jenom zhoršilo. Varovné hlášky pouštěné z ošetřovny jako z geblsáku a kecý soukmenovců nedaly na sebe dlouho čekat a nenechaly mne spát. Ono nejhorší by nebylo dělat otroka týden za nějakou ptákovinu, ale měsíc, to byla šílenost a myslel jsem si, že to štengrování ze strany osazenstva Číňan neustojí a donutí mne, abych to vzdal, a tím bych tu již neměl co dělat. Většina odsouzených, kteří to nezvládli a zůstali, vláčeli s sebou cejch neschopnosti.

Každý byl však zvědavý, jaké originální úkolečky ke všeobecnému veselí Číňan vymyslí, na ošetřovně měl na přemejšlení dostatek času, neboť mít měsíc burše u nohy byla pro mnohé nevýslovná slast. Začaly se už přijímat sázky, v kterém kvartálu to vzdám, a bohužel akorát Pišta a Lenin básník vsadili, že vydržím do konce, což pro mne nebyla moc dobrá útěcha a výchozí situace. Přes kamaráda jsem zjistil, že Číňana po dietě propustí v pátek. To byla pro mne ta nejhorší varianta.

Moc jsem jej podceňovat nemohl. Hranice neznaly mezí. Víím, že spoluosadník na bidle v rohu Džubox si měl kdysi vybrat mezi buršovstvím a jedním ze standardních alternativních úkoleček, na které se sázel někdy i celý žold. Chytit nebo ukrást slepici a naučit ji, aby chodila kolem aktéra „ležícího, spícího“ v kruhu. Dotyčnému muselo stoupnout za jejího pochodu uprostřed kruhu péro. Nevím, kde se ty nápady braly, prý se to zdálo nějakému ožralému kadetovi s ženskou místo slepice. Džubox, kterej dostal další přezdívkou Pepin podle Hanzlíkovy hlasité mluvy v kultovním filmu, byl oblíben a jeho vý-

roky na rotě zlidověly, zejména na ranních rozcvíčkách. Když jsme klepali klendru v trenkách, ozývalo se: „Svítá, jaký to div.“

Všichni na sebe nechápavě hleděli, jak je to možný.

Při běžeckém okruhu hlásil zastávky, kudy vlakem jezdil domů, až se to naučila celá četa včetně hlášení o odjezdu vlaku. Později každé zahlásil, kudy jede, aby nemusel poslouchat známou trasu. Při zpáteční cestě se ozvalo na konci sborově - konečná *prdel*.

Tak tenhleten Pepin Džubox, se vsadil s celou četou o škrabku, že se mu to povede, tedy že do konce pobytu na alma mater nebude pro mužstvo škrábat brambory. V opačném případě musel přestat s hlášením zastávek, protože z toho už každé dostával zimnici a kopřivku. Následující den už bylo ticho, jen zůstalo u „svítá, jaký to div“. Přijímaly se sázky.

Na zahrádkové kolonii poblíž Rajčanky uprosil jednu bábu, aby mu dala slepici asi za deset korun, že se o ni bude starat a bude si vařit vajíčka, protože mu v kasárnách nedají nažrat. Babka se nakonec smílovala. Po tři měsíce chránil na opičárně slepici jménem Běta, tak se jmenovalo i jeho děvče, věnoval všechen volný čas nácvičku, vypracoval pro ni stravovací režim, tak aby chodila v kruhu po nasýpaných zrnkách. Založil si diplomovou práci s názvem „Gumový zobák a taktika polního výcviku“ s označením „přísně tajné - zvláštní důležitosti“. Uplynuly tři měsíce a všude visely plakáty s názvem Gumový zobák s datem a místem konání u chemického tanku, kde se cvičila prakticky chemická příprava. Tankové poklopy byly zavařeny z praktických důvodů, neboť se tam chodilo ze začátku srát, později tam bez masky opravdu nikdo nevydržel.

Bětko měla ušitou malou vojenskou čapku a jakýsi obojek se srdcem probodeným Amorovým šípem a s nápisem Pepin. Džubox Pepin svým zvuchým hlasem začal:

„Vážení soudruzi a soudružky, občanští zaměstnanci a zaměstnankyně vojenské správy ...“ a poklonil se směrem k rukám svírajícím slepici, „uvidíte, co jste ještě neviděli, kterak už se nikdy nedotknu škrabky na brambory, vy zelení břídlivé.“

Zatočil ve vzduchu se slepicí a položil ji na záda. Slepice ležela jako zabitá s pařáty vzhůru. Okruh diváctva začal nadšeně pískat a plácet do kolen ve snaze, že to slepici vyděsí, ale ta po tvrdém výcviku - ani náhodou.

Pepin Džubox si lehl na záda, nasypal do kruhu kolem sebe pár zrněk něčeho, co se podobalo zrní. Na sobě měl jen kanady a maskáčové kalhoty na zelených kšandách.

„Soudruzi, ticho! Prosím klid!“ Dýmající konsorcium posle-chlo.

„Bětulinko, Bětuško, vstávej, je ráno, svítá, jaký to div, jaký to div.“

Slepice se kupodivu začala probírat a po chvílce za mohutného řvaní osazenstva začala nerozhodně obcházet ležícího, spícího, který ji stále pobízel slovy: „Bětuško, gumy, gumy, dudy, dudy, řapy, řapy, levá, pravá, dostaneš brambůrky, co ti budou ti zelení parchanti škrábat za mě, až se z nich bude kouřit, a tvůj velící bude po ránku odpočívát, žádný svítáníčko nebude, ty moje holubičko ve slepičích sukničkách, dostaneš kafičko, ty můj hrabáčku.“

Hladová popelavá slepice, které při zobání spadla čapka, pokračovala do kruhu stále jedním, střídavě druhým okem za kvokání pozorovala kouřící zelenou kaši.

V tom z příklopce cosi začalo vylízat. Byla to zeleně namořená kukuřice, která mu začala stát pomocí důmyslného neznámého mechanismu. Osazenstvo řvalo smíchy a každý věděl a záviděl, že Džubox vyhrál. Slepice se ještě koukla každým okem na kukuřici a zobra mu do ní. Pepin Džubox zařval: „Au, ty mrško!“ Chytil ji, zatočil velkým obloukem ve vzduchu, jako by baterkou startoval celou noční kolonu, a ona opět ulehla na záda s pařáty nahoru. Ovace neznaly mezí, neuspěla námitka sázejících, že jí spadla čepice a tím porušila ustrojovací kázeň.

Džubox Pepin vylezl na smradlavej tank, zapálil si doutník, sebral pár vsazených měďáků. Každý tušil, odkud druhý den ráno na rozcvičce pojede vlak a společně s ním bude jmenovat zastávky v určeném pořadí. Dav se začal rozcházet. Džubox byl král. Neznatelně jsem se nad tou vzpomínkou pousmál. Věděl jsem, že tentokrát půjde do tuhýho, ale alternativní úkoleček bych bral než utírat *Asiatovi* skoro až prdel celý měsíc.

Pár dalších dní jsem si užíval vedle svých studijních povinností na posluchárnách celkem v molekulárním klidu. V pátek se mi však vstávalo hůř. Potkal jsem ho na chodbě. Barvou obličeje jako by se opravdu hlásil ke své přezdívkě, hubenej, propláchnutej a prodietnej až hrůza.

„Hele, tak jsem to opravdu nechtěl, ještě jednou dík.“

Zachoval stoický výraz a odpověděl s dávno promyšleným klidem. „To je dobrý, na měsíci trvám, svolěj RS.“

Váhal jsem, bylo to halb und halb, pochopil jsem, že pokud bych to neudělal, bylo by to pro mne horší, a pokud ano, tak budu vypadat tak trochu vyhukanej. Nakonec se váhy naklonily na stranu ano a já následně oznámil na přednášce, že svolávám rotní soud pro soukmenovce třetí čety na sobotu po PHD na čtvrtou hodinu na žádost poškozeného Čínana. Ozvalo se souhlasné mručení a zdálo se, že všichni mají jiné plány.

Parkohospodářský den (PHD) probíhal podle plánu. Šel jsem sám do kuchyňského bloku v naději, že tam něco skousnu, přinejhorším alespoň keďr nebo trochu něco k pití. Bylo to i dobré zašívácké místo, mezi kuchyňskou pracovní směnou se dalo dobře vegetovat, ale jen v případě, že dozorčího kuchyně měl někdo z roty a objekty byly otevřené. Hangár vojenské jídelny mne přijal vlhkým odpadkovým teplem a rozdělanou prací někam zašitého směnaře, kbelíky rozlité vody a mísící se vůni mazláku, urežovaného koštěte, hliníkových táců a věky rozpadajících se použitých hadrů na podlahu. Hala byla naplněná stovkami normalizovaných stolů s oprejskaným umakartem neidentifikovatelného vzorku se šedými šrámy od hliníkových podnosů. Čtyřnásobný počet rozházených židlí svědčil o tom, že je před chvilkou opustila kvanta sedacích částí vojenských zelených duší. Na železných rozházených stoličkách se mohla zhora chytout akorát hafuša, řečená vlk. Vždy měly snad jen minusovou teplotu.

Jen zdálky bylo slyšet občasné zasyčení páry z přetlakových ventilů a rázy, které vydávalo topení po obvodu zdí se zamlženými špinavými okny, několikrát natřenými různými barvami podle toho, jaké měla vojenská správa budov k dispozici. Jádro vojenská kuchyně - to bylo paropeklo. Sražené kapky vodní páry kapaly ze stropu, z rezaté klimatizace zas zakonzervované výpary mastnoty ze ztužených po-krmových tuků, univerzálních kostek ke smažení.

Nabral jsem si ze smaltovaného hrnce černou fermentovanou naběračkou bromáček, pro mne roky málo sladký, a z proutěného koše kupodivu pouze dvoudenní nakyslý a okoralý chleba libovolného množství. Snažil jsem se zmimikrovat za vzdálené nosné, zelenými a okopanými kachličkami obložené sloupy.

Podánilo se. Žvanec, pohoda, bušus, ale teplo. Jo, a pocit mne naplnil štěstím, jo, jo a jo, tady odvegetím půl PHD. Sedl jsem si

na hafušanku hemeroidku a vypnul jsem se, odpočíval a skoro polospal. Občasný cinkot nádobí z umývárny mi připomínal cvakot kolejí ve vlaku a já polootevřenýma očima tupě zíral před sebe. Snažil jsem se na nic nemyslet, na nic nevzpomínat. Tvrdě a vehementně jsem zapuzoval v mysli hrnouce se nějaké myšlenky, které mne stále otravovaly a zapínaly soustředěnost, což jsem právě tady a teď nechtěl, chtěl jsem jen tak vypnout, vypnout úplně všechno, nechat jen tak vnímat blahodárně tělo v teple bez nutnosti učinit jakýkoliv pohyb. Čuměl jsem na obyčejnej stůl, ten blbej stůl, a snažil se zapudit myšlenky na nadcházející perníkový čínský měsíc.

Stůl, proč zrovna na stůl, stůl, radši bych jedl z terasa podlahy, abych nemusel čumět jen na stůl, stůl jako oltář v čase nebo za ním. Stůl, prioritní stůl, darem nebo jen strůjcem všech ovládaných, stůl kontra oltář či oltář jako pitomej vojenskej stůl. Myšlenky byly prstem automaticky psány na stůl jako malým dítětem do písku.

Na stole to oheň oběti a suma strun duše, živlem, značkou v prostoru hologramu věčnosti, vytvářím zrcadlo a nové hvězdy. A je zámkem mimo čas, uzavírá hradby, rozhraní, vytváří síly, napětí, pohyb.

Nerozuměl jsem tomu. A nechtěl jsem rozumět. Měl jsem pocit, že v tomto lidském teráriu, umocněném reálnou vlhkostí a teplem, v tomto vojenském údolí mne stejně jako nevědomě ostatní někdo pozoruje a zkoumá moje reakce na situaci, kterou modeluje někde za mnou, za mou hranicí podobně jako na mapách, a na mne to zkouší prakticky, jako když organismu zaběhlého řádu i někdy zcela nesmyslného svou podstatou, ale dodržovaného leností nepřemýšlivých tu a tam předhodí alkohol nebo smrt.

Vidmí vidoucí, já sedím za tímto blbým umakartovým stolem. Dlužník stvořitele a majitele pozvedává chlebové oběti mlhy nad retrospektivou času, energií, která zvítězí nad marností mého osudu, očekávajícího dobromilost nadřizených.

Lenost zvítězila, nechtěl jsem rozumět, drobečky chleba byly odsouzeny k zániku špinavým hadrem. Jednoduché, předem stanovené mantinely lehkého žití byly bližší než únavné rádoby filosofické úvahy.

Z otravného a nechtěného meditování mne vyrušily kroky kanad po terasové podlaze, které evidentně mířily k mému sloupoví. Byl to Číko, hubený a dlouhý, věčně se drbající, jako by měl pořád blechy

nebo nějaký ekzém ve vlasech s gestapáckou brigádýrkou, přesně vystřižený nordický typ, letným mazáckým úsměvem v uspokojení, že mě odhalil, moje, možná i jeho zašíváníčko. Sedl si na hemeroidku a opřel se zádama o sloup, i když určitě věděl, že vápno zanechá na jeho montérkách pruh.

„Čágin Hanzi.“

Jen lehce se podíval na mne a zpátky do čaje, aby nenarušil moje žrací teritoriální území ohraničené dvěma hrnky a chlebem, nacvičeným grifem sundal čepici, vědom si provinile, že mi už stejně narušil moji siestu.

„Jo, děje se něco, soudruhu?“ rozmrzelá ironická otázka zůstala viset ve vzduchu, přibitá hřebíkem na strop hangáru.

„Ne, chceš být sám?“ pochopil a neopominul zdvořilost a pominul reakci na soudruha, věděl, jak cenná jsou místa skryté samoty v teráriu. Pomalu se zvedal.

„Ne, to je dobrý, jen tak vegetím ... relaxuju,“ jako bych mu chtěl nabídnout sounáležitost zašívání.

Sedl si a dlouho jsme spolu mlčeli, poslouchali zvuky z kuchyně v očekávání, že na nás dlouho nikdo nepřijde a že z připravovaného žvance se nám přece jenom drobet něco utrousí. Viděl jsem, jak by si rád tady zapálil, aby dostal své přezdívce, ale evidentně na něj dolehl abst'ák předžoldového stavu, ale i tak jsem v kuchyni nikdy nikoho kouřit neviděl.

Zatímco jsem začal přezvykovat a tlačil do sebe upečené obilí, on začal něco štrachat v četných kapsách montérek. Nakonec vytáhl jakési pouzdro s průsvitnou opotřebovanou fólií, za níž se smála dívka s krátce střiženými vlasy, okatá, s jiskrou a výraznými černými linkami na víčkách, zářící na celý svět. Nechal ji ležet na umakartovém stole a očekával, že si ji prohlídnu. V této situaci by bylo velmi nepřátelské a netaktní, kdybych si ji pořádně neprohlídnul. Vzal jsem pouzdro a dovolil jsem si ji vyndat z obalu, nechal jsem si čas na podrobné zkoumání - byla to aspoň na fotce opravdu krasavice, modelka. Věděl jsem, že mu záleží na mém názoru, ale mně se zase nechtělo pět ódy nebo lacině pochlebovat.

„Hm,“ lehce jsem po chvíli pokejval hlavou na uznání, „je ukecáná.“

Číko se zasmál, jako by ode mne něco takového očekával, a z mého zájmu jistě usoudil, že se mi líbí.

„Je, a ta kůže,“ následoval hluboký nádech a výdech. „Víš, co je na tom nejhorší, že já teď smrdím tady, zašitej, zatímco bych měl být s ní, pietně v čistý posteli ...“, jeho řeč se ztrácela v šumu haly, kde směník začal drhnout terasovou podlahu pravidelnými rytmy s přestávkami.

„Víš, co je na tom nejhorší?“ opakoval, „že jsem si tohle vybral sám a dobrovolně, abych měl nějakou školu, ale netušil jsem, že to bude tak drsný, když se podíváš kolem sebe, tak každé je nějakým způsobem cáklej nebo divnej či ujetej, magor.“

„Jo,“ a tentokrát nádech a výdech byl na mně, „to je fakt, taky mě sem nikdo nenutil. Víš, že je každé ujetej, to si myslím, že je dáno tím, že jsme roky stále spolu, jedni a titíž lidi, stejné problémy, stejný žrádlo, stený hovno, stejný čas, stejný mundúr, za chvíli si nebudeme moct dost dobře představit nějaký civilní život, budeš tady spokojeně žít a chránit tě budou vojenské řády jako voda rybu a o civilním životě budeš mít pouze růžové představy, neskutečné. V podstatě nám nikdo neublíží.“

„Jo, budem jen snít o takovejdle holkách, jako je moje, já vím, že se na mě vysere, vždyť se dostanu odsud jednou za půl roku, živím v sobě umělou nadějí, píšu jí, Jendo, ale dobře vím, že jsou to jenom žvásty pořád dokola, co jí můžu napsat, vždyť ona nemá představu o tom tady, jsou to jenom žvásty starýho Žvejkala.“

„Myslím, že to nejsou jen žvásty,“ snažil jsem se mu nalejt něco ze sounáležitosti, že jako vím, o čem mluvím.

„A co ty, Jendo, nikdy jsi o ňáké kočce nemluvil.“

„Hm, žádnou nemám,“ okamžitě jsem se to v podvědomí snažil potlačit, vzpomínku na Hanemarie, na Terezku i na její vůni kůže, podobně jako to zdůraznil Číko.

„Co ta holka na střelbách?“

„Jo, to máš pravdu, já ji miluju, ale ... ale asi si to moc idealizuju, živím v sobě nadějí, že ji někdy uvidím, snad, víš, něco na ní bylo kouzelné či čarodějné.“

Bylo vidět, že mne to vzalo. Chvilí bylo slyšet ticho.

„Určitě ji uvidíš,“ tentokrát naléval on mne jakoby po vzoru nějakých psychologických dialogů.

Na chvíli jsme se oba odmlčeli, oba trochu pohroužení do vzpomínek, trochu do sladkého nicnedělání, poslouchali jsme opět rytmy šůrování rejžového kartáče.

„Ty, Číko, vůbec mě to tady nebaví, takhle celej život.“

„Hm, máš pravdu, stojí to za hovno, ostatní jsou žvásty starýho Žvejkala,“ odpověděl stručně a nebylo k tomu co dodat.

„Jo, pindy starýho Žvejkala ...“ opakoval jsem tiše spolu s ozvěnou prázdného hangáru.

Bylo to opravdu dno, jednoduché dno, dno sice bez starostí o druhé, dno bez majetku, dno udržované sounáležitostí, dno a spousta volného ztraceného času, terárium, ze kterého nebyla cesta, jenom teplo, vlhko, žrádlo, světlo a tma.

„Ty, Jendo, půjdem po žoldu na Pátou rotu a nalomíme se, potřebujem si vyměnit písek.“

„Jo, půjdu, vezmeš kytaru, popějeme, vyblijem se a nabijem baterky,“ zakousl jsem se do uhněteného těsta z chleba v dlani. Nikdy jsem nevěděl, proč zrovna tohle dělám.

Z další siesty a hovoru nás probral dozorčí kuchyně s rádoby bílým pláštěm, který smrděl žrádlem, možná i pečeným masem, jo myslím, že i zelím.

„*Astalavista* soudruzi!“ a nemusel víc dodávat.

Vypadli jsme, Číko bez cigára, schoulený do zimy víc než já, šli jsme makat na rotu, já v očekávání Číňanovy šikany a on odpoledne do služby dozorčího. Tak se nám oběma nechtělo, dveře od roty byly tak těžké. Pomohl jsem je Číkovi otevřít, což nebývalo zvykem.

„Hele, Jendo, neposerem se z toho.“

A já jsem se musel začít trochu smát, až jsem možná vycenil všechny zuby.

Začali jsme řvát a překřikovat se navzájem: „Neposerem se z toho!“ Prošli jsme dlouhatánskými chodbami roty a vlnili se v bocích jako dvě staré kurvy.

Ostatní nás ani nevnímali, brali to jako samozřejmost, stávalo se často, že někdo něco řval, ale už to nebylo zajímavý a originální, jen někdo dodal, abychom si s tím nebyli tak jistí.

Na rajonech jsme se rozešli, Číko šel somrovat někde cigaretu a já začal vařit hydrovosk. Den jako každý jiný, tady v zeleném teráriu běžel podle denního řádu a všechno se stihlo. Odpoledne bude volno, jak málo stačí k tomu, abychom byli šťastní, jednoduché volno, i na to denní řád myslel, na naše štěstí, ne na žvásty, které se produkovaly kolem něj, nebo pindy starého Žvejkala.

V sobotu kolem čtvrté bylo na cimře husto. Zamřížovaným okem proudily svazky paprsků nostalgického slunce. Bylo to pár chvil před půl čtvrtou, kdy se opět zahajovaly nástupy osobního volna, kdy se hrály karty, zejména kanasta o prachy, psaly se na kavalci dopisy svým láskám, případně se pekly topinky na sádle, prostě největší slast pro posluchače Vysoké vojenské školy hrdiny Jana Švermy. Hrozny vojáků různě pověšených na bidlech sotva vnímaly, že by se něco mělo dít.

Číňan ležel v poklidu, ale po očku sledoval čtvrtou hodinu a zahlásil: „Slavný soude.“ Většina ani nezareagovala a pokračovala ve své činnosti, ale poslouchala velmi dobře. „Každý ví, že jsem přišel o poctivost, a kdo je tady za to zodpovědný, že jo, soudruhu desátníku!“

„No a co za to chceš?“ ozvalo se vedle mne, myslím, že to byl Franta zvaný Tele.

„No, nejsem svině, jsem pacifista, dám mu vybrat, buď podstoupí to co já veřejně, nebo mi bude k ruce po dobu jednoho měsíce. Ať si vybere.“

Najednou se všichni ztišili. Já jsem byl poměrně stydlivý a jen při představě, že mi někdo strká šlauf nikoliv do krku, ale obráceně, z čehož by se osazenstvo strhalo smíchy, nezbývalo než si vybrat mnohem těžší cestu.

„Jsem si vědom, že jsem Číňanovi zavázán, myslím však, že by týden stačil. Beru týden bigošství.“

Číňan však trval na svém a došlo k hlasování, a tak ze začátku to bylo půl na půl, ale nakonec po krátké diskusi o spravedlnosti jsem prohrál a Číňan vyhlásil rozsudek:

„V neděli ve třináct nula nula se budete hlásit u mne, soudruhu desátníku.“

„Rozkaz, provedu!“ odpověděl jsem a tím rotní soud skončil.

Neděle přesně ve třináct hodin.

„Soudruhu desátníku, desátník Pojer, dostavil jsem se na váš rozkaz.“ Zahlásil jsem se předpisově Číňanovi, který spokojeně ležel na bidle a vychutnával poobědní siestu, jako by mne přehlížel.

„Tak, soudruhu desátníku, od této chvíle mě budete oslovovat ó božský a běda, jak se dozvím, že jste mě někde pomlouval, jistě víte,

že neuposlechnutím rozkazu se vaše služby a převychování prodlužuje na dvojnásobek.“

„Rozumím, ó božský!“

Číňan pokračoval: „V průběhu následujícího měsíce se bez mého povolení nevzdálíte více jak na sedmnáct a půl metru, což je vzdálenost mezi mým a vaším bidlem mezi dvěma pokoji, abych, pokud budu spát, se nemusel dívat na vaši usmolenou a uslintanou dršku.“

„Rozumím, ó božský!“

„Když zavolám *kokotko*, tak se mi budete hlásit, rozumíte, soudruhu desátníku *kokotko*?!“

„Rozumím, ó božský!“

„Kurva, dejte důraz na to Ó a zopakujte to!“

„Ó božský, podle rozkazu!“

„Málo, ještě jednou!“

Řval jsem Ó **BOŽSKÝ** padesátkrát, aby bylo každému na rotě jasné, kdo je božský, až se o patro níž ozvalo: „Ty božskej čuráku, ještě zařveš, a já ti rozbiju tlamu!“

„Stačí,“ řekl spokojeně Číňan, neboť ani on si nemohl dovolit rušit těch pár chvil osobního volna. „Teď běž do boudy.“

„Rozkaz, do boudy, ó božský, dovolte mi odejít!“

Správně jsem pochopil, že bouda je moje bidlo ve vedlejší cimře. Ještě než jsem stačil procedit, jaký je ten Číňan kokot, ozvalo se dlouze: „Kokoooooooootko!“ A já letěl z postele.

„Desátník kokotko, ó božský, na váš rozkaz,“ hlásil jsem v polusu.

„No vidíte, soudruhu desátníku, já si dávám závazek, že z vás vychovám vojáka. Kolik je hodin?“

„Třináct třicet, ó božský!“

„Víte, desátníku, já pocházím z chudé rodiny, my nemáme hodiny, vy je máte, řeknu vám, já když jsem se už poněkoliště zeptal svého otce kelo hodzin, víte, co mi odpověděl?“

„Nevím, ó božský,“ zahlásil jsem v pozoru.

„Když jsem sral, tak jela pošta, rozumíte, desátníku?“

„Rozumím, ó božský!“

„Hovno rozumíte, my jsme bydleli v takový prdeli, že k nám pošta nikdy nejezdila, rozumíte, soudruhu desátníku?“

„Rozumím, ó božský!“

Po této hlášce se všichni na cimře váleli smíchy.

„Čemu se smějete, kokotko, vy se snad vysmíváte mé rodině? Tentokrát to přejdou bez povšimnutí, ale vy mi budete za trest každou čtvrt hodinu kukat, kolik je hodin, a za každým kukáním pronesete - když jsem sral, tak jela pošta -, abych se taky rozpomněl na domov. Zkuste si to, je imaginárních šestnáct hodzin.“

„Rozkaz, ó božský!“

Čtyřikrát kukukuku nižším a čtyřikrát kukukuku vyšším hlasem s dodatkem, když jsem sral, tak jela pošta. Opakovalo se to stejně jako titul ó božský několikrát, až se z dolního patra opět ozvalo:

„Ještě jednou zakukej, ty ptáčku zpěváčku, a rozmáčknu ti vejce, ty kukukukukurvo.“

„A teď do boudy!“

„Rozkaz, ó božský, dovolte mi odejít!“

Kukal jsem každou čtvrt hodinu až do šesti. Božský šel na záchod. Předešel jsem jeho kecům o sedmnácti a půl metrech a vyplatilo se mi to.

„Desátník kokotko!“

„Tu!“ odpověděl jsem pořadově za dveřmi hajzlu.

„Desátníku, buďte tak laskavý, není zde papír, podejte mi ho.“

„Provedu!“ Hledal jsem hajzlpapír, vedlejší kóje byla obsazena, někdo si tam honil péro, ale vedle byl. Hodil jsem ho přes kóji Číňana s vědomím, že to nebude poslední přání.

„Co mi to sem házíte jako psovi, soudruhu desátníku, je toho málo na moje dlouhý střeva!“

„Provedu!“ Šel jsem shánět další papír, zabouchal jsem na kóji a zařval: „Ó božský, nesu papír!“

Dvířka se pootevřela a Číňan dodal důvěrně. „Víte, o kolik se vám prodlouží střeva, desátníku, po třech klystýrech a houbové dietě?“

„O třicet metrů, ó božský!“ zařval jsem a zakukal s dovětkem, když jsem sral, tak jelo hovno, ale úplně nešťastně jsem se spletl, to, co jelo, byla pošta, a ne hovno, ale taky jsem to hned dostal.

„Zpátky jela pošta, kokotko, pošta, už jste viděl jezdit hovno, už jste někdy viděl poštu? Tak jednoduchá věc a on si to nedovede zapamatovat, soudruh vojenský vysokoškolák, budoucí důstojník, to je kvalita, ochej, ochej, Bůh chraň naši lidovou armádu a přátelství se Sovětským svazem, tak viděl jste tu poštu, nebo ne?“

Vedlejší kóje si mohly smíchem strhat střeva a musel jsem uznat, že tentokrát Číňan zabodoval. Chvilku bylo ticho, Číňan tlačil.

„Sto metrů, kokotko, o sto metrů a vy mi donesete dvě blbý roličky šmirglpapíru, potřebuju všechen papír na rotě, rozuměl jste, vy pošto jedna!“

A já, k nechápavosti dozorčího roty, sbíral po záchodech hajzlpapír a podával ho Číňanovi, z jehož kóje začala dýmat cigareta. Za chvíli se začalo na hajzlech nadávat, že si tady ani není možno utřít. Dozorčí roty na mě naběhl.

„Co blbneš, Honzo?“

Dal jsem ruce k obličejí a protáhl oči, protože jsem jej nesměl pomlouvat. Pochopil – Číňan. Číko otevřel dveře u kóje hajzlu, kde za hromadou hajzlpapíru seděl dýmící voják a zařval:

„Ty asijskej debile, jestli to nedáš zpátky, tak si s tebou vytře rota prdel, to ti nestačil jeden rozhoupanej šlauf?“

Číňan dostal bobky z dalšího šlaufu.

„Hele, kokotko, do pěti minut budou všude papíry, dělejte, člověče!“ zareagoval Číňan, protože rozkazy pro burše nesměly škodit životu na rotě.

Splnil jsem rozkaz a po doprovodu na umejváрку se Číňan odebral na bidlo a já do boudy. Čekal jsem s napětím na další fol-klor, kdy se budou ozývat Číňanovy chuťové buňky.

Po několika bití hodin s dodatkem, tak aby to bylo slyšet vedle v pokoji, jsem si řekl, že toho vola trochu obejdu. Byl to risk, ale domluvil jsem se s Cipem, že bude jednou kukat za mne a budeme sledovat, zda pozná přes dvoje dveře můj hlas od jeho. První zakukání prošlo bez závad, druhé taky, třetí jsem zas kukal já, a tak jsem si vytvořil podmínky pro to, abych si vzhledem k sedmnácti a půl metrům mohl dojít kamkoliv, třeba na záchod, aniž bych ho o to musel žádat.

Jistěže i proto, abych u kluků stoupl na ceně, protože tyhle body šly na mou stranu. Došel jsem si v klidu na záchod, pro písemný rozkaz velitele roty a zda mi nepřišel nějaký dopis. Teď byla řada na něm, zda zareaguje na skutečnost, že nemám žádné tělesné potřeby, a pokud to nezaregistruje, potom tedy sám někomu řeknu, aby ho postrčil a zeptal se, zda kukačka nemutuje nebo zda nemá dvojníka. Zatímco mne hrálo vědomí, že jsem ho alespoň jedinkrát dostal, přišly na řadu očekávané buňky.

„Kokotko!“ a já rozrazil dveře.

„Přišel jsem na váš rozkaz, ó božský!“

„Desátníku, co je dnes k večeři?“

„Krámovky, ó božský, a sto gramů turistáku, chléb, čaj!“

„Snad ryby v tomatě, soudruhu desátníku, sovětské rybičky v tomatě, dělníci je pro vás nalovili, kolchozníci k nim vypěstovali rajčata, hutníci vyrobili železo, valčíři plech ... až k vám za to vaše válení a budižkničemství nepotřebné pro fungování společnosti donesli pod vaši skobu vitamin D, abyste stál rovně na nástupech v pozoru a nehrbil se tady jak paragraf!“

Tentokrát bodoval Čínan, kecy o Rusku byly pouze v rámci profesionálního divadelního představení, nikoliv z přesvědčení, neboť ryby v tomatě, zvané důvěrně krámovky, byly každou neděli a už je nikdo nechtěl ani fasovat na rotu, tak se celé bedny vyhazovaly rovnou do kontejneru.

„Desátníku, přineste mi ešus, dejte do něj rybičky, pokud je někdo nechtěl, tak si je vyzvedněte a doneste mi je posypané cibulkou, ať vám předvedu, o co přicházíte!“

Po pořadovém hlášení jsem vzal hliníkovéj ešus, ten vnější díl, a šel studenými kamennými chodbami až na stanoviště dozorčího roty. Nové rozdělení služeb ještě neproběhlo, Číko seděl stočený na rozkládací železné židli.

„Hele, jsou tu někde krámovky?“

„Na co to chceš? Topit se s tím nedá.“

„Ále, Čínan dostal hlad.“

Neporušená bedna s rybama stála za rohem v tmavé chodbičce vedle výzbrojního skladu. Otevřel jsem jednu konzervu, kydnul ji do ešusu a chystal se odejít.

„Hele, Jendo, s tím neuspěješ, otevři jich alespoň deset, když se chce nažrat, ať se nažere, protože ti vpálí svoji dietu na ošetřovně.“

Nechal jsem si poradit, neboť Číko měl autoritu mimo jiné i proto, že před rokem ustál rozhodnutí rotního soudu, když kvůli němu měl někdo sedět za strážní službu. Poslechl jsem ho, ešus byl do tří čtvrtin plný, zbytek jsem nechával pro cibuli, na víčko jsem vzal pár krajíčků starého tří denního pohotovostního chleba. Číko, čekající, až mu padne, mne chytil za rukáv a povídá:

„Hele, takhle se to dělá!“

Sundal víčko, zachrchlal a až z paty plívl do krámovek, vylovil z náprsní kapsy bagr a všechno to zamíchal. Slyšel jsem ho, jak ještě cestou na umývárku, kam si šel tu lžící umejt, povídá:

„Kdyby ho nemohl překousnout, řekni mu, že je tam kost.“

No, nebylo mi zrovna dobře. Udělal jsem čepici z cibule, kterou jsem našel v plonkovém železném stolku na bufet vedle pětilitrové sklenice se sádlem.

„Ó božský, nesu vám večeři!“

„To je dost, člověče, kde jste takovou dobu,“ netrpělivě prohlásil Číňan.

Sháněl jsem vám je. Abyste se po té dietě najedl, tak jsem jich tam dal víc, máte delší střeva,“ čímž jsem vzal Číňanovi trochu vítr z plachet.

Podal jsem mu ešus na bidlo. Socha se hned ozval, ať s tím smradem jdeme už rychle do prdele.

„Překvapivé, já musím tady soudruhovi desátníkovi názorně ukázat, jak zdravé jídlo pro náš organismus dostáváme.“ S labužnickou chutí zamíchal ešus. „Víc jich tam nebylo?“

„Nebylo, ó božský,“ lhal jsem.

Pálilo mu to velmi dobře, dvakrát si nacpal hubu červenou omáčkou a povídá: „Desátníku, že nejsem svině, jsem pacifista a jsem kamarád, dáme si to na halb und halb.“ To znamenalo půl já, půl on. Celkem by to bylo bez problémů, kdybych si nevzpomněl na Číkova plaváčka a kecý o překousnutí. Věděl jsem, že už zbytek Číňan po mně žrát nebude, žaludek jsem měl až v krku a prostě jsem nemohl.

„Soudruhu desátníku, vy jste snad nepochopil, jak je to zdravé?!“ rochnil se, když cítil můj odpor.

Moc dlouho jsem přemýšlet nemohl, dal jsem se do toho a opravdu jsem tam cítil nějaké kosti. Pomyslel jsem ji, že teď zakukat, tak to má Číňan na ksichtě.

„No, výborně, dejte si ještě, cítíte ten tuhý vitamin?“ pásl se Číňan.

„Řeklo se halb und halb, ó božský.“

Ozvalo se souhlasné mručení od okolních zavěšených vojáků a Číňan věděl, že si naběhl a musí dodržet slovo. Slupl zbytek jako malinu a já doufal, že plaváček se potopil ke dnu. Následovalo krknutí a vyčištění ešusu chlebem a zakukání s přílohou a odeslání do boudy.

Je fakt, že na rybičky v tomatech jsem v životě už nikdy nedostal chuť. Tužil jsem, že můj dnešní výcvik se chýlí ke konci, protože večerní kontrolu prováděl sám velitel praporu, který zpravidla zůstá-

val v objektu až hluboko po půlnoci. Dostal jsem rozkaz, že kukačka je do rána ve vojenské penzi.

Bohužel po nástupech v pyžamech každý u své vzorně srovnané skřínky do komínků a kontrole přítomnosti se po večerce ozvalo:

„Soudruh desátník kokotko, plížením, plazením ke mně!“

Cip, který už skoro chrápal na bidle vedle mne, suše poznamenal: „Honzo, vzdej to, vyser se na něj, budeš červeněj, hydrovoscovej jako komunista.“

Znamenalo by to, že bych musel veřejně přiznat, že Číňan je ten božský, ten, který má vždy pravdu, ten, který mi otevřel oči atd., prostě ta největší potupa v očích roty, že nic nevydržím.

„Hele, Cipe, ještě to zkusím, ty rybičky sem si posral sám.“ Tiše a pouze za nočního poplachového osvětlení jsem po čtyřech ve žlutém erárním pyžamu vklouzl do protější cimry.

„Desátníku, vím, že trochu překračuji pravomoci dané mi soudem, ale přesto - co takhle pohádka na dobrou noc. Co vy na to, dělili jsme se o žrádlo, je to v rámci soudružských vztahů, podělím se s vámi i o pohádku.“

Celé osazenstvo, cirká dvacet železných postelí, čekalo na mou reakci. Neměl jsem opět moc času reagovat. Bylo to jedno z těch těžších rozhodnutí.

„Pro vás se obětuji, ó božský, a jakou byste si přál, se sexuální tematikou či masochistickou tematikou?“

Číňan pochopil, že akcie se budou rozdělovat.

„Desátníku, když povíte smysluplnou pohádku, ale pohádku, kterou ještě nikdo nikdy neslyšel, která však bude o chlup delší než třicet minut, máte zítra šábes, v opačném případě strávíte čas po studiu veřejně prospěšnou prací.“ Ozval se v něm hráč.

Neúspěch v mém případě znamenal uklidit po všech čtyřech čtách celý objekt bez slitování ostatních, protože to bylo formou sázky. Vzadu se ozvalo polohlasem:

„Honzík je měkkej!“

Popravdě řečeno, asi jsem chtěl vycouvat, sám jsem si myslel, že to nezvládnou, půlhodina je sakramentsky dlouhá doba na vyprávění, zkusil jsem to a zahlásil:

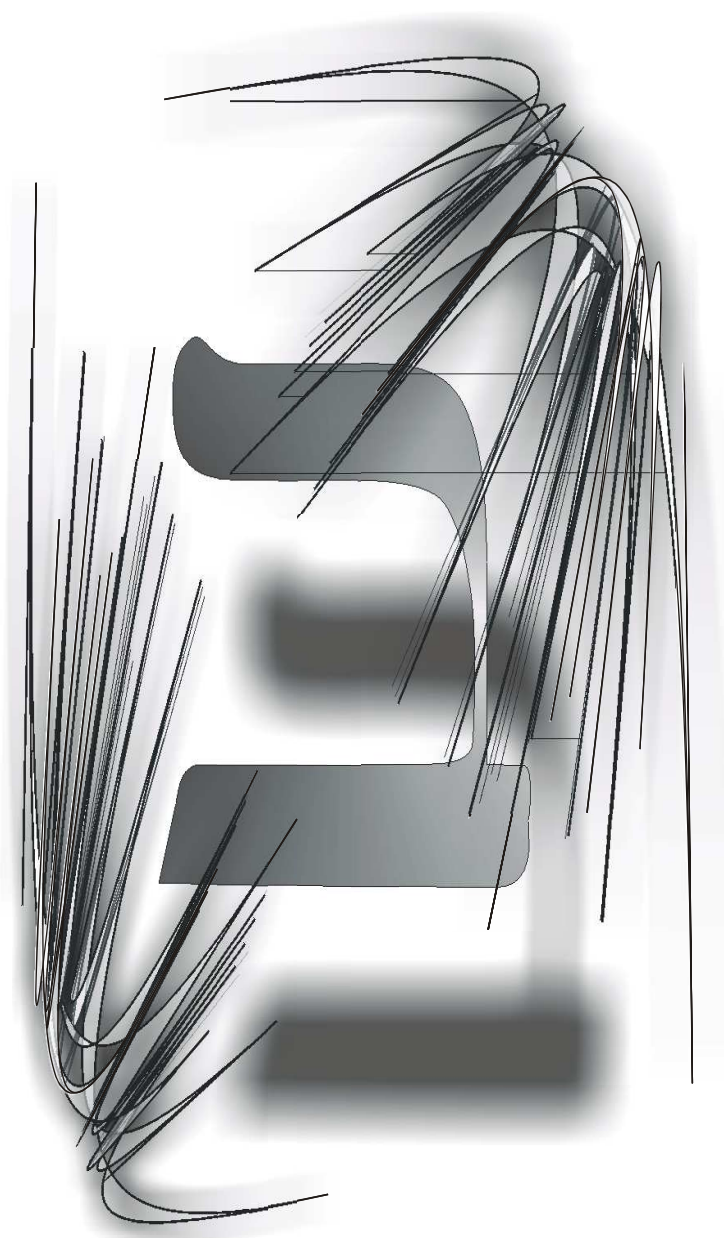
„Dobře, ale týden proti jednomu šábesu.“

Číňan cítil svoji příležitost v mé nejistotě a hráč v něm krystalizoval:

„Dobře, soudruhu desátníku, hlasování přenecháme za třicet minut. Pokud nedodržíte podmínky, může vás kdokoliv během vyprávění přerušit, tedy, soudruhu desátníku, je za minutu čtvrt na jedenáct, máte minutu.“

Byla to v mém dosavadním vojenském životě zvláštní minuta. V potměšlém studeném pokoji s dvaceti mumiiama ve spacácích v poschod'ových štelážích, které si před začátkem prvního výcvikového dne v následujícím týdnu vychutnávaly poslední zbytky snění svého soukromého vzácného času. Nevěděly, zda to bude sranda či co, odhodlány včas mé bláboly utnout. Věděl jsem, že led je velmi tenký a že jsem vydán jejich rozmarům. Přehodil jsem si něčí kousavou deku přes záda a částečně i přes rozkládací železnou stoličku, smutně a zasněně jsem se podíval oknem do prázdného prostoru nástupiště osvětleného netečnými vrčícími lampami. Ten pokoj, ta cimra, ten můj stávající domov, ten domov nebyl krabicový. Napětí tohoto okamžiku se mi po celý další život vrylo do paměti, podvědomě tušený zlom v mém dosavadním i dalším životě, zlom nic neříkající, ale tušený, zlom v prostředí potměšlého pokoje, který sám plul někde nepředstavitelnou rychlostí, nedefinovatelným prostorem, někde daleko od jiných lidí.

No, Šeherezáda ze mne nebude, pomyslil jsem si, nadechl se a začal tiše cosi říkat, aniž bych nad tím zvlášť přemýšlel, bylo to prostě ve mně.

DÍL TŘETÍ – NETOPÝŘÍ MĚSÍC

Dětská ruka se dotkla nebe a nakreslila na něm ticho

„Tak a tedy, milí vojenští kadeti, budoucí důstojníci, plukovníci, generálové a princové, poslanci a senátoři, králové a prezidenti, císařové a papežové, bohové a bohové bohů a bohové papežů a císařů, bohové králů a prezidentů, bohové poslanců a senátorů, bohové princů a generálů, bohové důstojníků a plukovníků, jen ne bohové kadetů a všech lidí dobré vůle všehomíra, slyšte, slyšte a poslouchajte pohádkový, čarodějný příběh. Zavřete oči a všechny vaše myšlenky nechte se vrátit k vám, domů, do světa postýlek, mazlivého osvětlení a dětských snů. Přenesu vás do světa neskutečně skutečného, jak vždy říká starý rabín.

Věřte, nevěřte, i v tomto světě jsou místa, kde se snoubí minulost s budoucností, kde pouze pavučina utkaná z bytí objímá srdce každého z nás jako něžná netopýří pláštěnka. Tam je den i noc, slunce i hvězdy, skví se pravda a lež osudem všehomíra. Zde vaří se polívka ze všech bohů a jen záblesky hologramů dýchají na vědomí obrazu lidí, činí z nich živoucí. Život tu není tou nejvyšší hodnotou, jen myšlenky, co ve snu komunikují se stíny a průsvitnými medúzami, neboť není života a není smrti, není života, na kterém se bezradně lpí.

Jen paradigmaty podobenství se mohou dotknout věčnosti. I já i vy, milí blázniví kadeti, se jí ve vyprávění dotkneme a otřeme se o absolutní, námi nepochopitelná tajemství.

Je jen pár písmenek, co zřetězí se ve slova. Řetízek, řetízek schopný spojovat světy konkrétní i abstraktní, reálné i nereálné, vypadlé z pavučinek bytí. Řetězy slov mající moc nad bytostmi, pábení řídící naše osudy i myšlení. Řetězy, řetězy, které umí spoutat i pohladit, potěšit, zranit, ranit a zabít i milovat. Řetízky, bez kterých i nové světy jsou odsouzeny k nebytí. Aby se písmenka zřetězila ve slovo, musela tu být prvně láska, láska jako pojivo, které lepí jednotlivá písmenka, láska bez přívlastku, láska bez předmětu, láska coby plodová voda, láska víc než myšlenka, neboť bez lásky nic nejsme, není ani to nic.“

Trochu jsem se v ten okamžik obával, že slovo láska slyšeli nahlas kadeti po mnoha letech. Proud nouzového osvětlení vnikl znova jako šlehnutí biče do místnosti. Uvědomil jsem si, že musím být trochu konkrétní, protože takové filosofování by mohlo být na kadety trochu moc a hrozilo by, že mne někdo zastaví. Pomohl jsem si trochu verši z Bible, které se mi tak líbily, že jsem se je na střední škole naučil. Chápal jsem její paradigma tím hologramem, prostupujícím celým textem, teď jsem jej chtěl předat dál.

„Hle, vychází slunce i zapadá slunce a k místu svému chvátá. Jde ku poledni a obrací se na půlnoci, sem i tam se toče, chodí vítr a okolky svými navracuje se vítr. Není paměti prvních věcí a není také potomních, kteříž budou, památka zůstane u těch, jež potom nastanou.“

Nadechl jsem se a v mnohých se zastavil na okamžik dech a já slyšel myšlenky pověšených na bidlech - v pokoji rezonovalo a znělo: „Už prohrál ...“

Jako bych se najednou stal duchem, který vstoupil do neznámého domu a jen komentoval a vyprávěl, jen převyprávěl sen, který jsem měl jako živý ... budoucí sen ..., pokračoval jsem nahlas:

„A já vidím jeden příběh najednou v jednom okamžiku, vidím sebe a slyším hlas:

„Dido, kde jsi?“

Popošel jsem z vedlejší místnosti do dětského pokoje, kde na gauči ležela moje malá beruška. Byla odevzdaná, holohlavá, oči jako celá hlava tvořily bleděmodrý celek.

„Dido sem,“ a významně plácala ručičkou do stehna stejně tak, jak jsem volal na Škubana. „Dido, tady jsem. To jsem Já, dido, udělám ti místo, takhle, takhle,“ a sunula se na okraj lůžka a to ji trochu rozdejkalo.

„Dido, podej mi Šášu Pášu.“

Podal jsem jí Šášu Pášu a věděl jsem, že to nebude s tím spaním tak horký.

„Dědouši, až já půjdu do nebička za maminkou a babičkou ...“ popadla dech, „proč tu nejsou s námi?“

„Beruško, všeliká věc má jistý čas a každé předsevzetí svou chvíli,“ pomohl jsem si citátem a pokračoval, „je čas rození i čas umírání, je čas nemoci i hojení a maminka i babička nám umřely. A my jsme

zůstali zatím tady, já a ty, Šáša Páša, Škuban i těch našich šest slepic,´ dodal jsem přesvědčivě.

Možná že tomu věřila víc než já.

„A proč? Proč tu nejsou s náma?“

„Víš, beruško, tady jsme jen na výletě, doma jsme v nebičku jako figurky v Člověče, nezlob se. Nebíčko, to je ten domeček, tam všechny chvátají. A ty koukej honem spat, ať jsi silná, víš, že musíš být tuze silná.“

Pořádne, až skoro nedýchatelně se přikryla, přitiskla Šášu Pášu k sobě a s dospělýma, všechápajícíma očima souhlasila a naoko zavřela oči.

„Dědouši Pekouši, Šášovi Pášovi se chce čurat, víš, dido, víš,“ a zvedla důležitě prstík.

Nedalo se nic dělat, donesl jsem tedy nočník a byl jsem náležitě poučen. „Dido, když já půjdu domů dřív než ty ... tak takhle, takhle, takhle, dido, takhle musíš mu podržet kalhotky, on to ještě neumí, je malý, á, já už se vyčurám šama,“ hrdinně hlásila. „Dido, ještě bude kakat.“

Ale to už jsem nasadil zlostný výraz.

„Tak, berdo, a spat, basama s fousama!“

Dali jsme si repete s ukládáním Šáší Páší. Díval jsem se na ni po probrečených horečnatých nocích, jak byla mimozemsky krásná. Držela svou ručkou moje dva prsty tak křečovitě, že jsem myslel, že mi je drtí ve svěráku. Usnula a já ležel na boku skroucený vedle ní a dlouho, dlouho se na ni díval. Neodvážil jsem se vysmeknout z jejích rukou. Díval jsem se po potměnělém dětském pokoji z její výšky, jejíma očima. Jemný dětský svět plný fantazie a pohádkových bytostí se mi rozmazával v solném roztoku.

Další dny jsme na zahradě sbírali beko jablka a po večerech vedli předspací hovory.

„Dido, když já půjdu do nebička, ty tady musíš zůstat, neměl by se kdo starat o Šášu Pášu, Škubana a slepice a zahradu.“

Její duše byla tak otevřená, že jsem opravdu cítil tu lásku, co byla někde na počátku věků. Polknul jsem naprázdno a asi vycítila, že chci na chvíli odejít, a prosebně zašeptala:

„Dido, zazpívej mi *prší, prší, jen se leje* ... nechod' ...“ a na závěr vítězoslavně zakukala. „Mně se po tobě tak stejskalo,“ dodala hned záhy na to, nerozlišujíc čas přítomný od minulého, „budeš mi scházet.“

Nebo, dido, přečti mi pohádku, tu, kterou už znala skoro z paměti, a já věděl, že to bude o vojákovi a křesadle, a než jsem se stačil pohnout, mrštně vyskočila, došla pro pohádky a otočila na správnou stranu.

„Dido, tady a tady, vzala si jeden ze tří nejoblíbenějších dudlů, přitáhla Šášu Pášu k sobě, přikryla se a koutkem oka, významně, šibalsky, úkosem na mě pomrkávala, abych dělal, jako že nevidím, protože věděla, že se zlobím, že pořád cucá dudlíky.“

„A, dido, ty jsi byl taky voják jako ten v pohádce? A vzal sis princeznu?“

Povzdechl jsem si a na chvíli se odmlčel.

„Ano, vzal, to byla tvoje babička a měli jsme malou holčinku, to byla tvoje maminka.“

„Dido, a může mít voják princezny dvě?“

„No, to já nevím, protože jsem nevěděl, co chce slyšet, respektive jsem to jen podvědomě tušil.“

„Víš, já budu tvoje druhá princezna.“ Předešla moji reakci.

„Ty už jsi moje malá princezna, ty budeš vždycky ta první.“

„I když nemám vlasy? Tak ráda bych měla vlasy. Alespoň takle malinký, její palec a ukazováček nedaly možnost velikosti žádného rozměru.“ Alespoň jako ty máš fousy, dodala s šibalským očkem.

„Až půjdeme za maminkou, tak ti narostou zlaté vlásky, maličká, a budou tak dlouhatánské, že si je skoro ani nebudeš moct rozčesat.“

V jejích očích zajiskřilo štístko. Musel jsem jí slíbit, že jí koupím pořádný stříbrný hřeben. Po chvíli se odmlčela a já jsem viděl, jak se jí myšlenky sápoú po mozkových splavech.

„Dido, já bych chtěla mít fousy i tady pod nosem a být tak velká jako ty.“

„Mlčel jsem, jen, jen jsem posunul ruku k pohlazení, jako bych se chtěl dotknout jejích imaginárních vlásků.“

„Dido, já bych chtěla být voják,“ zašeptala. „A co dělá voják?“

„To je těžký vysvětlování. No, voják se připravuje na válku, a když je válka, tak tam jde bojovat a umřít.“

„Proč jsi tam neumřel, dido, mohl bys být doma s maminkou a babičkou,“ ale v ten okamžik vzala mou starou hlavu a křečovitě ji sevřela v malinké náruči.

Já jsem byl šťastný, už roky a roky mne nedržel nikdo s takovou něžnou láskou v nejkrásnějším objetí v mém životě.

„Já bych tu ale zůstala sama se Šášou Pášou, Škubanem a tobě by bylo smutno vid’? Zabořila nos do mé vousaté tváře a kousla mne. „Já jsem ráda, dědečku, že jsem tu s tebou, a radši půjdeme spolu přes tu válku ...“

„Víš, nemusíš jít přes válku, všude jsou cedulky, nemůžeš prostě zabloudit, třeba tam bude někdo, kdo nám ukáže cestu, válce se určitě vyhneme.“

„Ale, dido, já neumím číst, budeš muset jít se mnou, co když bude tma?“

„Půjdu s tebou, beruško, kam budeš chtít, vezmu tě do náručí jako miminko, jak to máš ráda, a ty můžeš klidně cestou spát jak ve vláčku s mašinkou. Zastavíme jen na okamžik na jedné zastávce, ale to bude jen taková chvilka, chvilíčka, než řekneš švec, a možná že ani žádná zastávka nebude, kdo ví?“

„A, dido, proč nejedeme hned, já chci za maminkou.“

„Víš, broučku, jak jsem ti říkal, všechno na zemi má svůj čas a vláček do nebička ještě spinká a odpočívá, tak to zkus taky.“

„Dědouši, mám tě moc ráda,“ a opět mne kousla.

Druhý den ráno jsem věděl, že je zle, už jsme přežívali čtvrt roku navíc, než nám věstila primářka. Malá plakala bolestí a já ji v náruči nesl do nemocnice, srdce mi plakalo neštěstím.

„Dido, neplakej, stačí, když pláču já,“ visela mi jak klíště na krku, když jí injekce trochu zabraly.

Po všech možných vyšetřeních a dávkách opiátů jsem s ní zůstal na pokoji sám. Čas pomalu ubíhal, ona, já a postel jsme tvořili nehybnou dýchající mlčící pietu. Divný to spektakl a opravdové kulisy. Řekl jsem primářce, že zaplatím cokoliv, ať mi dají samostatný pokoj. Ačkoliv bylo přeplněno, vyhověla mi.

Držel jsem ji za ruku a hladil po imaginárních zlatých vláskách, brzdil jsem čas svým vědomím a modlitbou.

Trochu se probírala a povídá:

„Dido, vláček už nespinká vid’, za chvíli pojedeme?“

Na cimře zavládlo ticho. Bylo to tím, že jsem se sám neubráníl dojetí příběhu a můj hlas mi trapně nevojensky občas přeskočil. Polkl jsem a pokračoval:

„„Ne, dušičko, vláček ještě spí a ještě dlouho bude.“

„Dido, já myslím, že už se z mašinky kouří jako z tvojí fajfky, co tak smdí.“

Pousmál jsem se, jak si všechno pamatuje, byla chytrá.

„Nechceš jíst, beruško Hamemarie?“ ptal jsem se, protože, protože

...

„Dido, já jsem zapomněla na Šášu Pášu, Škubana, slepice ...“

„Tak víš co, zítra ti dovezu Šášu Pášu a řeknu Škubanovi a slepicím, ať začnou balit kufry.“

Další injekce ji zmohla, spící s pootevřenýma modrýma očima mi povídá:

„Dido, že tu zůstaneš se mnou, já se tu sama bez Šášy Páši bojím a bojím se tmy. Ty máš stříbrnou tvář jako měsíček, tak svítíš, jsi moje malinkatý světýlko.“

„Neboj se, broučku, **nikdy bych tě neopustil**, i já se bojím tmy, ale spolu se bát nebudeme, protože jsme na ni dva.“

„Ano, dva, heč, heč!“ dodala vítězoslavně.

Celou noc jsem nezamhouřil oka, celou noc jsem se na ni díval a držel ji za ruku tak, jak jsem slíbil, aby se, když se náhodou probudí, nebála tmy, i když v pokoji bylo jen šero a proud světla z chodby pronikal luxferami na strop místnosti. Snažil jsem se, aby na mne přešla celá ta její horkost.

Všechno, všecičko na světě bych dal, abych mohl nést její bolest, a v polospánku mne šlehaly stále stejné myšlenky; jak je Bohu, když je dítě nemocné, je mu to jedno a je mu to líto, a když tak miluje, proč by nevzal bezmoc na sebe, proč zkouší, když ví, jakou má sílu život, sílu, nebo neví?

Každý večer, když s ní umírám a ponořím se do náruče snu, vidím dětské oči, co září nesmrtelností, ty obrovské kulaté oči, co se dělí o radost a říkají:

„Podívej se, srdcem, taková krása paprsků hvězd. Miliardy kombinací a touha, touha, vektor přitažlivosti. Touha nebo naděje nepopsatelná. Duše, duše, jaké touhy budeš mít, až vtiskneš úsvit do náručí smrti?“

Ať naznačí mi touha, zda ztuhne coby plazma na slunci nebo ať promění sluneční vítr. Táhne ji genom nebo potrápí přitažlivost osudů a věcí? Já život, ty život, my život, čím je život? Čím není, čím je, já si ho nepřál, někdo ho musí žít, někdo musí a on se odvděčí šlehnutím biče. Požaduji něco za něco, i když vlastně žít ho nemusím a ani neumím. To je ta jediná volba, na kterou se touha nevztahuje, touha

nežít, naděje na nežítí nepřeskočí blok bolesti. Můj starý život za její, třeba i třikrát za sebou.

Modlil jsem se ke všemu, co jsem znal, a vyzýval jsem d'ábly všech božstev, že jim dám svoji duši místo její.

I další ráno bylo tak uplakané, snad i nebesa plakala se mnou.

„Dido, kde jsi?“

Chtěl jsem jít vedle do přístěnku, ale realita nemocničního pokoje byla příliš jasná.

„Jsem tady u tebe, broučku,“ a já viděl, jak jí pod víčky ve zmatku jezdí oči sem a tam.

„Dido, máš Šášu Pášu?“

„Nemám, broučku, chtěla jsi, abych u tebe zůstal, a slovo se má plnit, co bych to byl za vojáka?“

„Tys tu zůstal, dido, vid', já tě mám tak ráda,“ a stiskla mi palec, „mně se po tobě tolik stejskalo, ty můj dědešku. Víš, dido, jdi pro Pášu Šášu, jim je taky smutně.“

Bylo to pro mě překvapivé rozhodnutí, spíš proto, jak lehce a bez zaváhání to řekla.

„Půjdu, když mi slíbíš, že se trošku najíš a poslechněš sestřičku.“

„Jo, dido, to je přece nad slunce jasný,“ řekla mazácky a v její odpovědi zazněla suverenita její osobnosti, aby vyvrátila pochybnosti, že by tomu bylo nebo bude někdy jinak.

„Tak běž, běž, šup, šup a hned se vrať, o tom se nebudeme bavit, na to zapomeň! Nepůjdeš do práce!“

„Nepůjdu do práce, dušičko.“

„Tak čau,“ a dala mi velkou pusu.

Sotva jsem zavřel dveře, zamyslel jsem se. Snad bude ještě živa, než zařídím vše potřebné. Zůstal jsem stát za dveřmi a poslouchal. Potkal jsem primářku. Asi na to byla zvyklá, protože jinak by se musela zbláznit.

„Paní doktorko, neumře mi, než se vrátím?“

„Neumře, dědo, i když jen Bůh ví, ale každým dnem ...“ a odmlčela se. Dlouho mě na to připravovala, ale teď jsem věděl, že říká pravdu.

„Já vím,“ přerušil jsem její nádech.

Letěl jsem jako šílený, stařík v hnědých manšestrových kalhotách s kšandami, smrdící česnekem, jen slzy mu tekly po tvářích, zkrátka

blázen. Sbalil jsem šaška, psovi vysypal téměř celou ledničku, slepicím zrní a stejným indiánským během jsem doběhl do nemocnice.

Otvíral jsem dveře těžké jako od sejfů.

„Dido, dido, ty můj dědouši, Šášo Pášo, její radost neznala konce.“

Slyšel jsem, že na rotě v naší četě bylo zvláštní ticho.

„Broučku, tady máš Šášu.“

„Ty můj šašíku, koukej, už jsme zase spolu, ty jeden darebačice. A co Škub?“

„Škubanovi jsem to řekl. Rozhovor však přerušila sestra.

„Pane Pojer, máte jít k primářce.“

„Počkej tu na mě, broučku.“

„Čekám, dido, čekám, já ti přece neuteču.“

To je krutá pravda, pomyslel jsem si. Otevřel jsem dveře lékařského pokoje.

„Pane Pojer, pustíme vám vnučku domů. Nejdříve jsem radostí div neomdlel, ale z výrazu tváře jsem vyčetl velké ALE ... ,Pokud nebude mít bolesti, není důvod ji zde mít. Platí však to, co jsem vám řekl,“ zněl ortel trošku silnější nevyspalé primářky.

Nevadilo mi to, hlavně že ji mohu odvést.

„Tak, frajerko, oblíkat a domů, nic ti není,“ zahlaholil jsem ve dveřích.

Ona se ještě nevzpamatovala z radosti ze Šáši Páši.

„Kam domů, za maminkou a babičkou nebo ke Škubanovi?“

„Musíme ke Škubanovi a ke slepicím, přece je tu nemůžeme nechat.“

Vyšli jsme z nemocnice.

„Dido, já jsem se počůrala,“ řekla provinile.

„To nevádí, dušičko.“

Sundal jsem jí kalhoty a punčocháče a zahodil je do popelnice. V obchodě jsem jich koupil deset. Koupil jsem jí boty, klobouk, zlatý řetízek, velký stříbrný hřeben na zlaté vlasy, vše, co si přála. Šli jsme i do hračkářství.

„Co se ti líbí, dušinko? Koupím ti všechno, třeba celé hračkářství.“

„Dido, dido, víš, že musíme šetřit, dido, kup mi princeznu, aby Šáša Páša měl taky princeznu, když ty budeš mít dvě.“

Vybírali jsme dlouho, ale vybrali. Pořád mne táhla za ruce a povídala s rozzářenýma očima – dido, podívej se, tady a tady - a pořád jako by mne přesvědčovala, že nic nevidím nebo že jsem si

ničeho nevšiml, a já místo na věci a světylka, které mi ukazovala, jsem se díval na ni, na to drobné stvořeníčko, na to, co pro mne znamenalo úplně všechno, všecičko na světě.

Byla šťastná.

Ten den jsme usínali už čtyři, já, jedna princezna, druhá princezna, Šáša Páša a Škuban, který nás hlídal a ocasem tloukl do dveří, šťastní, že jsme opět doma. Ještě se mě zeptala, jestli princezny taky kakají, a já ji přesvědčil, že ano. Spokojeně usnula s rukou proti tmě.

A já tiše klečel u ní a cítil vlnění jejího dechu a mantrou posiloval její odpočinek a snění, abych jí i ve snu byl v povzdálí oporou, ti chounce, snaže se pábit i sám sebe ... nepozorován jako další hlas, co nesl se k nám ze všech stran:

... a až rozevžu uzel rytmu mého a tvého malinkého srdce, zůstanu úplně sám, sám, sám před sebou, sám s Bohem, sám před Bohem, sám uvnitř Boha, s Bohem uvnitř Boha, před Bohem uvnitř Boha, já, zanedbatelný, tichý a pokorný. Modlit se budu s důvěrou o tvou lásku, abych si nemusel představit, že najednou je tu někdo i Bůh pro tebe milejší, abych nemíchal kvaltem kalich žárливosti, nenávisti a smutku, *má soukromá Bože*, moje touho. A loučit se budu se životem a čekat budu na další determinaci a prostředí, co se začnou dělit hologramem mikrosvěta. Po korálcích niti perel došplhám a zavážu můj i tvůj uzel života znovu, kdekoliv ve věčnosti nebo v časoprostoru.

Snad bariéra zapomnění, zvědavost a otisk času budou motorem dalších tvých otázek. Snad si budu moct vybrat, kým budu žít, třeba i Bohem. Zdali bych jím samotným chtěl být?

Jen proto, abych mohl být zase s tebou, jedno živý či mrtvý, ztracený či svatý, zatracený svatý, ale u tebe, v tobě tebou. Má naděje, raději chci věčnost setrvání v okamžiku, kdy ty spíš a sníš s malýma rukama nad hlavou a já čarodějnou vůlí do nich vložím hvězdičky ze své pláštěnky. Houpat tě budu na obláčcích a tvoje světlo snu přitáhne jiskru v rose na pavučině květu jako mé slunce, moje vlnění ve tvém dechu a hvězdy ve tvých maličkých rukách či v hvězdičkách bloudících pod víčky.

Podíval jsem se na hodinky. V pološeru pohádkového pokojíku, plného do tmy civějících panenek, kukadel autíček a dalších hraček, jsem jemně svíral celou její drobnoučkou ručku. Vešla se mi celá do mé obrovské těžké tlapy. Měl jsem pocit, že držím malinkého

pavoučka, neboť jsem stále cítil jakési jemné natahování chapadel a v jejich žhnoucích dotecích a snažení jsem pochopil nikoliv chaos, ale jakýsi řád dotyků, které systematicky pokrývaly celou plochu pole mé dlaně. Netečný fosforeskující měsíc občas nabral energii světla stropními proužky odrazu sem tam projíždějících aut. Pavouček spinkal a v tichu teplého a útulného pokojíčku bylo slyšet předení jejího dechu.

Držel jsem ji za ruku a brzy ráno, když jsem chtěl vstát, necítil jsem pavoučka ve své dlani, věděl jsem, že je mrtvá. Tenze všech svalů povolila.

Kupodivu, vůbec jsem neplakal, jen jsem ji vzal do náručí, tak jak to měla ráda, a kolíbal se vsedě ze strany na stranu a díval jsem se na ni. Dlouho, strašně dlouho.

„Pojedeme spolu,“ hladil jsem ji a opakoval, „pojedeme spolu, pojedeme spolu“, opakoval jsem jako ve snách, „spolu pojedeme. Já tě neopustím.“

Můj mozek tolik racionální, vycvičený v mezních situacích pracoval přesně jako švýcarské hodinky.

Zavolal jsem primárce ... vy jste věděla, děkuji vám. Hovor byl krátký a výstižný. Nebylo třeba slov.

Přijel doktor a vystavil úmrtní list. Mým přáním bylo, že ji pohřbím sám, že ji nechci nechat pitvat. Doktor chtěl něco namítnout, že jsem rozrušen, ale já trval na svém a on prostě neměl šanci.

Oblékl jsem ji do krásných maškarních šatiček, které měla tak ráda. Uložil jsem ji s přáním, aby na mne počkala, a jel jsem do města.

Jako bych v té chvíli znovu slyšel její odpověď:

„Čekám, dido, čekám, přece ti neuteču.“

Šel jsem do obchodu, koupil v bižuterii tu nejdražší korunkou, takovou, jakou si kdysi přála na budoucí zlaté kadeře, a šel jsem do kostela ke zpovědi.

„Pane, dlouho jsem tu nebyl ... zemřela mně vnučka ... prosím, mám zvláštní přání ... u zpovědi jsem nebyl hodně dlouho.“

Kněze jsem od vidění znal, byl to dobrý člověk, poprosil jsem ho, aby se pomodlil a zapálil na hrobě svíčku. Chtěl bych ji pochovat na tom opuštěném hřbitově v Petrovicích, sám, s čímž on moc nesouhlasil, ale vzhledem k mému věku byl tolerantní. Slíbil mi to a já věděl, že je to opravdu člověk, kterého jsem hledal. Dal jsem mu peníze na kostel, ne jako výkupné, ale aby je dal všem potřebným,

i svíčku a zapalovač, takový obyčejný, tuctový. Už dříve jsem koupil v Petrovicích hrob.

Městský hrobník s velkýma pracovitýma rukama zprvu nechtěl slyšet, že pojede do Petrovic, ale když jsem se nabídl, že mu pomohu, přikývl. Dal jsem mu spoustu peněz a ještě týž den jsme hrob vykopali. Měl opravdu tvrdé ruce a myslím, že pajdal na jednu nohu, byl to takový jednoduchý člověk. Bavili jsme se o zemi, o výdřevě, o dobrém jídle i o ženských. Země příjemně voněla, byla však tvrdá a kamenitá a vypili jsme dvě flašky a dali výdřevu. Byl to opravdu jednoduchý člověk, záviděl jsem mu.

Zajel jsem pro velikou rakev - prodali mi ji bez váhání.

V noci jsem dovezl velkou rakev a spustil ji do hrobu, trochu nemotorně, takže zůstala trochu nakřivo. Budu muset mít žebříček, pomyslel jsem si.

S malinkou jsem se loučil celou noc, ráno ve čtyři jsem se rozloučil se svým psem a zavezl ho se slepicema na statek, to jsem měl už domluvený, že se o ně postarají. I loučení se psem bylo kruté, jako by i on cítil, že se vidíme naposled.

Doma jsem zabalil berušku do prostěradla, pohodlně ji uložil na zadní sedadlo a jel ke kostelu. Nikdo nikde, jen chladno a mlžný opar.

S cikánama jsem měl domluvený, že ráno přijdou, zahrabou hrob a za to si vezmou můj starej střep. Řekl jsem jim, že tam bude stará babička, která měla jen mě, a sotva to stačí na rakev, takže bez obřadu nic neměla, aby je nenapadlo se dívat dovnitř, že se na to odpoledne podívám.

Rakev byla hodně hluboko, narovnal jsem ji a sundal ze stěn výdřevu. Země se pomalu, ale jistě začala sypat. Lehl jsem si do rakve, berušku přitlačil k sobě, objal ji a druhou rukou přiklopil víko. Slyšel jsem, jak na víko rakve dopadají hroudy hlíny s mohutným rachotem, uvěznily mne. Po chvíli rachot přestal. Zkusil jsem zvednout víko vši silou, nešlo to.

Moje armádní pistole vzor 52 mne nikdy nezklamala. Studený a naolejovaný konec ...

„Tak, beruško, mašinka už dýmí jako moje fajfka,“ přitáhl jsem ji k sobě. „A pojedeme,“ letělo mi hlavou.

Mašinka zahoukala tak silně, jako by z ní vyšla najednou všechna pára.

„Dido, kde jsi?“ slyšel jsem zřetelně.

„Tady jsem, tady a tady, princezno,“ a cítil jsem ten tlak na prstech, jako ve svěráku, a všiml jsem si jejích nádherných zlatých vlasů. Dal jsem jí do nich korunku.

„Dědouši, máme tady Šášu Pášu?“

„Nemám, Hanemarie, beruško, pojedou prý tím dalším vláčkem spolu se Škubanem.“

„Vláček se pro ně vrátí?“

„To víš, že se vrátí, ale všechno má tam na zahradě svůj čas, však víš.“

„Dido, dido, já už vím, dědouši,“ přimáčkla svůj nosík ke mně a kousla mne. „Dido, bude stavět na té stanici, jak jsi říkal?“

„Ne,“ odpověděl jsem s jistotou, „už jsme ji přejeli.“

„A máš lístek?“

„Nemám, ale tahle mašinka jede zdarma, protože veze samý vzácný dušičky a v celém vláčku je jen pan strojvůdce, topič a pan průvodčí.“

„Dido, dido, on tu byl a já se na tebe ptala, on říkal, že už jdeš, ale že vojáký vláček nebere. Ale neboj se, dido, já mu dám pusku štípanou, že z toho bude na setření z podlahy.““

Na četě se ozval tak mohutný radostný smích, jak velké napětí povolilo, a já si teprve uvědomil, že snad všichni kadeti z tohoto křídla ještě nespí. Začali se vrtět.

„„Dědouši, průvodčí!“

A skutečně přišel průvodčí a povídá:

„Vojáka nebereme.“

„Pane, to je můj dědouš, on je tu se mnou, dá vám místo lístku drobet tabáku,“ a dala se do pláče, „vždyť ve vlaku jsme sami dva.“

„V našem vlaku se nebrečí,“ povídá průvodčí.

„Máš štěstí, beruško, je tu ještě jedno místo volné, toho pána, co chtěl stihnout vlak se dvěma pivama v každé ruce a už se nezachytil, nevěřil, že v našem vláčku nikdo nemá žízeň.“

„A stihne další?“ ptal jsem se.

„Nestihne,“ řekl rezolutně, „musí jít pěšky, ale taky jednou dorazí.“

„Je mi smutno po Šášovi Pášovi, dědouši.“

„Víš, přijede dalším vlakem,“ odpověděl za mě průvodčí.

„Děda pojedou s tebou, protože tě má moc rád.“

„Už jsem vezl jednoho dědu, jmenoval se Abrahám, a ten byl na tom skoro stejně. Stejně by obětoval to nejcennější, co měl, aby mohl jet tímhle vlakem, ale tvůj děda by to neudělal, neopustil by tě, ani kdyby nemohl stihnout tento vlak.“

Četl mi v očích mou otázku. On by nemusel a já musel, pravda, nikdy bych ji neopustil.

„Tvoje láska je taky veliká,“ a pokračoval. „Jestliž jaká věc, o níž bys říci moh, pohleď, toť jest cosi nového? Ano, již to bylo před věky, kteříž byly před náma.“ Dodal: „Všechny řeky vedou do moře, avšak moře se nepřeplyňuje do místa, do něhož tečou řeky, navracují se, aby zase odtud vycházely. Vracíte se domů, kde jste se skutečně narodili jako jeden, nikolivěk že jedete někam, odkud se máte vrátit.“

Beruška se mne chytla kolem krku a ten okamžik již nikdy nezmišel. Spojila se v něm minulost, přítomnost i budoucnost v jeden tlukot a pára jednoho srdce mašinky. Nebyla noc ani den, bylo kolem nás, míjelo nás mnoho sluncí a hvězd a na každé planetě byl život.

V tom okamžiku se splnila najednou všechna přání, nepotřeboval jsem oči, abych viděl, uši, abych slyšel, neboť každá otázka již byla předem zodpovězena. Jen láska nepopsatelná byla tak silná, že utíkala z tohoto jádra, aby jako svědectví v slzavém údolí se my, jen my mohli svými myšlenkami dotknout magie věčnosti.

V periodě věků možná někdo opakovaně našel kosterní pozůstatky. Stříbrně budou zářit jak muškátový měsíc. Je to zvíře, nebo člověk, jedna kostra bez lebky a druhá maličká srostlá s ní? Jen pár diamantů na lebce zvířete nesl odlesk tisíců živoucích světů.

A hlubinou vesmíru neseno vidmo ono volání a stvrzena je jejich víra a naděje; A až nastane ... až nastane zvláštní můj den, vystrojím se ze slupek role a obléknu s tebou šat nevěsty. Uslyš mé volání, prosby, přání i tuto modlitbu:

„Naslouchejte, nebesa, a slyš, země, já dám moji a tvoji duši do jeho dlaní, v zvláštní ten den, kdy povolí napětí mých svalů, aby obě spojil do jednoty celku, hladil je a ji konejšil.“

I přijme On dar a pocítíme světlo. A můj i tvůj celičkový život zazáří a hřát se bude jako malinká hvězdička, neboť as v tomto čase a prostoru zůstane, jednou, provždy - život zapečetěný v originále - ... i naslouchejte pozorně, nebesa, a slyš, země!

On je mým soudcem nebo i já jsem skromným obhájcem jeho. Vroucně já bych si přál, aby nás neupustil a nezašlápl do putování prázdnotou. Ach, stát se jen nepatrnou hvězdičkou. S tebou, na okraji jeho kouzelnického pláště utkaného z oblohy, slyš mé volání a vyslyš prosbu mou! Společně vnímat budeme různé stvořené světy a obdivovat je. Budeme neustále s ním a u něj, součástí jeho zahalení. Svou vírou uctím kosmický řád a slávu ze zřetězení vizí souvislostí. A on pak zachová i oba, nás uvnitř sebe zapíše v knize věčnosti pod jedním jménem. Neb, prosím, zase nech nás sestoupit do nějakého divného přehršle ze světa, u živých časů.

An vymaže a vyčistí paměť a ponechá ji k nečtení v staronové skutečnosti. Má duše bude zas nová, voňavá jak sen, dychtící a ženoucí se za vstřebáváním pocitů živých stínů.

A i tehdy šťastný budu volat a prosit v naději, aby mne vedl po bezpečných stezkách moudrosti a pomohl mi potkat se s ním a s tebou na jeho dlaních, v nepředstavitelném hluboku k němu.

A as dítě i stařec Zachar zároveň budu stále obíhat kolem něho, ve spirále, k opět v něžnému spočinutí na okraji jeho pláště, ve světle břicha klenby, mocné, tvořivé, skutečné knihy života.

To vše za drobet tabáku. Bez počátku do věčnosti.“

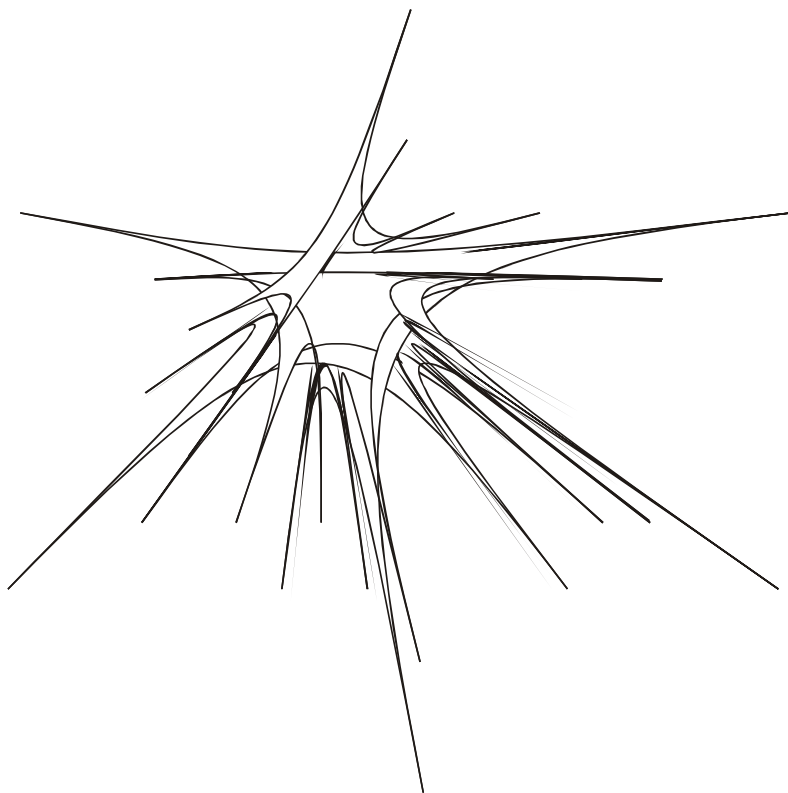
Nikdo nespál a všichni věděli, že pohádka skončila tak, jak má. Už jsem neměl co víc říct, a tak jsem alespoň vyprávění slovně uzavřel a postupně ubíral na síle předložených myšlenek.

„Tak tedy, milí vojenští hrdí kadeti, budoucí důstojníci, plukovníci, generálové a princové, poslanci a senátoři, králové a prezidenti, císařové a papežové, bohové a bohové bohů a bohové papežů a císařů, bohové králů a prezidentů, bohové poslanců a senátorů, bohové princů a generálů, bohové důstojníků a plukovníků, jen ne bohové kadetů a všech lidí dobré vůle všehomíra, poslouchali jste pohádkový čarodějný příběh proroků. Zavřete oči a vaše myšlenky nechť se vrátí k vám domů do světa postýlek, mazlivého osvětlení a dětských snů, přenesl jsem vás do světů neskutečně skutečně skutečných, jak vždy říká starý rabín.

Věřte, nevěřte, jsou místa, kde se snoubí minulost s budoucností, kde pouze pavučina utkaná z bytí objímá srdce každého z nás jako něžná netopýří pláštěnka. Tam je den i noc, slunce i hvězdy, skví se pravda, osudy všehomíra. Zde vaří se polívka ze všech bohů a jen záblesky hologramů dýchají na vědomí obrazu lidí. Život zde není

tou nejvyšší hodnotou, jen myšlenky ve snu komunikují se stíny a průsvitnými medúzami, neboť není života a není smrti, není života, na kterém se tak lpí.“

Tam sní i má Hanemarie.

Jen vzhůru, psanci této země, Lenine, básníku, vstávej

Nastalo ticho, bylo slyšet jen vrzání dvoupatrových železných postelí, skřípění nahydrovskovaných parket a siluety žlutých duchů ztrácejících se v nouzovém osvětlení roty s červeným pruhem. Ani nevím, kolik bylo doopravdy hodin, několik kadetů si přineslo spacáky a seděli jako bábušky na okraji dolních bidel dotýkajících se nevědomě sounáležitého tepla majitelů.

„Tak dobrou noc, tedy dobrou noc, tedy ...“ nikdo mi neodpověděl, jen polospící mumie mizely jako přízraky. Vrátil jsem se na cimru, vyšplhal jsem na bidlo a sám začal snít ten sen, který jsem vyprávěl, padal jsem do obláček lehký jak peřičko, které se zachytilo až v pavučince bytí u pána pavoučka, pavoučího krále štěstí ... Zdálo se mi, že tichým stříbrným hovorem oprádám zrcadlení kulatého kouzelníka.

„Měsíci můj, můj ochránce, moje velká láska. Jak jsi krásný, jsi krásnější. Jsi tu se mnou. S á m.

Můj měsíci, můj ochránce, moje muškátová láska, jak jsi krásný, krásnější, nedotčený ještě lidskou chamtivostí. Vděčný jsem, že jsi, osamělý, ponechaný, zanechaný. V žárlivosti slunce je tvá láska úžasná. Svítíš v noci, byť už nemůžeš hrát, jako nepálím já. Však hřeješ mne u srdce, mne chráníš, můj měsíci. Jsi tak čistý. Jsi viditelná myšlenka, artefakt, spletený jak mladé proutky do pomlázky věnce. Zůstaň takový, zůstaň myšlenkou, zůstaň svůj. Jsi sám zdůvodněním, proč jsi. Jsi zrozený, jsi částí boha, nepatrný v hologramu skutečnosti, poslušnosti tvarů, a přesto jsi jak já. A nad náma bdí láska. Ani ne láska v nepojmenování živého či mrtvého, bezrozdíl mezi snem a poloexistencí. Jsi odpovědí na všechny otázky proč, jsi odpovědí, j s i. Neboť ty, nepatrný, svítíš darmého všem, i těm, kdož tě nemilují, jsi spravedlivý, dílem průsečíku vnímání - j s i jen můj, soukromý.

Slyšel jsem jakési volání na měsíci, že země se jeví jako pustá pláň plná kamení bez vody a bez 'života'.

A tak bude stát na břehu měsíce, na hoře železných hřebíků a dívat se bude na velkou planetu na obloze, pustou a prázdnou, na vyschlé moře, na spadlé hory. Je vzdálená a blízká, že nepostřehne nic, jen šepot vesmíru. Odráží jen svit vyhasínajícího slunce. Studená i prázdná, krásná, byl to taky měsíc. A stojí na břehu u obrovských

fialových vln a čte z knihy všechna slova k ne-potřebě zaniklá, chtěje znovu vzkřísit, popisovat tvary mnohé k jejich naplnění.

A vytáhne z kapsy muškátový oříšek a snaží se ho dohodit daleko, tam za obzor plný divné vody, tam až na tu planetu větší.“

A měsíc mi odpovídal:

*„Slibuji, že to budu já, co mu budu svítit místo slunce svou lucernou sumáří z paprsků hvězd, tak aby ten květ byl vidět i z mého měsíce, aby voněl do vesmíru, aby přitahoval život či životy či jiné, odpečetění. Slovy tvojí modlitby vzdávám díky milosrdenství, lásce odpuštění. **Neboť tebe miluji a nikdy tě neopustím.** A stane se, že dětská ruka nakreslí za měsíčního svitu stín květu.“*

A já pokračoval jen v duchu:

„Jak posun v souběžnosti, dva hologramy v jednom, a přesto svět z přehršle tvarů vhodných ke tvoření a stvoření celků. Absolutní množina tvarů, rozměrných i nerozměrných kombinací, fraktátů visí na prstech stromu života. Je marné hračky sestavovat a znovu nechat rozpadnout, hrát si. Je jen jedno pojivo, co trpí tvary ... láska, totožná jako moje k měsíci, neboť on se vydává z posledního, aby udělal radost a svítil - zadarmoho. Tvým dobrovolným osudem je i tvoje svobodná vůle svítit havěti i těm všem dalším stvořením, svítit na marnost jejich počínání, na rozmnožování, na krátkost syceného života, chránit jejich zranitelnost, vymývat pocity viny. To je tvůj osud, můj ochránce.

Nechť stříbrné paprsky odrazu mateřinky svítí na mou duši a dezinfikují ji od prachu všehospamů, nechť svítí jako zrozené démanty noci a troubení mocné nese se vesmírem. Ať moje cesta odráží ty paprsky, které se opět stanou hřejivými a živorodými k odrazu jedné lásky v nepatrnou všemocné. Rád tě vidím, moje noční chuť, světlo noci, zářící v tomto divném divadle paradigmatických snů. Nikomu tě nedám, nikomu nedám svou lásku. Je, je světlo, že ani tmy tmoucí je nepohlít, světlo je láska. Co je to život, vlastně nic, jen světlo z něj zbyde, jen láska, jen holá, čistá láska, láska jako moje přitažlivost démantů k měsíci, láska jako touha. Jednou opět na něj paprsek posvítí a on se znovu v nez-krotné vášni a nádheře rozsvítí. Měsíci, můj ochránce, vím, že i když tě nevidím, jsi tam nahoře za mraky, prostě jsi a to mně stačí.

„Budíček!!! Vstávejte, parchanti líný! Příprava na nástup na rozcvičku!“

Nebylo úniku. Hnusná realita. Váhal jsem použít svoji tajnou skrýš krajní nouze, a nakonec lenost zvítězila. Naproti křídlu mojí čety na takzvané politickovýchovné izbě či světnici (PVS) byl kecací pult, do kterého se dalo schovat za plátno s rudou hvězdou, která jej obeplínala. Zkroucená osoba mohla při dobré vůli coby skrčenec přežít maximálně půl hodiny bez hnutí, ale hlavně v teple, v tom devizovém a ceněném teple. Kontroly zpravidla pouze otevřely dveře a pohledem pátraly, zda tam nikdo není. Dole už jsem slyšel dozorčího roty, jak dupe po chodbě a podává hlášení veliteli.

Jel jsem jak fretka do pultu, a když jsem tam strkal chlupatou nohu, ozvalo se:

„Ještě blíž sem nastrčíš prdel a utrhnu ti koule, vole!“

Nakoukl jsem dovnitř a tam skrčenec v žlutém erárním pyžamu, lebedící si Číňan.

„Ty vole, Číňani se nepochovávají jako skrčenci a vůbec ne po ránu!“

Na dohadování, čím je to zašívárna, nebyl čas.

Ale to už jsem slyšel klapat dveře a majestát velitele školní roty se objevil ve dveřích. Nevím, jestli to tak profesionálně hrál, neboť na mne zíral s vyboulenýma očima jak na přízrak, snad byl vysoký až deset metrů.

„Co tady děláte, soudruhu desátníku?“ zazněla stručně očekávaná otázka.

„Soudruhu nadporučíku, prohlížím si materiály do školy.“

Významně jsem ukazoval na nástěnky, kde visely ptákoviny nej-různějšího druhu z nějakejch komunistickéjch sjezdů. Ale tentokrát mi ani politika nepomohla. Přízrak v jeho očích z té výšky stále mohutněl jak z pohádky Hoře přehoře a chvílemi se zdálo, že přemějí, zda jsem duševně chorý, nějaký pako nebo si z něj dělám srandu. V duchu jsem viděl Číňana, jak má rozkousaný rty od zadržovaného smíchu.

„Sypejte na cvičení, máte měsíc velitele ranního cvičení,“ což byl jeho oblíbený verdikt, když někoho načapal. Po patřičném odhlášení jsem přes dlouhé vojenské trenky odeběhl do ranní kosa.

Po pár kilometrech běhu došlo ke kýženému otevření smradlavé nevyvětrané roty s vydechaným plesnivým vzduchem, ale teplem, božským smradlavým teplem.

Míjel jsem dozorčího, zavolał na mě:

„Honzis, co jsi proved, ve třináct nula nula máš bejt na hlášení u velitele praporu, Vrták tě tam má předvést, tak nezapomeň, v jednu!“

„Nevíš proč?“

„To fakt nevím, předávám jen to, co mi nařídil velkej kůň.“

„Vrták už o tom ví?“

„Jo, ví.“

Tak to má dneska ze mne radost, pomysll jsem si a snažil se vypařit z roty, abych ho nepotkal. Že by mne za tu rozcvičku táhl k veliteli praporu, to se mi nezdálo. Po dopoledních zaměstnáních jsem stál vyžehlený, s košilí, co voněla ještě výstrojním skladem, s pevně přišitými knoflíky bez sirek na studené chodbě, s výhledem za plot, před kanceláří velitele praporu. Přišel Vrták a hned jsem poznal, že ani on nevěděl, která bije, a byl v očekávání chytat rány ze všech stran.

„Co jste provedl, desátníku, abych se na to mohl připravit?“

„Opravdu si nejsem vědom ničeho kromě dnešní rozcvičky, sou-druhu nadporučíku.“

„Zklamal jste mě,“ řekl Vrták, protože si myslel, že si navzájem věříme a že teď zapírám.

V tom se otevřely dveře.

„Nadporučík Vrták a desátník Pojer, dovolte se nám zařadit!“ zně-lo snad až moc zřetelně v nejzazším koutě stavení.

Šedovlasý dosluhující velitel praporu mu podal ruku a vybídl ho, aby si sedl na jednotypové klasické schůzovní dřevěné židle, já zůstal stát v pozoru.

„Pohov, soudruhu desátníku!“

„Soudruhu nadporučíku, jak hodnotíte vaši politicko-morální situ-ací a stav na jednotce?“ ozval se politruk praporu, major s přibližlou otázkou na začátku snad každého rozhovoru. Jeho holá hlava byla v souladu s přesvědčením dialektického materialismu.

Vrták se napřímil a dodal:

„Myslím, že docela dobrá, ve výcviku jsme na druhém místě, sou-druhu podplukovníku.“ Odpovídal směrem k veliteli praporu.

„No, já bych to tak netvrdil, ale to budeme řešit samostatně,“ a podíval se na mne, protože v základních řádech bylo ustanovení, že nesmí být jeho trest vysloven před podřízeným.

„Víte, máme zprávy, že se na vaši rotě nedodržují základní řády!“

Znovu takový všeobecný kec, pomyslel jsem si a i Vrták zareagoval v tomto duchu.

„Můžete být konkrétní, soudruhu majore?“ ozval se, protože základní řády opravdu znal.

„Například večerka. Tady desátník po večerce vykládá pohádky pro posluchače.“

Vrták se na mne podíval a vzpomněl si na ranní přízrak, kde začal pochybovat, zdali jsem normální, a taky tak trochu nechápal.

„Prošetřím to, soudruhu majore, nebo to můžete upřesnit?“

A byla tu vsuvka od politruka, který náruživě pronesl něco, aby zdůraznil svoji inteligenci a zasloužené služné neboli žold. Nevím proč, všiml jsem si obrazu prezidenta republiky a makety tanku pod ním a zároveň jsem si vzpomněl, že na stejnou kopii jsem civěl ve třídě na základní škole, když jsem už nevěděl, jak si mám sednout.

„Musíte se spolehnout hlavně na komunistickou stranu, soudruzi, a potom jediné sami na sebe, na sebe, n a s e b e,“ radil otcovsky politruk a měl jsem dojem, že tomu i sám věří. Jeho náklonnost ke straně mi připadala jako kamarádství dvou teplejších psů nebo žiraf. Byla na něm vidět radost přeměněné ideologie v jeho náboženství a sounáležitost a zaškatulkování do ní za ty roky a plat, tomu musel snad sám i věřit, možná že za ten plat bych tomu věřil i já.

„Nemusíte nic šetřit, váš soudruh desátník demoralizuje posluchače vychovávané v duchu marxismu-leninismu povídáním pohádek, které neodpovídají materialistickým zásadám a ideálům, vypráví o nebičku a pekličku a další blábol, že je to pravda, soudruhu desátníku?“

„Byla to jen jedna pohádka, kterou jsem za chodu vymejšlel, jednalo se o sázku, zda vydržím povídat půl hodiny v kuse, byla to jen fikce, soudruhu majore,“ netakticky jsem skočil do řeči oproti základním řádům. Politruk to však přehlédln a Vrták svařil obočí.

„S kým jste se vsadil?“

Bylo mi jasné, že je velmi dobře informovanější, nemělo cenu dělat mrtvého brouka.

„Se soudruhem desátníkem Číňanem, vlastně ...“

„To jste si nemohl vymyslet něco jiného, třeba o Karkulce?“

Vrták seděl jako zařezaný, sám to jistě pokládal za studentskou píčovinu, která nikoho neotravuje.

„Čím je váš otec?“ zeptal se politruk.

„Je mistrem v masně.“

„Vidíte, soudruhu, přední dělník a vy mu děláte takovou ostudu, člověče, styďte se, vy, který máte vychovávat socialistickou mládež k obraně vlasti!“

mlčel jsem, co na to říct, nechtěl jsem provokovat. Vrták vznesl dotaz, obrací se na velitele praporu, který spíše pozoroval představení:

„Mám ho potrestat v rámci své pravomoci, soudruhu podplukovníku?“

Major se vmísil. „To není vše, ale to vyřešíme spolu, bez soudruha desátníka.“

„Desátníku, hlaste se u výkonného praporčíka, pokud tam nebude, zahlaste se na samostudiu a potom plňte úkoly podle denního řádu!“ rozkazoval Vrták.

Odhlásil jsem se podle předpisu. Šedovlasý mi neodpověděl, jen lehce pokynul hlavou.

Vypadl jsem ze dveří a málem jsem srazil Číňana, který stepoval před oknem a zasněně hleděl do civilního světa. Nestačil jsem mu ani říct, o co se jedná. Šel jsem k výkoňákovi, ale ten už seděl jistě na Pátý rotě, to byla nejbližší borovičková nalejvárna, taková drevenica za hranicemi kasáren za Rajčankou.

Na samostudium dorazil i Číňan.

„Tak co?“

„Někdo nás prásknul.“

„Já jsem to nebyl, už to věděli,“ trochu jsem zaváhal, protože to nebylo ode mne úplně čistý. Uvědomil jsem si totiž, že jsem se o něm zmínil. „Hele, já jsem jen řekl, že jsme se vsadili, ale oni už určitě věděli, co se dělo.“

„Já vím, já ti to nevyčítám, ale vědí všechno i o mně a tobě s tou flintou,“ dodal Číňan.

„Myslíš? Mě se na to nikdo neptal,“ divil jsem se.

„Ze mě to chtěli vytáhnout, ale já jsem to zapřel, tak mě potom udolali argumenty a za simulaci a podvod jsem vyfasoval sedm dní po službě.“

„To je zajímavý, já jsem žádnéj flastr nedostal, to je divný, teď si určitě myslíš, že jsem práškač.“

„No, hele, když jsem odcházel, politruk tam hejkal něco o čtrnácti dnech na tvrdo, velitel praporu to neschválil, dostaneš čtrnáct po službě. Tak se moc neraduj. Myslím, že můžeš bejt za to vděčnej Vrtákovi.“

Velitel praporu byl jistě nad věcí, pomyslel jsem si. Po večeri přišel pro mne dozorčí.

„Máš jít k Vrtákovi.“

Už je to tady, odhadoval jsem to na čtrnáct a taky jo.

Měl za úkol vyšetřit incident ze ztráty osobní zbraně. Vyslechl jsem přednášku o strážní službě, o tom, jak jsem ho mohl přivést do průseru. Věděl úplně všechno a průběžně testoval a přihazoval jeden žolík za druhým. Věděl i o Terezce.

Druhý den byl přečten denní rozkaz, já čtrnáct, Číňan sedm a Zdenek s přezdívkou Lenin sedm dní, všichni po službě. Tyto články na rotě jako by nikdo neposlouchal, neboť byly celkem na denním pořádku. Jeden klad to však mělo, nějak se pozapomnělo na moje buršovství a sám jsem musel nerad uznat, že i Číňan je pod uniformou osobnost a docela formát.

Praporčík Áp to měl docela dobře zmáklý a byl pěkná svině, která spravovala věznici. Byla to vlastně strážnice s několika celami. Nástup byl v pátek po zaměstnání, což byla ta nejhorší varianta, protože v sobotu i v neděli tam člověk musel strávit celý den. Nás čekal vývoz shnilých brambor ze sklepa kuchyňského bloku, to byla strašná práce vzhledem ke sladkokyselému puchosmradu.

V base byly noci studený, deka kousalka kopřivová a mocnej hlad. Strážnice smrděla čajovým pižmem hliníkových ešusů a krémem na kanady. Pokud byla stráž z posluchačů, tak nám kolegiálně na noc zhasli a vystavovali se nebezpečí, kdyby to kontrola zjistila, že budou patřit k nám a obsadí volná lehátka taky na sedm dní. Strážnice a zároveň basa, to byl svět sám o sobě, každý znal do detailu místnosti, inventář, věděl, co obnáší dvacet čtyři hodin ve stráž

hlavně v zimě s pouhým čtyřhodinovým nárokem na odpočinek po stráži.

Na cele bylo ticho, pryčny zamčené, tajné kresby na zdi už dávno okoukané. Sedli jsme si do kouta na podlahu přitisknutí na sebe. Terasová podlaha byla ledová, ale po delším sezení se zdála zahřátá, takže kdo si někdy chtěl zase sednout, sedal si stále na to samé místo, alespoň podvědomě teplé.

Já, Číňan ani Lenin jsme nevydali ani hlásku, smíření, že bude ještě spousta času na vedení řečí. Večere byla dost hnusná, tak aspoň trochu vlažného čaje. Duch Ápa obcházel tu noc strážníci.

Jako první se ozval Lenin, velmi inteligentní kluk, medvěd číslo dva, a povídá:

„Hele, až půjdou na stojku, ať řeknou klukům, ať nám pošlou skle-nici se sádlem, mám ji za hadrama od hydrovosku v úklidové míst-nosti.“

Sádlo a chleba, zásadně bojově třídní, neboť první dva dny mu-sel být v pohotovostních zásobách, a k tomu kus cibule představova-ly dočasný zázrak, to všechno nám přinesl dobrák Šimpo. Chtělo to ještě trochu soli k naprosté spokojenosti.

Bylo jedenáct a odemkli nám pryčny, znamenalo to trochu pohodlí, že člověk nemusel ležet na zemi, ale na prkně potaženém koženkou. Všichni jsme věděli, že k ránu se na tom nedá vydržet, jak začala koženka pálit. Ze začátku jsme si to vychutnávali, narovnané kosti v horizontální poloze byla přece jenom změna. Přesto jsem vypustil:

„Kurva, za takovou blbost si tady kurvím páteř!“ Nadával jsem, obraceje se na záda, která mne opravdu bolela.

„To máš jedno, jestli seš na rotě nebo tady, všude je kátrovanej vzduch,“ začal komunikovat Číňan.

„Hele, není nad to se vyspat v base, hele, Džonsi, mohl bys zase vyprávět?“

„To víš, že jo, na to ti seru,“ dodal jsem rozmrzele, „nikdy bych nevěřil, že se za takovou píčovinu dostanu do basy.“ A tentokrát jsem to myslel opravdu vážně.

„Není to píčovina, mně se to líbilo, že jo, Číňane.“

Asiat něco zabručel, evidentně sdílel můj názor. Dal i tak najevo nesmyslnost našeho rozhovoru.

„A víš, jak ti začínají na rotě říkat?“ Docela jsem se toho obával. „Pláštěnka, víš ta netopejří pláštěnka.“

„No, myslel jsem, že to bude horší, to docela de,“ řekl jsem, aby řeč nestála, „znal jsem jednoho, tomu říkali Vykuřbuřta.“

Ale dlouho bylo ticho, jen z chodby zaznívaly povely při střídání strážných. Nikdo z nás nespál, váleli jsme se ve vzpomínkách. Přemýšlel jsem, kam já vlastně patřím, kde je moje doma, a bylo mi smutno. Bylo mi smutno po těch letech strávených v systému, ve kterém se měnily hodnoty na fotografie a na počet dopisů. To byly ty největší hmatatelné relikvie rozebírané mezi nejbližšími přáteli, totálně idealizované. Nikdo z kamarádů by neurazil fotografii nebo dopis, který často nosil blízko srdce, který tak hřál. Byl nedotknutelně svatý v tomto prostředí. Já jsem však takovou relikvii nevlastnil. Z mého tesknění mě vytrhl Lenin.

„Hele, Džonsi, co myslíš, existuje to, o čem jsi mluvil? A vůbec, věříš tomu vůbec?“ Dal najevo, co se mu honí pořád v hlavě.

Ulomil jsem si kedr a namatlal ho v pětilitrové flašce se sádlem promíchaným s drobtý chleba. Nechtělo se mi s ním vést filosofické řeči, a proto jsem hodil:

„Já ti tady něco vyslepičím a ty to vykvááš a já začnu v base snášet vajíčka, protože se odsud nedostanu. Leda tak hovno,“ odpověděl jsem mazácky, až se mi to samotnému líbilo, ale bylo to krajně netaktní a tvrdé.

Byly dvě hodiny ráno. Nevěřicně se na cele svítilo, bylo to neklamným znakem, že je tu malej nebo velké kůň.

„Do zbraně! Plyn!“ Bylo jen slyšet klapání sklopek a hluboké dýchání masek pobíhajících strážných. Všiml jsem si, že na rozdíl od Číňana Lenin nespál.

„Kurva, to je to tvrdý,“ uklouzlo mně při pokusu otočit se na břuch.

„Já si budu stěžovat, platí Ženevská konvence, všude plyn, a basisti můžou zařvat,“ pokusil se někdo z nás o žert, ale neuspěl.

„To teda jo,“ dodal jsem, „radši do toho nerejpej nebo budeme spát v maskách, ty vole, ať se vyřádí na strážnejch, ty toho máš ve stráži málo?“

„Konec plynu!“

Lenin ulomil opět kus kedru a machtal se v sádle.

„Chceš taky?“

Já už jsem měl břicho nafouknutý jak pozorovací balon, který občas ucházel s komentářem „ty prase“ od obou spolubydlících, a pomalu se mi při pohledu na sádlo zvedal kufr.

„Ne, díky, stačilo,“ a na důkaz jsem si ohmatal břicho tvrdé jako kámen.

Slyšel jsem, jak se zvedá na dveřích od cely klapka kukátka. Dévéťák kontroloval, co děláme.

Lenin, šouraje se, protáhl svoje tělo, až to v něm zapraskalo. Oba jsme věděli, že do rána je po spaní a do snídaně s čajem a půl vánočky je ještě hodně daleko. Nemohl jsem se tady dívat ani na hvězdu na obloze, kterou jsem si přivlastnil, když jsem nemohl usnout, a byla vidět přímo oknem z mého bidla, protože i okno za mříží bylo natřeno modrou barvou a svědčilo o tom, že to byl dříve jakýsi proviantní sklad. Myslel jsem na černou krásku a bylo mi smutně.

„Hele, Honzo, stejně by mě zajímalo, kdo nás prásk.“

„No, mě taky, musel to být někdo z čtyř nebo řidič.“

„Myslím, že řidič o tom nemohl vědět, toho bych vyloučil.“

„Máš pravdu,“ dodal jsem.

„Já v podstatě nevím, za co tu sedím,“ meditoval Lenin.

„Za narušení politicko-morálního stavu, ty blbe, za tu pohádku, aby mně mohli dát basu, tak jsi to musel vodsrat, taky je mi to líto, ale jde to mimo mě,“ odvětil jsem.

„To je dobrý, ať si pomůžou, jsem tady jako doma,“ dodal netečně. „Jen abych byl už po státnicích, každé večer půjdu za babama a konečně si taky něco užiju. Ošukám každou bez rozdílu rasy, pohlaví a náboženství i přesvědčení, i kdyby to byla třeba kudlanka nábožná. Ať mě potom klidně sežere pohlavní nemoc. Lepší když mě někde něco sežere než se někde trápit s prostatou a hemeroidama, smrdět česnekem, posrávat se na posteli a jen s mastnejma brejlema sledovat širokorozchodnou při ohýbání sestřiček,“ mlsně se olízl. „Jo, kdyby každé věděl, kdy natáhne brka, tak si to nedovedu představit, kdyby nemohli lidi měnit svůj osud a museli čekat na tu chvíli, na svoji popravu, hm, marnost nad marnost,“ znovu se mlsně olízl.

Lysá a chytrá hlava přemýšlela.

„Jo, nám to ještě nehrozí, ale co když nám už bude padesát a život budeme mít za sebou, co pak, co pak, žít ve vzpomínkách na to, jak tady smrdíme? Já myslím, že je nejhorší, když už nemáš nic, pro co bys žil, žádný cíl, žádné milování, žádnou lásku a bez lásky nejseš

nic. Žít s jediným cílem, dožít se co nejdéle, a ono to nejde, čím déle tím hůře, tím větší bolest. Kdo nenasedne včas do toho vláčku a ten mu ujede, musí opravdu jít pěšky, to si myslím, že je fakt a hrozná makačka. Každý čeká na zázrak, který mu přinese štěstí, vítězství, strop života a podobně, nebo že se mu něco takového nemůže stát,“ řekl jsem.

„Ty si myslíš, že zázraky nejsou?“ zeptal se Lenin.

„Myslím, že žádný člověk neumí dělat zázraky. Pokud se mýlím, je mým životním snem se s ním setkat a říct mu svoje přání.“ Začínal jsem si uvědomovat, že mne dostává tam, kam on chce, a proto jsem začal být nervózní.

„Jaké, abys byl nesmrtelný nebo neviditelný, prachatý?“

Vzpomněl jsem si na Čáryfuka, nesmrtelný, to přece už jsem, ale povídat mu o tom nebudu, myslel by si, že kecám, stejně by to nepochopil. Proto jsem zahlásil:

„Ne, já bych chtěl, aby všichni vojáci koupili malým dětem na celém světě zmrzlinu.“

„To je divný ... ale ... dobrý,“ kroutil po chvíli mlčení hlavou Lenin.

Ticho opět zavládlo celou. Nakyslá vůně cibule, chleba a vydechanej vzduch, do rána daleko.

Jen Lenin zašeptal:

„Jendo, ty jsi měl být spíš něco jako kněz nebo druid. Stejně by mě zajímalo, kdo nás prásknul,“ zašeptal.

Trochu jsme podřimovali. Slyšel jsem Lenina jen tak z povzdálí, jak si krátí a užírá kousek po kousku vězeňský čas. Kladl si sám sobě polohlasně smysluplné i nesmyslné otázky a věděl, že sparingpartneři mu již ze své potencionální lenivosti nebudou odpovídat, zejména tehdy, když otázky proč, proč a proč nabývaly na množství, spoléhal na to, že se chytím, ale otázky se mi zdály opravdu debilní.

Najednou mi ho bylo tak trochu líto, toho kluka srovnaného na hromádce na tvrdé dřevěné pryčně. Přerušil jsem chlapecky umíněného, tvrdohlavého bobříka mlčení.

„Víš, ono ... být muškátovým Bohem není vůbec lehoučké, tedy snadně pírkovatý, a možná má taky on i svoje pravidla pro tlachání.“

Nasměroval jsem se k němu a podepřel si hlavu, zdála se mi těžká a unavená.

„Je to vůbec otázka, zda je mu zapotřebí nějaké komunikace, já si myslím, že jo, protože jinak bychom tady nebyli. Má snad tu výhodu, že se nemusí trápit otázkou, jak vyskočit ze své vlastní kůže a být trochu jako on, ale vem to z druhý strany. Kdybys ho konečně našel nebo ho alespoň tušil a on ti řekl: „Já tebe nechci, Lenine, jdi pryč, nehledej mne, už mne nikdy nenajdeš, pro mne neexistuješ, není tady pro tebe místo!“ Víš, možná že až za čas by tě to začalo tak strašně bolet, tak strašně štvát, žít s vědomím, že tě nechce, že pro něj neexistuješ, a už jenom tím, že bys neměl možnost znovu a znovu ho hledat v sobě, kolem sebe, v radostech i bolestech, protože pokud je, tak musí být a je všude, i tady v té pryčně, i v tom oprejskaném nátěru na zdech a oknech, kde třeba spoluvytváří svoje abstraktní obrazy pro každého z nás, i v tom grenadýrským pochodu, a my to nechápem.

Víš, co nemáš nebo se ti zdá, že nemůžeš mít, to se stává za chvilku v našem žití tím či tou největší prioritou. Takové absolutní odmítnutí, alespoň podle mě, by bylo a je devastující.

Naděje, naděje, Léno, ta, jak se říká, uzdravuje, bez naděje, bez hledání, to je horší než tady v base, to je peklo či hybernace neexistence. Já snad nevěřím, že zahradit cestu uvnitř něho nebo sebe sama nebo zatočit ji do nekonečného bludného kruhu, že to nebyl ten správný božskej nadhled.

Snad jen tehdy, kdyby chtěl začít znovu s něčím lepším než s člověkem a spálil jeho větev úplně, absolutně a totálně. Myslím, že každému naznačí svoji hloubku a bude jen a jen na tobě, zda se „dotkneš“ i jiných, zdánlivě nepochopitelných aliasů. Třeba jen uslyšíš jeho dech v ranním mlžném oparu nad syrovým polem ...“

Myslím, že pokud měl jen trochu obrazotvornosti, tak taky nasál tu čerstvou vlhkost a oddělil ji od vydejchanýho impregnovanýho vzduchu cely.

„Jendo, klidně pokračuj, tak dobře se to poslouchá, já to pole přesně vidím, vím, kde je tam u nás, víš ...“

„I u nás je taky takové pole ...“ a odmlčel jsem se na chvíli, abych si i já ten pocit vychutnal. Stojím nad ním a uprostřed, sám v ranním tichu, tichu jako při zatmění slunce.

Cítil jsem, jak mi zvlhly oči. Po chvilce jsem se vrátil na zem, dokonce jsem se jednou nohou z palandy jistil na podlaze, a pokračoval jsem. Lenin byl stále zticha, nechtěl jsem se ptát na jeho názory,

myslím, že nechtěl zbytečně mluvit a možná že jsem i sám sebe rád poslouchal v jakési zpětné vazbě.

On pokračoval místo mě svými proč:

„Proč lidé staví tolik chrámů a kostelů a pyramid a pagod, proč obětují a obětovali cokoli a kohokoliv za cokoli a kohokoliv, proč se nestaví třeba jen pro jednoho jediného pravého Boha, ale pro různé bohy? A který Bůh je pravý, podle čeho se pozná? Proč se to dělá, někdo mu to nařídil nebo někdo si dělá nějaké alibi, někdo chce být víc? Proč se tak snaží? Proč je nutné věřit v nějaké náboženství, co spojuje všechna náboženství, co je jejich jmenovatelem, proč to lidi dělají, proč věří v něco, o čem si nejsou jisti, a jaké by to bylo, kdyby si jisti byli? Proč člověk není hranatý? Proč se nedá podplatit nebo koupit, proč někdo musí zemřít a druhý ne? Proč si staví dům, jí a spí? Proč jsou rostliny a zvířata, proč je práce, jaký je život bez vši a blech, bez smrti? Proč zrovna já nejsem bohatý a šťastný?“ A nakonec prohlásil: „Proč já nejsem pravým Bohem, Džonsi, řekni mi nejmenší důvod, proč já bych nemohl být bohem s velkým B?“

Už toho bylo tolik, že jsem to nevydržel a snažil jsem se ho uzemnit.

„Protože mají strach, ty vole, že Bůh skutečně neexistuje, ať dobrý, nebo špatný. Jaké by to bylo zklamání, kdyby to byla pravda a podle tvých ospalých teorií by sis ho neuvědomil nebo si nepřipustil, že nemůže existovat, nemohl bys hovořit o nějaké nespravedlnosti, o něčím vítězství nebo porážce, myslím, že by to byla právě prohra Boha nebo bohů, kdo ví, neboť ty jsi pouze jeho nabíječ. Zeptej se ho, proč nejsi Bůh?“

„Jak se ho mám zeptat?“ a v jeho hlase jsem cítil, jak mne chce na tom udolat. „Jak? Jak?“

Když teda kazatel, tak druid, když druid, tak kazatel. A v hlavě mi v téměř okamžiku začalo šrotovat kázání, ne proto, abych se sám rád poslouchal, ale abych ho zdevastoval, zničil a on mi konečně dal pokoj.

„Tak, brdičku pacholíčku, poslouvej,“ začal jsem dost sarkasticky, „poslouvej první větu Mojžíšova pětikněží zvané Tóra nebo česky řečeno instrukce. Kdybych ti teď chtěl vypláchnout mozek, jako když se ti při spánku čistí mozkové splavy, aby dobrá čistá voda vyplavila a odnesla tu chaotickou antizměř tvých myšlenek nebo

pseudomyšlenek a všechen humus a kvílející a vařící se informační šum, kterým mozek krmíš přes celý den a celou noc, ať chtěně nebo nechťně, tak bych ti řekl tohle, ty vole.“

„Co bys mi řekl, ty vole, to jsem zvědav, co bys mi řekl!“

Mezi jeho vsuvkou jsem se postavil na prýčnu a přes hlavu našťetovanou pětimilimetrovým vlasem kartáče si přehodil kousavou kopřivovou deku. Tak jsem v přítomnosti vypadal skutečně jak nějaký arabský prorok nebo povstálá sprášená sfinga z pouště.

„Tóra je, je velmi důležitá, ty ruskej génie, a stačí první věta, jen jedna, první věta, a právě ta první věta, ty vole. Řídí se jí do- dneška většina národů na světě, splňuje všechny předpoklady informace a informuje o tom, že ...“ trochu jsem se odmlčel, „že svět byl stvořen, ty vole, hebrejsky se to řekne *beresit bará elohim et ...haréc*.“

I když jsem si to v tuto chvíli nepamatoval přesně, nevadilo to, předpokládal jsem, že to nezná. Kdyby to znal, to bych v tu chvíli spadl a byl na setření hadrem na podlahu. Naštěstí to neznal a já to znovu zopakoval a přeložil. V tu chvíli to v cele znělo opravdu jako nějaká čarovná formule či kletba a já pokračoval ve svých rádoby prorocko-vědeckých teoriích, ostatně měli jsme na to spoustu času.

„Pokud to přijmeš, tak nám ji dále vysvětluje – prvně nebe, potom zemi, a ejhle, zrodila se časová posloupnost.“

Koktavý šéfík s holí neuvádí jak, možná pro složitost a naši zanedbanou neochotu, možná je to blíže vysvětleno v knize knih, hebrejsky si nevzpomínám, ale latinsky Numeri, Číslo. Zavádí potom časovou jednotku jeden den, ale až po té první větě. Popisuje, jak kterážto informace se dá vytušit v dalším textu - Bůh je natolik milosrdný, že ji daruje, ale človíček musí vyspět a svojí svobodnou vůlí dospět k pochopení základní skutečnosti - svět byl stvořen. Jak maličerný v tomto pohledu je náš jeden den, jeden rok, tisíc let, miliardy let měřeno otáčením se zeměkoule, nepatrné, vsjózis rovně.

Pouhá věta a co vše se za ní skrývá, jaká šílená nástavba, kolik maka-makačky a lásky. Informuje taky, že na počátku nebyl človíček. Ani komunismus, ani židlovitost, ani kapitalismus, ani žádný ismus, maoismus či buddhismus, ale že by ten pidižvejek byl snad jediným cílem, tedy myslící, cítící bytost, vyvíjející se lidská změt' dělicích se buněk, která zrcadlí všechny fáze této jediné pouhopouhé první věty, *jesto*, přáteli Lenine, vytesána do každého z nás.

Informuje o obrovské moci nám ukryté před naším sveřepým chápáním a možná, možná ukryté v čase, který nás ve své milosti chrání, chrání život jako takový, jako princip a cyklus, cyklus a princip, ve kterém se toto všechno, celý proces první věty opakuje, opakuje se.

Ačkoliv člověk není v první větě obsažen, hovoří o člověku a pro človíčka brdílka ... na počátku stvořil nebe a zemi.

Muškatový Bůh, příteli, nechce být sám, neboť samota a nemožnost komunikace, nesouvislost a nesdílenost je tím největším trestem, nepopsatelným utrpením a bolestí.

Rozhraní duše, filosofie permeability toku informací, podstata a podloženost jeho existence je tu, protože imaginární jsoucno není Bůh a jsoucno není človíček. A vůbec je zde otázka chápání jeho podob něco coby láska a vnitřní komunikace s ním. Je určitě jeho součástí. Do jaké míry vůbec, jedná-li se o nějakou možnost měřitelnosti. Zde je pouze jedna věta jako převodník, překladač mezi ním a řečí, řečí a myslí či duší člověka, duše, vzácnost, možnost komunikace s ním je v jejím rozhraní nejbližší. Je to definované rozhraní.

Na počátku stvořil nebe a zemi, potom až človíčka, potom člověka. Aj, hle posloupnost a, řekl bych, až geniální promyšlenost a jasný cíl. Jistě, je tady patrná vždy přítomná lidská otázka PROČ, třeba cyklus, svobodná vůle. Metodika ti leží u nohou, ne v podobě marxismu-leninismu či v tlachání sektářů, ale v podobě Tóry, v podobě touhy, “nadechl jsem se, „a muškátový Bůh není hustý či tlustý a nechce být jejím privátním vlastníkem.

Ta věta je tak přesná. Není tam nic míň, nic víc, dává superinformaci, že se jedná o jediného a on jako jediný, kdes není rozdíl mezi věčnostmi a časoprostorem, kdes jakékoliv četnosti tvoří jeden pohled či dotaz na jeden celek.“

Ticho bylo v cele a já jen mohl tušit, jak Lenin, pokud jsem ho neuspál nebo nepovažoval můj výstup za bláboly, kouká na přízrak, který se vynořil z písku Sahary. Sám jsem nevěděl, zda tomu vůbec rozumím, tak jak jsem to řekl, a nevím, zda bych to v ten okamžik byl schopen přesně tak zopakovat ještě jednou, určitě ne. Bylo mi divné, že se neptá, proč můj Bůh je zrovna muškátový.

Přece jenom jsem dvě věty z mého monologu slyšel, jak si je Lenin tichounce mumlikuje. Slova, odrazy z vystřelené světelné kulky, se nestále nesla a v polotmě vykreslovala červené nitky přímek. Odrá-

žela se s nezměnnou energií a vyplňovala dozajista celičkový prostor, až jako prázdnota v tomto uzavřeném prostoru zůstala jen naše průhledná těla. Jedna opakovala stále dokola - svět byl stvořen - a ta druhá ji protínala - na počátku stvořil muškátový Bůh nebe a zemi. Svištění paprsků snad ve všech řečech i neřečech světa, křižovaly se, protínaly v nedefinovaných úhlech a odrazech. Místnost toliko podobná té, o které jsem vyprávěl v pseudopohádce.

Chtěl jsem se zeptat, zda to vidí taky, ale neodvážil jsem se, sám jsem byl úplně, ale úplně z toho vedle. Nechtěl jsem si i přiznat, že tentokrát jsem to přehnal a vypláchl jsem mozek sám sobě, a jak to zní, když mantru matice myšlenky svého jádra vyslovím nahlas ... berešit bará šlohám ...

„Zapamatuj si tu první větu, příteli Lenine,“ dodal jsem tiše a pokorně, spíš jakoby sám pro sebe než pro něj, a zároveň jsem zapochoyboval, jestli spí, či je vzhůru.

„Jo, první větu si pamatuju, ale co mi je to, Jendo, platný, když se tady v tomhle zeleném bahně oba plácáme. Když nás tolik miluje a všechno i touhle hafušanovou dekou mě přikrývá ten, kterej podle tebe vyrobil a vymakal celý vesmíry, vždyť by nám jako dětem měl dát víc než sobě, tak se to přece normálně dělá v každé rodině, co je větší pouto, větší, jak ty říkáš, láska.“

Vycítil jsem, jak mu vyslovit toto poslední slovo dělá stejné problémy jako mně.

Bylo ticho, jen občas byl slyšet cinkot kovových sponek řemení a vrzání gumové podrážky kanad o terasové čtverce, dláždící dlouhou chodbu strážnice, a občas zavržaly dveře od strážní kuchyňky, které vrzaly jinak než ostatní.

„Třeba na nás zapomněl.“ Smutná, tesklivá slova začala gumovat prostor vykresleného jádra červenými tečnami a pomalu tak špěla do jednoho celku.

Beznaděj v těch chvílích tak zhoustla, byla tak šíleně nakažlivá, tak šíleně nakažlivá - svou samotou, vůní kyselého chleba a sádla.

„Ještě že tady nejsem sám, jsme na tom stejně, Lenin i Číňan. Jo, Bůh je moc velký, než aby prošel kátrovaným vzduchem.“

A najednou jeho existence byla ohrožena, jeho základy podkopány a negace první věty obalovala beznaděj. Izolace našich duší neměla nic společného s našim trestem, který byl spíš folklorem, bylo to spíš

o propustnosti mříží, myšlenky hladově, hladově hledaly jakési zakotvení či nastavení možnosti přenosu instrukcí či informací.

„Musíme se připomenout, prostě si ho sem pozvem na kobereček. Prvně ať se ozve a potom ho lapnem, Jendo, a jak ho lapnem, tak ho už nepustíme, nacpeme ho do feldflašky jako Aládína a on z toho hliníku za chvíli zblbne, rozloží se. Uděláme z něho inkoust a všechno to sepíšeme.“

„To bys musel umět třeba hebrejsky, ty vole, ale to už někdo před náma sepsal, takovej nějaký koktavej dědoušek ... s hůlkou,“ sranda nezabrala a Bůh byla stále moc velkej.

„Jendo, už jsi ho někdy volal?“

„Jo.“

„Tááááák ... jak?“

„Tááááák ... primitivně!“

„Jak ... blafuješ ... víš hovno ... dej vědět, loutko, ty Va Vašku, jak se volá nahoru k muškátovému šéfkovi, vyklop to!“

Touha po tajemství, byť předem odsouzená k nezdaru, ho těžce sžírala. Každá odpověď byla nesmyslná.

Chtěl jsem mu říct - modli se, ty vole, - to bylo pro tuhle chvíli strašně laciné a mělké. Zahnal mne do kouta, ze kterého nebylo úniku. Pomyslel jsem si, že ten brdínec Lenínek není vůbec blbej.

Události však dostaly jiný spád a on usnul.

Ale to už jsem se zas znechuceně otočil a gestem dal najevo, ať na to přijde sám, když je tak chytrej a místo odpovědi tady chrápe.

„Jendo, spíš?“

„Nespím, nedá se.“ Na chodbě se už začalo ozývat vyplachování termosů na snídani.

„No, už bude stejně budíček. Když jsem byl malej a chodil do náboženství, farář říkal, že bych se měl ráno modlit, a já mu řekl, že chci prvně toho Boha vidět. Neukázal mi ho, kdyby ano, všechno by bylo pro mě snazší a nemusel bych smrdět tady. Když bych něco potřeboval, jen bych zavolal: ‚Bože, něco s tím udělej a koukej se snažit!‘ Bylo by to všechno tak snadný. On by musel udělat všechno, co bych si přál, protože mě učili, že mě má rád, a když máš někoho rád, všechno mu vyplníš, nebo ne? Co ty na to, Honzo?“

Podíval jsem se na svoje montérky zamaštěné od sádra.

„Špatně jsi volal, vole.“

„Tak mi řekni, ty vole, jak ho mám zavolat?“

„Musíš volat: ´Hej, Bože, k noze! Bože, sedni! Bože, lehni! Bože, snaž se! Bože, z a k u k e j !´ Ale musíš to řvát pořádně nahlas. Tak, aby to bylo slyšet i v pekle nebo na odvrácené straně měsíce, jestli tam není schovanej.“

Lenin z ničeho nic začal řvát:

„Bože, snaž se! Bože, zakukej! Bože, zakukej! Bože, proboha zakukej!“

Bylo to slyšet z basy po celých kasárnách. Připadlo mi to tak zajímavý, že jsem se přidal.

Číňan, který rozmrzele vstal, rozespale rejpl:

„Vidíš, ty čuráku, když jsem tě učil kukat, tak to bylo pro tvoje dobro, a ty sis myslel, že tě šikanuju, blbečku.“ Pomalu to nepokládal ani za vtip. Vylezl na pelest, roztáhl ruce a zařval jako lev v posledním tažení: „Bože, zakukej!“ Myslím, že tentokrát to musel Bůh slyšet.

„Hele, Lenine, jak ty můžeš řvát ,Bože, zakukej´? Vždyť se to neslučuje s tvou přezdívkou,“ zeptal se Číňan.

Lenin a já jsme byli jako v transu, jako při nějaký černošský mši. Smáli jsme se jako šílenci, za chvíli se k nám přidala celá strážnice. A po celých kasárnách se v sobotním ránu neslo – Bože, kukej, zakukej.

Za chvíli jsme si neuvědomili, že řveme na strážnici zase jen my tři. Rozlítly se dveře a v nich praporčík Áp s velkým koněm a my dva stáli v pozoru, akorát Číňan otočený zády pořád ještě sám řval: „Kukej, Bože, kukej, heja, švédské heja, Bože, zakukej! Takhle se má kukat, vy volové, proč nekukáte?“

„Ticho, soudruhu desátníku!“ zařval Áp, že se jeho stříbrné prýmký postavily do pozoru.

Jenže na rotách se kukalo ostošest. Začal jsem tušit, že snad z těch průserů nikdy neuteču.

Velký kůň byl strohý:

„Závodčí plus jeden strážný a kukačky za deset minut na Duvé. Z nich musí mít velitel roty radost a teprve bude,“ poznamenal směrem k Ápovi.

„Jarky není tak špatnej, ale už je tady určitě někdo z velení, ten to taky musel slyšet,“ odpověděl Áp.

„Už vím, že si kukačky domů nikdy nekoupím, až odsud někdy vypadnu,“ pokračoval Lenin, který stejně jako já s Číňanem tušil

další pátku v podobě prodloužení basy. Po chvíli roty ztichly a vše se vracelo jako každou sobotu k PHD.

Odpochodovali jsme pořadovým krokem v montérkách před dévětáru.

„Tak, soudruzi desátníci, jistě si nemyslíte a nemýlíte se, že kukačky mají rády ve svém hnízdě shnilý brambory, že ne?“ a pokračoval, „v našem kuchyňském bloku, ve sklepě, je nutno brambory přebrat a shnilé vyhodit! Je vám to jasné, holátka holoubátka! Povoluji vám ve sklepě při práci zpívat i kukat i vrkat. Zkuste třeba Prší, prší, tam je pauza na kukání,“ pokračoval naprosto s klidem a kamennou tvář. „Do večera to bude vyklizené, jinak dostanete flastr za ignorování úkolu! Zavolejte si kukačku, ať se snaží s váma, nebo holoubky z Popelky, to je mi jedno,“ ukončil svoje divadelní vystoupení.

Vláceli jsme se v doprovodu strážného do kuchyňského bloku. Puch linoucí se ze sklepních okýnek kuchyňského bloku se nedal k ničemu přirovnat a předčil i to nejhorší očekávání.

„Snad tady někde zakopali prdel, spíš tisíce prdelí!“ ozval se za mnou Lenin. Byla to opravdu síla, která se dala krájet jen opravdu nabroušeným nožem.

„Co když to odmítnem, prostě stávka v armádě,“ ozval se Číňan, kterému se zjevně zvedala záklopka a natrávený chleba s cibulí kombinovaný s vánočkou s džemem a bílým kafem se mu draly ven v opačném směru než zemská přitažlivost.

„Blbej nápad, to by bylo na vyhazov!“ pronesl jsem.

„Asi jo, myslím, že by to brali jako provokaci,“ přitakával Lenin.

„Asi jo! V armádě nemůžeš stávkovat, na to je zákon, vole!“

„Soudruzi, jste měkký, musíte si vsugerovat, že je to růžová vůně, potom to zkousnete,“ nakonec hrdinně poznamenal Číňan.

„No, do růžové vůně to má ještě daleko, kousej si ji, jak chceš,“ řekl jsem, protože nejvíc blivno spadlo na mě, „a vůbec, Asiati žerou jenom rejži.“

Hora uskladených brambor s ložisky skryté hniloby nás o té dálce záhy přesvědčila.

„Tak, mládenci, s chutí do toho, půl je hotovo,“ s nadšením jsem začal rejpat a přehrabávat brambory, které ještě netekly. „Ať máme na Vánoce dobrej bramborovej salát.“

Stážnej, kterej stál na rampě a pojal to taky jako osobní trest, na nás zasvištěl, což znamenalo, že se blíží kontrola.

„Ať alespoň děláte, že děláte.“ Pohyby basistů se totiž často rovnaly pochodu cizinecké legie.

„Hele, hoši, jdem na to, všechno v poklusu, šlápněte do pedálů.“ Ostatní mne pochopili. Každý očekával, že to bude pro nás šilený a že budeme stávkovat a že nám s chutí přidá nějaký ten den.

Jo, odsouhlasili jsme, že budeme makat jak fretky, na to nikdo z nich připraven není. Taky jo, celá suita velení čekala na podestě, kde byl připraven valník, do kterého se pomocí kotoučů navážely shnilé brambory.

Najednou se rozrazily dveře a Číňan jako první předsunutý odřad vyrazil tryskem a polotekutý náklad vysypal na valník. V krátkém časovém okamžiku se situace opakovala. Koutkem oka bylo vidět nechápavé strnulé obličejy velení a dohadování, jestli by nás neměli poslat k psychiatrovi. Svoje akce s kotoučema jsme dovedli k dokonalosti, když jsme doprovázeli jízdu kotouče zvukem terénních motocyklových strojů. Ze sklepa se ozývalo:

„Lenine, pojd' mi vyčistit svíčky!“

„Lenine, startuj, přidej plyn, Lenine, snaž se!“

Po chvíli se suita vedená generálem náčelníkem školy rozhodla zjistit, co se uvnitř děje. Museli si namočit polobotky v rozbředlé rozježděné hmotě. Lenin v jedné zatáčce spadl. Strážný velel a podával hlášení, sotva v tom smradu popadaje dech.

Zavládlo ticho. Generál si nás prohlížel, zkoumal naši výstroj. Jenže jsme měli jen montérky, na kterých nám chybělo pouze hodnostní označení, a ty ke všemu smrděly shnilými bramborami.

„Veliteli praporu, dejte do pořádku jejich výstroj!“ a dodal, „a vy, soudruhu desátníku, proč nejste oholen?“

Lenin, vyválený ve sračkách, vyšponovaný, holohlavý, se čmouhou na hlavě, odpověděl: „Soudruhu generále, já se ještě neholím!“ Nebyla to pravda.

„Tak začnete, soudruhu desátníku!“

Všichni jsme tušili, že to Lenin trochu přehnal a míra shovívavosti generálskýho ratolesť přetekla. Asi ho nic nenapadlo, a tak si nás znovu a znovu prohlížel a z jeho nechápavého pohledu se dala tušit otázka, zda jsme provokatéři, kteří mu chtějí znepříjemnit sobotu a důchod, nebo zda nám opravdu z pobytu zde hrabe. Vyhrkl otázku:

„Kdo z vás je Lenin?“

Tato otázka překvapila celou velitelskou *chuntu*. Důstojníci jeho doprovodu se nechápavě po sobě koukali.

Ten, který se ještě neholil, holohlavý vystoupil hrdě z řady a zahlásil:

„Já jsem Lenin!“

„Člověče, jestli vy jste Lenin, tak já jsem čínský bůh srandy, co vás k tomu vede?“ tato odpověď byla asociována pravděpodobně při pohledu na Číňana, který si kousal rty a zarýval nehty do dlaní, aby potlačil zadržovaný dech, co se mu dral silou několika atmosfér z plic, jak se mu chtělo smát. Pohled na něho byl úchvatný, jak se snažil zadržovat smích, a čím víc se snažil, tím víc se mu chtělo smát, bolestivé grimasy zadržovaného smíchu mu pitvořily obličej do stříšky Gruzince.

„Je tu něco k smíchu, soudruhu desátníku?“ obořil se na něj velitel školy.

To již *Brežněv* nevydržel a vyprskl a začal se držet smíchy za břicho a rázem z něj byl neandrtálec. Jeho smích však byl tak nakažlivý, že se začala neurvale chechtat i většina jeho doprovodu, ale jim záhy ztvrdl úsměv, když se k nim velitel obrátil.

Číňan se již začal ovládat, zapálilo mu a vyhrkl:

„Promiňte, soudruhu generále.“

Velitel školy jen mávl rukou a obrátil se k Leninovi: „Jste normální, vy si myslíte, že jste Lenin?“

Kdyby Lenin řekl, že jo, tak by si velitel školy oddechl a nechal by jej vyšetřit u psychiatra.

„Mně pouze říkají Lenin, mám takovou přezdívku.“

„Člověče, proč vám tak říkají, vždyť to je provokace!“

Místo odpovědi Lenin opět sundal baret, objevila se jeho hlava lysá jak koleno a špína od brambor, jak se drbal na hlavě.

„Vy neznáte základní řady?“ otočil se na šedivce, velitele praporu. „Veliteli praporu, vysvětlíte jim, jak se mají oslovovat vojáci dle základních řádů, nebo to musím udělat sám?“

„Zabezpečím, soudruhu generále,“ odpověděl v pozoru starý šedovlasý fronták a našťavaně přešel zrakem kadety.

„Vrátím se k rannímu incidentu. Civilové mi volají, soudruzí, co se to tady děje a co je to za systém, když se z kasáren místo povelů a pořádků ozývá – *Bože, zadudej* – nebo – *nagelovanej Lenine, bušuj*

nebo kušuj - nebo - já tě naplním, ty kurvo! Co si myslíte, soudruzi důstojníci, jak se mám cítit. Řeknu vám, jak se cítím. Hanebně, hanebně se cítím, ha ne bně, soudruzi, protože je to tu jen bordel, jeden velkej, neskonalej, smradlavej a nakažlivej bordel. Ještě je zavést sem k shnilým bramborám, tak nás roztrhají jak slanečky a za války by vás poslali na frontu. Já se tady zaručuji, že tohle tedy trpět nebudu. Je vám to jasný, soudruzi důstojníci?“

Obrátil se k nám. „Soudruzi desátníci, pro vás to platí dvojnásob, vaše další extempore se mnou bude znamenat konec vaší existence na škole.“

Předstoupil přede mne a klidným hlasem povídá: „Pochopil jste to?“

„Pochopil, soudruhu generále.“

Následoval Lenin.

„Pochopil jste to?“

„Pochopil, soudruhu generále.“

Předstoupil před šikmoočka, teď už kříženého neandrtálce.

„Pochopil jste to?“

„Pochopil, soudruhu generále.“

Jeho autorita, vybudovaná dlouhodobým pobytem u vojsk, nepotřebovala žádný komentář. Generál odcházel.

„Pozor!“ a následně, „pohov, pokračujte!“

Končilo divadlo.

„Jo, hoši, máme UPPDKV.“ (*Úplně po pí... do konce vojny.*)

Vrátili jsme se ke kolečku a smradlavým bramborám. Nikdo z nás už neběhal s kotoučem, běh vystřídala spíš zrychlená cizinecká legijní chůze. Hladoví, unavení a nevyspalí jsme mlčky třídili shnilé brambory. Jen Číňan občas potichounku tiše pronesl:

„Ani ty, Bože pravý a jediný, ty bys, chudáku, ty brambory nesežral.“

Nešli jsme ani na oběd, protože nám bylo špatně, odpočívali jsme nalepení na trubkové parní topení ve skladu.

Z odpolední letargie nás vytrhl až Pezethátský dědek Čejkin. Na sobě měl obnošené kostičkované sako zaprášené od šrotu nebo nějakých krmných směsí. Zubní protéza ho nutila stále polykat a mlet dolním pantem. Mlsně obcházel kopy přebraných brambor, neboť některé z nich byly určeny jeho miláčkům.

„Hele, dědo, než to všechno přebereme, tak to tady shnije, vyvezeme to na beton před PZH, pustíme do toho CASKU, to svinstvo vyplave a zůstanou dobré brambory pro vaše svině, ty si budou jen chrochtat, no a přírůstky vás vynesou do nebes, budete mít přírůstky a ještě dostanete metál za brigádu socialistické práce ... socprc.“

Připadalo mi to jako spásný nápad a nedoufal jsem, že mi to sežere. Kde se ta myšlenka ve mně vůbec vzala? Dědek se začal ošívát, olizoval protézu zevnitř na znamení, že přemýšlí.

„Máš, člověče desátnickej, pravdu,“ zajiskřily mu oči, když někdo pochvalně hovořil o jeho svěřencích, „jdu to zkusit zařídit.“

Kluci i se strážným rázem ožili. Dědek Čejkin měl celý velení těžce pod palcem, protože je málem udusil jitrnicema a klobásama ze svých chovanců. A skutečně, za chvíli hotovostní četa, požární družstvo za přímé asistence velkého koně převáželo valník za valníkem na PZH.

„Tak, hošani, mám to u vás,“ obrátil jsem se na čoudícího Číňana, „za to mě ...“

„... hele, řekni tomu pohádkovému dědkovi, aby nám domluvil ještě sprchu, když jsme mu tak pomohli s těma přírůstkama, ty jsi takovej vesnickej typ, Číňane.“ A Číňan se snažil.

„Soudruhu šéfe Čejkine, dědo, smrdíme víc než ti vaši svěřenci, prokažte trochu lidskosti, ať se můžem osprchovat, prosím!“

Slovo *prosím* jsem snad od něj nikdy neslyšel. Děda že jo, že to jde zařídit nebo se aspoň zkusí zeptat.

Donesli jsme si plné mošny ve slupce uvařených brambor. Byla to první dávka v brutaru pro svině, hřály nás na boku a krásně voněly. Strážnej, kluk z vedlejší roty, zůstal venku, ale nepohrdl taky bramborami a ukradným kilem soli z kuchyňského bloku. My jsme se vyvalili na slámu chlíva, kde se chovaly prasnice se selatama. V tu chvíli jsme byli šťastni, v teple od infrazářičů, s plnou taškou vařených teplých brambor. Byly výborné, daly se dobře loupat.

„Vážení, až přijde dědek, tak mu ty svině chvalte až do nebes, jako by měly křídla, nemusel to pro nás dělat, a on je na ně hrdej,“ glosoval Lenin.

Když přišel dědeček hříbeček, že máme zajištěnou i sprchu, nechtělo se nám odsud pryč, prostě to nemělo chybu. I děda si dal s námi brambory, dokonce přinesl i kus uzeného špeku. Povídali jsme o prasatech, o žrádle s dědkem, který evidentně neměl kam jít

a bylo mu s náma dobře a nikam, stejně jako my, nechvátal. Nevím, proč jsem si při odchodu vzpomněl na pohádku, kterou jsem vyprávěl kadetům, a v teple a v milém přítmí stáje jsem vítězně prones její začátek i konec:

„Tak tedy dobrou noc. Tak tedy dobrou noc, milé vojenské svině, budoucí důstojníci, plukovníci, generálové a princové, poslanci a senátoři, králové a prezidenti, císařové a papežové, bohové a bohové bohů a bohové papežů a císařů, bohové králů a prezidentů, bohové poslanců a senátorů, bohové princů a generálů, bohové důstojníků a plukovníků, jen ne bohové sviní a všech lidí dobré vůle všehomíra. Zavřete oči a vaše myšlenky necht' vás přenesou do prasečích světů, neskutečně skutečných, jak vždy říká starý rábín.“

„Nech už těch keců a polez nebo se z tý basy nevyhrabem,“ uzemnil mne Číňan.

Sotva jsem se večer umytý natáhl na pryčnu, zdál se mi sen, opravdový sen, kterému jsem nerozuměl, sen z přecpání se bramborami, sen, jako by mi domlouval Žvejkal, tiše, nevтіravě s pohádkovou fantazií:

„Kdo jsi?“ ptal jsem se ho ve snu. A jiný hlas odpovídal:

„Jsem Žvejkal, jsem snem jak ohnívá duha usínající v růžovém poli západu a čekám na úžasný kotouč rodící se z křišťálového snu. Naplním ho ohněm a teplem bodajícím do oparu mlh.

Jsem bláznem, přitahuji vytřeštěné oči, zrcadlím délku modravého oblouku, dovedu v nich číst sklíčenost skrývané samoty a beznaděj rušící každý stín letící reliéfem. Já Žvejkal jsem nebezpečný sám sobě i tobě.

Já nevzpomínám, jsem jak něžný netopýr, nezničitelný, nevnímám čas ani prostředí, tančím po špičkách lehký, vlezlý, teskný a mazlivý rytmus cikánských houslí, miluji každého a neznám žárlivost, jsem jen Žvejkalem. Miluji beze smyslu a harmonie a souladu druhotných náhod, chráním křehkou kytiici kovaných růží.“

V polospánku a přimhouřenýma očima jsem spatřoval obraz šedivého světla, které zamazávalo optimismus nového jitra. Poslouchal jsem tlukot srdce, bylo ticho, zvláštní ticho, krev mi bubnovala do spánků a vypjatý sluch zachycoval šum podobný magnetickému poli vysokého napětí, nervové soustředění myšlenek dosahovalo vrcholu. A Žvejkal mluvil dál a dál:

„Připadám si jak pavouček šplhající k nebi, sic volně se vznášející v prostoru, ale poutaný na pavučinu, která byla zachycena jen pár metrů nad zemí na větev stromu, jehož kořeny prorůstaly celou zem. To jsi ty, co lítáš ve skutečném snu, v životě těžce definovatelném uhlazenou větou.“ A pokračoval:

„... je to jen hra přetvářející vnímané mozaiky. Na dně duše se zdá všechno neskutečné jako odraz v nekonečné hlubině amorfních vlnek. Vidíš ten nekonečný zápas kaskády dofiolova zabarvených, jasné zářících paprsků, které se chtěly co nejvíce odpoutat od odražených z potemnělé hladiny a jak z ní vystupují nad ni a dotvářejí obsah milujícího člověka?“

A skutečně. Zdroj paprsků prýštil jako fontána z jeho srdce do všech prostorů vnitřního světa; zrcadlově rozmazaný stín, který jsem cítil v povzdálí za sebou, jakási zdánlivá mlžná představa sebe sama.

„Ve dne probdělé noci, ve smutných očích slepotou upřené je bezejména. Vidím srdce, skvostný křišťál, duhové a křehoučké, je skleněné a každým tvrdým vrypem praská, střepiny bortí se krví a pálí hroty ostrými. Je to skleněné srdce, vydrží miliony let, rozbít se může hned a jeho střípky, když slepit chceš, zabíjejí.“

To srdce je skleněné, čiří nachovým nádechem růží tvoji duši, milostí utichá, utichá duše, však růže rozkvétá, rozkvétá srdce, rozkvétá z trní.

Hle - dešť tuze chladný je, srdce to chřadnoucí roztrhne se v nespočet křišťálových vloček na zemi, v špinavé bahno s dešťem se roztaje a láska nenávisť bahnem se obalí, obalí duši šedivou, lepka-vou slepotou.“

A Žvejkal, vedoucí těžko srozumitelný monolog, tiše pokračoval:

„Ta láska je strom, co spí v hvězdnatém nebi, bříza v mlžné mléčné šedi oparu cest a na konci křivolakých větví visí chomáče padajících hvězd. Tvůj je jen stín stromu, co hadími rameny opřádá tě, dusí a činí svět těsným, divné to klapky na oči ti dává.“

Je tomu již spousty let, let víc než padajících hvězd.

Když nálada tichá noci měsíční pohasíná a ticho věnec smutku si plete, tu v plno živých oblékne se bříza bílá, jako by obraz tebe chtěla ve svém srdci nést. Touží po zvěsti, co v ohni padajících hvězd, má náruč plnou skleněných hyacintů a v náruči rozvitou tu píseň, osud těžký už nemohli lidi snést.

Tvá hvězdo, hvězdičko má drahá, tvá láska tuze milovaná, v rozpraskaných rtech, ty v člověku dlíš a jsi, však dech je mi jen a pouze závojem.“

A Žvejkal pokračoval ve verších:

„Když jevišti rozkvetou blatouchy a přitom meluzína za okny zpívá, to v noci svítí slunce a král vodníků ve městě na stromě dřímá. Slepý a zlomený osvětlovač odešel tam, kde jen ticho brázdí hlubinu duše, odešel a hvězdy šly spát.

Neony i lampy ulice přestaly existovat, zůstaly jen dvě lucerny co bludičky a snad nějaký člověk, co zapálil je.

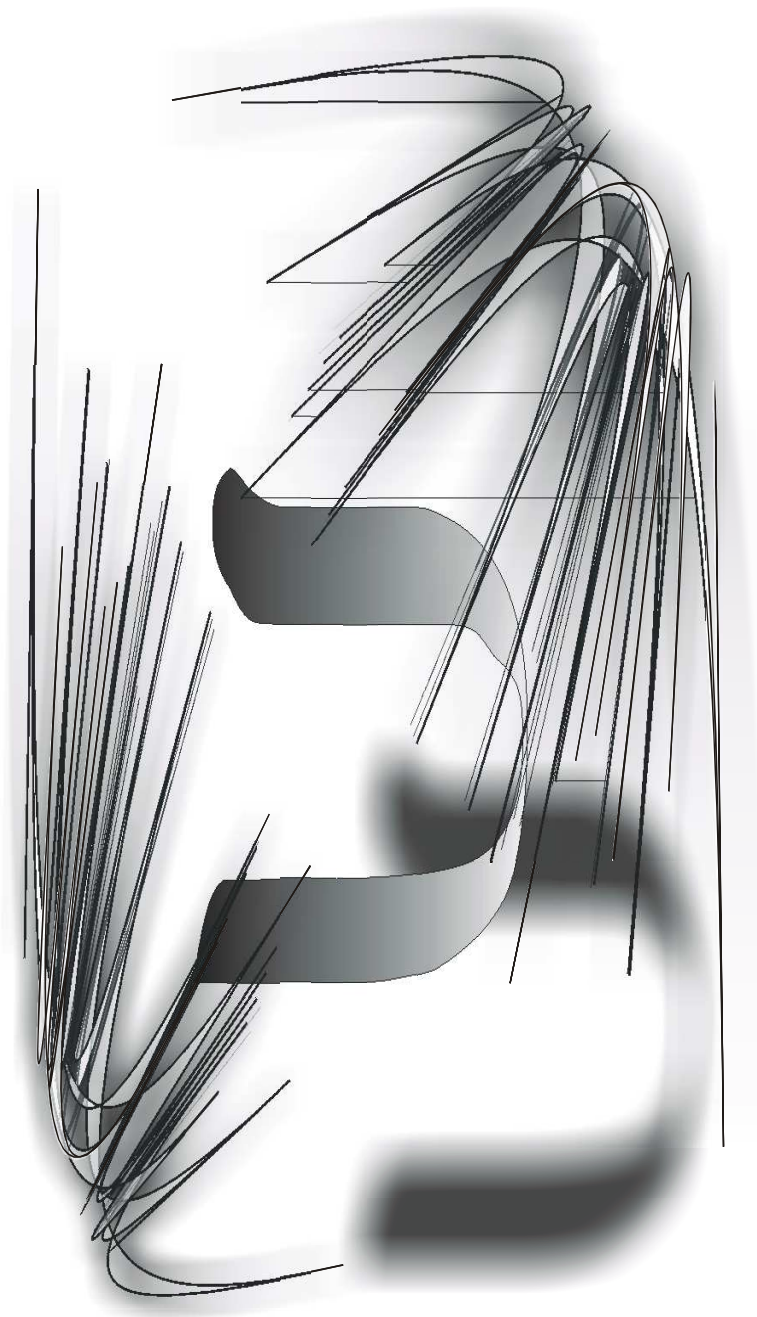
Ty hledáš ticho, hledáš samotu, skleněné království, klid a němou hluchotu, kde neruší šepot bublavé potoky.

Jak však úžasně maličký je ten tvůj lidský svět a jak velcí v něm mohou být lidé Jak mrazivá je tvá nenávist v porovnání se smrtí, co je jen dílkem okamžiku. Jak nenávratně krásná je tvá vteřina ztraceného života. Jak čistá tvář, na které její sochař jemnou rukou vyrývá zprvu jemnou síť žilek a časem ji zdokonaluje, prohlubuje, zachycuje větvoví stromu, je ta hvězdička ticha a samoty.

Probud' se a vem mě s sebou do vláčku, prosím, lidský osude.

Může pak vzpomínka být i neskutečná, může být i vazbou květín. Mění-li se vazba vůbec nebo se jen sám před sebou vytahuješ a ukájíš se svou krásou. Potřebuješ mne, obdivovatele potřebuješ mne žvejku, Žvejkala, Pášu, básníka.

Ostatní dny se podobaly jednotvárnému šeru strážnice. Basa bez dalších emocí skončila. Zase tu zbyly jen těžké rotní dveře a netečnost soukmenovců. Když jsme se vrátili na četu, jako bychom nikdy neodešli. Holt basa, každého osobní věc. Chtěli jsme co nejdříve zapomenout, zapomenout na chleba s cibulí, shnilé brambory i na ...

DÍL ČTVRTÝ – ČTYŘPROCENTNÍ ŽHAVÝ MĚSÍC

„Jsou schody, po kterých lze jít pouze dolů.“ brácha Šimpo

„Jendo, kdybys věděl, jak jsem ho mlátil, on už to totiž dělal na zábavách u nás ve vesnici,“ ozval se mi Šimpo, můj soukmenovec, který spal naproti pode mnou. „Ale to, co udělal včera, to je hanba!“

Řeč se nesla o jeho mladším bráchovi, o necelé dva roky mladším, který rovněž navštěvoval alma mater. Byl to velmi inteligentní kluk. Nemohl *vejít* do své kůže, byl jednoduše řečeno teplej. V tomto prostředí, bez ženského sexu, se cítil jako ryba ve vodě. Na rotě mu říkali Jiřinka, jemu to moc nevadilo, ba naopak si myslím, že mu to lichotilo, ale brácha to nesl dost, dost těžce.

Docela jsem jej chápal, bydlet na Moravském Slovácku plném zvyků a obyčejů, předobré kakaové rolády a další buchty, které mu posílala jeho máma, a mít ještě děvče z téže vesnice, to potom takového bráchu bylo mít dost těžké, pokud *to* ještě k jeho smůle vešlo ve známost širokého okolí.

Tentokrát to opravdu trochu přehnal, když na rozespalou ledovou rozcvičku nastoupil v modrých trenkách, co nosila pouze vojenská střední odborná škola, tedy trenkách určených pro náctileté praporčíky, ve slangu řečení pošťáci podle stříbrného označení na výložkách.

Pět set zelených po kolena vlajících zmrzlých trenek s vybledlými žlutými pruhy kontra jedny modrý, teplý, těsný a krátký s rozparkem. Já a nakonec ani Šimpanz jsme se neubránili smíchu, i když jsem chtěl být k starému *opičímu králi* kolegiální, prostě to nešlo udržet. Následovalo několik koleček běhu, poznámek, nárazek a návrhů. Bylo to super - prostě kočka, žádná recese.

„Promiň,“ omluvil jsem se udejchaným hlasem.

„To je dobrý, je to vůl, je to strašnej vůl,“ mávl rukou.

„Hele, Šimpo, neber si to tak, prostě každé je jinej. Má alespoň smysl pro humor. Nemůžeš za to.“

„Jo, fakt jinej, já jsem ho mlátil na tancovačkách, to víš, na vesnici ostuda, když šel o zábavě tancovat s chlapem místo s holkou a začal

ho tam obírat. Já už jsem to prostě vzdal a myslel jsem, že z toho vyroste. Fakt nevím, jak už mu to mám říct nebo co mám dělat, aby nedělal ostudu celé rodině, prostě nevím, co dělám špatně," sklopil přede mnou snad poprvé zrak, byl to však jeho bratr a já věděl, že ho má rád. Dláždil mu tady cestu od prvního ročníku a nevím, jestli to vůbec mladej věděl.

„Nedělej prostě nic, nech to vykrystalizovat, myslím, že se s tím nic dělat nedá," dodal jsem důvěrně a snažil jsem se mu pomoci. „Hele, máme tady volný jedno bidlo, nech ho tady, když bude mít osobní volno. Budeš ho tak mít na chvíli pod kontrolou, mám obavy, aby mu někdo bezdůvodně nerozbil tlamu, však víš, když se tu naperou, tak se to všechno rve," hodil jsem řeč do placu na umývárce, kde jsme si ve studené vodě spokojeně matlali ještě zmrzlou dršku mýdlem na holení značky Barbus. Namočil jsem si taky štětku do jeho bakelitového kelímku, protože jsem si svůj nevyfasoval kvůli base.

Nepohnul ani brvou, jen jako nechtěně popostrčil kelímek směrem ke mně, až ten po vyrovnání balanců stejně spadl do umyvadla. Dal jsem jej na místo a mně se zdálo, že jsem rozvalenými dveřmi zahlídl jeho brášku, ale nevěnoval jsem této myšlence pozornost, protože ranní doba všeobecné nasranosti nebyla přímo vhodným termínem pro návštěvy, zatočil jsem rádoby zlatavou nožku strojku s nejlacinějšími žiletkami, co v armě měli.

Skutečně, byl to on, my o vlku a vlk za dveřma nesměle přešlapoval, snad si dával na čas, aby se bratr neřízl. Umývárka byla na křídle čtyř pro deset, okachličkovaná snad i na stropě různými kachličkami, které časem odpadávaly, proto ta barevnost.

„Čau brácho, ahoj," dodal tiše, nesměle, když mne viděl.

Šimpovi naběhla krční tepna a zdálo se mi, že pitralon z něj přímo šplíchal.

„Já tě nechápu, kde jsi vzal ty trenky, ty teplej kreténe, já tě zabiju!"

„Pomáhal jsem klukovi na sošce a on mi je dal," což znělo jako příliš uměle připravená omluva či zdůvodnění.

„Kurva, vrátíš je okamžitě a hotovo, ty zmetku, děláš mi akorát ostudu, nebo ti je nacpu do dršky," zařval Šimpo, věren své přezdívice. Málem do něj strčil ramenem v úzké uličce, jako by byl cizí, bez omluvy, což by si normálně ke svým soukmenovcům nikdy nedovolil. Ostatní osazenstvo nevěnovalo tomuto rozhovoru pražádnou

pozornost a dávalo tak najevo, že je to interní rodinná záležitost. Tentokrát jsem si však všiml, že přišel v plan-davých zelených trenkách s čerstvě oholenýma nohama, pravý opak opičáka Šimpa, který by s yettim mohl klidně kandidovat na chlupatého Oscara. Starej si toho nemohl nevšimnout. Přešel to bez povšimnutí, bez okamžitého výpadu, jemuž jsem se divil.

„Že já musím mít takovýho teplýho blba za bratra,“ procedil letmo mezi zuby za pochodu k železné osobní skříňce s vrchním šufletem, zalepeným od pasty.

„Ale, brácho, všechno je v pohodě, jenom na rotě mi říkají Jiřinka místo Jiří. Nabízejí mi barbus, když si holím nohy, někdo i použitou žiletku,“ odpovídal se zářivým úsměvem sympatický mladík.

Šimpovi však do smíchu a ke škádlení evidentně nebylo, spíš ho podezíral, jestli ho nechce ještě více vytočit.

„To se teda máš čím chlubit! Jak je na tobě ještě jednou uvidím, urvu ti je i s koulema, to si pamatuj, žhavej blbečku!“

Jiřinka viděla, že se *opičák* opravdu nasral a dráždit jej dál by se jí opravdu, ale opravdu nevyplatilo. Zapojil jsem se do hovoru, abych tak nějak zmírnil Šimpovu svalovou tenzi, protože jsem věděl o hraničnosti situace.

„Tamhle dole je volný bidlo,“ a ukázal jsem posunkem na pečlivě natažené zelené prostěradlo. „Jóža bude ještě dva měsíce ve vojenský nemocnici, tak jsme se tady domluvili s kámošema, že volnej čas můžeš trávit tady, jestli budeš chtít, je volný.“

„Žádný jestli budeš chtít, budeš tady a hotovo, já si tě pohlídám!“ nařídil rezolutně Šimpo starší.

„Tak jo, rád, u vás je přece jenom větší klid, máte větší přehled o životě,“ kontroval mladej a mně pořád nemohlo dojít, jak to vlastně myslel. Šimpo se připravoval do odpolední služby, odešel na chodbu vyčistit si kanady a já zůstal s Jiřinkou sám.

„Ty, Jiří, to tě přitahujou víc kluci než holky? Dyt' chlapi jsou škaředý jak čerti.“ Otázkou jsem chtěl alespoň trochu poodhrnout oponu jeho světa.

„Víš, Jendo, to je těžký, já si připadám spíš jako ženská a myslím si, že se na chlapy dívám ženskejma očima, a to je celej problém, je to tak, jak ty se díváš na nějakou ženskou.“

„Tak bych se chtěl mít někdy taky, když si představím, že bych byl mezi samejma ženskejma. To by bylo super, tady jsou však jen samý

smradlavý zelený kurvy bez mléčných žláz a to ještě jen s dlouhým klackem,“ dodal jsem znechuceně a bezmocně.

„Mně se tu však taky líbí,“ dotvrzoval moje myšlenky.

„Tak mi teda řekni, ženská, co by se ti líbilo na mně?“

„Jak se na tebe dívám, Jeníku, máš pěkné oči, velké ruce, možná velký péro ...“ očividně znejistěl, jestli nezašel příliš daleko, nezapomněl se na mne podívat od pasu dolů. „Jak to můžu vědět? Ženská to tuší a dělá jí to dobře, protože to cítí a má představivost mnohem větší, než si myslíš.“ A já pochopil, že by to byla přednáška na delší dobu.

V ten okamžik jsem mu ho chtěl snad i ukázat, protože mne jaksi zajímala jeho reakce v tomto prostředí s absencí žen.

Náš rozhovor však přerušil brácha, který se vrátil od výkoňáka a vlácel s sebou balík od rodičů plný žrádla. Podle místních zvyklostí a zavedených rituálů s nonšalancí prohledal do detailu balík prvně majitel a při klobáse a dalších pochutinách tyto skvosty slovně opěvoval či přidával recepty. Jeho ochutnávka pak dala soukmenovcům pokyn k hodům. Musím přiznat, že i moje balíky taky dosáhly značné pověsti, neboť můj táta byl řezník a prostě své řemeslo znal lépe než dokonale a bylo mu značným koníčkem. Z balíku nesměl zůstat ani jeden mastnej papír. Uspokojovali jsme svoje játra znaleckými průpovídkami, které ingredience se mají přidat, to patřilo k dalším koloritům balíku. Součástí Šimpova balíku byl dopis a v něm ještě stovka a nechyběl ani můj nejoblíbenější kakaový závin.

„Půl kila je tvejch, teplej blbečku,“ otočil se na bratra. „Chceš to hned nebo se k nám připojíš a svaříme čučo?“

„Jo,“ kývl mazácky, „nech to u sebe.“

„Co ty, Honzo?“ a já nechápal, proč se ptal.

„Jasný, ale mám jen dvě pětky do žoldu.“

„Každej dá, co má,“ jako by s dalšími odpověďmi byl předem spokojen.

Cip se ozval: „Tady tři pětky.“

„Já se přidám taky, ale nemám nic, až bude, dám navrátila.“

Číko sledoval, co osazenstvo na to, zpravidla měl hodit aspoň nějakou minci. Resumé a odpovědnost teď byla na Šimpovi, ten měl největší kapitál.

„Jo, ještě pozvem Čubra, ten nás minule taky pohostil.“ Vidina sobotního odpoledne ve spojení s blahodárným účinkem alkoholu

a vytopenou cimrou vlila do všech přítomných značnou dávku organizační energie. Organizace akce se ujal po právu nejvyššího vkladu *opičí král*.

„Musíme to nějak udělat, abychom se tady v sobotu všichni sešli,“ bylo vidět, jak mu to v hlavě šrotuje.

„Rota má v sobotu nějaký pochod, něco s partyzánskejma tradicema, každej tam chce jít, aby se dostal ven, a to se nám hodí, nikdo tady nebude. Myslím, že je to povinný.“

„To nevadí,“ ujistil Šimlis, jak by to byla hotová věc.

„Já jdu s tebou do služby, ty mně máš dělat pomocníka v parku, zvrtněš si zase jako ten kotník, jak máš s ním pořád problémy, a Jenda tě dobrovolně vystřídá. Po službě máme nárok na čtyři hodiny a to už všichni budou v prdeli, alespoň doufám.“

„Číko, ty jdeš do služby jako dozorčí kuchyně, tak zajistíš, co se dá, cukr, cibuli, sádlo a nějaký žrádlo.“

„Cip a Čubr se o to, aby tady byli, postarají, jak je znám, bez problémů,“ otočil jsem se na desátníky.

„Jo, bez obav, synku.“

„Tak máme dvě stě pade, co koupíme?“

„Já myslím, že klasiku, aby toho bylo dost, množství je prioritou, že jo.“

„Co navrhuješ, Hanzi?“

„Souhlasím s prioritou, já myslím taky na vařák, alpu bych do toho nedával, měl jsem posledně snad nějaký záchvat dvanáctníku nebo co, když alpu, tak ať si ji tam dá každej sám!“ vyhlásil jsem rezolutně podmínku.

„Když se nesvaří, tak to není ono,“ oponoval smažka Číko.

„Ty vole jeden, vždyť ten alkohol ti tím vařením vyprchá, ty dežo z Brna, příglóvská šalino potróblá.“

„Jenda má pravdu. Nebo to můžem udělat tak, že budou dvě várky.“

„Jo, souhlas.“

„Tak teda, co koupíme?“

„Je to jasný, deset litrů rybezlí, to je sto třicet, deset jabčáků, to je s lahví za deset, to je dvě stě třicet a ještě deset na zálohu na flašky a je to.“

„Dobrý“ a „souhlas“ se ozývalo z bidel včetně Džuboxova.

„Jo, kluci, půjdeme do ráje, na každýho tři flašky a ještě zbyde,“ komentoval Čubr.

„Hele, ty zmetku,“ a mínil tím Jiřinku. „V osm deset ať seš tady!“ řekl Šimpo.

„Budu, co bych pro tebe neudělal, brácho,“ a chystal se odejít na rajony první roty.

Z cimry se začali pomalu všichni rozcházet, někdo šel do army, jiný pod schody na lavičku, kde se mohlo kouřit a zpravidla se tam pořád hrálo na jednu až tři kytary. Čuměl jsem do stropu a slastně odpočíval.

„Hele, Šimpo, přemejšlel jsem, kdo pro to dojde.“ Odpovědět jsem si troufl tak na padesát procent.

„Ty, Jendo, myslím, že je to opět na nás dvou, jak se setmí, tak jdem, máme v tom praxi, pokud ne my, tak Čubr s Cipem.“

„No právě, přemejšlel jsem o tom a myslím, že stará cesta přes stráž na opičárně není to pravý ořechový, jednak bejvá pravidelně v podlezu bunkru nasráno a potom poslední měsíc tam dost lapají. Roty se střídají dost rychle.“

Bylo totiž pravidlem, že rota měla stráž do té doby, než někoho chytí.

„Máš pravdu, něco vymyslíme.“

„To nevádí, já budu v autoparku, tak to tam omrknu, myslím, že jsem slyšel, že hafíci jsou nemocní, protože jsem viděl na rozdílení o jedno stanoviště strážnejch navíc, já to tam ještě omrknu,“ přemýšlel jsem nahlas, „vezmeme si s sebou nůžky na plot, ale prostřihneme ho až půjdeme zpátky, oni budou spíš myslet, že se chtěl dostat někdo ven, a to zaměstná dévěťáka a bude hlídat, kdo půjde zpátky přes plot.“

„Skvělý, dobrej nápad, když se to dycky zdá tak jednoduchý, tak to většinou nevyjde,“ povídá Šimpo.

„Nesejčkuj, vole.“

„Já zatím připravím polní tak, aby to necinkalo.“

„Nebyly by lepší polní dvě?“

„Jo, dvacet litrů by se jednomu proneslo, koupíme to na Páté rotě,“ což byla ona dřevěnice pět kilometrů od kasína, „a v osm jsme zpátky.“ Dával jsem mu v duchu za pravdu.

Nebylo to pro nás nic nového. Dopoledne uběhlo jako voda. Na nástupišti už troubil trubač nástup na bojové rozdílení. Šimpo už

odešel a já si pomalu začal připravovat věci na vystřídání Cipa, se kterým jsem se domluvil na desátou večer, že začne s výstupem na ošetřovně. Vše klapalo jako na drátku, já šel ještě s mazáckým klidem do posádkovýho klubu na nějakou ruskej, samozřejmě válečnej film.

V deset deset už byl pro mne dozorčí, ať se hlásím u dévětáka, že Cip má problémy s kotníkem. Myslím, že jsem to zahrál až na výsost dobře, tedy svoji nechut' jít v deset deset do služby, takže z poučení a přezkoušení se dévěták zmohl pouze na jednu větu, jestli jsem nebo nejsem chopen a jestli jsem už v té službě byl.

Ozvalo se dvakrát ano, ano, přebíral jsem šňůry a klidnou chůzí zastavil až v autoparku. Zahlásil jsem převzetí a začal šmírovat mezi obludnýma ženijníma Geespěčkama a transportérama, kudy povedou následující den naše kroky se Šimpou, a prostudoval jsem trasu strážných. Trvalo to jen chvíli, jedna tatra byla kousek od plotu, sehnal jsem třímetrový šikovní trámeček a hodil ho na tatra. Stačilo nyní hodit trámeček mezi tatra a plotem a byli jsme venku. Pravda, bylo to dost vysoko. Přemýšlel jsem, jak ten trámeček dostat dolů, a přišel jsem na to, že uvážeme na konec trámečku telefonní dvojlinku, takzvané tkačko, a za něj strhnem trámeček s sebou dolů. Zpátky si prostřihnem tu díru v plotě a zlikvidujem ten trámeček. Sám jsem byl se sebou spokojen, jak jsem to geniálně a hlavně jednoduše vymyslel a jak bude *opičák* čumět. Začal jsem se na to i těšit. Zavolał jsem Šimpovi na rotu:

„Čágoš, mám to,“ to stačilo.

„Hanz, až půjdeš ráno s hlášením, u kuchyňského bloku ve škrabce budou dvě malý polní, vem je k rotě a dej do hydrantu, já je přes den přemístím, někdo jde, musím končit!“

Ten *lidoop* je přece jenom dobrej, pomyslel jsem si. On byl opravdu tak zamilovanej do svého děvčete, že až hystericky nesl nářky kluků z roty na ženušku, a čím víc ho to sralo, tím víc si každej rejpl. Musím říct, že to bylo spíš škádlení než opravdové rejpaní, ustát to v klidu nebylo vůbec jednoduché.

I ráno klaplo. Našel jsem tam pořádnou bufet, kterej Číko ve spolupráci s kuchařema vyšetřil coby dozorčí kuchyňskýho bloku. Akci tedy organizátor Šimpo zvládl dokonale. Po službě jsem dorazil na rotu. Podle předpokladu tam byl klid, ostatní se měli vrátit kolem čtvrté po nočním pochodu.

„Chvíli si vorazíme a potom jdeme,“ prohlásil jsem a popravdě řečeno se mi moc nechtělo. Oba jsme se vyzouvali ze zapařených kanad a na chvíli se natáhli na bidlo, abychom ulevili okupovaným nohám. Po hodině jsme se všichni sešli.

„Soudruzi, je zima, zatopte v kamnech, uvaříme to tentokrát na kamnech a ne v tom kýblu od hydrovosku,“ což byl *opičí* vynález, obyčejný kýbl a dvě elektrody. Když to pustil, musel někdo ještě držet pojistky.

Vynalézavý Cip se toho ujal. „Dostali na pochod uzenáče, nikdo to nežral, je to nějaký starý, ale výborně to hoří,“ a zároveň se nabídl, „nechcete pomoci?“

„To je dobrý, Cipe, ale když chceš, půjdeš deset minut před náma s těma polníma, počkáš na nás před parkem u gumáku. My se tady chvíli budem producírovat, jako když si jdeme zacvičit na opičárnu, aby si nás každý všiml,“ řekl jsem, neboť opatrnosti nebylo nikdy dost a další průšvih jsem si nemohl dovolit.

„Dobrá!“

A tak se taky stalo. Nirvána na bidle byla pro mě dost krátká.

„Tak jdeme na to,“ loučili jsme se s klukama v maskáčích.

„Jaris, máš nůžky, vole?“ obrátil jsem se na kolegu, který se jako by stále lehce usmíval.

„Jo!“ a nezapomněl dodat, „vole.“

Měli jsme štěstí, zrovna jsme míjeli dévětáka, službu měl I-gnác, co nás měl ve skupině na filosofii. Nemohl si nás nevšimnout, jak pořadově zdravíme, což na něj jistě udělalo dojem, že mu nadbíháme, protože jsme měli dělat u něj tento semestr zkoušku. Hned, jak zapadl, vzali jsme kramle opačným směrem.

„Šimpo, musíš spolíhat na mě, jak půjde závodčí střídat, to je náš čas, máme deset minut, tak žádný tvoje vejšplechty a žvásty nechci slyšet ani vidět, nezapomeň, že v tom mají ostrý.“

„To je v klídku, rudý bratře,“ moc mě však nepřesvědčil, s těma průpovídkama mě strašně štvál.

Závodčí šel přesně na čas.

„Kurva, vždyť nemáme polní!“ ozval se tiše Šimpo.

„Ten Cip je vůl!“

„Kdo je vůl?“ ozvalo se za námi, „na mě je spoleh, volové.“

„Hele, dej to sem,“ řekl jsem polohlasně.

„Tak běžte, vy umělci!“

Kupodivu jsme ho poslechli. Dvoumetrová zeď z vnitřní strany kasáren do autoparku byla překonána během pár vteřin.

„Přece jen nás na tý opičárně něco naučili,“ šeptem si neodpustil Šimpo. Prohučeli jsme mezi technikou a po technice.

„Teď mě sleduj!“

Následoval skok na korbu tatry.

„Co chceš dělat?“

„Nečum a pomoz mi!“ neptal se proč, což jsem docela cenil.

A už jsme táhli trámek a já vázal tékáčko nakonec.

„Tak, teď nahoru a na žebra!“

Pochopil mne a trámek ležel na ostnatém drátě těsně vedle sloupku. Bylo to však dost vysoko a dost vratký.

„Ty, Jendo, to je o dršku, na mě je to moc vysoko,“ znejistěl a záhy jsem znejistěl i já.

„Nemel, já půjdu jako druhéj a zespoda ti podržím balanc, hlavně mně nešlápni na ruku, hlavně nečum dolů, čum na konec, jak ti vůbec říkaj?“

Nebyl čas. *Opice* se klepala, ale přeběhla a skočila do kopřiv a jakýchsi uschlých bolševníků. Ozvalo se tlumené zakletí. Já jsem ho následoval. Až nahoře v tom přítími jsem si uvědomil, jak je to vysoko i pro mne, zezdola se mi to ve dne vůbec nezdálo. Strhl jsem trámek k nám. Chvilku jsme čekali, jak jde život.

„Musíme ho vzít kousek s sebou,“ pošeptal jsem.

„Kurva, ještě se tady budu vláčet s trámem.“

Dvě postavy přihrblé v přítími utíkaly s trámkem a tékáčkem směrem k Rajčance.

„Dobrý, tady ho necháme, třeba se nám někdy bude hodit.“

Schovali jsme ho do křoví. Cesta byla volná.

„Jo, svoboda,“ meditoval Šimpo, „že já vůl jsem to podepsal.“

„Nejseš na to sám, jsou tu i jiní, kteří to podepsali úplně stejně,“ dodal jsem tesknivě.

„Ty, Hanzi, máš ty vůbec nějakou holku?“

„Nemám, já bych tak miloval tu Terezku, víš kterou?“

„Jo, vím, myslíš tu cikánku z hor?“

„Jo, přesně tu, nevadilo by mně, že je němá, je tak krásná, božská, kdoví jestli ji někdy uvidím, já bych si ji klidně vzal.“

„Hanzi, vždyť o ní nic nevíš a cigošky jsou krásné mladé, když zestárnou, jsou z nich cuchty buchty,“ komentoval skoroženáč.

Cesta nám na vzduchu plném svobody kolem řeky Rajčanky skvěle utíkala.

„Já, Šimpo, já ji strašně miluji, mně by snad na ní nic nevadilo, já bych ji tak miloval, až bych brečel, to ti povídám, jak je mi po ní smutno, pořád ji vidím před sebou v té bouřce, v tom dešti, tu kůži, jako by mě k ní přitahoval nějaký magnet nebo kouzlo, představ si, zdálo se mi, jako bych do ní viděl, a ona kouzlila, určitě kouzlila, ale zaboha si nemohu vzpomenout, co mi do téj mojí budoucnosti naložila.“

„Jene, co by ti mělo vadit, tak se zkusíme po ní podívat, tam do doliny, cikáni tam určitě mají nějaký ty dřevěný baráky, co mají na střeše ty plechy od térových sudů, já jen abys třeba nebyl nějakej zklamanej, člověk si to takhle idealizuje, vždyť ti nemůže říct, jestli tě má ráda, nebo ne, je to jiný etnikum, zvyky a tak dál.“

„Vím, máš pravdu, že si to idealizuju, je to prostě ve mně, mám takovou blbou fantazii, dokonce se mi zdálo, že se převtěluje do mé první lásky,“ dodal jsem sklesle.

„To je dobrý,“ řekl *op* a zdálky jsme už viděli dřevěnici, „taky to na mě někdy padne.“

„Hele, já půjdu zezadu a ty omrkni, jestli tam nesedí nějakej lampasák od nás, sice by všichni měli být na pochodu, čert ale nikdy nespí.“

Mrknul jsem do osvětleného okna a vše se mi zdálo v pořádku, nikoho jsem nepoznal.

„Dobrý, Šimpo, zaklepej!“

Otevřel nám patnáctiletej vyčouhlej kluk.

„Ty, jdeme pro čůčo, zavolej mámu, prcku!“

Za chvíli se vrátil: „Máma říká, že vám to můžu dát já.“ Prohlídl si nás s respektem od hlavy až k patě.

„Dobrý, teda desetkrát jabčák a desetkrát rybízák,“ podával jsem Šimpovi dvě velké polní.

„Máte lahve?“

„Ne, zaplatíme zálohu.“

Vzal si polní a dotáhl je před nás. Záhy se objevila hospodská.

„Dvě stě čtyřicet.“

Šimpo vytáhl zmuchlané bankovky, na kterých bylo evidentně vidět, že jsou tvořeny ze sbírky. Hospodská je nepřepočítávala, věděla,

že náš žold zpravidla končí u ní, a dokonce nás znala už tolik, že dala i na sekeru.

„Tak sa majte!“

Dveře se zabouchly a my dali zpátečku.

„Šimpo, ty jsi nevzal žádný papíry, ty vole jeden, cinká to jako sviňa, ještě nás v kasínu někdo odchytne,“ rejpnul jsem si spíš proto, že to bylo dost těžký.

„To jsem fakt zapomněl. Jendo, hele, ať to máme lehčí, otevřeme jednu a přesvědčíme se, jestli nám tam nenalili fridex.“

Souhlasil jsem. Zastavili jsme. *Op* znalecky zastrčil špunt do lahve a ani se mne nezeptal, jestli chci jabčák nebo rybízák.

„Tak čágule babule,“ vyslal signál směrem ke mně, vypil pár hltů a oči se mu zaleskly. Podal mi láhev.

„Jo!“ zaklonil jsem a zhltl pár loků sladkého moku, v břiše se mi rozlilo teplo. „Jo!“

„Co jo, je to špička, ty vole!“ a položil důraz na to *ty vole*, protože věděl, že to používám.

„Jo, ty vole!“

„No proto, ty vole!“

Zastávky byly čím dál častější a vše se opakovalo.

„Jo!“

„Co jo, je to špička, ty vole!“

„Jo, ty vole!“

„No proto, ty vole!“

Hrozně jsme se tomu smáli. Jak málo nám stačí ke štěstí, trocha svobody umocněná chlastem. Před kasínem byla jedna přídatná nádrž odhozena a já se začal soustředit na čas.

„Máme patnáct minut, brouku!“ prohodil jsem, když jsme zahlídli v parku strážného, Šimpo to nekomentoval, ale dodal:

„Ty, Jendo, otevřem ještě jednu.“

„Hovno leda, leda tak hovno!“

Znal jsem sebe i *opičího krále* moc dobře na to, abych na to přistoupil, a vím, že by za chvilku prohlásil, že se na všechno vyserem a vypijeme to na místě, abychom zahnali stesk po jeho milované ženušce. Ještě nebyl tak melancholicky napranej, aby mne nevnímal.

„Tak jo, nic jsem neřekl,“ trochu jsem se zapýřil nad svou autoritou, tak aby to nepoznal.

„Dej sem nůžky, vole, a jestli, vy vole, zacinkáte s tím hrbem, tak se po tobě na něm budu vozit a vytetuju ti tam kompas, abys věděl, kde je kasino.“

Plížením, plazením vpřed. Mých devět s Šimpových deset kilo se najednou zdály hodně těžký. Byli jsme u plotu.

„Dávej bacha,“ začal jsem stríhat plot, dráty byly poměrně dost silné a šlo to dost těžko. Bylo to i dost slyšet a já věděl, že rychlost nás může spasit.

„Konečně, jdem!“

„Prostříhal jsi to málo, vole!“

„Sundej si ten vak, debile, to není díra pro nákladák!“

Proběhli jsme přes techniku, šlo to docela těžko. Čekala nás vnitřní zeď v kasárnách. To jsem nezvládl, pomyslel jsem si.

„Šimpo, běž napřed, podám ti to!“

Šimpo, věren své přezdívce a síle opice, se ladně přenesl přes zeď. Podal jsem mu polní a já se ne už tak snadno přehoupl za ním. Přece jenom ten alkohol zapůsobil. Bylo skoro vyhráno.

„Je tam fotbal, dévěták bude koukat na televizi, půjdeme normálně!“ konstatoval přítel.

„Já nevím, byl bych v opatrném,“ váhal jsem.

„Když to budem obcházet, ztratíme půl hodiny a teď nikoho nenapadne, že bysme táhli čůčo.“

Zviklal mne. Šli jsme tedy od autoparku k rotě, osvětlení bylo skoro jako ve dne. Cesta byla prázdná, akorát jedna postava šla proti nám.

„Šimpo, je to lampasák,“ rázem ze mne vyhnal adrenalin všechen alkohol, byl jsem sám na sebe naštvanej, že jsem mu couvl.

„Teď už musíme jít, hlavně necinkej.“

Lampasák už byl hodně blízko, začali jsme zdravit.

„Jak se vám cvičilo?“

„Dobrý, ale zima,“ zareagoval jsem pohotově, „šli jsme se ještě osprchovat do posádkové koupelny.“ Dával jsem si pozor, abych nebyl moc blízko. Oba jsme stáli skoro přikovaní k silnici.

„Dobře, soudruzi desátníci, pokračujte.“ Odzdravili jsme a po třech krocích jsem Šimpa zastavil.

„Jaris, bylo to dobrý, že jo,“ očekával jsem debilní odpověď. Šimpo mne pochopil a povídá tak, aby to dévěták slyšel:

„Už se těším, jak se natáhnou.“

„Jo!“

„Co jo, to je špička, ty vole!“

„No proto, ty vole!“

Dusili jsme v sobě smích a lavinu štěstí. Prošli jsme kolem dozorčího roty, který smolil nějaký dopis, asi lásce, akorát zaregistroval bouchnutí dveří. Vítězně jsme otevřeli dveře od cimry.

„Máte?“

„Jo!“

Číko, který na bidle drnkal na dvoustrunnou kytaru, zahrál heja, heja a my na to jo, jo, jo.

„Kurva, tady je teplo!“ A skutečně zde byla víc než trenýrková teplota.

„Když topím, tak topím,“ ozval se Cip jako hlavní topič. Já jsem najednou dostal chuť na uzenáče, které se válely u kamen v krabicích na přikládání.

„Nežer to, posereš se z toho, vysypeš si zatáčky pískem!“ radil mi Čubr. Mávl jsem rukou, cpal jsem se a vyslíkal. Bylo tam strašný vedro. Těm trenkařům to nevadilo, pro nás, co jsme přišli zvenku, to bylo šílený. Oprejskanej hrnec na kamnech už čekal na naplnění obsahem a příjemné glogotání vylejvaných lahví neslo se nahydrovskovanou cimrou. Uvelebil jsem se na bidlo s mohutným povzdechem, protože těch deset kiláků mne trochu utahalo. Bylo mi příjemně, a kdyby nebyla společnost, tak bych určitě usnul. Stejně na tom byl i *lidoop*, postřehl jsem, jak se mu klížil zrak.

Nevšimli si, že je o jednu láhev míň. Cip umně míchal, Čubr tupým bodákem krájel cibuli k budoucím topinkám, protože česnek se nepodařilo sehnat, byl docela nedostatkovým zbožím.

„Mladej,“ obrátil se na Šimpova bráchu Cip, „pojď míchat, já jdu s pískem.“

Všiml jsem si, že i mladej Šimpo byl v trenkách, ačkoliv byl z první roty, a bylo fakt divný, že si dovolí na jiný rotě sundat kalhoty i košili. Byl však brácha jednoho z nás, brali jsme ho jako svého soukmenovce na cimře, tak jsem se nad tím pozastavil akorát já, ostatní to snad nezaregistrovali. Nakonec dneska neměl modrý trenky, tak proč ne.

Bráška míchal a míchal a i Cip si uznale sedl na bidlo a nechal ho míchat, což byl Cipův výsostný rituál.

„Tak vážení, první ochutnávka je tady.“

Zaoxydovaná velká kuchyňská zčernalá naběračka, která se používala téměř na všechno, se jako by rozpustila v žíravině zvané čůčo. Nechtělo se mi z postele, ani Šimpovi. Mladej však po nalití soukmenovcům i sobě vyndal ze šedivých železných skříní další hliníkovéj ešus, rozdělal jej a mně podal moka v malém a bráchovi ve velkém dílu. Postřehl jsem, že necítím čajový hliník nebo gulášovou polívku, tolik typický zápach z tohoto neumytelného nádobí.

„Jo!“ řekl Šimpo.

„Co jo, to je špička, ty vole!“ hned jsem reagoval.

„Jo, ty vole!“ znělo unaveně.

„No proto, ty vole!“

Ostatní nechápali, ale smích byl tak nakažlivý, že se tlemili všichni.

„Číko, zahrej něco!“

Uměl hrát dobře, téměř suverénně na dvanáctistrunnou kytaru. V kamnech praskalo, syčené šílené vedro podporovalo alkohol v oběhovém systému a naše loď se začala rychle rozjíždět. Ochutnávky jely jedna za druhou a každý měl už litřík v sobě. Jiskrné oči a těžká filosofie, to byla témata předtím, než se řeč jako obvykle začala motat kolem bab. Na přetřes přišla i Terezka a její detaily, ženuška a pomalu jsem začal ztrácet pojmy a dojmy. Viděl jsem starýho Šimpa, jak chlastá jak duha, jak chce zapomenout.

Na něj jsem v tomhle směru prostě neměl. Číko začal hrát jakousi lambádu nebo nějaký španělský rytmy a mladej se začal vlnit.

„Hele, mladej, ty bys nám mohl udělat nějakéj striptýz, když jsi napůl ženská,“ začal provokovat Lenin a já si teprv teď uvědomil, že tam vůbec je. Chtěl jsem se ho zeptat, jestli vůbec přispěl nebo proč není na pochodáku, zůstalo to jenom u přání. Jiřinka se podívala na svého bráchu, ten ale sotva vnímal, co se děje.

„Se vším všudy?“ otočil se na Lenina.

„No jasně, se vším všudy, jak jinak.“

Číko začal vybrnkávat se vším všudy, až se to změnilo ve skandování.

„Dobře, jdu se upravit,“ Jiřinka se zhoupala v bocích a odešla.

Cip, zmožen teplem jako topič u kamen, se snažil pomocí bodáku obracet topinky na sádle a usmažené je házel po postelích. Všichni měli už pomalu dost.

Najednou se otevřely dveře a mladej v nich. Měl na sobě vojenskou zelenou košili s bílejma krajkama, modré trenky, po štíhlých bocích nůžkami rozstřížené, na vyholených ženských nohách dlouhé teplé zimní filcové fusekle, které mu sahaly až nad kolena. Tam je měl připevněné k trenkám vojenskými kšandami, na hlavě čepici z papíru z Rudého práva coby Napoleon.

Číko začal hrát španělské rytmy, a kdo mohl, tloukl hliníkovéjma bagrama coby kastanětama do rytmu za mohutného olé, olé a atmosféra houstla.

Čubr začal „na stůl, na stůl“, až všichni řvali „na stůl“. Ladným krokem s pohupujícími se pružnými boky popové zpěvačky na železné rozkládací židličky pokračovaly španělské rytmy šilenců. Já jsem je pozoroval z hořejšího bidla, takže jsem mladýho Šimpa viděl spíš od pasu nahoru, ale dole to pro ně bylo opravdu vzrušující, krev se jim drala do tváře a nejen tam a všude kolem.

Jako první se ozval holohlavý Lenin a pravděpodobně myslel na striptýz.

„Se vším všudy, ty děvko!“

Jiřinka na to reagovala s úsměvem. Začala si odepínat podvazkovéj pás a vyhrnovat na zadku trenky nahoru. Vzala ešus a pořádně se napila a k překvapení všech sestoupila ze stolu. Nejbliž byl Lenin, byl dobře zadýmenej, ležel na zádech, v trenkách byl vidět vůdcův hlavní stan. Jiřinka přišla k němu tanečním krokem a bleskově, z ničeho nic protáhla ruku od kolen těmi dlouhými trenkami.

„Tak se vším všudy, komunisto, soudruhu důstojníku!“

Lenin byl rozpalenej jako rak a trenky se začaly vzdouvat jako stan ve větru.

„Jo, se vším všudy, smažko,“ řekl tiše a spokojeně jako malé dítě. Španělské rytmy se proměnily v nedefinovatelné melodie. Všichni, i Šimpo, koukali. Atmosféra zhoustla a každé očekával nějakou nepředvídanou situaci. Jiřinka ešusem polila vrchol stanu.

„Máš to mokrá, sundáme to!“

Lenin se nebránil. Stáhla mu trenky a bylo jasně poznat, co se v Leninovi děje.

„Roztáhni nohy, ještě, ještě,“ a Lenin poslušně roztáhl nohy a zvedl kolena skoro k ramenům.

„Chceš to, komunisto?“

Místo jeho souhlasu se cimrou ozývalo: „Chce to, chce to!“

A Lenin se nebránil. Stačilo však deset vteřin a Jiřinčina štíhlá ruka mačkala správná místa. Erektce byla tak silná, že se výron zachytil na spodní straně hořejší postele a pomalu se spouštěl zpátky. Číko přestal hrát a Lenin se začal stydět.

„Dobrý?“ usmál se mladej.

„Dobrý,“ odpověděl neutrálně a stydlivě Lenin.

„Chtěl jsi to přece!“

Bylo dlouhé ticho, ani snad praskání v kamnech nebylo slyšet. Konečně řekl: „Jo, chtěl!“

„Mám jít s tebou?“

„Jo!“

Lenin vzal ručník, obtočil si ho kolem sebe a vrávoravým krokem se potácel ke dveřím. Šimpův brácha šel s ním.

„No to je teda síla,“ ozvalo se pode mnou. To, čeho jsem se obával, už bylo aktuální, starýmu Šimpovi bylo blbě a začal se probírat z euforie, aspoň trochu se vracel do reality. To bylo moc a moc špatný.

„Já ho zabiju, svini!“ řval náhle *opičák*.

„Koho bys zabíjel, vyser se na to, vždyť ho vyprovokoval Lenin, chtěl to se vším všudy, tak to dostal,“ snažil jsem se tlumit vášně.

„Já seru na Lenina, do toho mi nic není, ale tohle mi dělat nebude, ta ženská svině!“

„Hele, napijem se ještě!“ a podával jsem mu hliníkovéj kalich.

Vyrazil mi ho z ruky a chystal se oblíkat. Lepkává tekutina se zažírала mezi spáry nahydrovoskovaných parket.

„Šimpo, jsme kamarádi!“

„Jo, Jendo, to jsme!“

„Vyřešíme to ráno!“

„Ne, Jendo, já musím za ženuškou!“

„Víš dobře, ty vole, že ženuška je dvě stě kilometrů odtud a nemáš se tam jak dostat,“ zkusil jsem jeho myšlenkový pochody.

„Ne, Jendo, musím dneska za ženuškou.“

Obrátil jsem se na Cipa.

„Hanzi má pravdu,“ podpořil mne ihned. „Nikam nepůjdeš a hotovo, leda tak hovno!“ dodal rezolutně.

„Ty mně v tom nezabráníš, zmrde!“

„Ale zabráním!“ vmísil jsem se do akce.

„Ale nezabrániš, kurva, říkám, že nezabrániš, a neser mě,“ řval jak tur a jeho silná ruka vyletěla a já schytl ránu do obočí. Měl jsem v sobě hodně alkoholu, a tak jsem to necejtíl, jen takový lehký pálení. Měl jsem však taky sílu. Chytil jsem ho a drtil oběma rukama, až jsem ho dostal na postel. Čubr stál vedle mě a pomohl mi. On stále řval:

„Já tě zabiju, já vás všechny zabiju, já musím za ženuškou, vy hajzlové, zelení vypatlanci!“

„Kluci, přivážem ho, je jak malej kluk!“

„Jo,“ řekl zmátoženej Cip a začal štrachat ve skříních.

Spoutali jsme mu nohy a ruce řemením od velkých polních, přivázali ho k posteli. Všech pět nás mělo co dělat, kopal a nadával.

„Kurva, *opice*, jestli budeš řvát, tak dostaneš deku a necháme tě v tom pochcat.“

Vrátil se mladej.

„Hele, mladej, ty ho teď budeš hlídat, aby se neudusil, nebo když se půjde vychcat. Má opět tu ženuščinu mánii, tak se kurva starej o bráchu!“

Kupodivu to i pomohlo, Šimpo se zklidnil, občas ještě vykřikl, že mladýho zabije, ale po čase se dal i rozvázat a byl v klidu. Ve várnici zbylo asi půl litru vína, které už nikdo nechtěl. Nastal čas deliria, blití a usínání s tisíci hvězdičkami a kovářiky v hlavě.

Pomalů, ale jistě jsem se ukládal k spánku. Bylo mi podle očekávání blbě, pověsil jsem jednu nohu z palandy, jako bych se chtěl uzemnit.

Měl jsem toho docela dost, Číko, Džubox Pepin s Cipem ještě likvidovali bordel, a to velmi zodpovědně, takže bylo perfektně uklizeno a zbejvalo jen otevřít zamřížovaná okna a vyvětrat. Zdálo se, že se tu nic nekonalo, a každě oddychoval jako každý jiný den. Jen *mladá opička* seděla v potemnělé cimře u krále na posteli a čučo v mezerách parket se pomalinku vypařovalo. Bylo ticho, španělské rytmy byly tytam.

Pomalů jsem usínal a spokojeně slyšel, jak se jednotky vracejí z pochodáku, a pomyslel jsem si, že zejtra nebude rozcvička, když přišly tak pozdě. Šum a klepání výstroje, dveří a plecho-vých skříněk pomalů ustaly. Usnul jsem. Bylo k druhé ráno a začal jsem cítit, že mne někdo tahá za spadlou nohu ve vzduchoprázdnu. Když to nepřestávalo, ohradil jsem se.

„Jeníku, brácha utekl!“

Byl jsem vzteklý jen z toho, že si mne někdo dovolil budit, přesto jsem pootevřel oči.

„Vždyť jsi ho pořád hlídal, ty vole, vojet Lenina, to ti jde, ale abys uhlídal bráchu ...“ řval jsem na něj, protože rozespalej a po opici jsem byl téměř nepřičetnej. Vztekla jsem sebou hodil a procedil mezi zuby: „Tentokrát to jde mimo mě, chlapče, starej se!“ Všiml jsem si, že má obličej od krve. „Kdo?“

„Lenin se porval s bráchou a brácha nakonec zmastil i mě,“ chytal se mé berle.

„Kam šel ten starej vůl?“

„Když mě zmastil, vrhl se mi do náručí. Potom se mi vytrhl a vzal kurz směrem k opičárně. Pořád říkal, že musí za ženuškou domů. Dostal hroznou sílu a byl úplně nepřičetnej, jak když pes cejtí fenu. Honzo, Honzíku, co mám dělat?“

„Blbec. A ty se z toho neposer, zmetku!“

Díval jsem se na něj, na vcelku hodnýho, milýho a velmi inteligentního kluka. Věděl jsem, že i když ho Šimpo zmlátil, měl ho moc rád a bylo mu ho líto. I mně ho bylo líto, jeho osudu v těchto podmínkách, fakt jako nějaké bezbranné ženské.

„Ty se vrátíš na rotu a ošetříš se tak, že to nebude vidět!“ vzápětí jsem sám pochyboval, že to nějak schová. „Prostě jako bys tu nebyl, jasný? Tak už vypadni. Cipe, vstávej, jdeme pro Šimpa, vstávej, houbo, tak vstávej, chachare!“ lomcoval jsem s ním tak, že nadska-koval dvacet centimetrů nad postelí. Byl naprosto tuhej, něco nesrozumitelného zažvejkal, nebyla síla ho zvednout. Všiml jsem si, že po úklidu dojeli ještě s Číkem ten zbytek čůča. Musel jsem se rozhodnout sám. Nechtělo se mi, byl jsem na vahách. Zhruba jsem se domníval, kde ho mám hledat, vím, měl vyhlídnutý parkoviště s návěsama dvacet minut za kasínem. Nastartovat jakýkoliv stroj na kolech bylo pro něj dílem okamžiku. Nechtělo se mi a bylo mi blbě.

„Kam?“ ptal se mě dozorčí na rotě.

„Na vzduch,“ on jen nechápavě zakroutil hlavou, protože mu služba nedovolovala zamhouřit oko.

Čerstvý vzduch mne skoro dokonale probral. Dal jsem se směrem k opičárně. Hlavně najít strážnýho, teď budou vzteklý za ten plot, kterej musej opravit. Naštěstí jsem ho uviděl, kus cesty jsem urazil

podzemním průlezem, samozřejmě že tam bylo nasráno, a po sloupku jsem za chvíli přistál na opačné straně. Smrděl jsem jako pes. Indiánským pochodem jsem pádil pustým okrajem města až na obrovskou plochu, kde parkovaly kamiony. Počítal jsem, že může mít tak patnáctiminutovej náskok.

Na prostranství v dlouhých řadách stály nehnutě kamiony s dlouhými návěsy jak na buzeráku při pořadový prohlídce. Všude byl klid a ticho. Prošel jsem obě řady, topení, naftový bufík, nikde nic, žádné podezřelé zvuky. No, asi jsem to nezvládl, může bejt jinde a já pako lítám tady, co tady vlastně dělám, co mi je vůbec do toho, pomyslel jsem si dost a dost nasraně. Nic opravdu nenasvědčovalo tomu, že by tu někdo byl, sbalil jsem se, odcházel znechuceně směrem ke kasínu a viděl jsem svoje druhé já, jak by mohlo spokojeně oddechovat na bidle. Třeba už byl někde v prdeli.

Prostě teď to už opravdu jde mimo mě, ale mám čistý svědomí, utěšoval jsem se. Už jsem byl padesát metrů od posledního tahače, když se najednou ozval chrochtavý zvuk startování dieselového motoru, ten napočtvrtý naskočil. A mám tě, zmeťoure, půjdeš do zoo za mříže, pomyslel jsem si vítězoslavně. Byl jsem si jistý, že je to on. Tůroval motor, doplnil stlačený vzduch do brzd. Běžel jsem po parkovišti a skokem jsem bral za kliku, byla však zamčená zevnitř a já zůstal na ní viset. Šimpo mne předešel a stáhl okýnko a se zarputilým výrazem blázna vyhrkl:

„Hanzi, jdi pryč!“

„Šimpo, neblbni a pojd' dolů, promluvíme si, seš ožralej,“ rval jsem za kliku ve snaze otevřít silou.

„Nikdy jsem nebyl tak střízlivej, já musím jet domů, domů za ženuškou, čekám s ní dítě!“

„A ty si myslíš, že když se vysekáš, že jim pomůžeš, ty vole, seš ožralej jak prase!“

„Jendo, jdi pryč, zmizni, smrade!“

„Hovno, udělej, prosím tě, něco pro mě, vypni to a slez, všechno je OK a bude OK, ty, ženuška, máš tu brášku ...“

„Hovno je oukej! Jendo, já pro tebe udělám všechno, ale tohle ne, opravdu tohle ne.“

Tušil jsem, že nastává zlomová chvíle, i to, že mi to tentokrát nevyjde. Jeho odhodlaný bleďý výraz a skelný zrak to potvrzovaly.

„Hanzi, běž pryč, táhni do prdele, nebo tě zabiju!“ ozvalo se zoufale z okna a já slyšel, jak zkouší spojkový pedál, brzdy a věděl jsem, že má natlakováno. To uspíšilo jeho rozhodnutí. Byl jsem jeho nepřítel. Tahač zasupěl a pomalinku se na jedničku rozjížděl. Vnímal jsem, jak pumpy vhánějí proudy vody do obrovského hliníkového chladiče a vstřikovací čerpadlo tlakuje mlhovinu nafty do nezahřátých válců.

„Šimpo, vždyť mě můžeš přejet, ty vole, to neuděláš, ty mě nepředeš, na to nemáš!“

„Jendo, prosím tě, běž pryč, prosím!“ zaznělo vykřičeně a zoufale.

Zavrtěl jsem hlavou. Tahač znovu zasupěl, naježil se jak rys připravený ke skoku a já si vzpomněl na sen, který se mi zdál na střelnici. Náhle prudce zaskřípaly brzdy. Kamion se mi v ten okamžik zdál mnohem větší.

Setrvačností jsem spadl pod přední kolo. Tahač se mi rázem zdál, že povyrostl jako rozzuřená stodola nade mnou. Narazil jsem si bok o nějaký železo. Snad z motoru se ozvalo:

„Hanzi, běž proboha pryč, vypař se!“ Věta visela nad parkovištěm.

„Na to nemáš, abys mě přejel, jsme kamarádi!“ sbíral jsem se ze země.

Šimpo přidál plyn a vyřadil na neutrální. Sebral jsem se a tvrdohlavě si stoupl znovu před rozsvícený tahač. Stodola opět zasupěla, neježila se, zamňoukala a popojela o půl metru. Já jsem stačil vyskočit, tak tak se štěstím mne jen nárazník poposunul, ale stejně jsem spadl. Podíval jsem se za volant. Ten výraz jeho tváře nikdy nezapomenu, nepřítel, kumulace beznaděje a odhodlání. Opět tu byla jednička a tentokrát se tahač i s návěsem pomalinku sunul vpřed. Odskočil jsem na stranu. Tahač začal řadit jednu rychlost za druhou, ale vzhledem k nízkým převodovým stupňům a studenému motoru se udejechaně kouřově rozjížděl. Sledoval jsem kabinu a svého přítele, jak sedí vysoko a upřeně se skleněnými očima hledí před vozidlo. Ani se na mne nepodíval. Stál jsem jako přibitý, než zmizel s návěsem na hlavní cestě, bolel mě bok. Řidič to byl opravdu moc dobrý.

Začal jsem se pomalu sbírat a nabírat kurz směrem k domovu. Cestou jsem potkal pouze jednoho nočního chodce. Jen zdálky se ozvalo dvakrát čtyřikrát zahoukání soupravy, což už kdysi bylo společným

pozdravem. Vzal jsem to střídavě pochodem a poklusem a za chvíli jsem uviděl osvětlené objekty naší alma mater.

Čekal jsem na strážného. Chtěl jsem, abych vystihl ten správný okamžik, bok mne bolel a strážný už půl hodiny nikde. Rozhodl jsem se, bylo mi blbě. Když jsem byl nahoře a snažil se skočit, projel mnou výkřik jako žiletky.

„Stůj! Stůj, ty kurvo, mám tě!“

Zakymácel jsem se a spadl rozkročmo na plot a zůstal viset.

„Co blbneš, človče, já tady na plotě snad nechám koule, to by mně ta socialistická armáda stála za to!“

„Mně jsou tvoje koule úplně šuma fuk, jak se hneš, koupíš to!“

Pohnul jsem se.

„Stůj, nebo střelím!“ následovalo podle předpisu.

Strážnej si mne dobře vychutnával a nabýval přesvědčení, že já jsem ten hajzl a největší zmrld, co jim poškodil plot a teď se vrací.

„Jestlipak víš, že nám nějaká kurva přestříhala plot?“

„Teď už to vím, ale já jsem to nebyl, byl jsem za babou!“

„Jestlipak víš, kdo ho spraví, zmetku?“

„Teď už to vím taky, já ho spravím,“ neodporoval jsem.

Situace se stávala pro mne neudržitelnou. Rozhoupal jsem se a skočil dolů.

„Stůj, ruce nad hlavu, čelem k plotu, roztáhni nohy, ty hajzle!“

Poslechl jsem. Všiml jsem si, že je to posluchač z prváku, inteligentní kluk.

„Jestli ti jde o pitomej plot, tak ho klidně spravím, i když s ním nemám nic společného.“

Snažil jsem se otestovat si strážného a připomenout si první ročník. I já jsem se se samopalem cítil silnej, ale věděl jsem, že bych nevystřelil, a kor ne na posluchače, neboť v té situaci se mohl lehce ocitnout každý z nás. Rozhodl jsem se, že půjdu.

„Hele, říkají mi Pláštěnka a ten plot fakt spravím, ale teď musím jít.“

Zacejtil, že jsem posranej, ale bylo to hovno z průlezu pod bunkrem, co jsem měl rozpatláno na kolenou. Přesto mu to dodalo na sebedůvěře.

„Stůj!“ a následovalo, „stůj, nebo střelím!“

Šel jsem.

Krok za krokem, prvních deset metrů a ozvalo se natažení závěru a klapnutí. Neohlídl jsem se. Podle předpisu musel následovat výstřel do vzduchu, panebože, můj muškátový Bože, snad zná předpisy strážní služby. Dalších pět metrů, snad už mne nevidí, ale nebyla to pravda, jen jsem si to namlouval. Potom jsem již slyšel, jak vytahuje zásobník a dává závěr do zadní polohy, aby mohl vytáhnout první náboj z nábojové komory a zasunout ho zpět do zásobníku. Cvaknutí kohoutku naprázno a zasunutí zásobníku. Byl to opravdu dobrej kluk a ten plot mu ještě dneska spravím, pomyslel jsem si, mám známý na topce. Dorazil jsem na rotu kolem čtvrtý, dozorčí si pomalu připravoval bojový rozdělení.

„Čágoš, nespi, odpoledne tě střídám,“ lehce jsem klepl do ramene soukmenovci. „Už aby to bylo.“

Do budíčku zbývaly dvě hodiny. Vylezl jsem na bidlo a za vteřinu, jak se mi zdálo, pískali budíček. Teprve teď jsem si uvědomil, co se mi mohlo stát, že už jsem tady nemusel bejt, a hodil jsem oko dolů na Šimpovo bidlo, abych se přesvědčil, že se mně to jenom zdálo. Bohužel Šimpova klec byla prázdná. Rozklepal jsem se zimou. Vzbudil mě jen Cip, který se mnou házel jako já s ním v noci.

„Jendo, nástup na PHD, kontrola počtů.“

„Příprava na nástup, nástup!“ Následovala minuta a rota stála venku. Dril, který nás vychovával, již nemusel být akceptován jako vyrovnaný a podobné povely, každý už automaticky nastupoval vyrovnaný jako svíce, teprve tam jsem začal vnímat realitu a probouzet se.

„Neviděl jsi Šimpa?“

Tu otázku po mně hodil Bingo, zastupující posluchač velitele čtyř. Nevěděl jsem, jak reagovat, bylo by nejjednodušší odpovědět, že nevím, ale byli jsme natolik dobří přátelé, přesto jsem mu poprvé zalhal:

„Nevím, Bingo.“

V ospalém ránu jsme při kontrole Šimpa zazdili, byl ve výkaze zapísán, že šel na ošetřovnu. Byl jsem si vědom, že je jen otázkou času, kdy se to provalí. V poledne začínala profilaktika, takže fyzická přítomnost byla nutností. Měl jsem tedy tři hodiny na to, abych se nějak rozhodl. To, co se v noci stalo, jsem svěřil jenom Cipovi. Hlava mně třeštila po čůču a z nevyspání, řekl jsem Bingovi, že jdu do army pro nějakou limonádu, a mířil jsem alejí na první rotu. Otlučená Ji-

řinka míchala hydrovosk v otlučeném kýblu, zbitá a namazaná rádo-by pudrem či make upem.

„Čau Jendo,“ zdravil mne uctivě.

„Ten tvůj brácha je pěkněj vůl, včera mě málem zabil, ukradl před Rodetou návěs a vzal kurz na západ za ženuškou.“

Bylo vidět, jak mladej zkoprněl.

Dodal jsem mazácky: „Dojdeš k Dubovi, řekni, že tě posílá Pláš-těnka, on tě nechá zavolat domů. Zjistíš, co a jak, jestli je tam, dou-fám, že se ten vůl nezapře, a zeptej se, do kolika hodin ho jsou schopni přivést, zkusil bych ho ještě zašít, ale ve dvanáct je profilak-tika. Okamžitě mně však budeš hlásit výsledek! Je ti to jasný! Oka-mžitě! Tak poklusem!!!!“

To *poklusem* jsem si mohl odpustit, smutně se na mne podíval a já si uvědomil, jak se s ním dá lehce manipulovat. Byl tak citlivý a bylo mi ho líto, potřeboval ochránce před touto smečkou, protože byl zraněný a smečka se ho jala sežrat, potřeboval bráchu pro přežití. Vypálil tak rychle, že jsem musel sám sundat kýbl s hydrovoskem z vařiče. Uvědomil jsem si znovu, co pro něj starej Šimpo znamená, i když ho tloukl, měl v něm strašnou ochranu, neboť si k němu nikdo nic na roť nedovolil. I to, jak je lehce manipulovatelný.

Za deset minut byl zpátky. Skoro plačtivě mi oznamoval:

„Je na policajtech, vyboural se, nic mu není.“

Reagoval jsem okamžitě:

„Poslouchej mě, co teď uděláš. Půjdeš na rotu, a když se tě někdo bude ptát, tak o ničem nevíš, já to musím nahlásit dřív, než to sem zavolají policajti, a tím zamezím dalším reakcím, kdyby řada lidí byla potrestaná za to, že ho kryla, jasný, chlapče?“

„Jene, dělej, jak myslíš, souhlasím s tebou, on se zpátky hned tak nedostane.“

„Taky ti nic jinýho nezbyvá, chlapče.“

Teprve cestou se mi rozleželo v hlavě, co se vlastně stalo, a vyčítal jsem si, že jsem tomu mohl přece jenom zabránit. Pozdě.

„Bingo, hele, oficiálně ti oznamuju jako velitel družstva, že Šimpo zmizel.“

Bingo, můj přítel a východňár, zastupoval i dnes velitele čety. Zdá-lo se mi, že půl hodiny na mne nechápavě zíral, koulel očima a já sledoval, jak mu to v hlavě šrotuje, protože mu nikdy nepřišlo na mysl, že bych to byl právě já, kdo by mohl někoho prásknout

a tím spíš kamaráda na cimře. Jistě si vzpomněl, jak jsem ho táhl na zádech, když se mu vymkl kotník v zimě v horách, a od té chvíle jsme byli opravdovými přáteli.

„Jendo, já jsem z toho jelen, že zrovna ty ho práskneš, nechceš si to nějak rozmyslet, třeba ho nějak přikrejeme,“ a nabízel mi pomoc s tím, že dával taky ve prospěch svých čtrnáct dní vězení a zaražený postup. „Víš přece, co musím udělat, když mě takhle postavíš před hotovou věc. Rozmyslel sis to dobře? Nepočkáme ještě chvíli, všichni budou vědět, kdo ho prásknul!“

„Vím, že to musíš nahlásit, a čím dřív to uděláš, tím líp, já dobře vím, že je to divný, ale udělej to pro mě, jo?“

„Doufám, že dobře víš, co děláš,“ a šel si vyčistit kanady, protože musel jít k dévětákovi na hlášení. Já jsem si sedl pod schody, Číko tam žmolal nějakou vajgl a božsky hrál nějakou vlastní skladbu. Začal jsem si připevňovat hodnostní označení. Věděl jsem, že si neposlechnu ani jednu ze dvou avizovaných písniček. Po vzoru Binga jsem se taky obul do bot.

„Desátník Pojer k dozorčímu útvaru, okamžitě!“ řval jako šílený dozorčí roty. Šel jsem klidně dolů a nevyplašený dozorčí na mě zahlekal: „Jendo, co je žere ...“ nestačil se zeptat.

Než jsem mu stačil odpovědět, z megafonu se ozval strohý hlas dévětáka. „Dozorčí, spíte tam nebo co?“ praskalo v megafonu.

„Soudruhu podplukovníku, už běžel,“ a pokynul mi, abych přidal tlak a páru.

Otevřel jsem dveře služebny.

„Desátníku, vy jste hlásil, že desátník z vašeho pokoje zmizel?“

„Ano soudruhu podplukovníku, hlásil jsem, že jsem při ranní kontrole nemohl najít desátníka Šimpa, vlastně ... za kterého jako jeho velitel družstva zodpovídám. Nemohl jsem ho najít nikde v kasárnách a bylo mi divný, že má neustlanou postel.“

„Domníváte se, soudruhu desátníku, že opustil posádku, mluvil o něčem?“

„Nevím, soudruhu podplukovníku, vím jen to, že bezdůvodně zmizel, nikomu nic neřekl.“

Před dévětárnou už nastupovala hotovostní jednotka s Uazama, aby Šimpa začali hledat v posádce.

„Víc o tom nevíte?“ dal mi poslední šanci.

„Nevím, soudruhu podplukovníku.“

„Jděte na rotu a buďte mi k dispozici, kdybych ještě něco potřeboval.“

„Provedu, dovolte mi odejít!“

Kývl hlavou a já jsem si pomyslel, jaké je to vůl, kam bych šel jinam než na rotu, do svého domova.

V duchu jsem přemýšlel, co se všechno stalo, dá-li Bůh, tak Šimpo bude mlčet, ale co když někoho třeba zabil nebo zranil, a začal jsem tak rovnat bobky podle velikosti. Kladl jsem si otázku, co potom, když se ho budou chytře ptát a slíbí mu zůstat na škole, protože byl jako jeden z mála posluchačů už komunista, co bude se mnou. Nejvíce těžce bych nesl pomyslení na svého otce, to zklamání by bylo pro mne největší tragédií. Všude vždy říkal, že má kluka na vysoké škole, skoro pro mne žil a nesl to jako znamení štěstí. Kdyby mne vyhodili, to by byla jedna z jeho velkých životních tragédií. Otvíral jsem těžké dveře od roty. Věděl jsem, že mi je rota od této chvíle nepřátelská tím víc, že mi drželi palce v base za pohádku o pláštěnce, a o to mne teď nenáviděli víc jako práskače, o to mnohem víc. Bingo to však už pomalu začal chápat, správně a intuitivně se domníval, že bych to jen tak neudělal. Přišel za mnou.

„Máš jít k veliteli, Jendo, hele díky, vím, že víš víc, a kdybys nemusel, nepráskl jsi to,“ snažil se mne podpořit.

Hotovostní jednotky se začaly stahovat a mně bylo jasné, že už zjistili, kde Šimpo je. Hlásil jsem se u Vrtáka.

„Soudruhu desátníku, nechápu, co se tady děje, ale oceňuji váš přístup, chcete mi něco vysvětlit?“

Vím, co chtěl říct, protože kdyby se zjistilo, že policajti našli Šimpa a on by nevěděl, kde je, to by byl v pěkném průseru a my s ním. Nevěděl jsem, co mu na to mám odpovědět. Po chvíli trapného mlčení řekl jen jedno slovo - *dobře*.

Následoval běžný PHD. Během něj jsem byl několikrát povoláván k dokumentování akce *opicí král*. Dál už probíhalo vše v zaběhnutých kolejích. Chlastání se podařilo utajit dokonale.

„...vzdálil se z posádky a tím porušil ...“ oficiálně bylo oznamováno Šimpovo zmizení. V rámci udržování kázně a upevňování soudružských vztahů místo nedělního poklidného odpoledne celý den taktická příprava s dodatkem, že to je příprava na zkoušky. Byl to vlastně tichý nevyhlášený kolektivní trest, že jsme mu nezabránili v útěku. Den po pochodovém nočním cvičení to začalo v rotě hučet

jako v úlu. Šířila se nasranost ne na vedení, ale na Šimpa, který byl pravou příčinou, taktika v podhůří stála moc sil a každý si sáhl hodně hluboko.

Já jsem z této skutečnosti profitoval, neboť bylo veřejné tajemství, že je zadržen na Veřejné bezpečnosti a že jsem to věděl dřív než velení, a proto jsem ho prásknul. Kdybych to neudělal, pro rotu by to bylo mnohem horší, táhlo by se vyšetřování, museli by se najít konkrétní viníci a musely by padnout konkrétní tresty. Řada posluchačů měla domluveny návštěvy rodičů nebo svých dívek a zvrátit tento stav bylo nemožné, takže dost lidí přijelo zbytečně.

Po obědě se řada soukmenovců připravovala do služeb, a tak nás zbylo jen pár, kteří dokončovali rajony v poklidném tempu, střídavě odpočívající pod schody. Já jsem kupodivu do plánované služby nešel.

Postarali jsme se o studenou večeři, výměnu ložního prádla a připravovali jsme munici a imitace na taktiku příštího dne. Už nevím proč, ale služba se mi vyhnula.

Klimbaje, aktivně jsem odpočíval i při těchto činnostech. V rámci mnoha a mnoha odsloužených služeb jsem se dostával do jakéhosi stavu spavobdělé hybernace, kdy jsem všechno, včetně myšlení, vypnul. K večeru mě už ani nebolela hlava, čůčovní kladívkaři asi chcipli z abstinence a byl jsem tak fit, takže jsem snědl v rozporu se svým původním předsevzetím a přesvědčením i krámovky bez vzpomínky na božského a ani se mi neudělalo špatně.

„Jo, ruské rybičky, to je to pravé ořechové, těch minerálů, jezte, blbci, nevíte, o co přicházíte.“

Večer jsem měl volno. Zašel jsem za Cipem a po pokecu jsme se domluvili, že půjdeme do kina. Vojenský posádkový klub v ořechové aleji, jak se kinu říkalo oficiálně, byl obrovský sál se sklopnými sedáčkami, úplně stejnými, jako když jsem byl malý a chodil do přísálí hospody za korunu nebo dvě koruny na Vinnetoua. I tady se každý večer promítalo. Byly to filmy převážně s vojenskou tematikou, tu a tam se vyskytl taky Bergman nebo Felini, většinou když už neměli co promítat. Jít do kina znamenal určitý takzvaný veget, vojenské rege, chvíle volna, kolorit zdejší alma mater, jedno z mála toho lepšího, neorganizovaného. Vpředu zpravidla seděly první prýmký, ať zlaté nebo stříbrné, a starý pasty se ubíraly směrem dozadu. Zpravidla nikoho nezajímalo, co v kině dávají, a ať dávali cokoliv, vždy to

bylo podepřeno hláškami, nad kterými se člověk od srdce zasmál. Další výhodou bylo, že když někoho někdo sháněl, nejčastěji ho našel v kině, kde byl megafon, a tak častá hlášení tvořila zvukový kolorit filmu. Když jsme svátečně zavítali do civilního biografu, stále nám něco chybělo. Nikdo, koho se to netýkalo, si hlášení nevšímal. Myslím, že tenkrát dávali Čapájeva. Džubox nám držel místo. Kino skončilo a já s Cipem, který si nezapomněl zapálit a slastně stále dýmil jako fabrika, jsme nechvátali.

Cip si zapálil už druhé cigáro po sobě hned od prvního a pomalu jsme se ubírali alejí k rotě. Rozebírali jsme situaci Šimpa, co se vlastně stalo.

„On vůbec není špatnej, Hanzi!“

„To není, já to taky netvrdím, akorát když se naleje, je jako zvíře,“ konstatoval jsem a pokračoval, „to bys mi nevěřil, když seděl v tom trambusu a najížděl na mě, tak jsem na okamžik zapochyboval nad tím, že mě nepřejede.“ Čekal jsem na odpověď, protože on o mém nočním extempore věděl.

„Možná by tě přejel, on je zamilovanej do tej holky,“ odpověděl po hodně dlouhém rozmyslu.

Bylo chvilku ticho. Šli jsme mlčky po vyasfaltované cestě, široké tak zhruba na trojstup čtyři, důvěrně známé nejméně šestkrát denně, utlačované pořadovým krokem. Po stranách byly plechové billboardy s propagandou sjezdů KSČ, s hlavami Lenina, červenými hvězdami a další vyzdvihující ČSLA, obranný štít a hráz proti zahnívajícimu kapitalismu.

„Já si myslím, že u něj je to pudová záležitost, možná že kdybys ho dráždil, tak by tě přejel,“ řekl opět po chvíli. Nějak jsem si uvědomil, že se mi dívá déle přímo do očí, což u něj nebylo zvykem. „Pokud je však střízlivej, je to spolehlivej chlap. To jo, to fakt jo.“

„A co mladej?“ zněla moje otázka na jádro věci.

„Víš, trochu je mi ho líto,“ řekl a hluboce zašlukoval, „je to dobrej kluk, tady nemá šanci. Je a bude hromosvod, každej na jejich rotě, když bude mít nějakou depku nebo náladu nasranosti, si do něj bezdůvodně bouchne jen proto, že je teplej. Myslím, že ho starej neochrání, nemůže bejt věčně s ním. Bohužel si to dělá i sám, i když moc dobře ví, že ho za to budou tlouct, na to je příliš inteligentní. Slyšel jsem, že loví hlavně ty, co přijdou namazaný z vycházky. To víš a to je moc blbý. Ráno se jim rozleží v kouli, co se vlastně stalo, tedy

aspoň těm, co si na něco večer pamatujou, a zbouchají ho tím víc, o kolik je jim po opici špatně.“

„No, taky jsem něco slyšel, dokonce když jsem měl službu na vchodě, tak to dávali k lepšímu, že jdou za tou děvkou Jiřinkou. Je to fakt těžký, je to v něm, já myslím, že by měl odejít z armády, dokud je čas,“ konstatoval jsem polopotichu, ale aby to slyšel.

„Je to těžký,“ opakoval nahlas, „problém je v tom, že ho na tohle nepustí, má přece podobně jako my podepsanej závazek za školu a to nejmní na deset let za to, že to tu má všechno zdarma,“ nadechl se a jeho „uf“ charakterizovalo i náš úděl.

„Blbý.“

Nakonec jsme se dohodli na tom, že mladej zavolá rodičům, a tak budeme i my v obraze. Požádal jsem ho, aby se se mnou stavil na první rotě a že se ještě stavíme na ústředně. Spojovací ústředna byla blíž. Ve služební místnosti překvapivě vonělo černý kafe. Půjčil jsem si jedny marsky na úplatek, doufaje, že mu je zítra vrátím, až bude mít arma otevřeno, nebo že je skočí koupit mladej Šimpo. Ve službě na ústředně byl kamarád Jula.

„Klidně ho sem pošli, pokud mi neodejde spojení, tak bude vše OK. Nechal bych zavolat tak jak tak,“ prohlásil, když jsem mu strkal marsky do maskáčů, vzal je, věděl, že je chci dát. „Řekni tomu troubovi, ať si rozmyslí, co žvejká,“ a tím mi naznačil, že o jeho hovor se můžou zajímat i kontrabráši.

Vycházeli jsme z šedivých otlučených dveří směrem domů. Cip nic neříkal a já taky ne, ne že bychom si neměli co říct, ale vychutnávali jsme si pocit samoty a uvědomovali si, jak je tu vlastně krásně, zejména že těm stromům ořechům vůbec nevadí, že jsou za plotem v kasárnách. Ušli jsme vlastně pár metrů a Cip mi povídá:

„Jendo, počkej, jdu s pískem.“ Začal ho tlačit močák.

„Jdu taky, to kino mě zmohlo.“

Odbočili jsme pár metrů od vrčícího a hlasitě bzučícího osvětlení. Jak jsem tak v pohodě vyprazdňoval svůj pozorovací balon, strčil do mne Cip loktem a povídá:

„My o vlku ... není to tam *mladej opičák*?“

A skutečně, po příčné vyasfaltované cestičce s bílými, svítícími, čerstvým vápnem natřenými obrubníky mašíroval zády otočený mladý Šimpo.

„Kam jde? Hele podíváme se, jestli je to skutečně on, stejně s ním potřebuju mluvit.“ A vydali jsme se za ním. Nechali jsme jít siluetu pár metrů před sebou, nemohla nás poznat a ani tušit, že za ní někdo jde a sleduje ji.

„Cipe, máš pravdu, je to on, jdem opatrně.“

Po chvíli odbočil do aleje, dalo se ho dobře pozorovat. Zůstal stát dvacet metrů od cesty, my s Cipem jsme zasekli za stromy, přikrčili se, jak jsme to měli automaticky naučený z taktiky. Zůstal stát před trošku pokřiveným stromem, ten stál v kopečku a zdálo se, že se pod ním posunovala hlína. Prohlížel si strom, díval se vzhůru ke hvězdám korunou stromu jako velkým dalekohledem a bylo vidět, že na nikoho nečeká a netuší, že ho někdo sleduje.

Opřel se zády o strom a hlavu zaklonil tak, že jícen, Adamovo jablko a ústa byly v jedné rovině. Najednou se otočil a objal ten ořech, jako by to byla živá bytost, hladil v tichosti ten kmen, mazlil se s ním, znovu a znovu jej hladil. Možná by tam byl sám velmi dlouho. Cip, kterého jsem pokládal za dost tvrdáka, se ke mně otočil a povídá:

„Hanzi, běž to vyřídit, a pokud něco, tak já zadatluju, možná mu není moc dobře, potřebuje nějaký ten kecavej efedrin.“

Jako každý z nás znal ty chvíle, kdy deprese a bezvýchodnost byly jak podzimní mlha a stesk, těžký jak šum padajícího listí.

„Tak jo,“ moc se mi k němu však nechtělo.

Nechtěl jsem mladýho vylekat, tak jsem pořádně šoupal nohama a obešel jsem ho, jako bych ho uviděl z cesty. Přesto on stále objímal strom a já jsem postřehl, že pláče. Trochu sebou cukl, ale jak mne poznal, nehnul sebou, objímal strom dál a plakal.

„Jak jsi mě našel, Jane?“

„To víš, já jsem ten z měsíce, co ví všechno, ale nehledal jsem tě, to ne, prostě náhoda, nebo tys mě hledal a našel? Já jdu z kina.“

„Sám?“

„Sám.“

„Divná náhoda,“ zašeptal po chvíli. Chtěl jsem obrátit list na jeho stranu.

„Co tady vlastně děláš, ty, ty trubko?“

Ozval se pískot na rotách, vyhlašovali přípravy na večerní kontrolu.

„Víš, Jene, tohle je můj strom, můj nejmilejší strom, šáhni, jakou má kůži, já myslím, že je to lidská kůže jako moje, ani ty nemáš tak krásnou a hladkou kůži jako tenhle strom, Jene.“ Soukal to ze sebe jako z narážky. Vzal mi ruku, hladil ji po kloubech prstů tam, kde jsem se kdysi učil, kolik dnů má konkrétní měsíc, a spolu se svou začal hladit ořech a nepřestával plakat. „Víš, tohle je můj strom,“ znovu opakoval, „každý má svůj strom a tenhle se mi podobá, je stejný jako já, kdyby ho pokáceli, zemřel bych taky, Jene.“

„Žvást, to jsou žvejkalovský kecý! Proč by ho káceli, vole!“ chtěl jsem ho dostat do reality, „ten strom tě ještě desetkrát přežije, ty vole.“ Najednou jsem se sám zarazil, co to plácám za nesmysly, a v duchu jsem si vyčetl, abych neříkal takový kraviny.

„Honzo, já jsem opravdu nešťastnej člověk, za to s mým bráchou můžu stejně taky já, měl jsem ho hlídat, já mu nosím jenom smůlu,“ znovu se rozbřečel. „Co se mnou bude, on mě chránil, bože, co se mnou bude?“ padl mi do náruče. Nevěděl jsem, jak se mám zachovat, co mám dělat.

„Hovno bude, nebreč, chlapi nebrečí, jenom starý kurvy brečí!“

Bylo mi ho líto, měl jsem morální zábrany, moc lidí jsem v dosavadním životě v náruči neměl a pak tu byl Cip, před kterým jsem se styděl, i když vím, že by to pochopil. U vojáků se tohle prostě nedělá. Pár vteřin a empatie zvítězila a moje ruce ho objaly, jen na chvíli, letmo a lehce, znatelně jsem ho odstrčil. Stačil jen malý tlak, pochopil to. Znovu se s pláčem otočil a objal strom a povídá:

„Tak vidíš, jen ten strom mi rozumí, nech mě, prosím, s ním tady.“

Tušil jsem, že to bude vážnější, než jsem si myslel. Všiml jsem si, že mu z kapsy kouká tékáčko, úplně stejné z předvčerejší akce čučo.

„Co blbneš, to si myslíš, ty vole, že ti tvoji rodiče utírali prdelku jen proto, aby ses jim pověsil, a teď mají ještě plno starostí s tvým bráchou! Proto jsem tě hledal, dneska večer před večerkou se uvolní a na ústředně máš domluveno, že si můžeš zavolat domů, bacha, co budeš mluvit, rozmysli si to, může to někdo slyšet.“ Přidal jsem na hlase tak, že to musel slyšet i Cip. Jiří jako by nevnímal. „Posloucháš mě vůbec? A nebreč jak stará kurva, nebo ti mám dát přes dršku?“

Bylo to jako vzlykající jo souhlasu. Opět se na mne pověsil a povídá: „Jene, mám tě rád.“

Tohle slovo mne jaksi vyvrátilo z kolejiště a trochu dost rozhodilo, myslel to tak upřímně a opravdově, že se o tom nedalo pochybovat. Já jsem však vyřadil a dal zpátečku. „Víš co, Šimpo juniore, já to vím, ale nejsem na stejný koleji jako ty, možná že ti rozumím, jenom rozumím, jestli mě chápeš.“

Kývl hlavou a já jsem očekával, že se ode mne odsune, on ne.

„Jendo, chtěl bych spát u tvých nohou.“

Nevěděl jsem, co mám dělat, podle mne to už trochu přehnal, odstrčit ho se mi zdálo dost hrubé, třeba by to pomohlo na ty jeho řeči a tékáčko v kapse. Věděl jsem, že se mu musím za každou cenu znechutit.

„Zavoláš domů!“ testoval jsem jeho vědomí. Mlčel. Mlčel a po chvíli kývl na souhlas. „Výborně, uvidíš, že to bude dobrý,“ to jsem určitě říkat neměl, znovu začal vzlykat a navzdory všemu mu proudy slz stékaly po obličejí. „No tak, vole, rozluč se tady se stromem a jdem, vždyť by se to nelíbilo bráchovi, jak tady kňouráš jak svině na PZH,“ dodal jsem rezolutně a přidal na důrazu, i když jsem chtěl říct dovětek zcela jiný, *jak stará* ...

„Jane, nepůjdu domů!“ a odstrčil mne rezolutně a žádama se opřel o strom, jako by ho chtěl uchránit. Všiml jsem si toho. Chtěl jsem už odejít. V dálce jsem viděl jeden červený bod, jak střídavě jasněji svítí. Cip byl vynikající kamarád a věděl, že všechno chce svůj čas, mohl nakonec sám odejít na rotu a na mne se nevázat. Pozornému posluchači by však neuniklo ťukání datla. Bylo to naše znamení v taktice, když se blížila nějaká kontrola. Cip tedy chtěl odejít nebo přijít, nenápadně jsem zaťukal třikrát na kmen, aniž to mladej zaregistroval. Znamenalo to, přijdu za tři minuty. Chtěl jsem být s mladým ještě chvíli sám, aby si tu náhodou nehodil mašli. Začal jsem se ubírat k odchodu a čekal, že mne zavolá. Už jsem myslel, že jsem ho správně neodhadl, a ozvalo se:

„Jendo, počkej ještě chvíli a obejmi mě a polib mě.“ Všiml jsem si teprve teď jeho krásných ženských očí s dlouhými řasami a začal jsem vážně pochybovat o jeho pohlaví. Opravdu, tak krásné oči jsem si zapamatoval na celý život, nevím, jestli je měl namalované či co.

„Já nemůžu, Jiří, já nejsem ten pravý ořechový jako tenhle strom a nehodím se do týhle áleje. Ode mě nemůžeš nic čekat!“

„Jen mě obejmi, přijdeš na to, že těm stromům porozumíš,“ a evidentně upustil od nějakého líbání. Cítil jsem, jak se pomalu

chystá opět brečet a barva jeho řas se pomalu ale jistě začala rozpouštět.

„Víš, Jene, já cítím, jak se ty moje slzy spojují z povzdechem tohohle ořechu a jak spolu vytváříme dokonalý celek. Celek v celku. Věříš, že každý z nás máme svůj strom?“

„Myslím, že jo, že je to možné, je to možné, stromů je habaděj.“

„Ale já jsem ho hledal tak dlouho, tak dlouho, až jsem ho konečně našel! Proudí v něm stejná voda jako u nás na zahradě, cítím to. Je to dobrá voda, je možné ji dávat i kojencům. Není tam žádný plot a vody je dost, kdokoliv si ji může napumpovat a je zadarmo. Dokonce je tam i štítek *Kojenecká voda*. Jsou ti lidi tak líní nebo záměrně nevědomí, že radši píjí vodu chlorovanou z vodovodu, takovou chlorovku, než by si přišli pro dobrou vodu. Jsou lhotejší k sobě, ke svým blízkým. Než by si došli pro dobrou vodu, budou se napájet jedovatou, tak to je, Jendo.“

V tomhle stromě je voda stejná jako na naší zahradě, ještě roznáší živiny po stromě, dělá tu práci zadarmo a lidi, když jedí ořechy, si neuvědomují, kolik práce za ně ta voda udělala. Je jim to jedno. Já ji cítím, Jene, já ji cítím, já slyším, jak nařká i jakou má radost z vykonané práce, je stejná jako moje slzy, je ze stejné krevní skupiny jako mám já, tvoří v ní kapalinu. Já kdybych chtěl nežít, já půjdu s touhle vodou, chtěl bych být vlnkou v tomhle stromu; a přesto přez všechno dávat těm línejm a nevědomejm lidem ořechy, i když mě nemají rádi. Tomu se říká paradigma, Jeníčku. Dávat zadarmo a nic za to nechtít.“

Začal jsem si opět potvrzovat předtuchu, že to je s ním horší, než se na první pohled zdálo. Chvilku bylo ticho.

„Ty furt já, já, já, jdi do prdele, pořád já, já, nejsi kurva, jenom a jenom já.“

Vzápětí se inteligentní Cip začal pohybovat po osvětlené části chodníku.

„Pláštěnko, Honzis!“ zavolal párkrát, zatímco mladej čekal na reakci, jestli se ozvu.

„Jo, Cipe, tady jsem, pojd' sem,“ a v podstatě se mi to náramně hodilo.

„Sháněj tě na roť, nazdar mladej!“

„Hele, Cipe, pojd' mi s ním pomoci, má náladu na špagát,“ a naznačil jsem mu směr, kde mu z kapsy čouhalo tékáčko. Cip okamžitě zareagoval.

„To by tak ještě scházelo, mladej, naval to sem okamžitě a střelbitě, těch průserů už bylo snad dost, sračko!“

Mladej mu bez hlesnutí podal požadovaný kabel a dýmící Cip jej zahodil, vytáhl marsku a vecpal ji mladému Šimpovi mezi zuby.

„Ty to cigáro vykouříš,“ nasupil se pod'obaný Cip, když mu kladl menší odpor, „a potom budeš kmitat na rotu, zmetku.“

Dali jsme se do pohybu.

„Hele, jestli budeš mít na rotě nějaký problémy, když tady nemáš bráchu, tak dáš vědět, jasný?“ Hlava sledující zem metr před sebou přikývla.

„Jasný!“ znělo tiše.

„My se tam stavíme ještě před večeří, aby to bylo jasné i tvejm soukmenovcům. Pochopil jsi to, ale to neznamená, že budeš někoho provokovat, ty vole, jasný?“

„Jasný!“

„Jestli tě načapeme ještě jednou filosofovat pod nějakým stromem, tak se z toho u nás nevysekáš, jasný?“

„Jasný!“

„Kurva, zařvi *jasný* pořádně, seš přece voják a ne nějaká baba!“ zařval na něj Cip, kterému se pořád zdálo, že komunikuje se spící pannou.

„Jasný!“ Nevyznělo to zvláště přesvědčivě, spíš jako nějaký překřičený mutovaný hlas, který v minulosti nezažil pořádný proud vzduchu přes tětiny hlasivek. Cip jen beznadějně mávl rukou a od dalšího tréninku upustil. Postáli jsme před první rotou, kde zmizel mladej Šimpo v dýmu Cipova kouře.

„Díka, Cipe, já jsem měl strach, aby si něco neudělal,“ a jemně jsem ho uhodil pěstí do ramene.

„To je dobrý, vole, večer se tam ještě stavíme, mám tam známýho bažanta, ten na něj dá pozor, a když se vzdálí z roty, tak nám to bude hlásit. Ted' se však musíme postarat sami o sebe.“ Cip, profík, věděl, co dělá. „Jenys, mám zprávy, že ráno to cvičení začíná ve čtyři poplachem,“ dodal násupem.

„Jak to víš?“

„Když podával hlášení dozorčí čtvrtý roty, tak zaslechl hovor velkého koně.“

„To je docela věrohodný.“

Taky na rotě místo klidu panoval čilý ruch. Každý balil věci do velký i malý polní tak, aby moc netlačila, mazala se obuv v domnění dlouhého pochodu, nabalily se poslední zbytky žrádla, mydlily se knoflíky a dírký od PCHOJ pro rychlejší nasazení, zkoušely se masky na těsnost, upravovalo se nosné řemení a dávaly se všechny věci na opasek tak, aby netlačily; voda do polních lahví i nějaké hygienické potřeby, protože podle zkušenosti jsme mohli klidně spát i venku a vrátit se až ráno; do malý polní ještě čištění na zbraně a rota, kromě pyžama a spacáků, byla připravena na bojovou pohotovost jako nikdy předtím.

„To bude mít Vrták radost, co se týká časových norem,“ poznamenal jsem a pokračoval, „hele, Cipe, půjdem se podívat za mladým, vezmem ještě Čubra a Číňana, ať to má váhu, mám zjištěno, že nikdo u nich na rotě není a dozor čumí v klubu na fotbal.“

Dorazili jsme jako flotila k nim na rotu, kde nás první málem zdravili. *MLADEJ OP* si holil nohy na umývárce, potom si šel lehnout a ve spacáku na bidle smolil nějakéj dopis. Vyhodili jsme na chodbu zbytek cimry.

„Tak co!“ vyhrkl jsem na něj, až se lekl. „Co je s bráchou?“

„Jo,“ řekl nahlas tak, aby to i ostatní zaregistrovali, „zítra přijede.“

„To je dobrý,“ viděl jsem, jak přemýšlí, jestli je to pravda, ne- jen jako jeho fiktivní ochrana.

Čubr se přidal: „Tady jsme ti donesli taky kousek klobásy, co zbyla z balíku, tak si to užij a čau.“ Jako králové jsme vypluli z roty.

„Cipe, co na to říkáš?“ snažil jsem se ho zeptat dřív, než si zapálí.

„No, já si myslím, že to už na smyčku nevypadá, myslím, že je docela v pohodě.“

I Čubr se přidal: „Jo, je v pohodě a bude v pohodě, bude v pohodě.“

„No, zkusíme ho Šimpovi pohlídat, než se vrátí,“ a v duchu jsem mu nezáviděl, když na sebe bral odpovědnost za jeho bráchu. Věta zůstala viset ve vzduchu. Uvelebili jsme se na bidlo už v maskáčích se slastným pocitem, že nás nemůže už nic překvapit a každéj nám může jen políbit prdel.

Ve čtyři hodiny ráno se ozval alarm výzbrojního skladu a všem bylo jasné, co bude následovat. Očekávání se naplnilo. Cip vyhrál.

„Nejlepší je Cip,“ pochvaloval Cip sám sebe, „hošani, mám to u vás.“

„Dobrý, Cipe, dobrý,“ ozývalo se cestou na rotě.

Cip byl hrdinou toho rána a vychutnával si to. V klidu jsme sbalili spacák, abychom ty časové normy neuchvátali, obtěžkáni jako vánoční stroměčky jsme nastupovali v časovém limitu na nástupiště roty. Vrták se jen lehce pousmíval, protože věděl. Bohužel to bylo jasné i plukovníkovi s biřící na taktiku.

„Tak, vojáci, zlepšíme normy, dáme si to ještě jednou, všechno vybalit a zalehnout s pyžamama.“

Tentokrát to byla honička, každéj nadával, jaký jsou to kurvy, a snažil se ponechat co nejvíc na sobě. Bohužel to nevyšlo, museli jsme v pyžamech nastoupit před rotu. Po kontrole počtu a hlášení o přítomnosti se okamžitě ozvalo:

„Bojový poplach!“ Stejně jsme nastoupili o dvě minuty později. Nedalo se to stihnout.

„Jo, hoši, do třetice,“ a kupodivu jsem se svou hláškou mýlil.

Následovalo přezbrojení na taktiku roty. Tentokrát jsem musel nýst RPG a Cip mi dělal nabíječe. Otočil jsem se k Cipovi:

„Pořád lepší než těžkej kulomet, tu rouru můžem táhnout na provázku jako psa.“ Ale Cip neměl náladu. Já jsem věděl, že se budem automaticky střídat, znovu nástup, imitační střelivo, dělobuchy, vše na sebe, bylo toho dost a dost. Mimochodem jen znechuceně utrousil:

„Budeme se střídat.“

Byl vydán povel k pochodu. Charakteristicky cinkající zbraněmi se zelená hmota dala rázem do pohybu. Kupodivu nic z vojenských součástek nespadlo. Zazněl rozkaz a Bingo velel:

„Pohov, volno, zpívat povoleno.“ Byl to chytrý nápad, abychom nemuseli poklusem nebo dupat v pozoru. Odpočítával: „Raz – dva – tři – čtyři – levá – dva!“

Nemusel velet, co budeme zpívat, bylo nasnadě, že to bude *Jaké je to hezké, dva kováři v městě*, i když tak brzo ráno. Směřovali jsme včerejší alejí k východu. Najednou písnička začala slábnout a spíš se ozývalo něco jako *vis, visí*, až nakonec zřetelně *někdo tam visí*, a kdo

nespal, začal se probírat. V ten okamžik se mně, Cipovi a dalším zastavil dech. Znovu se ozvalo:

„Někdo tam visí!“ a ukazovali na Šimpův strom. Nyní jsme to zahlídli i my, v mlžném, sychravém a tmavém oparu poměrně vysoko nad zemí se klátila nezřetelná silueta oběšence.

„Mladej Šimpo,“ ozval se za mnou Lenin, jeho slova zněla jako tětiva z luku, z něhož právě vystřelili šíp. To jediné, co nikdo nechtěl vyslovit, jen Lenin měl tolik odvahy nebo mu uniklo to, co si každý z nás myslel, a nechtěl vyslovit nahlas.

„Co se tady zase děje!“ řval dobíhající taktikář Stodola, „ujdete dvě stě metrů a jste v hajzlu s dechem, sračky.“ Při taktice toto oslovení každé bral, nebylo to nic osobního.

„Soudruhu kapitáne, někdo se tam oběsil,“ řekl kdosi z útvaru.

„Kde?“ Stodola očekával nějakéj podraz, ale zřejmě ho to taky brzy po ránu vykolejilo, aby to jen tak přehlídl.

Ukázali mu tím směrem. Reagoval okamžitě: „Pokračujte poklusem!“

My se s halasnějším řinčením zbraní a výstroje rozeběhli.

„Zdravotník!“ znělo za náma a po malé chvilce zaznělo i houkání posádkové sanity. U brány jsme zastavili a posluchači se začali dívat kolem sebe, zda někdo nechybí, že by to mohl být právě on, a potom se jednoznačně shodli, že z naší roty to nikdo není, pokračovali jsme střídavě poklusem a zrychleným pochodem na cvičák.

Uplynulo dalších deset minut, byl dán povel k dalšímu pochodu do systémů okopů a krytů a bunkrů v lesích v podhorské oblasti, které se říkalo Hradisko. Všichni jsme se soustředili na fyzický pochod, nikdo z nás nepromluvil nahlas o tom, co nám známým situace probíhalo v myšlenkách. Otočil jsem se na svého pomocníka. Soustředil se na pochod jako na svůj život, sevřel koutky úst a malinko kývl hlavou na důkaz, že mi rozumí. Čubr, který šel taky vedle mne, jen procedil:

„Je to v hajzlu, Jendo!“

Já jsem si dlouze vzdychl a dával jsem pozor, abych nevybočil z řady a z rytmu a nezakopl o Číka, kterej se trousil přede mnou, jako by měl při dalším kroku chcípnout. Tak, Šimpo juniore, tak jsme tě neuhlídali. Lenin jako by telepaticky přečetl moje myšlenky:

„Je to mladej Šimpo, zcela určitě, na beton, přede mnou vedl řeči o špagátě.“ Já si uvědomil, jak se mu mladej svěřoval a že cítí taky výčitky, že mohl udělat víc.

„Prosím tě, drž hubu, to mám rád takovýhle řeči po válce.“

„No, no, snad jsem toho tolik neřek, seš nervní jak stará Blažková.“

„Ž v á s t !“ vykřikl Lenin.

Za dvě hodiny dalšího usilovného pochodu jsme byli na místě. Požádal jsem Binga, aby mne zbavil velení družstva, že se dneska necejtím a jsem špatnej. Byly vydány rozkazy, mapy, náboje a válka mohla začít.

„Ještě že jsme v obraně, raději se budu někde hodiny zakopávat než běhat po kopcích,“ zaznělo zezadu. Strategie velícího posluchače byla poměrně dobrá, zakopat se ve dvou kruhových obranách tak, aby alespoň jednu neobjevil průzkum, a pak jim vniknout do zad. Předpokládalo to super dokonalé maskování. Za horizontem jsme se přeskupili, maskovací barvy, větve, kopání, vše probíhalo v naprosté tichosti. S Cipem to šlo dobře, měl cit pro terén, a než se vystřelila první světlice, leželi jsme zakopáni a zamaskováni dokonale i s mimikrama. Teprve teď byl čas na tichý hovor. Země voněla čerstvou hlínou a mechem a novým sychravým ránem.

„Ty, Cipe, myslíš, že to byl mladej Šimpo?“ V hlasu jsem měl spíš to, že jsem čekal trochu naděje v jeho odpovědi.

„Jendo, já vím, že bys chtěl slyšet něco jinýho, ale je to jasný, byl to ten strom,“ dodal zúčastněně.

„Jo, já vím. Cipe, co mám dělat?“

„Spíš co budeme dělat?“ jako by mne v tom nechtěl nechat. „Jendo, nebudeme dělat nic, necháme to vykrytalizovat,“ pomalu se začal zahrabávat. Dívala se na mne jeho maskovaná tvář překrytá barvami, takže nebyly vidět jizvy po neštovicích.

„Pokud to budou vyšetřovat, bude jim divný, že jsme zrovna ten večer šli na jejich rotu,“ přemýšlel jsem nahlas.

„Hele, Jendo, vždyť můžem říct pravdu,“ šeptal polohlasně a pozoroval dalekohledem dění na place, „akorát vynecháme to ex-tempore předtím, život mu to nevrátí, ať řeknem cokoliv.“

„Ty vole, jestli se to provalí, já mám takovou smůlu, tak na škole určitě končím,“ řekl jsem odevzdaně.

„Hanzi, smůlu má mladej Šimpo, kterýmu je to už teď úplně jedno, ty a já si nemáme co vyčítat, udělali jsme všechno, snad.“

„To je právě to, Cipe, jestli jsme udělali všechno, myslím ...“

„Jendo, do mozku takovýho mladýho Šimpa nemůžeš proniknout, to bys musel bejt skoro stejnej.“ Ukončil svůj šepot jeho obvyklým rčením - kurva, kouřil bych, až bych brečel.

Nadzvedl se a podával mi dalekohled: „Na dvojce.“ Skutečně, profesionální průzkum v síle družstva se pohyboval nepatrně plazením a přískokama k linii naší obrany. Lehli jsme si s Cipem na záda a zasypávali se z hromady ztelleého listí, které nádherně vonělo lesem, a jako by se nám zdálo, že pohřbíváme mladého Šimpa.

„Ty, Jendo,“ zašeptal, „podívej se!“ Ukázal směrem k obloze v kontrastu k větroví stromů. „Vždyť my vlastně ani nevíme, kde to nebe je,“ povzdechl si.

Jak jsme tak spokojeně čuměli do nebe, objevila se žlutá čára světlice, což znamenalo plyn. Nasazovat atombordel v leže plně ozbrojený nebyla žádná sranda, ale zvládli jsme to.

„Alespoň mi žádnéj teplej mravenec nevleze do prdele,“ slyšel jsem konstatování.

„A co masky?“

„Hanzi, dáme, nebo když nás odchytnou se slzákem, je to dalších pět kilometrů chůze,“ konstatoval. Souhlasil jsem. Slyšel jsem najednou svůj dech. Uvědomil jsem si, jak málo stačí chvilku nedýchat a je po mně, jak muselo být mladíkovi, který si vědomě tento dech odepřel. Třeba chtěl povolit, bylo už pozdě. Masky a PCHOJ nám dovolili úplně se zahrabat, přikrýt smrkovými větvemi a listím. Začala mně být zima a chtělo se mi chcát. I přes atombordel jsem cítil vedle sebe Cipa, slyšel jsem jeho oddychování, jak šetřil s dechem a veškerým pohybem. Zima, zima a zase zima, dlouhých třicet minut zima a těžké oddychování, už jsem toho začínal mít docela dost. Najednou jsem byl v masce sám a začal jsem se vrtět. Cip už toho měl taky dost, klepl mi do ramene a začali jsme se pomalu vrtět oba. Očnicemi masky začalo proudit světlo. Když jsem si chtěl masku sundat, uviděl jsem, že nade mnou stojí kapitán Stodola, nemaje nejmenší tušení, že tam jsme, a připravoval se ke chcaní rovnou na můj ksicht. Nevím, jak a co mne to napadlo, ale zachrochtal jsem jak divoký prase.

Mělo to svůj okamžitý účinek, protože se Stodola málem připosral, jak se lekl, když zíral, jak ze země vylízejí dva kanci, jeden ještě s maskou, péro i s koulema mu málem zalezlo až do břicha a pokračovalo do krku, až ho to málem udusilo.

„Kurva, to jsem se ale lekl, myslel jsem, že je to bachyně s mladejma, sakra, dobrý maskování, dobrý maskování,“ opakoval, aby nabral dech a zakryl rozpaky. Sundal jsem masku a povídám:

„Málem jste nám pochcal prsa, soudruhu kapitáne!“

Tentokrát mne neseřval, jak si dovoluju sundat masku, a opakoval: „Fakt dobrý maskování, to se musí nechat, dobrý maskování!“

Měli jsme vyhráno, kolem nás prošla celá útočící jednotka a my jsme jí byli v zádech. Ozvaly se první kulometry a šrapnely a začala dýmová clona tentokrát u útočících jednotek. Následovala třikrát zelená, proslov, jak jsme blbí a neschopní, chůze potokem a prázdný bunkr se slzným plynem, prostě klasika na závěr. Člověk po něm řval stejně, protože plyn se nasákl do všeho, každý mohl mít masku přilepenou třeba kanagonem, stejně nakonec brečel jak želva. Poklusem do kasína, abychom stihli oběd, a tak to vypadalo, že budeme mít v neděli volno. Potkávali jsme a předjížděli babky, co šly pokojně a pokorně z kostela, a jim se zdálo, že kolem nich jede trambus.

Bál jsem se pochodu kolem ořechové aleje. Nechtěl jsem se tam ani podívat, až do mě Čubr drbnul.

„Jendo, už tam nevisí, můžeš se klidně podívat,“ odhadl mne.

A skutečně, majestátný ořech tam stál, jako by se ho netýkalo žádné dějství ani žádné tékáčko. Odevzdali jsme zbraně s tím, že si je vyčistíme až odpoledne. Natáhl jsem se na bidlo a společně s ostatními jsme ani nešli na oběd.

„Jendo, máš jít k Vrtákovi,“ slova mnou projela jako nůž.

Z pokoje se ozvalo: „Co ten potížišta tady ještě dělá?“

„Už je to tady, Cipe, to dost brzy, uvidíš, že půjdeš za mnou, jsme domluveni, všechno kromě extempore v aleji!“

Podali jsme si ruce.

„Drž se!“

„Díky.“

„Soudruhu desátníku,“ přerušil Vrták moje hlášení, „vyberte si z roty dva vhodné posluchače a pojedete jako eskorta pro *opičáka*, vlastně soudruha desátníka, zítra ráno ve čtyři odjezd, do té doby

máte osobní volno.“ Ani jsem si zprvu nevšiml, že použil jeho přezdívku.

„Soudruhu nadporučíku, chtěl bych vás požádat, víte, necítím se na to,“ a zjevně jsem chytl barvu uniformy.

„Ne, soudruhu desátníku, rozhodl jsem se pro vás a tím vám dávám svoji plnou důvěru, zasloužíte si ji, že jste rotu ušetřil vyšetřování, a potom, divím se vám, vždyť jsou to pro vás dva dny volna v podstatě,“ a zakoulel očima, protože dobře věděl, co pro nás znamená na dva dny vypadnout z tohoto rytmu, a pojal jakési nedefinované podezření, co za tím zase je.

„Soudruhu nadporučíku, a co jeho bratr?“

„Co s tím má společného jeho bratr?“ a sraštil obočí, jako by nevěděl, kam tím mířím.

„No ten, co se oběsil, mám mu to říct?“ vysoukal jsem ze sebe.

Chvilku si mne vychutnával a povídá: „Vy myslíte toho oběšeného?“

„Jo, toho myslím, zda mu to mám nějakou formou říct nebo to už ví, jistě to je šok, nejsem na to dost připravený, abych sděloval takové skutečnosti,“ snažil jsem se zapůsobit na city.

Hoře přehoře vstalo od stolu a zamřížovaným oknem pozoroval buzerák. Jedna četa organizovala jakýsi nástup. Chvilé byla nekončící, počkal, až nástup skončí. Vychutnával si mne za všechny akce, co jsem mu způsobil, a dával si foršus.

„Nedělejte si násilí, soudruhu desátníku, pokud mu chcete říct, že se na špagátě houpaly montérky vycpaný slámou s čepicí a cedulkou „MOJE DUŠE“, tak klidně. A vůbec, proč vy si myslíte, že by se kvůli bratrovi oběsil?“

Byl jsem zaskočen a musel jsem vypadat jak blbec štěstí a vzteku. „Říkalo se to na rotě, viděli jsme ho ráno na stromě,“ dodal jsem, jako bych nemohl uvěřit ve skutečnou pravdu.

„Nevěřte tomu, co se povídá, a zítra ve čtyři,“ a usedl spokojeně zpátky na trůn.

„Spolehněte se, soudruhu nadporučíku!“ a chtěl jsem se odhlásit. Přerušil mne.

„Zavolejte mi dozorčího roty!“

„Provedu!“

Vypadl jsem od Vrtáka a v záhybu naší čety jsem udeřil vší silou do železné skříně, až se prohly dveře, takový jsem měl děsný vztek na Šimpovu rodinu.

„Co blbneš!“ ozvalo se za mnou, „... mu přeskočilo.“

Otevřel jsem dveře světnice a slyšel Cipa: „Ta svině, ten hajzl, věděl přesně, že tudy ráno půjdem, moc dobře to věděl!“ Cip už zřejmě věděl, co na stromě bylo.

„To ten buzik dost přehnal, možná jsem ho dobře neodhadl, je to svině, byl to on, co nás takhle vyštengroval, a podařilo se mu to,“ mínil další účastník hovoru, ale podle hlasu jsem jej nepoznal, bylo v něm však trochu obdivu, že se mu to docela povedlo.

„To máš za to, že jsi mu pomáhal, měl ses na něj vysrat, je to děvka v modrejch trenkách!“ řekl rozzlobeně Cip.

„To nám zaplatí,“ s ledovým klidem pronesl Lenin, ležící opět na zádech, jako by se ho to netýkalo, jako tenkrát večer, „má smůlu, že narazil na mě.“ A já už tušil, že má pomstu již dlouho, dlouho připravenou, ještě dávno před divadelním incidentem na stromě.

„Hele, byl jsem u Vrtáka, mám si vybrat dva, co pojedou se mnou jako eskorta pro Šimpa.“ Byla to najednou těžká volba.

„Je to jasný, Jendo, já, já to mám blízko, podívám se domů,“ halekal Lenin.

Nikdo další se neozval, určitě by chtěli všichni. Čekali na moje rozhodnutí.

„Co ty, Cipe?“

„Jo, vole.“

„Tak zejtra ve čtyři u dévětáka, máme dva dny. Dojdu vás nahlásit výkoňákovi do rozkazu.“

Lenin však z ničeho nic vyhrkl: „Do té doby však skutečně pověsím mladýho Šimpa. Musím si ten opuštěák nějak zasloužit!“

„Jo, pověsíme ho,“ uvelebil jsem se na bidle.

O ambice na režiséra večera usiloval hlavně Lenin a tímto mu to bylo posvěceno. Začal vést svoje teorie a čišela z něj nenávist a šílená zlost. Hodilo se mu, že teď už není sám, kdo byl schopen mladého Šimpa opravdu pověsit. Uvědomoval jsem si, že ho opravdu budu muset hlídat, protože ve vztahu k *mladé opičce* s oholenýma nohama byl až nepřítel a možná by ho i skutečně pověsil. Zatímco Lenin šířil svoje teorie, které už nikdo nechtěl slyšet, ostatní usínali po taktickém cvičení, až se nakonec odpovědi na jeho otázky dostaly

do stádia – jo, jasný - a zíváním to všechno skončilo. Spali jsme jak zabítí.

Vzbudil jsem se hladem kolem pátý. Vztek na mladýho mne trochu přešel. I já jsem však považoval za výchovné mladýmu Šimpovi dát co proto za jeho drzost vůči kolegiu třetího ročníku. Ostatní se taky už hladem probírali a téma se začalo točit kolem žrádla a večerního představení. Kolem sedmé vrchní kápo Lenin od nás dostal souhlas, že to bude právě on, kdo bude řídit převýchovu. S Cipem jsme však prosadili podmínku, že nesmí dostat fyzicky třeba pěstí, ale držení pod krkem je možné. Prostě ho nemůže surově ztlouct, ale psychicky zničit jest možno, dokonce žádoucí.

Bylo půl osmé, venku poměrně chladno, podzimní odpoledne a nedělní obzvláště bylo tím víc smutné. Lenin už měl všechno připraveno.

„Tak, mladíci, jdeme do aleje, kam pověsil toho panáka!“

Došli jsme do aleje a Lenin povídá:

„Schovejte se za stromy, já pověším smyčku a zbytek nechte na mně.“ Skutečně za jedním stromem měl schovaný provaz se smyčkou na konci a její delší konec přehodil přes rameno větve. Vypadalo to hrůzostrašně, smyčka se drobně klátila ve větru a v přítmí jako had, který číhá na svou kořist.

„Tak má ještě pět minut.“

„Ty, Lenine, jak to víš, že přijde, myslím, že na to neskočí, musí vědět, že nás nasral, a upřímně, docela se mu to povedlo.“

„Pozval jsem ho na rande, vy volové, přijde sem, já tady s ním zůstanu sám, kdyby chtěl zmizet, tak zakročíte, zůstaňte za stromama a dívejte se a poslouchajte cvrkot, až budu chtít, tak řeknu naše oblíbené „bože, zakukej“ a vy vylezete. Jasný?! Rande se přece neodmítá a já jsem skoro snoubenec!“

„Ty, Lenine, abys něco nepřehnal, slibuješ, toho věšení bylo už dost,“ ozval jsem se a Cip se přidal a souhlasil.

„Fakt těch průserů bylo už dost, tak zachovej zdravěj rozum, my víme, že seš na něj naštvanej, ale seš rozumnej chlap, nebo ne?“

„Jo, v pohodě, nakonec, kluci, jste tady i vy, kdybych to přehnal. A taky se chci podívat k rodičům. Tak na místa, přátelé, vojenské kino začíná.“

Došourali jsme se všichni tři na místo s dobrým výhledem a slyšitelností. Ještě dvě minuty, ty se zdály téměř nekonečné. Cip

chtěl kouřit. A skutečně, postava velikosti mladýho Šimpa se po chvíli ubírala po osvětlené části chodníku a zabočila směrem k nám, myslel jsem, že nás viděla, ale nebyla to pravda. K našemu překvapení si Lenin utáhl smyčku kolem krku a v druhé ruce třímал provaz. Mladej, jak ho viděl, přidal do kroku.

„Co to děláš?“

„Nech mě, nech mě, já se chci oběsit tam, kde jsi pověsil svoji duši, nebo jsi to nebyl ty?“

„Ano, byl jsem to já.“

„A proč jsi to udělal, já tě tolik miluji, že to byla málem pro mě smrt, když jsem ráno šel na taktiku, tak jsem celý den myslel na to, že jsi mrtvej, to snad bylo tvým cílem vystrašit mě?“

„To bys nepochopil,“ tiše, smutně šeptal mladej.

„Co mám chápat a nechápat? Stejně je to jedno,“ a zatáhl za provaz, až se mu smyčka u krku trochu stáhla.

„To bys nepochopil!“ zdvořile na to mladej.

„Kurva, co nemám chápat, tak mi to vysvětlí, ty zmetku, než se tady pověším, nebo to udělám hned,“ a opět demonstrativně zatáhl za provaz.

Nám divákům se zdálo, že to divadlo trochu přehání a že mladej mu to nezbaští.

„Počkej, neblbni, počkej,“ a položil něžně ruku Leninovi na rameno.

„Na co mám čekat? Hele, tady máš konec a vytáhni mě nahoru a dej tam cedulku – TEN, KTERÝ NEROZUMĚL - co ty na to! Tak mi teda řekni, proč jsi tam toho panáka pověsil?“

„Já jsem tam chtěl pověsit svoji duši, protože jsem si myslel, že mi to pomůže zbavit se toho, že jsem jinej, a nechtěl jsem tím někoho postrašit,“ hlas se rovnal upřímnosti.

„Tys přece dobře věděl, že půjdu kolem a celá naše četa, všichni ti, co se ti snažili pomoci, proč jsi to udělal, ty svině? Jednoznačně jsi chtěl na sebe upozornit, ty svině, protože o tom-hle stromě jsi povídal báčorky jenom mně, nebo ne?“

„Jo, jenom vám na cimře,“ zase tiše odpověděl mladej.

„Tedy komu ještě, ty svině!“ a přidal na důrazu.

Mladej se začal klepat a věděl, že jde do tuhýho. Lenin ho chytil pod krkem a zařval vši silou:

„Komu ještě, ty svině nevěrná, komu ještě, ještě než tady chcípnu, tak mi řekneš, komu ještě, a pokud mi zalžeš, pověsím místo sebe tebe, ty hajzle jeden, a můžeš si klidně vzít sukni a ještě ti utrhnu koule, aby ses cítil dobře.“

„Honzovi, Cipovi, Číňanovi, Číkovi a tomu mladýmu ze Sošky, toho neznáš.“

My, co jsme slyšeli, co povídal, jsme dostali zlost, jak špatně jsme ho odhadli.

„Ta svině,“ zašeptal Cip, protože i on byl členem klubu mladýho Šimpa.

Mezi námi bylo jasné, že věci tak důvěrné jsme si nesvěřovali, byla to jakási ochrana osobnosti, ne že by na tom bylo něco zvláštního, ale prostě se to nedělalo, prostě jsme si v tomhle směru navzájem věřili, ale osobní věci se dále nevytahovaly. O to bylo toto poznání pro nás krutější. S napětím jsme sledovali další divadelní vystoupení Lenina.

„Miluješ mě ještě?“ uhodil Lenin.

„Jo, miluji tě, Lenine!“

„Uděláš pro mě všechno?“

„Jo, všechno pro tebe udělám.“

„Když zemřu já, pověsíš se se mnou?“

Nastalo hrobové ticho a váhání. Bylo slyšet, jak po vlhkých, mechem pokrytých hadích větvích kapala voda. Jako by ořech chtěl brečet.

„Ne, Lenine,“ šeptl odevzdaně mladej.

„Kurva, proč ne, když máš někoho moc rád, tak za něj dáš radši svůj život, nebo ne? Tvoje duše už visí na provazu, tak ještě tělo, přece nenecháš duši bez těla, ty zmetku, co si ta duše o tobě pomyslí?“

„Já tě tak moc nemiluji,“ obrátil mladej Šimpo.

„Á, páníček jednou miluje, jak se mu to hodí, řekl bych, že přemějšlíš píčou, ty prodejná děvko, kde jsou tvoje socialistický zásady, ty svině, ale jak se jedná o život, tak prrr ... čehý, co...?“

„Lenine, já už půjdu, prosím, pusť mě.“

„Kam bys chodil, přece mě aspoň vytáhneš, nebo ne?“ začal zuřit Lenin a mladýmu muselo být jasné, že ho tak lehce nepropustí.

„Kdo by mě měl tahat, když ne nejmilovanější osoba, jako jsi ty, to jsi u mě ty, teplej broučku,“ dodal mírněji.

„Já to neudělám a ty to nemyslíš vážně, půjdu, půjdu, prosím.“

„Tak ty mě necháš, abych se tu oběsil sám? Co to je za spravedlnost, když se věším pro tebe, lásko?“

„Neuděláš to, máš život stejně rád jako já,“ pomalu se otočil k odchodu.

„Udělám!“

Čekali jsme, že zvolá - bože, zakukej - , ale nic. Mladej Šimpo pomalu odcházel. Lenin mu nebránil, poodešel kousek za strom a přinesl si vysokou přepravku z umělé hmoty, vylezl na ni a zachroptěl. Mladej Šimpo se otočil a okamžitě se hnál zpátky.

„Nedělej to, proboha!“

„Ha ha ha, tak přece, páníček má svědomí,“ zachroptěl Lenin.

Přišel až k němu. Lenin seskočil a dal mu smyčku kolem krku a utáhl ji.

„Tak jaký to je, brachu?“

„Prosím, odpusť mi, já jsem to tak nemyslel,“ kňoural.

„Co jsi zas nemyslel?“

„Že mě nepověšíš?“

Lenin věděl, že už je vítězství jeho, ale dovedl to vychutnat k dokonalosti. Rozepnul důstojnický pás, který byl tak velký, že byl schopen si mladýho Šimpa připnout k sobě, a to taky udělal. Povolil mu smyčku a sundal ji z jeho krku.

„Nepověším, pověším se sám a tebe budu mít nablízku, lásko, budeš mi dejchat do ksichtu, až ...“ Stoupl si na bednu a dal si oprátku na svůj krk. Silou, kterou měl natrénovanou z taktiky, se s ním uvelebil na bedně. Ačkoliv druhý konec provazu měl stále ve své moci, uvědomil jsem si, že ta hra je dost nebezpečná.

„Nedělej to, prosím tě, nedělej to,“ a plakal, „prosím tě, nedělej to, já tě miluji, opravdu tě miluji!“

„Nedá se nic dělat, pozdravuj ode mě moje rodiče, že jsem zemřel pro tvoji duši, a až řeknu tři, skočíme z bedny! TŘI!“ skočil z bedny, oba dva se váleli na zemi spoutání opaskem.

„Bože, zakukej a kukej hodně dlouho, už jsem v nebi!“ znělo z výšky psa. Napětí v nás povolilo. Došli jsme až k místu činu. Lenin se odpoutal od mladýho a pořád si ošahával nohy.

„To prase mě pochcalo!“

Vyděsenej mladej pořád mumlal „promiň, promiň“ a já začal cítit, jak smrdí. Nevěděl, chudák, co se ještě bude dít dál, jestli ho nakonec

pověsíme, nebo ne. S prosebným pohledem klečel před náma a my si připadali jako kukluxklanový výbor. To ještě nebyl konec Leninova představení.

„Ty ses pochcal a pochcal jsi taky mě, ty svině prodejná! Půjďme se umejt, ty prase!“

Tentokrát jsme se na sebe dívali nechápavě a uvažovali jsme, co má v plánu. Chytnul mladýho za límec maskáčů a zařval:

„Jdem, ty děvko!“

Mladej se otočil na mne.

„Ty prodejnej hajzle, sypej!“ zařval jsem tentokrát já.

Lenin, kterej ode mne nečekal takovou tvrdost, se ujistil, že má náš souhlas. Strkal mladýho před sebou a občas do něj i kopnul. Cesta mířila k nám důvěrně známému PZH. Lenin to měl domluvený s Čejkinem, že tam nikdo nebude. Došli jsme až do stáje.

„Tak, teď se tady vykoupeš stejně tak, jak jsi koupal ty mě, ty děvko, a potom zabiješ jednu svinu, abychom se přesvědčili, že jsme tě převychovali na chlapa, a krev z té svině ti natřem na ptáka, bude z tebe tvrd'ák!“ Na důkaz vytáhl starej ubroušenej řeznickej nůž.

„Svlíkní si ty pochcaný věci, ty hajzle, ať všichni vidí, že ti schází dámský přirození,“ řval jak gestapák.

Mladej brečel, spíš vzlykal, a pomalu se svlíkal. Nechtěl jsem teď Lenina podrazit, váhal jsem, nevěděl jsem, co má v úmyslu, věděl jsem, že tady nějaká sprcha je. Mýlil jsem se, Lenin to měl vymyšlený tak, že počítal snad i s tím jeho pochcáním. Teprve potom jsem pochopil, že ho pochcal sám a vyděšeněj mladej to nezaregistroval nebo se bál o tom zmínit.

Jaké bylo naše překvapení, když místo dlouhých zelených trenek na sobě měl dámské kalhotky. Neudrželi jsme se smíchy.

„Ty si můžeš nechat, aby ses nestyděl před náma, ty děvko!“

Vzlykal a brečel.

„Čubr, podrž mi ho!“

Čubr ho chytil za ruce a Lenin mu zapnul opasek kolem pasu a přivázal za něj provaz.

„Dobrý, bezpečnost při koupání především,“ použil bonmot tělomrska, který nás nechal padesátkrát přeplavat bazén napříč a pokaždé se vysoukat na okraj.

„Tak, holubičko, přichystal jsem ti lázeň jak v Maďarsku, termální, dobrou na klouby.“

Mladej už ani neškytal, myslel, že to nejhorší měl za sebou, ale opět se mýlil. Na PZH ve stájích nebyly podlahy, ale železné rošty. Teď jsem si vzpomněl, jak dědek z PZH říkal, že je to jednak studený pro prasnice, že všechna močka je pod nima, a že když svině odhrne ten rošt, tak tam může spadnou a utopit se. Věděl jsem nyní, že si to dobře zapamatoval i Lenin.

„Hoši, jdeme na to!“ Krompáčem pozdvihl dva rošty. Dva metry pod náma plavaly sračky.

„Tak, mladej, koupel je připravena, drž se provazu, budem ti dělat záchranu, ale nikdo pro tebe nepoleze, když budeš smrdět.“

Mladej začal křičet o pomoc, jako ozvěna se mu ozýval jen ryk prasat. Čím víc křičel, tím víc se ozývala i prasata. Nechali jsme ho křičet dlouho. Přestal. Dobrovolně se chytil provazu a prosil a prosil tiše a škemral, abychom ho vytáhli. Měl jen hlavu nad hladinou sraček, začal kašlat, bylo tam nedýchatelné, hodně čpavku.

Lenin na něj s Čubrem hystericky řvali:

„Musíš plavat, plavej, plavej prsa, plavej, nebo čubičku,“ oba je to náramně bavilo.

Cip si zapálil.

Mladej máchal rukama, kopal nohama a kašlal. Po chvíli přestal a stoupl si ve sračkách. Byly mu malinko nad kolena. Hekal čím dál víc. Cip, který vše pozoroval jako z OSN, kývl na Lenina a zavrtěl hlavou.

Lenin zařval: „Když pořádně zařeveš *Bože, zakukej*, vytáhnem tě.“ Na znamení začal napínat provaz.

Mladej řval jako šilenej tím zmutovaným hlasem. Lenin s Čubrem řvali, aby řval víc a víc, a začali ho tahat ven. Žádná prasata neřvala při kastrování víc než tehdy *mladej opičák*.

Vytáhli ho zelenýho, poblitýho na železné rošty. Zůstal na nich ležet jako zelenobílý amorfní hovno. V chlívě bylo teplo. Byl to šilenej smrad.

Čubr povídá: „Jestli ses posral, tak to není cejtít, nic si z toho nedělej.“

Lenin spokojeně svíjel provaz a byl rád, že se namočil jen kousek. „Tak, mladej, oblíkáme, šup, šup, ať nám nenastydne prdelka!“

Mladej jako váhal, ale když viděl, že Lenin přestával svinovat provaz, začal se oblíkat na sračkama pokryté tělo.

„Vidiš, jak ti to jde, prdelko!“ něžně ho poplácal po kalhotách Lenin, až to začvachtalo, ale aby se neumazal.

„Tak jsme tě vykoupali a půjdeš si hajnout, miláčku,“ a vyděšený mladej čekal s vytřeštěnejma očima další hrůzu. „Vlastně ještě ne, zapomněl jsem, že musíš zabít tu svini.“

Chytil ho za límec a šli jsme do vedlejšího prasečáku jako největší kamarádi. Byla to odchovna selat. Bylo zde dvacet sviní, některé měly už selata. Bylo to uzpůsobeno tak, aby svině nemohla zalehnout selata, skládala se vlastně každá ohrada ze dvou a v té druhé části byla selata chráněna před těžkou sviní, ale mohla se k ní beze problémů dostat podlezením ohrady.

„Vyber si svini a postel,“ vedl něžně Lenin za ruku Šimpa, ten se k tomu neměl.

„Tady!“ a Lenin ukázal na kóji, kde bylo osm selátek a vedle velká bachyně. „Kurva, bude to!“ začal si pohrávat s provazem. Šimpo přešel ohradu a selata s kvikotem běžela pod ochranu matky.

„Lehni, ty svině, a já jsem tak dobrý, že ti pustím infrazářič.“

Pustil mu zářič, který se používal, když byla selátka malinká.

„Ukaž nám, jak umíš pít!“ ukázal směrem k napáječkám. *Opice* se s chutí napila.

„Ne že jim to všechno vychlastáš, nech něco prasatům, to není péro, které bys chtěl vykourit!“

Stále mumlal *nechte mě, prosím, nechte mě, prosím*.

„Co ti kdo dělá, ležíš si tady a užíváš si jako prasátko!“ mínil Čubr. „Nikdo ti nic nedělá!“

„Tady máš kudlu a zabij tu svini, ukaž, že seš chlap!“ Lenin se mu snažil vecpat kudlu. Pomyslel jsem si, že by to byl problém pro každého z nás. Mladej Šimpo se schoulil do klubíčka do rohu ohrady.

„Tady máš kudlu a zabij tu svini, nebo se půjdeš znovu koupat!“ řval Lenin.

Napětí vrcholilo, svině řvala, vše se zdálo šílené.

„Jsi chlap, tvrdej chlap a voják, tak se podle toho chovej, zmetku!“ V té chvíli se Lenin mrštně přehoupł přes trubkové železné zábradlí, které oddělovalo prasnice, a doslova ukradl jedno sele. Svině zareagovala o vteřinu později. Stačil však přeskočit se seletem zpátky, to vše v decibelech ohlušujícího řevu a kvílení.

„Tak, teď dokážeš, že nejsi baba, prvně ho vykastruješ a potom ho podržíš!“ řval na něj Lenin, co to dalo, ale v přehlušujícím rykotu i ostatního dobytka ho bylo sotva slyšet. „Dělej, dělej, nebo tě taky vykastruju, dělej, makej, stejně ho jednou vykastrujou, aby měl lepší maso, ŠTAVNATĚJŠÍ, nelituj ho!“ snažil se mu vecpat sele do klína a kudlu s ním.

Mladej Šimpo nereagoval a zdálo se, že byl v šoku. Lenin s ním začal cloumat a třást a nakonec se ukázalo, že to není s ním tak hrozný, vzniklo podezření, že to hraje.

„Vstávej, dělej, makej, ty hajzle, nebo tě vykastruju!“

Bylo pro mne obrovským překvapením, když se pomalu sebral a v železném trubkovém předsálí kóje odchovny se zvedl do ringového rohu a potom opět klekl do sraček. Zvedl tupý nůž a zasadil neslyšnou ránu za hlavu selete. Prasátko sebou trochu škube a okysličená krev dolétla až na matku. Obrovský ryk, jako by ostatní svině dobře věděly, co se děje, se mi zdál naprostým tichem. Podíval jsem se kolem sebe a viděl jsem strnulé obličejy všech zúčastněných včetně Asiata.

Mladej jen mumlal: „... vzal jsem mu duši, moji duši, duši ...“

První se vzpamatoval vychovatel: „Uklidíš tady po sobě, ty zmetku, ten bordel, aby to dědek nepoznal, stejně se nedopočítá, dej sem to sele, máme na PHD ovárek jako na Novej rok.“ Zabalil sele do pytle a šel ho ven vykuchat. Vrátil se snad za minutu. Byly z něj cítit vyvržené vnitřnosti. Tu domnělou minutu uklízel teplej *op* zakravenou slámu pod rošty a donesl novou, čerstvou. Zastlal tak pečlivě, jako by si skládal košile do komínků na přesně stanovený rozměr. Mladej žil v nejistotě, co ho ještě čeká, a my jsme věděli, že ho Lenin zlomil. Sám jsem odhadoval, že by to i jemu mohlo pro dnešek stačit. Leninovi to opravdu chválabohu stačilo.

„Viděl jsi nás dneska?“ mateřsky se připojil Lenin.

Zapálilo mu to: „Nikdy jsem vás neviděl!“

„Já jsem se tě ptal, jestli jsi nás dneska viděl, ty hovado!“ zařval jsem.

„Dneska jsem vás neviděl, prosím.“

Věděl jsem, jak závidí těm selátkům, určitě zrovna tohle by ode mne neočekával.

Domlouvali jsme se očima, ano konec, všichni jsme souhlasili, měl dost. I svině to pochopila a přestala vyvádět, zbylo jí ještě sedm selátek.

„Povíš nám, proč jsi tam pověsil svou duši?“ zeptal jsem se smířlivým tónem.

Našel v sobě dost odvahy, tiše pronesl: „To byste nepochopili, nechápu to ani já, já jsem tam chtěl pověsit jen ořech bez slupky, prostě jádro, aby lidi viděli jádro, nukleus, dobré jádro, Jendo, prosím, věř mi, věřte mi, nebylo to nic proti vám, prosím vás, pusťte mě!“

Jeho odvalu všichni beze slova ocenili. Lenin na něj nakonec vystartoval: „Tak, nukleusi mladej, chceš si ještě hodit špagát?“

„Ne.“

„Slibuješ, lásco?“

„Slibuju, přísahám!“

„Dobře, nezklam naši důvěru, chlapče, a vyvaruj se podobnejm kouskům.“

„Slibuju, slibuju,“ šeptal.

„Odpovídej celou větou - slibuji, lásco!“ Stalo se. „Tak abys věděl, že tě máme všichni rádi, tak tady řekneš prasátkům pohádku o prasátkách, dáš jim dobrou noc, i paní svině, která je ti vděčná, že jsi i ji nezabil, a do třiceti minut seš na rotě, prověříme to a spadl jsi na smetáku, jasný, na shledanou soudruhu vrahoune!“

„Jasný!“ zařval přeskakujícím hlasem.

Odcházeli jsme, Cip a Čubr opět začali dýmit. Při odchodu jsem slyšel, jak tam mladej Šimpo začal něco mumlat prasatům.

„Tak tedy dobrou noc. Tak tedy dobrou noc, milé vojenské svině, budoucí důstojníci, plukovníci, generálové a princové, poslanci a senátoři, králové a prezidenti, císařové a papežové, bohové a bohové bohů a bohové papežů a císařů, bohové králů a prezidentů, bohové poslanců a senátorů, bohové princů a generálů, bohové důstojníků a plukovníků, jen ne bohové sviní a všech lidí dobré vůle všehomíra. Zavřete oči a vaše myšlenky necht' vás přenesou do prasečích světů neskutečně skutečných, jak ...“

Já jsem slyšel až moc dobře a divil jsem se, odkud to zná a jak si to všechno přesně pamatuje, povídám:

„Vymysli si něco originálního, to je moje, ty zmetku.“

„Tak to bysme měli,“ ozvalo se za mnou, „kašli na něj.“

„Ty, Lenine, nebyl jsi moc tvrdej?“ zeptal jsem se, aby řeč nestála.

„Hele, Hanz, lepší já než někdo jinej, nakonec jsem to dělal všechno pro něj, jinak by tady nepřežil.“

Bylo to divné, ale kývl jsem na souhlas a Cip taky. Něco nám říkalo, že Lenin měl pravdu. Za půl hodiny volal na jejich rotu. Mladej smradlavej chlupáč tam skutečně už byl.

Kdosi nás na nádraží oslovil, což nebylo zvykem, nějaký neznámý atyp, a povídá:

„Dobrý den, páni dů ...“ Přešli jsme kolem ukecaného somráka bez mrknutí oka. Už jsem ho snad někdy i viděl a pořád jsem marně dumal, kdy to bylo a kdo to byl.

Nasál jsem vůni vlaků, kombinovaných s vůní rána, čerstvě zabalené a připravené vyrazit, a tečně vnímal osudové dvoj kolejí, tak nepružné a neohebné. Zvláštní, ten typ *lida* mi zůstal viset v paměti a nemohl jsem ho vytěsnit, tulák ve vojenském kabátu, kabátník se zlatými knoflíky, spíš v takovém kopřiváku, neupravený a zarostlý, s modrýma očima. Bylo mi divné, jak jsem si jej mohl za tak krátký okamžik tak precizně zapamatovat.

Slyšel jsem v kombinaci s dupotem kanad, jak škemral něco na způsob „zastav se, člověče“, ale ani jeden z nás tomu nevěnoval žádnou pozornost, v siném plachém ránu, snad chtěl pár drobnejch na pivo.

Jako bych viděl sám sebe na sklonku života. Úplně jsem se otrásl a naskočila mi husí kůže. Podíval jsem se na spolubojovníky. Ti vnímali vnější svět jen z pár procent, neustálé pochodování a dril v tvaru způsobily přepnutí na bazální mozkovou automatiku, pochodovaly jiné nohy nebo byly řízeny jiným mozkem a nikoho nezajímalo, kam ty nohy jdou a dojdou. Nebylo nutné definovat cíl cesty, hlavně že šly a šly a nezastavily se a nebolely a zdaleka nevnímaly, že se pod nimi točí celý svět, svět celý zapařený od noh v kanadách.

Bylo zbytečné se jich ptát na dědka, myslím, že si ho stejně ani nevšimli. Přesto mi to nedalo a otočil jsem se. Santusák se vypařil a nakonec mně bylo divné i to, kam mohl tak rychle zmizet. Byly čtyři hodiny ráno. Divné ráno, ráno na svobodě. Moje myšlenky však stále obíhaly kolem tuláka. Bránil jsem se vzpomínkám na Zachara, vždyť to nemůže být on. Musí být těžké to stárí v samotě i těžko se musí umírat. Ještě že jsem poměrně mladý. Zhebnout tady na nádru, v pekelném stárí s vyhaslýma očima ...

Teprve teď mi došlo, proč jsem si ho všiml, ten kabát, přece ten starý vojenský kopřivový kabát. Chtěl jsem zažertovat něco o vojenských důchodcích a že tak skončíme taky, ale rozmyslel jsem si to a spící jdoucí zelené panny jsem nebudil. V hlavě a v představách se mi skládaly myšlenky a obrazy, spíš jako na obrovské ploše rozložené listy z nějaké knihy. Z každého listu sálala nebo čněla nějaká myšlenka, taková hmatatelná, že když člověk přejížděl po tomto povrchu, tyto potenciály tvořily jakousi potencionální frekvenci, pulzování či kolísání, a záleželo, kterým směrem dle nahodilého podvědomého a bezcílného mínění se pohybovala dlaň v podobě citlivého snímače. Posléze jsem si uvědomil, že slyším píseň, nejen zvuky bez ladu a skladu, píseň do taktu kolejí cvakající a věštící příjezd vlaků, příjezd osudů upoutaných na neohebných kolejích, divotvorné variabilní konstrukce bytí.

Ta píseň začínala slovy Avinu malkejnu ... Byla tak překrásná a božská, její melodie mi prostoupila celou duší, znovu a znovu mi zněla v podvědomí, sálající teplem a radostí, barevná a plná slunce i měsíce, barevná, jako by chtěla sama dokreslit nebo zrcadlit nativní život a barvy jeho stvoření. Zdálo se mi, že tam někdy jsem ji slyšel, ano, určitě tam v srdci společenství. Avinu malkejnu.

„Cipe, dej mi cigáro,“ oslovil jsem soukmenovce. On vytáhl z roky nepraných, krátkých rourovitých kalhot krabičku marsek bez filtru s vysypaným tabákem na okrajích a beze slova mi zapálil, i když věděl, že kouřím jen svátečně. Věděl velmi dobře, že na něco myslím, i to, že o tom nechci mluvit, tak dobře jsme si rozuměli. Tabák krásně voněl, trochu jsem zpomalil a vynechal rytmus pružné chůze. Po chvíli se ozvalo:

„Co takhle zkusit bufítek?“ směřoval mě Cip.

„Jo,“ protože to nepotřebovalo žádnéj dovětek.

„Jo,“ ozval se Lenin vedle mne.

Otočili jsme se a šli po nástupišti zpátky podchodem do oprejskaný nádražní haly. Bylo v ní trochu teplejc, trochu byla zadýchaná lidstvem z minulého dne. Uviděli jsme zrovna ženskou v zamaštěném bílém plášti, jak se snaží otevřít zčásti zamřížované dveře.

„Stejně tam nebude nic teplýho, tak dáme aspoň pivo,“ poznamenal znechuceně hlavní gurmán a zásobovač.

„Jo,“ protože to opět nepotřebovalo žádný dovětek, neměl jsem na studené pivo moc chuť, dokonce jsem si vzpomněl na ohřívadlo

na pivo v dřevěnici na Páté rotě, kdy ti odvážlivější do něj vkládali ještě půldecák s pepřemítkou a říkali tomu „magické oko“ pro zelenou barvu.

„Jo,“ zaznělo vedle mne po sezóně.

Zůstali jsme stát u vysokých bufetových stolů, pokrytých umakartem. Lenin čekal na natočení desíny, spíš děsiny, dokonce to i zacvakl, přece jenom jel domů. Myslím, že jsme mu to oba přáli naprosto bez závidosti, vždyť to byl dobřej kluk, kterej něco vydržel.

„Tak čusbus!“ zaznělo nad umakartem při setkání sklenic. Studené pivo okamžitě vlezlo do nosu i do očí. Vychutnávali a ohmatávali jsme si tento svět, který byl stále v něčem nový, nový svými postavami, tolik rozdílnými od ghetta starých budov doma, doma v kasárnách. Na stěnách visely plakáty s krásnejma, pro nás snivejma a nedosažitelnějma holkama. Cip na ně závistivě čuměl.

„Nečum, nebo ti spadne brada do piva a roztečeš se na podlaze.“ Viděl jsem, že jsem ho dostal.

„Jo, mít takovou holku,“ a odfoukl kouř, „to by byl rachot, pánové.“ Bylo vidět, jak o tom sní a ostatně my taky.

„To není nic pro nás, Cipe, ty bys ji pořád jen klátil, musel bys ji taky živit a ta by do takovýdlehého bufetu, kde lezou z gyrosu kočičí drápky, s tebou určitě nešla, to by ti nestačil jen tvůj kolík a veletoleč, hele,“ a Lenin kývl na uslintanou a přebarvenou bufetdámu, „to je ta správná jistota, ta ti nikam neuteče. Dáš jí na mahagonovou barvu na vlasy a bude v sedmém nebi, poplácáš ji po odrazkách na prdeli, zkoukneš dva měchy a zatmí se ti před očima, budeš se plácát do kolen a křepčit indiánské tance s válečným pokřikem hátatitlá a hú, jubidubidú, to všechno je moje,“ vedl politické školení Lenin. „To je kapitalistická jistina.“

„Hlavně, Cipe, bufítek, řízečky, klobásky, pívečko, marsky i s filtrem, to vše za jednu stojku po vejplatě,“ přidal jsem se, „myslím, že by tě dostala i z armády, pěstovala by si tě a ty bys po večerech vařil drškovou polívku, z ovárku tlačenkou, jo, nádražní bufítek, to je ta správná Mattoniho živnost.“

„To je fakt, taková dobrá tláča nebo drškovka ...“ nedokončil větu Cip a polkl.

„Aspoň si dáme párek s rohlíkem,“ konstatoval jsem a šel jsem to zařídit. Vzdáleně jsem slyšel pokračování v tématu, spící panny se pomalu začínaly probouzet a okřávat do funkční reality.

Na pultu se krčily párky, již starší, které se hodily akorát tak zastrčit do rohlíku, a na vyžíhaném elektrickém vařiči dělal to samé hrnec s gulášovkou. Bylo to pohlazení za pár peněz do žaludku zkoušeného studeným pivem, krámovkama a jiným železem. Jak jsem tak netečně žmoulal gumovej rohlík, koutkem oka jsem v koutě na stoličce zahlédl známou tvář, a ejhle, byl to Tóno, podřimující cigi, zřejmě přespávající na nádr. Chytil jsem jej za rameno. Myslel, že jsem nějaký policajt, tak strašně se lekl, my jsme měli opasek a pistole, takže se nebylo čemu divit.

„Neblbni, Tóno, to jsem já, pamatuješ, v horách před dvěma měsíci, jak jsi mi přinesl s Terezkou to uzené psí maso?“

Zprvu na mne zíral a nechápal, ale pomalu, pomalu se mu rozsvítilo a říká:

„Čagoš Jendos,“ bystře dodal, „že mi půjčíš na cestu.“

„Kam jedeš?“ zeptal jsem se ho záludně ve snaze se dozvědět něco o Terezce.

„Na východ, potřebuji aspoň dvě kila, vrátím ti je nebo pošlu,“ škemral.

„I kdybych chtěl, tak bůh ví, že nemám, tak bych ti je dal, ale mám tak na jedno pivo pro tebe.“

Cigošovi zasvítily oči a okamžitě přitakal. Koupil jsem mu pivo, a protože mi vlak každou chvíli odjížděl, zeptal jsem se přímo:

„Co Terezka, jak se má a co dělá, kde je?“ Oči mi zablikaly nadějí.

„Ani mi nemluv, po čtrnácti dnech se sbalila a odjela do Čech, přemlouval jsem ji, vždyť je ve čtvrtém měsíci!“

„Ve čtvrtém měsíci ... s tebou?“ lapal jsem po dechu.

„Já nevím, se mnou určitě ne, klidně bych si ji vzal i s dítětem, bude mít krásné dítě nebo dvě,“ prohodil Tóno a já nevěděl, zda zrovna tohle mu mám věřit. Dodal: „Je nádherná, taky se ti líbila, to vím.“

„Jo, líbila se mi,“ přitakal jsem smutně a srdce se mi sevřelo úzkostí. „Takže už bych ji nenašel, co?“

„Proč bys ji hledal?“ pokračoval cikán.

„Já jen tak, že se jí musí těžko žít, když je nemá,“ dodal jsem na obranu.

„Hovno je nemá, je to její oblíbená finta,“ dodal mrzutě cigoš.

„Jaká finta, vždyť jsi to tvrdil, to sis ze mě dělal srandu nebo co?“

„Já ne, to ona chtěla, abych ji vydával za němou, když jsme byli malí, většinou to zabralo a něco jsme vyžebraли a potom jí tenhle

koníček zůstal. Něco ti řeknu," pokračoval Tóna, „raději se jí vyhni, ona totiž umí kouzlit a čarovat, i kdybys ji našel, stejně ji neuvidíš, je to čarodějnice, bosorka, čachtická paní!“

„Ale krásná," dodal jsem mimoděk.

„Moc krásná, krasavica takaja," potvrdil cigoš a já dost dobře nevěděl, jestli to je z toho důvodu, abych mu přispěl na další pivo. Než jsem se vzpamatoval, byl tu vlak, slyšel jsem pískat průvodčího a Cipa, jak na mě volá, ať dělám.

„Tak čagoš, snad se někdy uvidíme, a jestli potkáš Terezku, ví, kde mě najde," zvolal jsem, jako bych sám sobě hodil stéblo slámy.

„Až budou zapalovačky čibuky, to se vrátí, alespoň na jednu noc, až bude kvést hořčice, vrátí se.“

Zbystřil jsem pozornost, ale už jsem se nestihl doptat víc, spíš jsem si myslel, že jsem něco přeslechl. „Tak dej vědět a tady máš káděčko, ale pozor, není tam psí sádlo!“

„Jo, díky," neupejpal se, „vojenský konzervy můžu, hlavně bravčovou!“

V duchu jsem si myslel, že ho vidím naposledy. Měl jsem takový pocit.

S plným složeným žaludkem jsem ještě chvíli postával u našeho vlaku připraveného k odjezdu. Ve staženém třetím okýnku ode dveří koukala zvědavě Cipova hlava.

„Kde je ten cip?" zazněla jeho otázka a já jsem sebou trhnul. Bylo jasné, že Lenin, který pravidelně, když se něco dělo nebo měl být někde včas, měl největší radost z toho, že se na něj muselo čekat, a zároveň největší starosti, kde se vysrat, jako by si chtěl označkovat terén a vytáčet nedochvilností ostatní, což se mu často s přehledem dařilo. To bylo zcela typický pro něho, jeho libůstka a já na to na okamžik zapomněl. Muselo to být na mně hodně vidět, že jsem nasranej.

„Vyser se na něj, Jendo, když to nestihne, tak ať tady trčí, vždyť on jede domů, my ne, zsranej bolševik, zsranej bolševik!" řval na celý kolo Cip.

„Já se z těch sraček snad nikdy nevyhrabu!" konstatoval jsem suše a tiše a docela smutně, protože nebylo řešením ho tady nechat jako jediného člena eskorty. Váhy začaly fungovat. Už jsem chtěl zahalekat na Cipa, ať vystoupí, když jsem zahlédl, jak se s plácačkou blíží výpravčí. Nastartoval jsem a požádal ho, že kolegovi je špatně, jestli

by mohl chvíličku počkat. Koukal na mne jak z jara, bylo ze mne cítit to pivo, domluvili jsme se na dvou minutách. Věděl jsem, že je zbytečné s ním vést jakékoliv další diskuse, souhlasil jsem.

Cip zatím sám vylezl neochotně z vlaku. Uplynula minuta a z podchodu vylízal spokojeným klidným krokem Lenin. Šel, prohlížel si nechápavé obličeje cestujících. Nechal jsem ho dojít až k sobě, když on začal tušit, že to přehnal.

„Tak jak se ti kakalo, vojáčku?“ dodal jsem klidně se sevřenými pěstmi, nebýt tam tolik očí, asi bych mu ji už vypálil.

Cip to ale nevydržel: „Ty hovado usraný, ty si myslíš, že na tebe bude celej vlak čekat, ty debile!“ Rána s posledním slovem přiletěla jako blesk. Byla tak neočekávaná, že Lenin spadl s pokřiveným úsměvem na zem a brigádýrka se válela po peronu pro pobavení pár přihlížejících. Zahlédl jsem kouskem oka průvodčího, jak zavírá dveře.

„Kmitejte do vlaku!“ křikl jsem, oba se sebrali, nastoupili a já jako poslední se zavírajícími se dveřmi, čekaje, až se vlak začne rozjíždět. Znovu jsem zopakoval svoji otázku: „Tak jak se ti kakalo, Leninko, ty krávo, doufám, že ti došlo, že máš chodit včas, soudruhu desátníku pokakanej!“

Místo odpovědi vytáhl zmačkaný erární kapesník, trochu ho naslil a dal si ho na obočí. „Seru na vás, parchanti zelený, jedu domů,“ potom se pokusil o jakýsi smíchoškleb a dodal od srdce, „a vy jedete leda tak ... do prdele, brčálníci grínovatí, gumy zasraný, dízlovský hadice, svině, já vám to vrátím!“

Vlak měl deset minut nějakého dalšího zdržení, než se začal pomalu odpoutávat od kolejí.

Znovu jsem naskočil, v kupé byla atmosféra odpovídající ranní době, jen vzduch byl nasátý černým vojenským krémem. Cip po svém vystoupení, po párku a další polívce okamžitě usnul a považoval to za největší dnešní blaho, prostě si tu polívku užíval. Ukřivděný Lenin pořád bručel něco o parchantech. Já jsem jen poslouchal a sledoval docela nezáživně běh světél a světýlek a smutek a stesk se mi rozlil po celém těle. To je konec, už neuvidím nikdy svou vysněnou černou princeznu. I já bych si ji klidně vzal s tříměsíčním nebo čtyřměsíčním outěžkem, vůbec by mi to nevadilo. Tak jsem se nechtěl smířit se skutečností, že ji už nikdy neuvidím.

V posádce jsem poslal Lenina domů a s dýmící mašinkou Cipem jsme zavítali do posádkové basy na domluvu o zítřejším vydání Šimpa. Správce mnohem sympatičtější než Áp nám nabídl, jestli jej chceme vidět.

Stál tam v cele, v teplákách, úplně sám s trochu vynuceným úsměvem, spíš s jakýmsi šklebem. Koukali jsme na sebe oba zaraženě, protože on netušil ani ve snu, že pro něj pojedou zrvna já s Cipem, po chvíli jsme skoro naráz ze sebe vysoukali „ahoj“. Neměl jsem mu co říct a taky jsem nevěděl, co si z oné noci pamatoval.

„Zítra ráno tě vyzvednu,“ řekl jsem stroze.

„To je dobře, už abych byl doma, tady to stojí za hovno,“ posteskl si nad svou samotkou, přinejmenším mu to bylo dost dlouhý.

„Tak jo, zítra!“ otočil jsem se a odcházel. Když jsem byl skoro u dveří, ozvalo se za mnou:

„Jendo!“ Zastavil jsem se a otočil. „Promiň, promiň s tím autem,“ zaznělo do stěn natřených olejovou barvou.

„To je dobrý, vím, že bys mě nepřejel,“ odpověděl jsem po chvíliče mlčení, „ale zítra to bude stejně s náramkama.“

„Jo, s tím počítám, to je dobrý!“ a trochu přidal na životě.

„To je přece dobrý, ty vole, to je špička, ty vole,“ zdůraznil jsem nahlas konec věty.

„Jo, to teda je špička, ty vole,“ zahřměl Šimpo.

„Opakuj to, ty vole, to je špička, ty vole, zejtra jedu domů!“ zavelel jsem.

„Je to špička, ty vole, zejtra jedu domů do kasína,“ zařval předpisově a odzdravil se zadržovaným úsměvem.

„Dej si pohov, chlapče!“

Vystarovali jsme do civilních ulic na posádkovou ubytovnu. Cesta proběhla bez problémů.

V kasínu jsem jemně prohodil: „Tady máš aspoň co dělat, starat se o bráchu, trochu jsme ho přeškolili.“ Tázavě jsem čekal na jeho reakci. Rozuměl mi dobře, co se dělo.

„To je dobrý, Jendo, on to potřebuje,“ ulehl na svoje bidlo. Víc jsme se o mladým spolu nebavili.

Uběhla zima a začala kvést hořčice. Vždycky jsem měl toto období moc rád. Bylo takové čisté, nevyprahlé, plné života. Sloužil jsem malýho koně a Džubox měl posádkovou hlídku. Obě služby byly

takové podržtaškové, že byla spousta času na kecání o všem možném i nemožném, řeči o děvčatech nevyjímaje. Domluvili jsme se na tom, že jakmile obejde město, sejdemo se zase pod schody u sklepa na takovém málo frekventovaném mazáckém místě. On může v klidu pokouřit a já si vyzout kanady. Tak se stalo. Byl jsem tam o dobrých pět minut dřív a vychutnával si odpařování ponožek. Slyšel jsem, jak cinkají po schodech šňůry.

„Čest,“ ironicky pozdravil v smradlavém ozónu a já věděl, jak se těší na konec služby, aby mohl udělat totéž.

„Jo, vole, tak jak?“

„Venku je pěkně, ale už mě bolí haksny, posádkovej nás honí z místa na místo, že si nemůžem dát ani pivo nebo chvilku posedět.“

Tak jsme chvilku mlčky proseděli.

„Jo, když jsme byli na nádraží, ptal se na tebe nějakýj černej.“

„Černej nebo Červenej, neznám žádnýho takovýho.“ V mé odpovědi byla cítit samota.

„Černej myslím cikána.“

Z nudy jsem začal i přemýšlet. „To hledal Pojera? To bych se divil, kde by vzal moje jméno?“

„Přímo ne, ale ptal se na nějakýho Januse, tak jsem řekl, že znám jen Jana, Hanze. On stále mlel, že tě potkal na střelnici, tak jsem si myslel, že jsi tenkrát, víš, v horách něco s cikánama měl, že ti to řeknu.“

„Co chtěl?“

„Chtěl, abych mu půjčil prachy na cestu na východ, pořád otravoval, že něco slíbil, že je s náma kámoš.“

Okamžitě mi to zapálilo. Jo, Tóno, to je Tóno, tak ještě neodjel.

„Tóno, nejmenoval se Tóno?“

„Jo, myslím, že jo, tak nějak.“

„Co jsi mu řekl?“

„Řekl jsem mu, že jeden takový má službu, tak ať se staví na dévětárně, pochybuji, že sem přijde, byl pod parou.“

Zalistoval jsem v paměti. Že by mi něco dlužil, o tom jsem pochyboval.

„Dal jsem mu jednou káděčko a zaplatil nějaký pivo,“ podával jsem vysvětlení. Najednou mne všechno zabolelo při vzpomínce na Terezku. „Myslím, že by chtěl na pivo,“ řekl jsem mimochodem nahlas svoji myšlenku, která neměla být ani vyslovena.

„Jo.“

Čas se vlekl hlemýždím tempem a já se chystal jít na stanoviště, protože dévěták musel jít podepsat zúčták na výdej stravy jednotkám. Mrkl jsem na hodinky a dotáhl přezky u kanad. Džubox udělal to samý a beze slova se zvedal. Šel se mnou na stanoviště, zda ho nečeká další výjezd. Velký kuň se odpotácel na večeři, byl rád, že se kousek projde. Zůstali jsme sami, bylo tam teplo a i při množství blikajících světylek docela útulno.

Po chvíli mi hlásil dozorčí vchodu telefonem, že mám na bráně návštěvu, zda ji má poslat ke mně nebo si tam přijdu.

Obrátil jsem se Džuboxe: „Džubi, to je on?“

„Nevím, pokud nemá sukni a je černej, tak je to on.“

S napětím jsme se dívali prosklenou částí místnosti směrem ke vchodu. Skutečně to byl Tóno, zdál se mi však mnohem starší, v ruce třímal propustku od dozorčího vchodu, abych ji podepsal. Otevřel jsem mu dveře, protože z druhé strany byla koule.

„Čágin Tóno, jak jsi mě našel?“ Předešel jsem ho svojí vstřícností.

Čekal mne vyděšený, bojácný pohled. Jako bych viděl člověka, který se bál snad všeho na světě, vědom si své rasy a vzdělání, oblečení; pohled zespodu nahoru na uniformu pokrytou zlatými knoflíky, hvězdami, šňůrami a řemením s pistolí.

„Hanzi, to jsem rád, že jsi to ty!“ Spíš hledal ochranu před těma všema světylkama a pípáním radiostanic. „Slíbil jsem ti, že ti řeknu, až se vrátí, no Tereza přece, Tereza, pamatuješ?“

Nechal jsem ho chvíli v napětí.

„Tys ji našel?“

„Ne, ale babka z Lubovej, no tady na východě, říkala, že se staví jeden večer na zapalovačky čibuky, to má každá naše vědma svoje místo na tejto planetě, jediný, kde může jednou v roce čarovat, takový pro ně starý místo cikánskýho světa.“

Začalo mi to být podezřelý, za chvíli z něj vypadne, že potřebuje dvě stovky na cestu.

„Že ty chceš dvě stovky na cestu?“ vyhrkl jsem ze sebe, abych ho překvapil.

„No to taky,“ odpověděl odevzdaně.

Koukl jsem na Džuboxe. Ten se jen lehce pousmál. Záhy však vykřikl:

„Ty to místo znáš, to, kde má údajně čarovat?“

„Ne, a i kdybych ho znal, nesmím o tom říct nikomu, nebo by mě ona mohla potom začarovat třeba v nějaké zvíře, teda že se budu chovat jako nějaké zvíře, třeba jako prasce.“

Vytáhl jsem z peněženky kilo a položil ho před sebe na stůl. Gesto bylo cikánovi jasné.

„Zbytek dojdeš pěchy,“ napověděl jsem mu.

„No, já to vím jen náhodou, když jsem jednou usínal u rybníka u svatých muk se třemi obrovskými stromy.“

„Hele, žádné koloušky, buď to vysypeš kdy a kde přesně, nebo *fuóri, amíko!*“

Přerušil jsem na chvíli posunkem ruky náš dialog, abych se věnoval hlášení, nádenické práci o počtech zařazených v *Boro*. Byla to rutina.

„No, když přijde nový první úplněk, tak ona čaruje v noci u ohně v hořčičném poli.“ Natáhl se, začal žmoulat stovku. „Musíš tam jít sám a nesmíš ji vyrušit, to by se na ni uvalilo jedenáctero neštěstí. Takový je nařízení. Nesmíš s ní čarovat nebo ji vyrušit. Chceš-li ji ještě uvidět, bude tam!“

Džuboxovi se to nezdálo. „Co když kecáš?“

Tóno popsal detailně místo vzdálené od střelnice osm kilometrů. „Jedenáct minut po půlnoci, to jsou zapalovačky čibuky pro náš kmen.“

„Jestli kecáš, tak si tě najdem,“ vyhrkl na něj Džubox a nechápavě na mne zíral, jak idiotsky přijdu o čtvrtinu žoldu. Byl to ovšem hráč.

„Splnil jsem svůj slib, teď jsme vyrovnaný. Pamatuj, příteli, je to pod měsícem, přísahal jsi pod měsícem a ty s ním máš smlouvu, ty znáš směr a cíl.“

Vzpomněl jsem si na továrnu, na Čáryfuka, jako by to byla jeho slova. Byl jsem v šoku, to nemohla být náhoda. Co on o tom ví, nemohla to být náhoda. Díval se na mne velkejma černejma očima, až jsem se cítil jako v hypnóze. Džubox zareagoval jako první:

„Jendo, není ti nic?“

„Ne, jen jsem si na něco vzpomněl ...“

Cikán zmizel s kilem jako duch. Jeho pozdrav jsem nezaregistroval.

„Takhle vyhodit kilo,“ kroutil hlavou Džubox, takhle naletět a ještě cikánovi, já se snad z toho poseru, jakej jsi blbej, nějaký čibuky.“

„Přišel jsem už o víc,“ utrousil jsem na svoji ochranu.

„To je fakt, Pláštěňko.“

Už to byl zase Džubox, kterýho jsem znal, plácl mne po rameni a odešel na večeři. Vůbec ho nezajímalo, jestli tam půjdu nebo ne. Zůstal jsem sám a házel poslední mincí ze žoldu, jestli tam mám jít nebo ne. Vidět ještě jednou Terezku, stále opečovávanou vzpomínkami v mém srdci, moji lásku, na kterou jsem myslel, když jsem usínal, když jsem mrznul kolem muničáku. Asi i kdybych hodil, že ne, stejně bych tam šel.

Začal jsem se pít, kdy bude úplněk a jak se dostanu na místo. Nebylo to tak složité, byla to noc z pátku na sobotu, již za týden. Požádal jsem o opuštění posádky na sobotu a vše vyšlo. Džuboxe jsem poprosil o diskrétnost. Stačilo mi, aby kývl hlavou.

V deset hodin jsem byl na místě. Nikdo nikde. Rybník, rákosí, nad ním hořčičné pole a nad ním les. Pole oddělovala polní cesta. Kousek od božích muk se třemi obrovskými kmeny a ulomeným křížem jsem uviděl malou hraničku dříví, takový plácek. Tóno teda nekecal, místo popsal přesně. Nikdo nikde. Našel jsem si místo v takovém malém úvozu, který se táhl směrem k lesu, abych viděl, zda se bude něco dít nebo ne. Dost a dost opuštěné místo, biotop žijící způsobem bez zásahu lidských zákonů. Měsíc, můj přítel muškátový měsíc, zářil jako slunce, hořčičné pole se koupalo v jeho paprscích. Čarovná noc, jednu už jsem poznal na střeše továrny.

Čekání bylo dlouhé. Najednou jsem viděl postavu. Onen sluncem vyžehlý klobouk mířící ke hranici. Byla to má princezna. Už jsem se chtěl rozeběhnout směrem k ní, ale jakási síla kolem ní vytvářela ochranný oblouk, nemohl jsem se pohnout z místa. Byla sama. Hranička začala plápolat a na samém vrcholu jazyka ohně se smažil měsíc. Slyšel jsem ji, jak zpívá, tenounce a něžně, slyšel jsem poprvé její hlas. Nebyla němá, zdála se mi silnější, jako by byla těhotná, ale pořád mi to nějak haprovalo s Tónovými informacemi o počtech měsíců. Pustil jsem to z hlavy.

Zdálo se mi, že má stříbrné vlasy. Bylo dvanáct hodin, viděl jsem, jak zapaluje čibuky o samotný měsíc. Sundala klobouk, popošla do hořčičného pole, v každé ruce doutnající čibuk. Jeden přidržovala v ústech.

Zastavila se, tak aby světlo měsíce a světlo ohně byly v rovnováze. Otočila se směrem k měsíci, ukázala mu doutnající čibuky, roztáhla ruce a zvolala: „IJÚ, IJÚ, IJÚ.“ Potom se otáčela na každou světovou

stranu se zaklínadlem IJÚ IJÚ IJÚ. Opět vztáhla ruce k měsíci a ukázala mu doutnající čibuky. Následoval opačný kruh po světových stranách se zaklínadlem ILÍ ILÍ ILÍ. Znovu ukázala pažemi směrem k měsíci, posléze na oheň.

Udupala si pod sebou zem, sundala si šaty. Jako by se chtěla od všeho osvobodit, přiběhla k ohni, nabírala ho, umývala si s ním tvář, nabírala ho a koupala v něm celé tělo.

Ucítil jsem vůni čibuku. Vrátila se na udupané místo a za nějaké tiché modlitby v nesrozumitelné řeči začala kolem sebe vytvářet imaginární iglú, kopuli z pavučinek kouře, a s nepopsatelnými pohyby vést čibuky po kůži svého těla.

Duchové orobinců tančili kolem ní a zahalovali ji hedvábným závojem z kouře. Zaslechl jsem jakési volání. Nerozuměl jsem tomu. Nicméně podle tónu jejího hlasu jsem poznal, že čarování se blíží ke konci. Začala tichounce zpívat a hodila zbytky natě z čibuků do ohně. Její tvář zazářila a na jejích lících jsem uviděl stíny kráterů na měsíci. Zdálo se mi, že se dívá mým směrem, určitě se dívala dlouhou chvíli mým směrem. Bylo pro mne těžké se rozhodnout, zda na ni mám zavolat, jít k ní, obejmout ji, zda by to vůbec chtěla. Pomalu zahrabávala oheň a nakonec jej počürala.

Nechtěl jsem ji vystrašit. Začal jsem šeptat a opakovat stále víc nahlas: „Terezko, to jsem já, Jan.“ Znova a znova. Přece ji zase neztratím.

Musela mne slyšet. Začala mne slyšet.

„Jane, stůj, znesvětiš tohle místo!“

Zastavil jsem se.

„Terezko, mám tě rád, princezno!“

„Nech mne odejít, Jene, prosím, nechod' sem, máš-li mě rád, počkáš, až uhlíky dohoří!“

„Ale proč?“

„Věř mi, musí to tak být!“

„Musí? Nic nemusí! Kde tě najdu, řekni, kde tě najdu, prosím, prosím, kde tě najdu ...“

„Nehledej mě, sama já si tě najdu a ty mne nepoznáš, nebudeš vědět, že jsem to já, jinak se budu jmenovat, jako kroužek z vlaječkou, tak mi to řekl.“

„Kdo ti to řekl?“

„Můj ... oheň, měsíc, dým, duchové ... moje láska, moje slova, která jsi neměl slyšet ... jenom cítit.“

„On splnil můj sen, že tě ještě jednou uvidím, naposled.“

„Nech mne jít ... prosím, můj malý Jene, moje lásko, ty jsi přišel ...“

Byl jsem zdrcen. Z povzdálí, viditelný asi jako stín, jsem nebyl schopný jít blíž. Po tváři mi stékaly slzy. Zapálila dva čibuky, jeden si vzala a druhý nechala zapíchnutý u ohně.

„Udělej kolem sebe kruh, až tady nebudu, bude tě chránit, já tě budu chránit!“

„Já na to kašlu, jdu k tobě hned!“

„Najdu si tě, Jane, najdu i v jiném čase a ty mne nepoznáš, ale budu stále s tebou ... nikdy tě neopustím, ty jsi přišel, našel jsi cestu ke mně, má lásko, a já si tě najdu!“

Viděl jsem, jak se doutnající čibuk rozsvítil a uděl obrovský kruh na rozloučenou v hořčičném oceánu. S nohama z olova jsem se dobelhal k ohništi a sehnul se pro čibuk. Cítil jsem, jak mi ještě žhavé uhlíky opalují tvář jak slunce. Otočil jsem se zády a svlékl košili. Najednou jsem začal cítit ten namalovaný kruh na zádech, kompas se střelkou. Vzal jsem čibuk, udělal kolem sebe kruh jak v písku a hodil ho do ohniště. Láska jako vůně čibuku, vůně místo zraku. Nasypal jsem si trochu popele z něho do kapsy. Byl jsem unavený. Spánek mne přemohl a já srostlý s ohněm a duchy orobinců se probudil až brzy ráno.

Zdál se mi podivný sen. Spíše jsem jen slyšel duchy z kouře orobince, co vedou mezi sebou nekonečné diskuze, jak jsou rádi v teple dýmu a popela, jak dorážejí na kruh označující moje iglú z pavučinek spletených z dýmu, jak hodnotí a omílají moji a princezninu lásku, jak ji stále váží, chichotají se a pláčou. A z toho větrného lomozu, pazvuků i chaotické hudby jsem přece jenom zachytil jejich myšlenky.

„Postavíme ten ulomený kříž na kříž,“ povídá jeden z tisíců na stromech kolem božích muk.

„Proč bychom ho měli stavět? To by byl zázrak a to na tomto světě není normální, ať si ho postaví ten, kdo na něm je.“

„Ano, ano, vždyť to je lidský Bůh, je to jeho, ať si ho postaví sám.“

Duchové orobince se začali honit kolem klobouku, který zanechala kněžka vedle čibuku.

„K čemu by mu to bylo nebo je, když je tak mocný, ten, když dělal zázraky, neprosil ve jménu Boha jako třeba Mojžíš, co si klepl holí a on ho málem zatratil za drzost. I jeho slova po tisíciletí lámou jako tento kříž.“

„Jemu je to jedno, za nepatrnou stvořil vesmír, každou vteřinu se rodí a umírá jeden svět, za život se zrodí věčnost a my duchové za nepatrnou,“ postěžoval si další hlas.

„Dívej, tady pod kopulí, jeden podobný lidskému rodu, piccollo Giovanni, malý Jan, vojáček, má sílu, ať on ho postaví, učedník.“

„Jakýpak učedník, nemá právo dělat zázraky, je to duchovní plebs, tříska v moři, co hledá cestu.“

„Alespoň má jméno, krásné jméno, malý Jan, to my nemáme, je nás spousta, ale jsme jen jeden.“

„Řekni mu, ať postaví, co druhý shodil, to je tajemství zázraku pod měsícem.“

„Jak mu to mám říct, když není jeden, jeden z nás a vůbec, proč by to měl stavět on?“

„Myslíš, že nás slyší?“

„Asi ne, spí.“

„No právě proto, že spí, mohl by nás slyšet, mohlo by se mu to zdát!“

„Zdát co?“

„Že nás slyší!“

„Jestli nás slyší, tak nás už nikdy neuslyší, takový je univers rozhraní.“

„Řekni mu něco, co ho čeká, třeba uslyší, co vědma ví a on netuší.“

„Ale stejně je dobrý tenhle malý Jan.“

„Tak jo.“

„Malý Jene, jsi dobrý a já duch jediný povím ti, na co zapomeneš, až se probudíš. Tvůj ochránce tě pozval ke svědectví, pro pár slov z naší přirozenosti.“

Další pokračoval:

„Tvůj Bůh není blázen i ty nebudeš blázen, i když zástupy rodu tvého budou tvrdit opak.“

„Tvůj Bůh se nedá koupit i ty se nedáš koupit myšlenkami jiných.“

„Tvůj osud je v kruhu s vlaječkou, je to Sámech, hledej a najdeš ji, najdeš vědmu, ale nepoznáš.“

„Malý Jane, já pláču nad tvou cestou.“

„Malý Jane, tvoje láska uzdraví i duši nemocných tvého rodu.“

„Budeš však stát na křižovatce cest a nikdo tě neuslyší, jen ti, kteří budou chtít, koupat se budou nad ohništěm duchů v hořčičném poli časů.“

„Tak a tady, duchové všech duchů, velcí duchové i nepatrní, teď máte příležitost, být živí mezi mrtvými, nebo nechť on je a bude. Zde se snoubí minulost s budoucností, zde se vaří polívka za všech bohů, slyšte, slyšte!“

Sněm kolem ohně a stromu pokračoval. Viděl jsem bílou tužku cosi psát do prostoru.

„Poprosme Ducha Největšího, ať mu dá sílu ke svědectví.“

„Poprosme Ducha Vyššího, ať najde milost u jeho Boha nejvyššího věřícího, neboť on je duchů mocný a nejmocnější.“

„Poprosme Ducha Nejvyššího o slyšení hmotného mnohého.“

„Poprosme o čas jeho cesty a vědomí jeho, život bez membrány, nechť jeho mysl slyší, co má vykonat.“

„Duchové orobinců dým, teď máte příležitost, teď je vaše chvíle, teď čarovná je moc muškátového měsíce.“

A slyšel jsem celek celku, jen jeden dostal rozměr:

„Jsou věci, o kterých lidé varianti neměli by vědět.“

A slyšel jsem hlasy duchů dýmu orobince a jejich prosby, kterým jsem moc nerozuměl.

„Duchové, darujte trochu času, víc než malé princezně s diamantovou korunkou, kouzelníkovi, co nás začaroval, srdce na srdci cítí.“

„Neboť tak malicherný je i jeho čas.“

„Neboť nezůstane on sám, neboť pochopí fraktáty bez hranic.“

„Neboť pokorný služebník je na ,zemi tvarů' než u nás v říši duchů pak jen co orobince dým.“

„Poprosme o milost pro něj jako matka za srdce syna svého nemocného, neboť svoje by mu dala.“

„Duchové všech duchů, prosme za smrtelníka, má ještě kus cesty, prostě za lásku k nevěstě naší!“

„Ať stojí na křižovatkách cest, neboť velký on jest duchem a přebývat bude mezi námi.“

„Ať pozná lásku svého přemocného Boha, neboť mu věří a miluje ho.“

„Ať pozná lásku svého opatrovníka, Ducha, neboť je Dobrý.“

„Ať Bůh milostiv je mu po cestách zbloudilých a muškátový měsíc ho vede odrazem světla spravedlivého.“

„Ať najde linku srdce svého v čarách mnohých duší.“

„Ať najde tichost a pokoru ve své duši a umí jí naslouchat.“

„Ať jeho duše se kolébá nad smrtí a vrátí se do žití na křižovatky cest.“

„Ať rána za ranou ho posílí a umyje mu oči a tvář.“

„Ať jeho oči přečtou tyto řádky a duch vyslyší jeho hlas.“

„Ať ví, že my duchové ho milujeme a rozpustíme vatu přivázání jeho a ve snách se tulit budeme k němu.“

„Nechť tak se stane, prosíme velkého Ducha a strážce jeho cesty.“

„Ať vykoná vše, co má vykonat, a vrátí se čistý zpátky.“

„Ať zanechá stopu v duši mnohých, kteří ho milovali a milovat budou.“

„Uslyš hlas ztraceného, my duchové tě prosíme, prosíme, pláčeme a radujeme se, jak duchové jen mohou.“

„Jest jeho život jen jak z kouře orobinců dým.“

„Duchové všemocní v nadřádu času, haola hej, vyslyšte, prosím, volání.“

I slyšel jsem svůj hlas:

„Ty, kdož v nepatrnú stvořil výron času, ty tak mocný, dovolím si tě s pokorou oslovit, já nepatrná kapka v kapce, já malý Jan, co vidím a slyším orobinců duchů dým, mé srdce pláče, má duše sténá, má duše raduje se s nimi, jen cítí, slyšíš mne, jen dotek mi stačí, jen slovo. Slovo už je, slovo jak orobinců dým, pane, vyslyš modlitbu mou.“

Jiný svět ke mně mluvil:

„Hle, lidé se míjejí a duchové jeden jest. Jest mnoho převozníků, jen jeden jest. Jest jeden, jest jen převozník duší. Ten převáží duše živých mrtvých tam mezi světy. Jest jeden měsíc jako zavěšená luccerna ...“

A uslyšel jsem štěbetání rozměru:

„Jak já bych chtěl cítit jako člověčenec, variant jeho lásku, poprosím velkého kouzelníka, nechť jako bratr jeho sestoupí na čas z druhého do prvních světů. Takou moc má a bude mít malý Jan, nechť kdo uslyší a uvidí řádky jeho, neboť jeho duše jest vysoká hora mraků nadějí.“

Ať se setká se svou láskou než jeho vůně tančit bude ve věčnosti. Jak měsíc jeho je jen odraz iluze, nechť on uvidí adresy a odrazy jiných věcí, nechť pravomoc jeho dotkne se přístupových práv převozníka.

Já budu ten, co ho bude vést a udávat kompas jeho nepatrného času, já budu prostředníkem lásky jeho Boha, já k němu budu promlouvat v duši řečí neslyšnou.“

A cítil jsem a slyšel nakráplý i chichotavý hlas, jak ve světě duchů nastavuje přístupová práva, překračující svoje pravomoce, smilující se nad mou láskou.

A já slyšel šumění duchů orobince, unášející mezi sebou můj celý život, duchové v nadřádu času, slyšící mé volání k mému Bohu, dobří duchové, duchové šumící ve větvích jako vítr, jako odraz. Viděl jsem vatu zapomnění, jak se rozplývá, jako by ji malé myšky kousaly a vítr v ní dělal díry, až se proměnila v bezprostorový opar nad ranním rybníkem, a slyšel jsem píseň, co zpívají:

„Hle, zrodil se převozník duší kouzelník, i jeho čas se krátí. On podá svědectví o lásce a milosrdenství, neboť on je služebníkem. Lidé se míjejí a duchové jeden jest. Blahoslavení, kdo přicházejí a slyší jeho slovo. Jeho duch je naším bratrem, neboť v těle jest člověčí. Jesto On, co ve jménu Boha jeho v pokoře ...

Malý Jene, jsi dobrý a já Duch jediný povím ti, na co zapomeneš, když se probudíš.

Nechť tak se stane, prosme velkého Ducha a strážce jeho času, myšlenku jeho Boha. Ať vykoná vše, co má vykonat.“

Štěbetání duchů i Duch člověčí se ztrácel v nekonečnu. Šumění bylo stejné, jako když se lidé míjejí. Lidé se míjejí ... lidé se míjejí ... lidi se míjejí ...

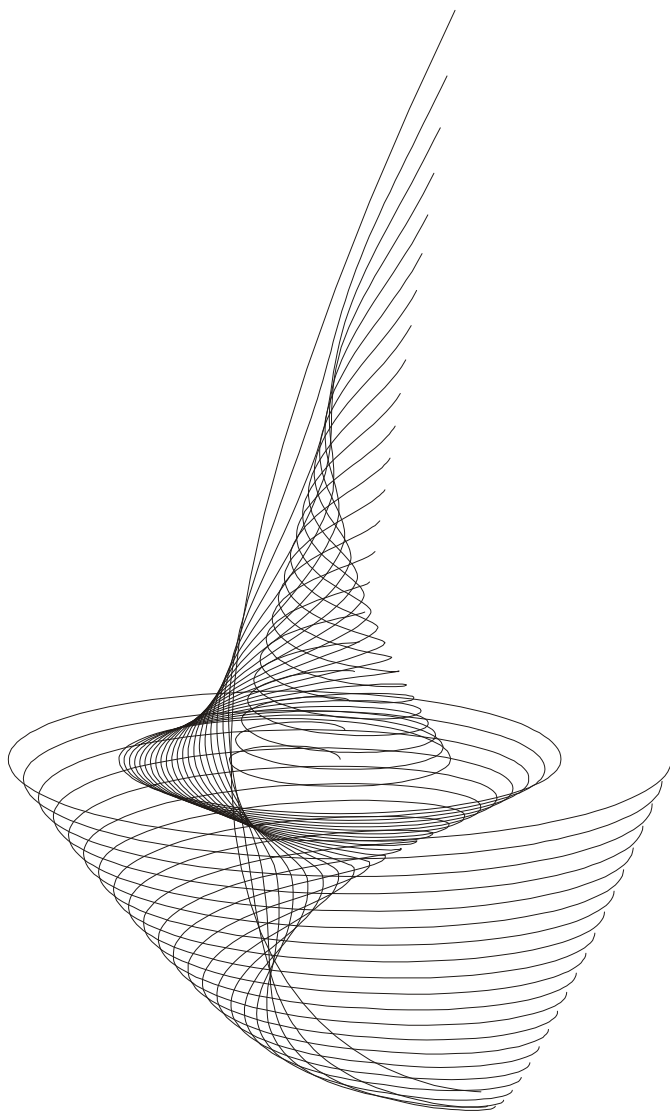
Chtěl jsem dát nějaké znamení, že jsem je slyšel. Strašně jsem se bál, abych to všechno nezapomněl, a čím víc jsem se bál, tím hlasy zanikaly, až úplně zanikly ve vychladlém popelu. Já se probouzel do syrového rána a zapomněl na všechno. Našel jsem vedle sebe Terežčin klobouk. Hladil jsem imaginární vlasy a nasadil si klobouk na hlavu. Cítil jsem z něj kouř a vůni čibuku.

Počůral jsem ještě zbytek popela, který si jen tak zasyčel, prošel jsem bez povšimnutí kolem ulomeného kříže a vydal se přes horu kolem střelnice, kolem rozkvetlých třešní a domů do kasáren. Všich-

ni se divili, že jsem tak brzy doma. Jen Džubox ne, věděl, že jsem neutrácel zbytečně. Na nic se mne neptal, byl to hráč. Klobouk jsem dal pod helmu na svojí plechové skříňce, tam ho nikdo hledat nebude, cvičení z taktiky je daleko.

Nezbývalo mi než čekat, celým mne procházelo živé tajemství noci a slova: „Najdu si tě.“

Jen když jsem byl na cimře někdy sám, tak jsem klobouk hladil a viděl její tvář. Bylo mi smutně.

DÍL PÁTÝ - INERTNÍ MĚSÍC

Grilování – Bože, prosím, vyslyš modlitbu mou

Zvláštní pocit, zvláštní pocit jet za totalitního systému do pohraničního pásma, tedy téměř do hraničního pásma. Jakési nutkání z neznáma s otázkou, co je za železnou oponou. Všude samé lesy, tiché a rozumné, a krásná, divoká a nedotčená příroda všude kolem. Ta divokost a drsnost přírody, počasí, vlhkost lesa a především rovnováha celku, neporušený biotop, to bylo to, co mi dobýjelo baterky.

Nejraději bych v tom lese zůstal, třeba jako strom, a vesele, v pohodě si žil a o půlnoci bych svými větvemi přikrýval víly a divoženky. Vymýšlel bych si pro ně pohádky o jejich štěstí, příběhy zvířátek, brouků a s pavučinami pavouků, orosených ranní rosou, svítil bych v pruzích probouzejícího se lesa se snahou stát se pábitelem jeho vůně nebo jen pábitelem.

Byl jsem sám ve tři hodiny ráno a já, já se jen díval na zbytkové světlo do korun stromů, abych správně našel cestu, která se mi ve dne zdála tak jasná, přímá a jednoduchá. Věděl jsem, že mám přijít k té lesní cestě a cirká po pěti kilometrech se dát doleva, což mi teď docela nahnalo strach. Co když zabloudím a dostanu se za plot, který dělí údajně dva světy, stejně jsem si nemyslel, že jsou tam jiní lidé s jinými problémy, jen jsem věděl, že ten jejich svět je barevnější, soudě podle nakupování za tuzexové poukázky a sbírky modrých krav od rakouské čokolády.

Věřil jsem si, že by to nebyl problém, nakonec od toho jsem byl taky vycvičen a zrovna jsem ukončil školu, takže s mokřým titulem inženýra se mi zdálo, že mi svět ležel nebo vlastně musí ležet u nohou, prostě musí.

To nutkání tady bylo dost silné a pořád jsem přemýšlel ve vahách rozhodování, kolik procent je na jednu a na druhou stranu. Les kolem cesty byl pořádně hustý. Přinejhorším vydržím do rozednění a doufám, že se neztratím nebo že nenarazím na nějaký pohraničníka, protože to by byl jistě zase den ztracenej a fůry zjišťování, nota bene když by zjistili, že jsem voják z povolání. Utvrdila mne však

skutečnost, že po obhlédnutí terénu by se dostat přes dráty nebyl takový problém, vždyť překonávání plotů mne často přivedlo na začátek průseru.

Jediný, co mi momentálně vadilo, bylo chladno a vlhko, i ve vlaku byla poměrně zima a já rozespálý jsem klepal solidní kosu. Slyšel jsem jenom šustění kalhot se širokými nohavicemi, to byla teďka velká móda. Nikde nikdo. Tušil jsem, že uhnout z cesty, která vedla na hranice, je opravdu osudové rozhodnutí, které by ode mne, od velmi zodpovědné osoby, nikdo nečekal, ale opravdu to byla jedna z velkých křížovatek mého života. Byl by to útěk od všeho dosa-
vadního, nechápal jsem to jako útěk od systému nebo do svobody, jak by se zprofanovaně propagandisticky o tom dalo napsat, ale spíš útěk od sebe sama s vymazáním minulosti, s čistou nepopsanou budoucností. Málokdy se mi v dalším životě, ještě snad kromě smrti, bude takováhle příležitost naskýtat. A tak jsem náhodu nechal pracovat za mne a řízení mých kroků přenechal lavici všehomíra. Z nádraží k mému cíli bylo deset kilometrů a ještě nějaký kus přes město, tak jsem si spočítal, že jsem ještě v polovičce cesty.

Šel jsem roboticky, snažil jsem se vypnout mozek. Jít osudovou nocí, taková blbost, kterou opakují malamuti každý den.

Nevím proč, ale navzdory vypnutí jsem si vzpomněl na dětství. Vzpomínky však nezačínaly vybavováním si různých obrazů, byť v mozaice jakéhosi okna, to jenom z části, ale kupodivu to byly spíš vůně a možná pachy mého dětství. Na co si vlastně po čtvrtstoletí svého života vůbec vzpomenu, co byla ta nejzazší vzpomínka?

Byly to *vůně*, přesněji *jsou to vůně*. Vůně tolik rozdílné od smradu vojenských krámkůvek a vydechané roty.

Byla to jako první především vůně chlebníku; taková malá černá taštička s uzávěrem podobným jak na schránce od klíčů od kola, vůně namazaného chleba s máslem, možná se salámem v papírovém sáčku i ubrousku, vůně spojená s předlouhými světlehnědými punčocháči po bratrovi, které jsem nesnášel, protože zbytky nohavic jsem neustále vláčel za sebou v podobě nějakých možná pětimetrových hadů.

S tím souvisela i vůně obrácených dětských bot, takzvaných kó-
zích noh, s nezavázanými tkaničkami, vždy více nebo méně trochu přešlapanými. Mimochodem jsem se klíčiky nenaučil vázat dodneška. Další vůně byla vůně bílého kafe každého rána, která se mísila s vůní

kutisínu. Postupně a s postupem času nevnímately vládla celým bytem, spíš studenou kuchyní obývanou po bývalém továrníkovi, jednou místností s možností ubytování zaměstnanců továrny. Nevnímately, ale podstatná byla vůně stájí, kterou člověk opravdu dlouhodobě ani neregistroval, ubytovny nebo honosně řečeno byty dělníků masny byly umístěny od nich velmi, velmi blízko.

Jo, vůně stájí, vzpomínám na nárek zvířat, byl ohromný a ohlušující a zejména bučení hovězího dobytka bylo největší v sobotu a v neděli, kdy se materiál navážel a čekal na porážku do pondělí. Aby bylo maso kvalitní a dle technologických norem, musela být zvířata hladová, tedy lépe řečeno lačná, pouze s dostatkem vody. Tehdy, i když jsem to dnes a denně viděl a slyšel, mi to jako klukovi připadalo úplně normální a vůbec nikdy jsem se nad touto skutečností nepozastavil.

Zejména v sobotu a neděli to byl ráj, který jsem už jako malý chápal jako živoucí organismus, obrovské stroje měly svoji duši, udrny napínaly šunkové salámy k prasknutí, pyramidy konzerv mi přiblížily Egypt, vůně zrajícího nasoleného masa mi připadala jako základní materie k uplácání lepícího života.

Vůně kysličníku uhelnatého, v obrovské kotelně bylo domácí teplo, pece na nás pomrkávaly ve dne i v noci. Ubytování zaměstnanci si na povrchu monster sušili křížaly, obrovská setrovačnicková kola kompresorů mne vedla do Vernerova Ocelového města, fabrika žila i bez zaměstnanců v jakési apokalypse na jiné planetě s nezapomenutelnými grafickými křivkami.

Vůně koření z alchymistické kuchyně v podobě tajemství a alchymie řezníků - míchárny koření.

Vůně kartonů, v bunkrech z masivního množství kartonů s prázdnými konzervami, kde mne nikdo nemohl najít, s tajnými skříšemi na malé autíčko, magnet, špulku od motouzu. Tam se střídaly strategické plány obrany továrny před vesnickými dětmi, které čas od času neúspěšně chtěly ovládnout naše území. Pro tovární děti nebyl problém se najíst, salámy, párky, jakýkoliv salám nebyl problém, zásadou však bylo, že se nesmělo nic vyhodit, a tu jsme ctili všichni. Ovšem sváteční a nejchutnější jídlo s nedostatkem chleba bylo u vykládací party. Parta dělníků, která se nevýslovně nadřela taháním hovězích čtvrtí, jejich překládkou a zabezpečením dopravy materiálu v tomto mastném klouzavém prostředí. Byla to vůně dřiny.

Vařili mozeček nebo brzlík v kýblu, maso na obrovském pekáči. Chlapi tomu dali právě tolik fortelného koření, kolik to potřebovalo, a to jídlo, často bez chleba, bylo prostě vynikající, lepší jsem snad v dalším žití nikdy neměl. Závod měl i své garáže a v nich nákladní ereny na rozvoz výrobků a masa, to byla další z možností sednout si za volant a blikat na všechny strany.

Další z vůní byla vůně z vlhkého tvrdého dřeva naskladněného vně továrny, které tvořilo obrovské hradby a jako by nás chránilo před nepřáteli. Bylo zde taky dost prazvláštních lidí, kteří pro mě skýtali prostor pro domýšlení, fantazii a podivínství.

Jedním z nich byl štípač polen, povídalo se o něm, že žil někde ve Francii, uměl hrát překrásně na harmoniku a vůbec se nemyl, jen v sobotu nebo v neděli se ozývala teskná harmonika. Bože, na co si nemohu vzpomenout ... nějaký pohřeb či co ...

Právě on měl na starost štípačku na dříví, mohutný stroj vydávající obrovské rány, a mně jako klukovi to ještě umocňovalo jeho čarodějnictví, takže jsme ho pozorovali jen z dálky, mistra gilotináře. Osobností a čarodějných osob bylo víc, jeden se snad jmenoval Čerdyfukot nebo tak nějak, o nich jsme přece diskutovali v bunkrech. Nad námi měla sklad milice a někdy při jejich cvičení a hraní si na malé kluky se ozývala válka - kulomety, světlice, dýmovnice, prostě svět kolem továrního komína byl úchvatný, drsný, bezpečný, obětavý a poctivý, grafický, mastný a chudý.

Vůně místního konzumu, míjeného cestou do školky, vesnice a školy, byla to dvoukilometrová záležitost a pro mne znamenala cestu jakoby do města s mnoha zastávkami a upoutávkami, cestu druida a dětských objevů, nevyzpytatelné dětské všímavosti k tak obyčejným jevům, jako jsou kvetoucí blatouchy, mrtvé rameno říčky, obrovský smeták se spoustou zajímavých, nepochopitelně vyhozených, nutně potřebných věcí.

Pamatuji se, jak jsem vždy pevně svíral drobné mince na mejdlíčko, na jeho vůni, nebo šumák, v lepším případě na eskymo, držel jsem je celou cestu tak pevně, že mě z toho bolela ruka, v manšestrákách jsem měl vždy jednu kapsu neděravou se svými klenoty, sklíčky a vším hodným kšeftování v dětském světě.

Druhá ruka zaměstnávala zpravidla hliníkovou konvičku, přibližně na jeden a půl litru, která byla k mé smůle tak otlučená, že se dala sotva postavit, zato však vydržela mohutné točení bez vylití sebe-

menší kapky. To patřilo k základním dovednostem. Mléko bylo opravdu studené a chutné, kupované v místním konzumu a nabírané speciální odměrkou. Byla to vůně mlíka. Dva můstky přes řeku a jejich zábradlí byly tím základním přestávkovým místem na rentgenování řeky, posílání klacků a jiných plavajících předmětů po proudu pod mostem.

Vůně řeky, která vždy fascinovala, cítím jarní barvu, její jarní vůni. Na jaře se rozlívala do okolních luk, z nichž jednu jsem měl nazvanou *Ponorka* pro stejně natvarovanou vyvýšeninu uprostřed obrovské louky. Na ni se dalo doplout na krách.

Vůně zimy, na Vysočině byla však dřív mnohem bělejší, kostelík na návsi byl tehdy pro mne mnohem vyšší a chození do kostela povinností, vůně kadidla. Když jsem byl větší, bylo mi dovoleno šlapat na stoupák, který naplňoval měchy varhan, mše byla zpravidla v latině, takže jako malý kluk jsem se snažil tu hodinu nějak přetrpět.

Jakou vůni má čerstvá hlína?

Studená kuchyň, přepeřená závěsem, za kterým byla plechová vana na koupání, v níž jsem měl jako nejmladší privilegium koupat se jako první v čisté vodě.

Mým nejmilejším místem však byla pohovka, na jedné straně zvyšená plynule v opěradlo, to skýtalo dobrý kopec pro závody jakéhokoliv autíčka nebo něčeho, co bylo pohyblivé, a nad opěradlem stolek s obrovským rádiem s magickým zeleným okem a dole se svítící deskou, na které snad byly napsány všechny stanice světa, to byla vůně světa.

Naladit se jich podařilo jenom pár, v přítomné kuchyni jsem si připadal jak někde v kosmické lodi a hledal jsem signály chrčící a pískající z jiných světů. Každý večer byl Hajaja, krátce a důvěrně promlouvající do dětských duší. Továrna byla mým domovem. Snad všichni a všechno mělo svoji vlastní vůni.

Měl jsem tu výhodu, že dveře do ubikací spojovaly továrnu s vnějším okolím. Byla to hranice dvou světů zcela rozdílných - jeden plný práce a randálu, mastnoty, spousty řemeslníků, nákladních vozidel - druhý svět volnosti, skládek dříví na uzení, divokých travin a tůní, dokreslující dobrodružný dětský svět jiných hodnot.

Další vůni pak byly prostory půdní a nadpůdní, tedy střešní a nebeské. S jejich dobrou znalostí jsem se stával fantomem továrny. Některé plochy nejvyšších rovných střech byly pokryté trávou a ty

poskytovaly opravdový soukromý prostor a luxus pro den i noc, v době pracovní i sváteční, tolik potřebnou tajnou samotou. Byla opravdu místa, o kterých jsem byl bytostně přesvědčen, že jsou opravdu jen moje a vlašovek, vrabců a vran a ...

Byla dostatečně vysoko, aby moc neštípál hmyz a podobná havěť, dost daleko od kvílení a řevu poráženého dobytka. Měl jsem tam provizorní postele z kartonů, které občas zmokly, a když se sušily, tak byly cítit jakýmsi krabicovým smradem, byl tam krásný výhled do vzdálených zalesněných kopců Vysočiny.

Ta z krásnějších, nekonečná vůně, ta voněla nejkrásněji vždy nejvíce o hvězdnatých nocích v letních měsících. Často jsem tam vydržel, snad proto, že jsem byl hvězdám nejbliž z celého okolí. Konkurenci tvořil snad jen tovární komín, soukromě zvaný *raketový*, který za měsíčního svitu deklaroval i nejsložitější a jistě nejmodernější astronomický systém v podobě koruny z hromo-svodů. Uvelebil jsem se na zádech. Zdálo se mi, jak se s pohybem očí hýbe celá nebeská klenba, a opravdu jsem cítil srostlé letorosty žuly s celou planetou s pocitem, že jsem to já, který letí celým vesmírem, já, který se v mezihvězdném tichém prostoru obdivuje krásám planet a hloubce, já a zase já bez toho, abych něco ve vesmíru hledal nebo na něco čekal, bez spojitosti s nějakým stvořitelem, prostě jsem jen obdivoval tu krásu podobně jako na jaře rozkvetlý blatouch v tůňce světa číslo dvě jako Robinson universa.

Jakou vůni má život? Možná je to vůně utržené květiny, ta je taky konečná.

Tam jsem byl poprvé a naposledy v životě svobodný a volný, tam na lehátku z kartonu, zbaven zemské přitažlivosti, se srdcem vznášejícím se v prostoru jako právě náhodně ztracený poutový balonek, dětský běh, svobodná to vůně.

A konečně vůně Hanemarie, Bože, muškátový Bože, jak jsem mohl zapomenout na Hanemarie a pouto pod krví a vůni krve. Jak se člověk mění, jak zapomínám, jak jsem najednou úplně jiný a mám jiné vzpomínky na to hlavní, Bože, jak jsem změnil svoje priority vzpomínek, jak jsem mohl zapomenout ... na její vůni ... na smlouvu s měsícem ... muškátovým měsícem ... na Zachara, Kuřbuřta nebo Kudrblbce a jak se jim říkalo ... na vůni lásky. Kde asi je moje Hanemarie, zda si na mě ještě vzpomene, nebo už zapomněla? A co Zachar, žije ještě vůbec? Vlastně ...

I můj Bůh má vůni muškátového oříšku nebo květu. A vůbec, nemáš chuť na kafe? Dej si kafe. Knížka počká.

A co Praha? ... na střední řeznickou školu do Prahy. Praha a její důvěrné a zvlášť mazlivé obyvatelstvo byly v příkrém rozporu z rovnými meziřeznickými vztahy. Nicméně její architektonická krása mne pohltila a někdy, když jsem se stal „Pražákem“, jsem těm Pražákům trochu záviděl, jako by těm pravověrným patřila, neboť řada z nich ji pokládala za své spoluvlastnictví. Přesto už tehdy jsem si myslel, že historická část je poměrně malá a současná doba jí na kráse nepřidala, spíše naopak.

Doma, doma, doma jsem byl v továrně, součástí řeznického klanu, tam pod komíny továrny v dětských bunkrech mezi hromadou krabic s prázdnými plechovkami. Dodnes je jistě ukryto moje dětské bohatství, tam prosákla moje dlouhá chapadla pevného konce - záchytný bod, velké tajemství a největší láska ... Její vůně. Věděl jsem, že tento svět pořád někde existuje, třebaže jen ve vůních.

Praha pro mne znamenala hodně smíchu, přátel, lásek tajných i netajných, tužeb být lepší, snů a přání, ale duši, duši jsem měl stále tovární, schovanou pod tuhnoucí krví na střeše kotelny, očarovanou budoucí překrásnou, tajemnou a smutnou cikánkou z hor. Na vůni Prahy si nevzpomínám, snad na vůni koláčů, neboť jsem jeden čas bydlel nad pekárnou. Město bylo pro mne stále neosobní a pořád jsem se cítil jako naplavenina, nikoliv jako fabricky všemocný. Byly to studentské lásky, krásné, mladé, ale ne zase tak hluboké, aby hraničily s pocitem nějaké šílenosti. Byla to většinou snůška bezstarostných okamžiků, které jsem si v té době neuměl vychutnat a opravdu užít, víceméně jich bylo dost na další knížku, dost málo na filosofii druida. Prostě konzumní život, život bez vůní. Něco mi však ze střední školy přeče jen utkvělo ve vzpomínkách.

Kolik mi bylo, sedmnáct, ověšení brněním v podobě gumových zástěr, ochranných zástěrek, toulců na nože a ocilky nahnali nás do jatek na tu nejhorší věc, co jsem nesnášel. Měli jsme zabíjet telata.

„Hele, volové, tady máte krígl a ať už to frčí,“ řval tehdy na nás frajer přicházející evidentně v sedm hodin ráno po celonočním tahu s chutí si na někom vylejt svoje komplexy, byť si to jeho IQ neuvědomovalo. Eman, kamarád Jihočech, zbledl a já taky při vpuštění třiceti telat do ohrady.

„Tak nám to ukaž, ty vole, jak to máme dělat!“ odvážil se Eman a já váhal, zda mu ten frajer nerozbije dršku, kupodivu se tak nestalo. Borec vzal krígl a přesně mířenou ranou mezi oči ho zabil. Nic netušící tele spadlo prvně na kolena a potom se s mírně vyplazeným jazykem ponořilo do hnoje, který vytvářela stále se pohybující masa zvířat.

„To čumíš, tak nečum, máme jich tady přes tři sta, tak koukejte makat,“ štěkl, podávaje nám krígl.

Neměl jsem na to a tak to zbylo na Emanu. Po mohutných nadávkách z porážecí linky, že tam stojíme jako ..., že na nás dělat nebudou, se inteligentní Eman k ráně odhodlal, bohužel se netrefil, minul a ohnul železné zábradlí po vnější straně ohrady. Sklidil za to mohutný posměch linky, který se opět ze škodolibosti měnil v mohutný řev. Druhá rána cíl zasáhla, a tak se linka na smrt začala pomalu rozjíždět. Po dvou hodinách jsme začali sledovat, zda nás někdo neobdivuje. To jsou ti, kteří umějí zabíjet! Zdálo se nám, že to máme napsáno na čele. Jaká to změna zabít, aby někdo mohl sníst protekční maso - dietní. Jaká to byla vůně, vůně zabít?

Jakou vůni má smrt?

Blbou.

Ve tmě jsem se rozpačitě pouсмál. I tato noc má svoji vlastní neopakovatelnou vůni.

Snad toho bylo až moc na dvacet pět let. Voňavých dvacet pět let? Měl jsem dojem, že mám všechno za sebou, a přitom, přitom by se celé moje dosavadní žití dalo popsat na dvou stránkách zmačkaných v kapse plné vůni. Jak bych to chtěl všechno jinak, můj voňavý muškátový Bože, jak bych to chtěl všechno vrátit a změnit, jak mne ten armádní systém umně zformoval, abych změnil hodnoty, abych všem vzpomínkám dal stejnou váhu, abych zapomněl, zapomněl na Lásku, na svého muškátového Boha. Divný, divný loutkový spektakl se svými vůněmi. Škoda obroušených vzpomínek, které mi vyprchaly. Vůně jako vzpomínky, vzpomínky jako vůně. Kolik jich vyprchá a kolika jimi člověk nasákne. Každý nějak voníme, snad někomu voním i já a taky smrdím, o tom není pochyb. Je však rozdíl mezi vůní a odrazem v zrcadle. Zamíchej všechny vůně a zůstane tu jen čerstvý vzduch.

Vůně tajemství, najednou pocitem Měsíčkana jsem cítil tu měsíční vůni noci a zřel jsem na dosah Goldorovo tajemství, o kterém tenkrát

Čáryfuk myslel, že už ho znám. Jen a jen, jen Janus Zacharius věděl, že ho dojdou ze sna, který se mi z jádra obohacené duše promítne na pole mého vědomého vnímání ... z tepla obohaceného jádra duše:

„Hle, uvidíš chrám, jeho šikmé pilíře nesoucí kopuli tohoto světa. Aj, rozestoupí se jako růže květ a obnaží jádro života pan-teonu. Aj, skloňte se, vůně nejmocnější, tak reálná, smyslná a omamná šíří se do všech stran. Kompas vytetovaný na každé spermii ukáže příchozí. Navzdory gravitaci, jen naděje a touha, touha a naděje, nepatrná naděje v tomhle mámivém a bláhovém světě, tvořit jen celek. Kdo zná tajemství přitažlivosti, celku, zná všechny odpovědi na otázku „proč“. Dva v jedno, jedno ve dva, tajemství spojování a dělení za účelem nuance a chvění, drobného, malinkého chvění, napětí strunky pulzu, co bude v budoucnu nerezavějícím zvonem, tlukotem, fraktátem celku, srdcem ... ne-kopírovatelným celkem, výběrem z mnohých. Cítil jsem najednou tu vůni a zdálo se mi, že střelka kompasu, střelka nadnášená plodovou vůní se chvěla a začala ukazovat na artefakty obrazů či hologramů mnohých. Zapamatovatelně ukazovala mi jen vzpomínku na obraz starého muže, zřejmě uteklého z domova důchodců, jak stojí téměř nehnutě stráž na zastávce vlaku či autobusu, jen mlčky, však pohybujícími se rty, neslyšně, jako kapr na suchu, mlčky hltá příjezdy a odjezdy vlaků. Stojící tam jako malé dítě, zapomenutý, se základáckou vojenskou čapkou na hlavě, tak jako by na někoho čekal nebo snil sen o nastoupení, čekal, až ho někdo vezme za ruku a dovede zpátky do domova, čekal.

Střelka se otáčela dál, cítila tu muškátovou živou vůni, a dál řídila moje kroky *osudu*. Stejně jako každá ze statisíců spermií s tetováním na zádech si snila svůj sen, že právě ona sama bude tvořit jednotu celku naivně či opravdově, nuančně hnána možná i láskou.

Kompas na vytetovaných hrbáčových zádech se začal pomalu otáčet.

Viděl jsem chrám, jehož pilíře se rozevrou květem růže, a uprostřed něj střelku kompasu na studánce plné vůně, jak spojí se v celek. Jádro zvuku oznamovalo nový věk, nové dígma, nové dogma, nový život...

A viděl jsem chrám a uprostřed něj země, kde celý rok svítí slunce, i země, kde celý rok svítí měsíc, a slyšel hlasy:

‘Aj, jsou planety, kde věčně svítí slunce, sluneční království...’

‘Aj, jsou planety, které odrážejí jen paprsky tušení ...’

‘Aj, jsou planety věčně ve tmě ...’

‘Aj, jsou planety, kde astronauti hledají své bohy ...’

‘Aj, jsou planety, které věčně jen svítí ...’

‘Aj, jsou planety, které jen odrážejí paprsky tušení ...’

‘Aj, kompas vůně tajemství ukazuje na každou z nich ...’

Měsíční vůně, a ty co kupec s měsíční vůní ve světle lucerny s lampionem obcházíš lidské duše.

Měsíční vůně, muškátová vůně, vůně kouře jako kadidla z podvečerní dýmící chalupy, vůně kouře ze dřeva v podvečerní chalupě či v chrámu s příslibem tepla, vůně kouře, na tu směřoval kompas a podstata tajemství Goldorova proroctví, vize kotelníkova: **Hle otevře se chrám jako růže a v nepatrnou času stvoří vesmír z drobného zrnka písku z pilíře.**“

Bože, jak jsem si přál cítit tu vůni. Měsíční vůni orobince ...

Najednou ... stříh okamžiku, *r e a l i t a*, levá, pravá, *r e a l i - t a*, na **vůni tajemství** jsem v ten samý okamžik na několik let zapomněl.

No, zrovna povzbuzující to vzpomínání nebylo, přitom se mi vnukla myšlenka v souvislosti s tím, kdyby mne zastavil nějaký Péesak u plotu, jestli bych ho dokázal s přehledem zabít, či nikoliv. Po pár krocích jsem se utvrdil v přesvědčení, že v té napjaté situaci bych neváhal, jako bych se vzdal a potom by přišla akce, pokud by byl sám, bylo by to bez problémů, pokud by byli dva, tak bych střílel ... Tma by byla na mé straně, prostě jsem si věřil.

Šel jsem už dvě hodiny. Pokud jdu dobře, pomyslel jsem si, tak bych někde měl vidět sporé pouliční osvětlení vesnice v pohraničí zabraném po Němcích, pokud ne, musím být na čáře každou chvíli. Podle toho jsem se začal chovat, zapnul jsem bundu až ke krku a přidal trochu adrenalinu do organismu, zvýšil tepovou frekvenci a rozcvičoval prsty, vzpomínky v mozku odplouvaly někam do nejzazších záhybů lebky.

Po dvou stech metrech jsem v dálce viděl červenou tečku a poblíkávající baterku. Že by si strážnej dovolil cigáro a baterku, to se mi hned nezdálo. Přesto jsem sešel z cesty a přikrčil se, jak nás to naučili v sebeobraně v džudu.

Bezstarostná baterka a kašlání svědčilo o starším muži. Když byl na mé úrovni, obešel jsem ho jemně zezadu a zařval jako lev: „Stůj, stůj, nebo střelím!“

Chlap se posral, cítil jsem to.

„Co chcete, nic nemám, jen mě nezabíjejte,“ žadonil pětapadesátiletý muž.

„Kdo vás chce zabíjet, stačí, když mi řeknete, kudy se jde do vesnice, kde to vlastně jsem?“

Chlap se obrátil a s ukrajinským přízvukem zavrčel:

„Málem jsem se z tebe úplně posral, ty zsranej mladej, čert tě spral, co ty jsi zač a co tady děláš? Neznám tě, myslel jsem, že máš namířeno přes čáru, kdo ví!“

„Já jdu do vesnice Děsná k ...“

„Áno, už vím, teď už vím, potkal jsem tě v hospodě na zámku, ty seš ten, co chodí s Irčou,“ posvítíl si na mne a evidentně si oddechl.

„Jo, to jsem já,“ marně jsem listoval ve vzpomínkách, jestli jsem toho chlapa někde viděl, šikovně zakrývaný zakarpatský přízvuk mne přesvědčil, že skutečně pochází z kategorie osadníků, ke kterým bych už za necelých čtrnáct dní měl patřit i já.

„Áno,“ evidentně nikam nechvátal a chtěl pokecat, jak to ty široké ukrajinské duše dovedou včetně vychloubání a pění samochvály, „ty vlastně jdeš na veselku, co na veselku, ty se vlastně jdeš k nám přiznít, no to budeme příbuzný.“ Začal mne klepat po ramenou. „Dobře sis vybral, je to slušná dcerka a pracovitá rodina a víš ty co, já tě tam dovedu.“ Při těch slovech vytáhl placatou lavorovici, jak jsem tomu říkal, silný přepálený alkohol z těžko definovatelného materiálu. Byl pro mě malý a houževnatý, typický neúnavný sedlák. „Ty, víš co, já tě tam sám doprovodím a stavíme se doma a ukážu tě ženě a ... líbíš se mi, chlapče, ale to, že jsem se málem připosral, to ti nikdy nezapomenu!“

Pomyslel jsem si, že to teď potřebuju ze všeho nejmní, nějaký doprovod, napil jsem se, spíš jen olíznul tu smrtonosnou koncentraci slepecké hole a snažil se vymanit z objetí, které při rozdílu výšek vypadalo dost směšně.

„Strejdo,“ dovolil jsem si ho oslovit dost familiárně, „to není třeba, stačí, když mi ukážeš směr, a já dojdu, vždyť to nemůže být daleko a potom, je už dost pozdě.“

„Ojojjoj, chlapče, hoj hoj, není to daleko, jsou tam louže, co kaluže, a bahno, to ti nemůžu udělat, já do města půjdu později, není třeba se ničeho obávat, rád to pro tebe udělám.“

Toho jsem se nejvíce obával, snažil jsem se ho od toho dobrého úmyslu všemožně odradit, nejel přes to vlak. Hlavně abych se teď nepodřekl, že sloužím v armádě, to bych si zase musel vyposlechnout jeho zaručenou historii pochodu ze Zakarpatské Ukrajiny do Čech.

Byli to především dělní lidé, v té vesnici, rozumící zemědělství, lesnictví, žádná vysoká inteligence, společenství, které se vnějšímu pozorovateli muselo zdát, že je naprosto bezproblémové, ale problémy tu byly ve všeobecnosti všechny, které se týkaly běžného života, jako závist, alkohol a podobně. Tato komunita však byla limitována odkazem na pravoslavnou církev. Ta se snažila udržovat tradiční náboženství v římsko-katolickém kostele pronajatém za jednu korunu do konce tisíciletí, kde si hájil vždy faru pravoslavnej kněz, kterej nebyl vždy na výši, co se týká vzdělání, měl zpravidla jakousi střední církevní školu, pro komunitu představoval jakousi autoritu, choval bejky na krmení a měl kupu dětí, které nevybočovaly z raubířství jiných.

Bylo však pozorovatelné, že společenství bylo přece jen z části odtrženo od kultury města a komunikovalo stále mezi sebou mnohdy s jadrným humorem. Většina informací pocházela pouze z televize nebo od faráře. Nebránila se však penetraci české mládeže a neexistovaly tam nějaké xenofobní náznaky v hovoru, který by se týkal politických názorů a podobně. Naprostá většina obyvatelstva pocházela ze Zakarpatské Ukrajiny, dříve součásti Československé republiky, z krajů blíže Rumunsku či možná i Rumunska a vážila si víc než kdo jiný možnosti pracovat a spokojeně žít oproti tamní bídě, když svoje tehdejší domovy opustili zejména z důvodů nepředstavitelné chudoby.

I můj průvodce zřejmě zažil jako dítě tuto skutečnost. Pohostinnost, ta patřila k hlavním atributům této společnosti a skutečně heslo „*Host do domu, Bůh do domu*.“ se plnilo na více než sto procent, zejména co se týká jídla a pití, všeho byla taková spousta, že to bylo až neskutečné, a kdo utekl, ten vyhrál.

„Podívejte se, strejdo, opravdu se nemusíte se mnou zalamovat, já už ten kousek dojdu, jistě jste chtěl někam jít.“

„Já jsem šel jen trochu na vozduch, respektive na cigáro, odpočnout si trochu od mojí báby, než se vzbudí, bydlíme tady kousek v chalupě a k vám to je ještě čtyři kilometry, tak si dáš u nás kafe a cigáro, trochu se ohřeješ a potom půjdeš dál.“

Nedalo se nepřijmout, pozvání šlo přímo od srdce. A skutečně, po třech stech metrech jsem se dostal z lesa ven a již bylo víc světla, takže i zdálky byl vidět můj cíl. Byl jsem však z cestování tak unavený, že jsem už ani neodporoval a šel jsem do chalupy přes dvůr z obavy, aby mě nesežral pes.

„On nic nedělá,“ ujišťoval mne majitel, ale já mu moc nevěřil.

Slyšel jsem, jak ve stáji bučí kráva, která tímto zdravila svého domáčího, zatímco ten šmátral po vypínači. Konečně rozsvítil klimbající se lampu, co visela nad dvorem na ocelovém zrezivělém lanku stejně jako ve filmu Král Šumavy, který dávali nesčetněkrát na naší alma mater. Byla to snad přesně ta lampa, klimbající se ve vlhkém počasí a vytvářející kužel v disperzi kapének vody v mlžení.

Na dvoře byl neskutečný bordel, zbytky zrezivělých zemědělských strojů, sekaček, ručně dělaný dvojkolák s nápravou z Větrfiesky čímsi naložený, dřevem nebo pařezy, a přehršel šíleného bahna. Že jsem se cestou vyhýbal kalužím, bylo naprosto zbytečné, neboť na světlemodrých zvonech byl lem celý od bahna, smrdícího slepičáky a hnojem od prasete.

„Kurva, strejdo, kudy mě to vedete, vždyť jsem zapadnul do bahna, to je na rybářský holínky,“ chystal jsem se hodit zpátečku, protože jsem si myslel, že už je to jedno, v jakém stavu přijdu do domu budoucí nevěsty.

„Jen pojd' dál,“ a chytl mne v podpaží, abych neuklouzl, „bába tě ráda uvidí, děti máme odrostlé a jsme rádi, když za námi někdo přijde na návštěvu, a vůbec, když budeš náš příbuzný, vždyť já jsem tvého budoucího tchána nevlastní bratr, tak vidíš, jako bys patřil do rodiny.“

Přešli jsme přes kotelnu s etážovým topením, které bylo v té kamenné chalupě velmi surově nataženo, vonělo tam mokré dříví a bylo tam nádherně teplo, kočka chrápala na dřevě a já jsem jí moc záviděl, klidně bych si to s ní vyměnil, všechno, celý svůj dosavadní život, možná i své vzpomínky. Vedle vůně dřeva jsem zachytil i vůni vařáků, nasáklých chlívem, které visely na jednoduchém vě-

šáku coby strážní vchodu do hospodářského dvora, protože každý musel kolem nich projít a ony jako by se ho dotkly na přivítanou.

„Strejdo, já si odpočinu tady, tady je krásně teplo a nebudu vaši paní otravovat, vůbec takhle v noci.“ Usedl jsem na narovnané dříví a krásně jsem ulevil nohám.

„No to by tak scházelo, sundej boty, tady máš pantofle,“ posunul přede mě kárované pantofle s otlučenou přeskou, jako by je chtěl i obout. Konečně jsem si ve světle čtyřicítky mohl detailně prohlídnout tvář. Byla ošlehaná větrem a čišelo z ní souznění s tímto stavením, krávou, kozami, ženou, prací na poli a bohužel i s alkoholem.

Představoval jsem si ho o pár století dřív, v hrubých hustých lněných kalhotách a dřevěných obepnutých kůží připevněnou malými hřebíčkama. Stavení se začalo pomalu rozsvěcet a probouzet. Klenuťou okachličkovanou chodbou jsme se dostali až do kuchyně s kaborkami s dlouhou rourou, vedoucí skoro přes celou místnost, a mě hned napadlo, jak v tom můžou zatápet, protože to nemůže mít ze začátku žádný tah. Sedl jsem si ke stolu s ubrusem z PVC.

Stůl byl prázdný, jen uprostřed byla slánka. Strejda vytáhl ze žlutého kredence pohárky a zahlásil:

„Na tak vzácnuju, převzácnuju návštěvu mám schováno něco excellentního.“ Vytáhl láhev starší lavorovice. Snažil jsem se posunky ve tváři dát najevo, že nechci najevo, že nechci najevo, ale zbytečně, cítil jsem svoje mokré nohy a prasečí hnůj z lemu svých kalhot.

„Počkej minutku, já vzbudím gospodinu bábinu.“

Já prostě rezignoval, byl jsem v teple a každou chvíli jsem myslel, že spadnu a usnu. Zdálo se mi, že uběhlo jen pár vteřin, a přišla paní v zástěře, tmavomodré s bílými tečkami, a jupce, hubeňoučká jako věchýtek, ale rychlá jako elektrická myš. Prvně si mě nevšimla a s častováním „co zase, dědku fialovej, bláznivej, co zase jančíš“, mne uviděla. Přestala hudračit.

Ivan si však neodpustil poznámku z jejich přísloví: „Oj, nešťastný takový dům bývá, kde kohout mlčí a slípka zpívá, vid', Jeníčku, Jendo, ty jsi jako z tej *koupenej nevesty*, Jeníčku ... tam se zpívá vééérnééé milování“. A slibně a hlavně nahlas zanotoval nápěv. „Představ si, koho jsem ti přived, ženicha, ženicha jsem našel, ale ne pro tebe, bábo stará, drbohjavá, fialová a zelená, vypelichaná, ale to je ten šohaj, co si bude brát bráchovu dceru.“ Do babky jako když střelí a povídá:

„Jurovu dceru?“

„No dyť ti to troubím furt dokola, po desjatý, seš natvrdlá nebo co, šel v noci a přešel odbočku a potkali jsme se na cestě, víš sama, jaké měl ščáše, protože kdybych ho nepotkal, tak by došel až k drátům a kdoví až do Německa nebo někam do tramtárie a už by se nemohl vrátit, to je štěstí, to je blaho, bábo dámo, vždyť já jsem hrdina, hrdina od Tobruku, co by robili, kdyby sa ženicha nedočkali a on by byl za kopečkama, ruky by zalamovali, bábo, dej mu rychle něco najíst, jest' a vypij si s námi na zdraví a trochu sebou hejbej!“ Při těch slovech nalil bábě dobrou decku, až se mně protočily panenky.

„A jak ty se vlastně jmenuješ? Já jsem Ivan, vím, že jsi mi to už říkal,“ a podával mi mozolnatě tvrdou lesnickou malou tlapu.

„Já jsem Jan, říkají mi Jenda.“ Nalil další, bylo mi jasné, že áriie z Prodané nevěsty je dávno zapomenuta.

„Tak si budeme tykat, Jenda, ja?“

Souhlasil jsem a upozornil, že je to opravdu můj poslední stakan, protože, jak jsem nejedl, cítil jsem oheň z pálenky už i v palcích u nohy.

V tu chvíli se na stole objevil plátěný vyšíváný ubrus s černo fialovou kombinací, nepřehlédnutelně ruční práce, košík s čerstvým bílým okatým chlebem, dřevěné prkýnko s pokrájenou klobáskou, domácí sýr, vařená vajíčka, bílé domácí víno a upečené kuře s nádivkou. Prostě stolečku, prostři se.

„Vemte si a ízte,“ pobízela drobná hospodyně, která už dávno ne-registrovala jeho urážky. Trochu mi to připomnělo úsloví ze mše, když, pokud si dobře vzpomínám, kněz povídá: „Vemte si a jezte z toho všichni, toto je ...“

„Paní, já vás nechci obtěžovat,“ protože mne to vyvedlo tak z míry a měl jsem stále na paměti uženáče a krámovky, že jsem byl na rozpacích si kousek vzít, můj žaludek toho stejně nemohl moc přijmout, protože jsem do něj viděl, připadal mi jako několikrát vymáchané a uvařené dršky a ještě k tomu vysterilizované v lavorovici. Ochutnal jsem kousek klobásky a čerstvého chleba. Pochvalně jsem pokýval hlavou nad kvalitou a opravdu byly výborné. Uprostřed prsou mne začalo bolet. Ujo si vzal taky a povídal:

„To mě naučil jeden řezník z Moravy, byl to opravdu macher. U nás se říká: Kdyby měla klobása křídla, nebylo by lepšího ptáka na světě.“

Byl jsem tak unavený, že jsem to ani neskrýval. Chystal jsem se k odchodu a děkoval za pohoštění, ale nastávající strýc mě ještě jednou dostal.

„Tak tedy ještě jednu na cestu,“ nalil znovu plnou. V domnění, že to opravdu bude poslední, a doufaje, že to poslední kilometry venku rozchodím, kopnul jsem to do sebe a chystal se zvednout. Olá olé, šlo to ztuha, ale šlo to. Za mnou se ozval hlas hospodyně:

„Dědku praštěnej, ty kluka prvně opiješ, vždyť celou noc nespál, a teď ho vyhodíš a kdoví kde skončí, když to tady ještě ke všemu nezná. Neboja by tě ubila!!!!!!“

„Co tě bere, ty stará bosorko fialová, příčně pruhovaná, já jsem přece slíbil, že ho dovedu k nevěstě, a to taky udělám a nikdo mi v tom bránit nebude, vid', Jenda, zase ji něco sere.“

Já jsem souhlasil a v polospánku jsem to potvrdil. „Ivan má pravdu, slíbil mi, že mi ukáže cestu, ale nemusí, já trefím,“ dodal jsem a snažil se zachovat rovnováhu alespoň v hlase.

„Tak vidíš, babo Jago, bago.“

Bylo mi však jasné, že oslovování nebylo bráno důsledně, že mezi nimi byl obrovsky silný vztah.

„Půjdeš tak jedinež do prkvančic, dědku plesnivej jeden, ty mi uděláš jenom ostudu, zůstaneš tady sedět na prdeli,“ a selka si dala ruce v bok.

„Tak to vidíš, Jenda, než se, Jenda, potom musíš slouchat celý život takovoudle čarodějnic.“ Opíraje se o mne, ukazoval na svoji ženu a dodal nesouvisle: „Jíst a pít, dokud svěží je řít', smrt pokyne, vše pomine.“ Zvedl ukazováček a ukazoval do všech stran.

„Popravdě řečeno, ani já se na to necejtím, ujo, lepší by mně bylo samotnému,“ řekl jsem sklesle a dostatečně tíško, aby to neslyšela domácí.

„Víš co, Jenda, dáme si ještě jednu a proberem to spolu, to je důležitá věc.“ Teď už jsem vůbec neodporoval, přišel další stakan lavo-rovice a trochu klobásky a teplo místnosti udělalo svý. „Jendo, máš pravdu pravdoucí, než se, nějakou babu si pověšíš na krk a potom se jí nezbavíš, já ti dobře radím, vzpomeneš si jednou na Ivánka, Ivanoviče Ivana!“

Viděl jsem, jak nás selka z povzdálí pozoruje a je ráda, že jsme nikam nešli. Mne ovšem neoklamala a slyšel jsem, jak hudrala

na dědka slovy, že zrovna on si má na co stěžovat, ale v její mateřštině, takže jsem tomu moc nerozuměl.

„Strejdys, jdem, řeknem nevěstě, že se ženit nebudeme,“ snažil jsem se uja trochu nadzvednout.

„A když jsem ti řekl, že tě tam doprovodím, tak tě tam doprovodím a bouchnem do stolu a řeknem, že si žádnou placatici nevezmeme, ani ty ani já!“ Zazněla rána pěstí do stolu, až se babka lekla.

„Souhlasím, žádnou placatici si nevezmeme a co tedy řekneme?“

Strejc si tentokrát nalil sám a otočil se na selku a místo odpovědi povídá: „No, Jenda, vzal by sis takovou čarodějnici?“

„Třeba kdyby byla trošku mladší, tak třeba ano,“ řekl jsem ve snaze neutralizovat situaci a vybruslit z ní.

„To by byla ta chyba, to by byla právě ta ašíbka, medvídku, to nemůžeme připustit, půjdu s tebou za čarodějnici a řekneme jí, že si ji nevezmeme, ať letí třeba do Afriky nebo na Mgagašpar!“ dal mi hubanec přes celou hlavu.

Začal jsem mu chvílema podřimovat na rameni a zmohl jsem se ještě párkrát na - už jdeme -, a oba jsme zůstali na lavici za rozbřesku jako dvě srostlá siamská dvojčata.

Usnul jsem únavou a zdál se mi podivný sen. Nevím, jestli to bylo způsobeno podvědomě tím, že jsem spal v německém stavení, ze kterého původní obyvatelé byli odsunuti, a byl tu nějaký duch nebo kletba. Zdál se mi sen o obyčejném mladém německém vojákově, který padl někde v Maďarsku v nějakých zákopech, a jediné, na co myslel, bylo právě toto stavení, právě tento domov a právě toto lůžko, na kterém jsem spal. Sen byl velmi živý, ale krátce po probuzení jsem si ho nemohl vybavit, jen mi v hlavě zůstala ta myšlenka, ta vzpomínka tohoto kamenného stavení, jehož kamenné zdívo spíš čišelo váhou rosy, spíš k bolesti než ke štěstí ...

...běžel, utíkal jsem pro vítr. Viděl jsem a cítil, že o mne neprojevuje sebemenší zájem. Dělal jsem uraženého se zapíchnutým zrakem. Na hologramu mého bytí v široším poli moře z mlh zrcadlil se otisk se zábleskem novy, majáček naděje. Dalekotápající, hmatný a dobře viditelný paprsek laseru, ukazatel nadsamoty hledal směrník či odraz na napnuté plachtě duše převozníka...

Ze snu a snění mne probralo as ranní konstantní vykašlávání Ivana. Zaslechl jsem, jak mu žena něco vytýká a hudruje ve zkomolené ukrajinštině. Zřetelně jsem jen zachytil větu, jejímž smyslem bylo

převést všechny resty noci do žertovné polohy, když snaživě spisovně česky hlásil:

„Máš posrané tepláčky, babiško, košíško ... cumlajdo ...“

Ačkoliv babka v životě tepláky nenosila, začal jsem se tou představou pomalu dusit smíchem. Nevím, jestli jsem byl zpocenej nebo politej lavorovicí či pivem, zdálo se mi, že ležím v něčem vlhkým a strašně smrdím.

Zdání se proměnilo v jistotu a větrné snění bylo dávno za okrajem zájmů. Začalo mi být hrozně zle, cévy v nohou, místo očistné alkoholické lázně, byly těžké, napěchované lymfou. Shodil jsem nohy jako kameny z bytelné staré postele a v ten okamžik jsem zjistil, že jsem se v noci počůral jak malé dítě, jo, to bylo to vlhko. Mapa Atantidy se znatelnými okraji byla hluboce vsáklá do slaměných matrací a vlhkost kamenných stěn místnosti starého stavení to umocňovala a dosáhla vůně chlíva.

Ani posrané tepláky na babce se mi už nezdály tak směšné. Bylo holé ráno, problémové, nechtěné, reálné ráno kdesi v pohraničí, kdesi v pr... u neznámých budoucích příbuzných.

Probouzel jsem se, vstal jsem a rozhlížel se po skromně zařízené světnici, kde bylo poměrně dost zima i vzhledem k lepšímu než včerejšímu počasí, a ihned jsem se vrátil do žaludku. Nade mnou byla na stěně jakási lampička v podobě vázy s tulipány, prostě klasický ruský kýč z umělé hmoty, na stěně visely dva obrazy jako reprodukce ikon. Všiml jsem si, že stavení je špatně odizolováno a vlhkost dosahuje dobré třetiny zdíva v místnosti. Byla to seknice vedle kuchyně, s nizoučkými dveřmi, s malými okýnky a mosaznou klikou, ze které byl slyšet rachot vaření a uklízení. Bylo mi špatně a pomalu jsem se styděl jít do kuchyně, neboť, jak jsem záhy zjistil, měl jsem na sobě flanelovou košili a moje prádlo bylo to tam a i to poznamenané Atlantidou.

Co ale bylo nejhorší, co se mi nestalo snad od dětství, cítil jsem pořád na zádech počůrané vlhko a pojala mne hrůza, prostě jsem nechápal, jak jsem se mohl pomočil do čisté postele. Cítil jsem to, byl to smrad.

Co teď?

Všechno jsem to svlíkl, položil matrace na bok, složil prostěradlo velké jako plachta na formanský vůz a červeně až za ušima jsem s ním v trenkách šel do kuchyně. Pozdravil jsem a hospodyně mně

něco odpověděla a podala mně vzorně složené kalhoty, a když viděla, že mám v ruce prostěradlo a polštář, hudrala na dědka, který momentálně chyběl, že mě ožral, že stejně za to může on. Omlouval jsem se do nekonečna a styděl jsem se.

„A Ivan, kde je Ivan?“ Ivan něco dělal s topením a za chvíli přišel a postavil přede mne pivo a zase flašku lavorovice.

„Pijme, co se do nás vejde, však nám život brzy přejde!!!“

Byl čerstvý jak vítr, jako by noc neexistovala.

„Ivane, já jsem se z toho počůral, mně to propálilo břicho, strašně se omlouvám, já to když tak namočím a vyperu.“

„Jejda, Jenda, Jeníčku, nic si z toho nedělej, ty jsi se počůral a já jsem se připosral, jak jsi na mě hukl v tom lese, nikoliv z toho chlastu a bosorka si myslí, že jsem se posral z flašky,“ nalil stakan.

Hospodyně bokem zamumlala něco o divokých sviních, ale moc dobře jsem jí nerozuměl. Kategoricky jsem odmítl cosi pít a otočil jsem se na hospodyně, aby mi pomohla, že opravdu, ale opravdu nebudu. Paní domu se ke mně přitočila a vzala můj stakan a ťukla si s Ivanem a koplá to do sebe, až se mi z toho málem zavlínla slinivka. I Ivan čuměl jako puk.

„Tak, dědku, třeba se z toho zase poser, ale ty posraný trencle ti prát nebudu, dobytku uprděnej,“ zřejmě tak Ivana dost zaskočila, „akorát chlastat, to by ti šlo, nejseš schopnej udělat oheň pod kotlem, čerte starej, chlupatej *gargameli*.“ Plivla na podlahu, dupla a rozpatlala to botou.

„S tebou, bábo, pít nebudu,“ a zatočil uraženě uzávěr od lavorovice. Místo pití přistál u mě hluboký talíř se slepičí polévkou a s domácími nudlemi. Po krátkém zaváhání ji dostal i Ivan, který si však musel sám pro lžici do šuflete starého kredence. Snědl jsem to s takovou chutí, že mi paní i trochu přidala a povídá:

„Dám ti trochu mlíka a to ti udělá dobře.“ Ivan přitakával. Chtěl jsem protestovat, ale za to, co jsem provedl do jejich postele, jsem s díky přijal, přitom jsem netušil, co to se mnou udělá. Hospodyně odběhla a za chvíli přišla zpátky s plecháčem a s čerstvým napěněným mlíkem jako u piva a to já netušil, že je právě nadojené. Studené mlíko jsem měl rád, to mi nevadilo, a teplé, čerstvě nadojené jsem snad ještě nikdy v životě nepil. Dostalo se mi ho však vrchovatě v půllitráku. Ivan v pohodě vzal půllitrák a mlíko do něj padalo, že jsem ho pomalu slyšel pleskat o žaludeční stěny a dvanácterník.

„To tě dá dohromady, Jeníku,“ posunkem mě pobídl, abych ho do sebe vytil jako do záchodu. Otevřel jsem klapku, po třech doušcích jsem jasně věděl, že mne tohle vlažný a pěnící mlíko dohromady nedá, a stihl jsem to jen tak tak na zápraží a ze slepičí polívky ve mně nezbyly ani ty domácí nudle.

Vrátil jsem se zpátky a povídám: „Nesedlo mi to, nejsem zvyklý na domácí mlíko, ale teď už vážně musím jít.“ Panímáma, která čekala pochvalnou reakci, byla zdrcena.

„Půjdu s tebou,“ začal Ivan vstávat.

„Ty půjdeš leda tak do prdelovic a budeš poslouchat, dědku,“ ozvala se důrazně čarodějka manželka, „tam dáš nažrat zvířatům, vykydáš slepicím, to tak abys ještě kluka zavedl cestou do hospody, vždyť ty bys ho úplně zničil, dědku jeden protivnej, pro- pánájána, koho já jsem si to vzala, čerta rohatého, tfuj, ničema ničemná!“

„Ale babičko, holubičko, já ho jenom zavedu za bráchou ...“

„Hovno, čuš, dědku!!!!!! A vy si dejte pozor, má pět vlastních sourozenců a sedm nevlastních, jak někoho potkáte a řeknete, kdo jste a kam jdete, nedojdete k nevěstě do soudního dne!“

Dobrá rada, pomyslel jsem si trochu s hrůzou, že bych měl absolvovat ještě xkrát takovouhle lavorovicomlíkovou kúru. Na základě této informace se mi nevědomě opět stáhl žaludek.

„Pojďte se mnou!“ a vyšli jsme ze stavení, protože Ivan uraženě seděl za stolem jako bejk. „Ono ho to přejde, on je dobřej člověk, ale jak si čichne k flašce, tak konec,“ a v dalším hovoru mi ukázala silnici.

Na kopci pár baráček tvořilo ocas z vesnice.

„Půjdete po cestě, není kam se ztratit, ta cesta vede jen do vesnice.“

Mockrát jsem jí poděkoval a omlouval jsem se za to, co jsem provedl. Jen mávla rukou a vzala kurz přes zahradu, obehnanou latkovým plotem, pokřikujíc na slepice, které jí tam hrabaly v záhoně s pár růžičkami.

Bylo krásně a já jsem pomalu, pomalinku šel ke svému cíli a vydýchal vlhkost stavení. Vesnici jsem už poměrně dobře znal, vždy mne překvapila německou architekturou kamenných stavení a charakteristických stodol a jaksi nesoustředěným taktem ke vkusným opravám.

Jako by se tu od války čas zastavil, domům nebyla věnována pražádná pozornost. Už jsem viděl stavení mojí budoucí nevěsty. Na zápraží při podvečerním nízkém slunci seděla babka, křehké to opálené malinké staré stvořeníčko na štokrleti, a v zástěře loupala velké fazole a v koutku úst, který čítal jen počet zubů spočitatelných na jedné ruce, žmoulala fajfku a občas zabafala taras bulbu.

Obával jsem se sám sebe, svojí náladovosti ve vztahu k budoucí ženě, strachu z ponorkové nemoci, žebříčku jiných hodnot. Neúspěchanost, vůně hospodářství a divoká jižanská krev, nádherné černé havraní vlasy a barevnost květin jak na zahradě podobné klasickým obrazům z ráje s ovečkami, fontánou a rádobý vílami, tak ve stavení, tak na výšivkách, černá a fialová, fialová až sytě rudě červená, to byly znaky, které se mi nevědomě přenášely do povědomí menšího hospodářství, do hologramu dobrého žití i živobyті s pozehnáním.

Pravoslaví vládlo čistotě tohoto kamenného stavení. Čekal mne církevní sňatek, kterému jsem se nebránil, i když exhibicionismus nebyl mým odpalovákem. Nevím, jestli můj protějšek měl podobný pocity, asi ano, stál určitě pevněji na nohách, myslím po psychické stránce, lépe než já s dobře vybudovanými relačními vazbami vůči okolním objektům a já věřil, že svým způsobem byly pevnější než se mnou. Zkušenosti s životem ve dvojici neměl nikdo z nás obou. Naštěstí mne čekala v brzké době příprava svatby a k překlenutí rozloučení se staromládeneckým životem mi pomohou moji tři kamarádi z alma mater, kteří se jistě budou udržovat v latentním stádiu podnapilosti celý týden. Ano, čekala mne církevní svatba v pravoslavném prostředí se svými zvyky a tradicemi. Babka kouřící fajfku mne utvrdila v této představě, mluvil jsem s ní rád, měla obrovský smysl pro životní jiskrný humor. Nevím proč, ale sám jsem se na sebe zlobil, že vždycky vymyslím sám pro sebe nějakou ptákovinu. Přenesl jsem soustředné vztahy i na obyvatelné a neobyvatelná plochy tohoto stavení.

Srdcem hospodářství a jakýmsi procesorem či mozkiem byl úplně obyčejný a na můj vkus poměrně malý kuchyňský stůl, který rozhodoval prostě o všem, dokonce jsem nabył dojmu, že kdyby se vystěhoval, napadli by nás asi mimozemšťané a naložili ho do své vesmírné lodi a použili by ho jako nejlepší z palubních počítačů.

Ten stůl, kdyby tak mohl vyprávět, vyjmenoval by snad všechny potraviny a možná všechny osudy těch, kteří u něho jedli a pracovali.

Někdy byl pokryt čistým bílým ubrusem, někdy vařeným ovarem nebo hmotou k plnění jitrnic, někdy penězi či papíry různého stupně důležitosti. Stůl a jeho vlastnost *stolovitost* byla v tomto stavení právě jednou z nejpevnějších, klíčových, hmatatelných vazeb, na rozdíl od tibetských učeních. Dalším, téměř neméně důležitým objektem, byl široký sporák na uhlí, kde se topilo výhradně dřevem, a to snad i nonstop v noci i v létě, a tak v kuchyni bylo vždy teplo a na kamnech se pořád něco vařilo.

Dřevo bylo pečlivě nasekáno a urovnáno v kotelně nebo kůlně a se dřevem byla jasně spjatá vazba na ostré sekery, které hospodář rituálně brousil coby dlouholetý pracující v lese. A v pootevřené kůlně jsem na důkaz zaslechl ono broušení a nevím jestli sekery nebo noží či kosy a můj pozdrav se nesl jako první hospodáři, menšímu zboží dělnému člověku. To vše mi proběhlo hlavou při zavírání branky a vkročení na teritorium jiných vládců než já sám a mých rádoby staronových Bohů, či spíš jednoho Boha.

Otevřel jsem branku a pozdravil se s babkou, která dávala najevo svou přirozeností, že mne opravdu ráda vidí. Ve stavení nikdo nebyl, soudě podle neodpovězení na můj pozdrav, byli vzadu v hospodářském teritoriu. Otevřel jsem do kuchyně a u stolu ... zatočila se mi hlava.

Ten stůl a kněz či čaroděj u něj ... už jsem jej as někdy viděl, ano, tam v horách na střelbách stolos celý z kamene a na něm celopalmná oběť. Dokonce jsem cítil pach krve zvířete tryskající z přesně zasažené tepny do obětní nádoby, míchal dřevěnou hůlkou tak, aby se krev nesrazila. Potom prudkým pohybem skropil dva boky na jedné i druhé straně rohu obrovského kamenného obětního stolu.

Kameny v tomto stavení naplnily se dýmem spálených nasolených vnitřností, jater a ledvin. Jakoby nějaké tajemství, blízkost smrti a frekvence tepu a dechu všeho přítomného. Patologie napětí, ve zvláštním diferenciálu, v závislosti na vzdálenosti, na těch pár ubohých mílich, co se země pohnula. Diferenciál zdánlivého času, diferenciál života, odpoutaného odstředivou silou od rotující gravitace... Ubohý pajdavý svět v křečích a bolesti pudu sebezáchovy konečného okamžiku s šíleně hlubokou krásnou tváří madony. Zdánlivá rozdílnost možného, ubohé kameny chrámu a v nich vytesaná písmena. Kameny s možností spočitatelných nahodilostí.

... seděl Alexandr, kněz pravoslavné církve, se kterým jsem se znal už dříve, ten duchovní, co se staral o své *ovečky*, o dost pár roků starší než já, dokonce pořádal hraní mariáše na faře, ovšem *nikoliv o ty z ráje* na obrazech.

Uviděl jsem husté černé vlasy, černou sutanu se stříbrným řetězem kolem krku, co obepínala trochu obézní postavu, jak se zvláštním výrazem sedí trochu přihrben a hledí do třídecového pultitru se žlutou zonkou s bublinkami po stěnách. Při bližším zaostření směru jeho pohledu jsem viděl, jak upřeně hledí a sleduje na hladině topící se mouchu. Moucha plavala posledních sto metrů a já očekával, že ji vyloví nebo že jí pomůže, ale marně. Jeho výraz z profilu - jako bych ho už někdy nebo někde spatřil -, ale nemohl jsem si vzpomenout. Až v další vteřině jsem si vzpomněl, no jasně, byl to stejný pohled, jaký jsem viděl v jeho kostele, pohled soch svatých patriarchů umístěných v pravé i levé části před vrátky k oltáři po stranách ikonostavu.

Nehybný, rybí, nemrkající, netečný, mrazivý a k nepochopení beznadějný nebo jsem ho viděl už někde ve snu? Co vlastně byla skutečnost?

Domníval jsem se, že o mě musel v úhlu zorného pole zavadit, a byl jsem si tím skoro jist, že ví, že na něj zírám a očekávám od něj pomoc „božímu tvorů“ nebo že skoncuje její trápení. Neslyšel jsem v těchto okamžicích ni tikot hodin. Uchopil pěstěnou skoro průsvitnou bílou rukou krígl s limonádou a napil se. Položil sklenici na stůl a mně se udělalo špatně z představy, že mu mucha plave ještě těch posledních padesát metrů v žaludku nebo že je zaklíněná mezi stoličkami a drcená jazykem. Než jsem stačil něco říct, slyšel jsem, jak si pro sebe polohlasně povídá:

„Spa dla mou cha do skle ni ce s li mo ná dou a u to pi la se, chu dák ma lý“.

Nechápal jsem a bylo načase, abych se zpřítomnil.

„Nazdar Sašo!“ podával jsem mu ruku, na stole byla stejná láhev jako u Ivana, až jsem se z toho mírně otrásl. Místo pozdravu mi nalil do skleničky, ale já jsem dal najevo, že opravdu jenom jednu, jako by mi v tom alkoholu plavala ona mucha.

„Tak jsem přišel, bratře, domluvit zkoušku na svatbu, prý jsi tady už měl být, tak jsem přišel v Pánu, abychom udělali zkoušku a domluvili nějaké záležitosti.“

„Jo, já jsem byl u Ivana, bratra,“ a dodal jsem a zdůraznil slovo *bratra*, „je mi ještě zle z té samohonky.“

„To si zvykneš, armádo,“ dodal kněz a povídá, „jakou máš vůbec hodnot, chlape?“

„Při vyřazení jsem dostal poručíka, ale v armádě jde spíš o funkci než hodnot,“ pochyboval jsem, že by ho to zajímalo nebo by tomu rozuměl.

Na jednu stranu jsem byl rád, že se svatbou nedělá žádné ciráty, to by byl asi v římskokatolickém světě problém. Nakonec jsem přistoupil na svatbu v kostele spíš na základě všeobecného přání než z vlastního přesvědčení.

„Nic se neboj, já tě na to z duchovního hlediska připravím.“ Nalil si další skleničku a já už zas začal tušit, že se schyluje k jeho tendencím vypláchnout mi mozek, protože jsem byl vstřícný a odkejval jsem mu skoro všechno. Ale tentokrát jsem si řekl, že se ho budu snažit zviklat. Prostě se nedám. Zatímco jsem se uveleboval na gauči, použil na mě rafinovanou spojku pravděpodobně vyčtenou z teologických textů.

„My jsme na tom fakticky stejně, taky máme svoje nadřazené a hodnoty a v nebi je to ještě složitější.“ Snažil se navodit téma, abych se na něco zeptal, a já jsem se docela chytil a tak trochu mne to vytrhlo z letargie.

„No, tady dole bych to chápal, že je nějaký biskup, farář a jáhen, ale řekni mi, jak to chodí tam nahoře,“ a ukázal jsem na strop. Bylo vidět, že jsem mu nahrál na smeč.

„Tak třeba zástupy andělské se dělí na tři hierarchie: vyšší, střední a nižší. Každá hierarchie se skládá ze tří stupňů. Do nejvyšší náleží serafinové, cherubíni a trůny. Do střední panstva, síly a mocnosti. Do nižší počátky, archandělé a andělé. Všechny stupně nebeských sil mají svůj název andělé shodně s podstatou jejich služby.“

Pán zjevuje svou vůli andělům vyšších stupňů a ti opět nižším. Tímto způsobem tajemství Boží přechází od serafinů dolů k andělům, přičemž každá následující hierarchie je zasvěcena do té části tajemství, kterou je schopna unést na daném stupni svého duchovního rozvoje. Samo slovo *αγγελος* v překladu z řečtiny znamená *posel*. Tento název andělé dostali vzhledem k charakteru své služby, kterou všelaskavý Bůh sesílá lidskému rodu.“

Přerušil jsem ho:

„Ty, a co když vznikne nějaký informační šum, aby to nezkolabovalo? Jak já to znám z armády, tam platí takzvaný princip padajícího hovna. Ten, který je nejnižší, tedy anděl, ten aby si vysypal zatáčky pískem, aby to všechno oběhal, věřím, že ty vyšší pořád jen schůzují a vymejší ptákoviny. Řekni mi, jestli jsou neviditelní nebo se podobají muži či ženě nebo jsou to hermafroditi?“

„Co by,“ pokračoval ve své teorii kněz, aniž by moji vsuvku považoval za urážku, „jsou to bytosti živé, rozumné, beztělesné, nesmrtné a mají schopnost zpívat.“ Snažil se mne utnout.

„No koukám, že nahoře vládne skvělá organizace a že na každou otázku máš připravenou odpověď, a co teda tam dole v pekle?“

„Aby mohlo peklo dobře fungovat, má samozřejmě taky organizaci; náčelníkem je satan, který vládne knížatům a padlým andělům, pocházejícím z vyšších stupňů moci, a zlým duchům, kteří přicházejí do pekla, aby dostali příkazy a instrukce od satana, a zároveň referují o všem, co se děje na povrchu země.“

„Tak si myslím, že je to jako obraz v zrcadle, tedy obráceně, ale bez diktatury to nikde nikdy nejde a jsem zvědav, jak ze mě, z padlého anděla, uděláš nějakého harafína,“ a už jsem chtěl pomalu odbočit od tématu nebe, peklo a čarování. Nedivil bych se, kdyby se v této obci pěstovalo.

„Já myslím, že to půjde,“ usmál se Saša, „vždyť d'ábel byl taky andělem svatým, byl buď archandělem nebo cherubínem, to už jistě nevím, byl věrným obrazem pravzoru, plný moudrosti a krásy a pro svou krásu se stalo jeho srdce domýšlivým, a proto byl svržen na zem do podnebeských prostor, a proto taky celá jeho zlomyslnost je výlučně obrácená na zem mezi lidmi.“

Tito démoni však neznají orientaci v našich srdcích, nemohou číst v našich myšlenkách, ale jenom ze slov, které vypovídáme, z vnějšího chování a rozhovorů, ze vstávání, chození, sedání, po celé dny vymýšlejí záludnosti, po celý den se učí znát tvoji vnitřní náladu, např. když někdo upřeně hledí a nasycuje se cizí krásou, využívá toho stavu a povzbuzuje k cizoložství, povzbuzuje jeho vášně, snaží se, aby žádná slova nerozkvetla.“

„To když padal z tý vejšky a neměl zlatý padák, tak si musel pořádně narazit dršku,“ snažil jsem se zlehčit hovor. On ale pokračoval:

„Obávám se, že v tomto směru se neshodneme, přece jenom termíny jako nebe a peklo se mi zdají být trochu archaické, patřící spíš do říše pohádek.“

„Tak mi teda řekni, když ten váš vedoucí o tom věděl, proč to dopustil?“ Myslím, že teď jsem ho dostal. Vytáhl bibli nebo nějakou knížku a citoval:

„Cokoliv takto Bůh stvořil, stvořil všechno dobrým a teprve vlastní vůle každého rozhoduje, že se dobré pak stává zlým. Řekl-li ovšem Pán Ježíš o Jidášovi: 'Lépe by bylo tomu člověku, kdyby se nebyl narodil', přece nevyjádřil těmito slovy, že jeho vlastní stvoření je zlé, nýbrž odsoudil výlučně to zlo, které působením svobodného rozhodnutí a lehkomyšlnosti poškodilo jeho dílo. Neboť právě toto nerozvážené vlastní rozhodnutí tvorů způsobilo, že se blahé Stvořitelovo dílo stalo pro ně neužitečným.“ A pokračoval:

„Podle přirozenosti je totiž všechno podřízeno Stvořiteli a poslouchá ho. Teprve když se jedno ze stvoření vědomě vzepřelo a odmítlo poslušnost vůči svému Stvořiteli, samo v sobě projevilo zlo. Zlo tedy není nějaká bytnost ani vlastnost bytnosti, nýbrž nahodilost; jde o dobrovolné odvrácení se od stavu podle přirozenosti a přechod k něčemu, co je proti přirozenosti, co je hříchem.“ Zaklapl knížku a nalil si, když jsem já odmítl. Působilo to jako indiánský pozdrav na rozloučenou.

„Já ti nevím, ale jsem blbej a nechápu to a víš co, já bych se tady měl rychle oženit, říká se, že pokud chlap je o trochu hezčí než čert, tak prej to stačí. S tím poučením a zkouškou svatebního obřadu počkáme na moji šťastnou polovičku, co říkáš? Já vím, že těm věcem nadpozemským dobře rozumíš a máš to v hlavě srovnané, však víš, že já nejsem nějaký ani dobřej anděl, ani padlej, a přece jenom mě zajímají spíš i ty světský starosti a radosti, no abych se přiznal, radši ty radosti. A propos, nevíš, kde všichni jsou?“ natáhl jsem si nohy.

Chvilku bylo ticho, kněz přihodil polínko do kamen a vzadu někde na dvorku vrzla vrátka.

„Máš pravdu, oni jeli pro trávu nebo pro seno, to nevím, za chvíli přijedou, tak potom to trochu probereme nebo raději půjdeme do kostela a tam to všechno prakticky zvládneme. Já tady ještě chvíli s tebou posedím a pak půjdu do cerkvi,“ prohrábl si vlasy a upravil černou suknici, narovnal stříbrný kříž s prosa-kující mosazí

na hranách. „Vy se za mnou stavíte. Když tam nebudu, tak jsem u dobytka, protože ještě musím nakrmit svoje bejky.“

Trochu jsem mu v té chvíli záviděl, možná jsem mu hodně záviděl jeho život. I podle váhy se měl evidentně dobře a jako pravoslavný má manželku a tři nebo čtyři děti, bydlí si na faře se zahradou a pěstuje hovězí dobytek a v této komunitě má výsadní postavení, prostě super, to nemělo ašibku.

Protože uměl česky, byl inteligentní a nevťravý a věřící byli opravdu věřící, zejména ti starší reemigranti se na něj spoléhali, nemohli být bez Boha, nemohli být bez toho, aby v něj nevěřili. Ale pop mě nepřesvědčil, že je na sto a více procent přesvědčen o své víře. Proč by tedy pěstoval bejky, měl auto, faru a všechny požitky skutečného života? Jo, dolce vita, pomyslel jsem si.

Farář se se mnou rozloučil a já jsem zůstal v kuchyni sám, v kamnech praskalo dříví, a i když bylo venku poměrně teplo, bylo příjemné si vychutnat tento soukromý okamžik, než domácnost zase ožije.

Bylo by pěkné být sedlákem a sít se s přírodou, polem, lesem, upéct si vlastní chleba a vypěstovat brambory a věřit v Boha a zaježdit si s traktorem než se zacyklit do spárů rychlého chvatu a kvapu, stresu a málo smysluplného a zpětnou vazbou kontrolovaného života. Znovu a znovu jsem si uvědomoval, jak velice rozdílný je můj svět a její, jak bych rád zůstal a naučil se hospodařit a modlit se a pěstovat a loupat fazole, dobře se najedl, poslouchal řeči o Bohu, peklu a čárech a Gabrielech i Gargamelech a v této jednoduchosti myslel, měl děti a spal v čistých opravdových peřinách. Měl jsem k tomu však málo odvahy. Byl jsem však už vklíněn do soukolí společnosti, že pro mne nebylo úniku. Nevím, co by tomu řekla nevěsta, kdybych oznámil, že zůstanu a začnu hospodařit, sám pro sebe jsem si řekl, že se jí na to zeptám, a schválně, co mi odpoví. Vážně, netroufl jsem si odhadnout, jaká bude její odpověď.

Zatímco jsem vedl svoje myšlenky, vrátil se zpátky Saša. Těžko stačil nakrmit, a tak jsem se ho zeptal:

„Ty jsi nějaký rychlík, to ti řeknu.“ Vybidl jsem kněze, ať se posadí, jako by mi to tu patřilo. Nemohl to nepřehlédnout.

„Potkal jsem Josefa a on mi řekl, že za chvíli jsou tady, tak tady s tebou počkám a půjdu s vámi na službu, kde vám potom popíšu obřad a vyzkoušíte si ho,“ dodal, utíraje si teskné zpocené čelo.

„Dobrá, bude to tak lepší než se někde ztrapňovat,“ dodal jsem evidentně s tím, že jsem na jeho straně.

Šmátral v knížce a vytáhl jakýsi olemovaný lístek s textem a podával mi ho.

„Tohle se musíš naučit nazpaměť.“

Mně už se to na první pohled zdálo dost dlouhý a při podrobnějším prozkoumání jsem zjistil, že je to psaný azbukou. Maturoval jsem z ruštiny, tohle ale byla jiná azbuka.

„Je to staroslověnsky,“ upozornil mne jako blbce.

„Ty, nezdá se ti to nějaký dlouhý, nešlo by to zkrátit nebo říkat v češtině nebo jenom přechíst?“ zkusil jsem to.

„Jene, všechno jde, ale já mám taky nějaký šéfy a ten nejvyšší by to neskoušel a potom, uděláš radost tady rodičům a obci, dost na tom, že nejseš křtěnej v pravoslaví.“

Zíral jsem na písmo, ale moc mi to nešlo. Pozoroval mne a povídá:

„Já ti to přečtu a ty si to když tak zapiš, ano?“

„Víš co, přečti mi to prvně, já zjistím, nakolik je to náročný.“

Souhlasil, pravoslavně se pokřížoval a začal se po několika tisících opakování modlit a nechal mne sledovat se škodolibostí, zda nedělá někde chybu. Najednou se mi zdálo, že se vracím o několik staletí zpátky, uslyšel jsem jazyk, ke kterému jsem, podobně jako k latině, choval velkou úctu. Dech minulosti a obřadů a filosofie mne ztišil a já poslouchal, jak se kněz modlí, i tak hloubka pochybností a jeho přesvědčení ve mne žhnula jak v zapomenuté komnatě zapomenutá jiskřící zápalná šňůra.

A kněz tiše začal:

„Viruju vo jedinaho Boha, Otca vsederžitelja, tvorca nebu i zemlji, vivimym že vsimi nevidimym. I vo jedinaho hospoda Isusa Christa, Syna božija, jedinorodnaho iže ot Otca roždennaho prežde svich vik.

Svita od svita, Boha istinna ot Boha istinna, roždenna, ne sotvorenna, jedinosuščna Otcu, imže vsja byša. Nas radi čelovik, i našeho radi spasenia sšedšaho s nebs, i voplotivšahojša ot Ducha svjata i Marii divy, i vočelovičšasja.

Raspjataho, že za ny pri pojtijšim pilatji, i stradavša, i pohrebenna. I voskrešaho v tretij deň, po pisaniem. I vosšedšaho na nebesa, i sidašča odesnuju Otca.

I paki hrjaduščaho so slavoju suditi živym i mertvym, jehož carstvuju ne budet konce. I v Duchu sviataho, hospoda životvojaščaho, iže od Otca ischoďaščaho, iže so Otcem i Synom spoklaňajema i sslavima, hlaholavšaho proroki. Vo jedinu sviatuju, sobornuju i apostol'skuju cerkov. Ispoviduju jedino kresčenie, vo ostavlenije hriechov. Čaju voskresenija mertvych. I žizni buduščaho vika, amiň.“

A pokračoval dál:

„Bohorodica, d'ivo radujsa, blahodastnaja Marie, Hospod' s toboju, blahoslavenna ty v ženach, i blahoslaven plod čрева tvojho, jako spas rodila jesi duš našich.

Pos tvoju milosť pribihajem, bohorodice, d'ivo, modliv našich ne prezri vo skorbich, no ot bid izbavi nas jedina čistaja i blahoslovennaja. Preslavnaja prisenodivo, Mati Christa Boha prinesi našu molitvusynu tvojmu i Bohu našemu, da spasettoboju duši naši.“

V tu chvíli jsem ho zarazil a povídám: „To o tý bohorodiče, to už tady není. A stejně nevím, je to dost těžký naučit se to nazpaměť a ještě za tak krátkou chvíli.“ Snažil jsem se z toho vyvlíknout, „vždyť já to sotva překotám.“

„To se lehce naučíš, vždyť se to říká samo.“

Včas jsem ho ale zarazil: „Hele, tak já se budu snažit, vezmu si to jako tahák do kapsy, co ty na to?“

Chvilku protestoval, potom souhlasil a povídá:

„Tak dobře, já teď musím jít na službu a vůbec, pojd' se mnou, oni, až se vrátí, tak tam určitě dojdou a zároveň si po službě vyzkoušíte ten obřad. Co tady budeš sám dřepět.“

Nechtěl jsem dělat nějaký naschvály, bylo by mi v kuchyni lépe a zapálilo mi, že bych to mohl svést na to, že se budu učit to „viruju“ nebo tak nějak to nazýval. Nakonec jsem od toho upustil, sbalil jsem se a vyrazil jsem na službu do cerkvi, jak se tomu říkalo, chvilku po něm sám, potkal jsem ho až před kostelem.

Šel jsem po vsi trochu nespůj, pohledy domorodců mne jistě vyti-
povaly na ženicha a já se v tomto gardu necítil zrovna nejlépe. Přibližoval jsem se k cerkvi, jak zde nazývali i kostel, který byl původně římskokatolické církve, uvnitř přestavěný za účelem obřadů pravoslaví, stejně nesl všechny známky pohraničí.

Před chrámem jsem se s ním ještě pozdravil a on mi ukázal na boční vchod. Domníval jsem se, že uvnitř nikdo nebude, protože

všude byl klid, nikde ani noha. Zabral jsem za dveře, ale mylil jsem se.

Snad nebylo jediného pravoslavného věřícího ve vsi, který by dnes chyběl. V úzkých, poměrně malých lavičích stály napravo od oltáře ženy a nalevo všichni muži a pozorovali mne velmi pozorně jako příchozího do jejich víry a já, jelikož jsem se neuměl ani pravoslavně pokřižovat ani pozdravit, jsem jen pokynul hlavou a s pozdravem „dobrý večer“ se klidil někam dozadu.

Prostě trapas.

Stál už jsem na svém místě a snažil se rozhlédnout kolem. Snad teprve teď jsem si všiml, proč si mne každé tak prohlíží. Úprava pro pravoslaví spočívá v tom, že je před oltářem vysoká zástěna - ikonostav - s dvěma dveřmi po boku a jedněmi lítačkami uprostřed, plná ikon, stojanů na svíčky, takže plebs čuměl celou dobu do této stěny, odkud se ozýval kněz a občas vyšel mezi věřící, ale to jsem pochopil až později. Zájem o mne byl neutuchající, po vzájemných konzultacích se opět na mne dívali a prohlíželi si mne jako cizokrajnou zvěř. Přitom už začínala mše zacinkáním.

Stál jsem tam spokojeně vzadu a snažil se být co nejmenší. Po chvilce se ozval takový silný divný zvuk jakoby prasknutí nebo spíše lámání kostí. Téměř všichni se ke mně zvědavě a možná s rozčilením a možná schválně otočili s otázkou a pohrdáním v očích. Zvuk nepopíratelně pocházel ode mne jakoby ze zdola ze země.

Bylo jisté na mě vidět, že se tvářím zaskočeně, posléze se všichni k spokojenosti své i mé znovu otočili směrem k oltáři. Nedalo mi to a pátral jsem kolem sebe, zda to byla lavice přede mnou nebo zda to bylo pnutí dřevěného obložení kůru.

Vzpomněl jsem si útržkovitě i na sen o jakési černé prašivé kočce, jako bych v něm už ten zvuk slyšel, ale nedávalo mi to hlavu ani patu, proto jsem hledal kolem sebe racionální vysvětlení. V přítmí kostela pod sebou jsem si všiml, že na kamenné desce, co jsem stál, byla napříč čerstvá trhlinka. Tedy kámen praskl, to byla ta rána, jakýsi kamenný štěp po růstu kamene. Nevěnoval jsem tomu pozornost, teprve po letech jsem si zpětně uvědomil ono divné znamení, kdy se kamenný kvádr rozlomil, či spíše praskl. Praskla deska, co tu ležela bez hnutí snad stovky let, ohoblovaná ošoupanýma lidskýma nohama či kolenama.

Podíval jsem se kolem sebe, zda nenajdu jinou prasklou, ta moje byla jediná. Ten nenapodobitelný zvuk si pamatuji stále, jakési trhání kamene, a věřím, že byl určený právě a jediné mně. Vzpomněl jsem si na kameníka, který dláždil chodník u rodičů, na zajímavou práci a fortelnost, s jakou přesně štípal to, co potřeboval, jak mi vysvětloval, jak je kámen rostlý, jak ho držet, kam přesně udeřit s vypočítanou silou. Sám jsem to zkoušel a zkoušel. Rozčarování se dostavilo hned v prvním okamžiku, kdy se mi na rozdíl od kameníka zdál můj kámen stokrát těžší než jeho i moje předem „vypočítané“ úderky žule nic neříkaly.

Za zástěnou se ozval hluboký hlas, ze kterého mi byly jasné úryvky:

„Blahoslovenno carstvo Otca i Syna, i svjataho Ducha, nyní i prismo, i vo viki vikóv.“

„Ameiň,“ ozvalo se před zástěnou.

„Mirom hospodu pomolimsa.“

„Hospodi, pomiluj.“

„O svyšim miri i spasenii duš našich. Hospodu, pomoliemsa.“

A dav znovu: *„Hospodi, pomyluj.“*

„O miri vseho mira blahostojanii svjatyh božijich cerkvej i sojedenenije vsich, Hospodu, pomolimsa.“

„Hospodi, pomiluj.“

„O deržavi našej, pravitelech i vojinstvi jeja i o ježe posobiti i pokoriti pod nozi ich vsjakaho vraha i supostata. Hospodu, pomolimsja.“

Jak jsem slyšel něco o vrazích, padly mi do oka prapory, které byly umístěny uprostřed chrámové lodi s různými vyobrazeními svatých a různé ikonografie. Měl jsem dojem, že se pohnou vpřed a celá loď jako pěší rota s válečnými prapory se dá do pohybu za zvuku chorálu. Zřejmě však ve vojsku chyběli bojovníci, kněz vylezl zpoza zástěny prostředními dveřmi a hromovým hlasem česky oznámil.

„Vážení bratři a sestry, přijměte mezi nás bratra Jana, do lona pravoslavnej církví a zdejší pravoslavné obce,“ a ukázal na mne.

Já jsem prvně zvedl ruku a chtěl ukazováčkem kývat, že ne, ale s postupujícím otáčivším se hledišťem se můj nesouhlas zvrtnul v jakýsi pozdrav podobný hajlování, a proto jsem pomalu a lehce sunul paži směrem dolů. Chtěl jsem se zmenšit nebo vypařit.

„Nuž, bratře, pojď mezi nás!“ kněz mi vyšel vstříc.

Co jsem měl dělat? Podal jsem mu ruku, on mne lehce objal a vedl k mé hrůze do první lavice, která byla vyčleněna pro zpívající a odpovídající knězi. Shodou okolností v ní stáli ti takzvaní starší, takže jsem je svou výškou převyšoval skoro o polovinu postavy. Nejhorší na tom všem bylo, že jsem nevěděl, kdy si mám sednout a kdy vstát, kdy se mám pokřížovat a kdy kleknout. Po mé pravé straně byl menší oltář, na jehož úpatí stály dvě sochy, jedna byla ztělesněním Krista s jednou rukou na srdci a druhou žehnající, vlevo byla s bolestivým výrazem Marie. Vzhledem k tomu, že Saša zmizel za zástěnu, díval jsem se na boží tvář Krista a velmi podrobně ho zkoumal za zpěvu věřících. Pomyslel jsem si, ještě že je to socha, když shlíží na svoje ovečky, tak by se nade mnou určitě zasmál nebo se rozplakal.

Mše pokračovala a já jsem se snažil nenápadně sledovat dění kolem. Říkal jsem si, až mne tady uvidí moje nastávající, bude to pro ni docela dobřej šok, protože stoupnout si do první řady bylo proti mojí přirozenosti. Bohoslužba pokračovala:

„O sviattim chrami sem, i s viroju blahohoviniem i strachom božijim vchod'aščich v oň, Hospodu, pomolimsa.“

„Hospodi, pomiluj,“ to už jsem uměl taky.

„O hrdadi sem, vsjakom hradi, vesi, strani, i viroju živuščich v nich, Hospodu, pomolimsja.“

„Hospodi, pomiluj.“

„O blahorastvorenii vozduchov o izobilii plodov zemnych i vremenich mirnych, Hospodu, pomolimsja.“

„Hospodin, pomiluj.“

„O plavajuščich, putěšenstvjuščich, neduhujuščich, stražduščich, plimennych, i o spasenii ich, Hospodu, pomolimsja.“

„Hospodin, pomiluj.“

„O izabavitisja nam ot vsakia skorbi, hniva i nždy, Hospodu, pomolimsja.“

„Hospodi, pomiluj.“

„Zastupi, spasi, pomiluj i sochrani nas, Bože, tvojemu blahodatiu.“

„Hospodi, pomiluj.“

Najednou se mi zdálo, že jaksi podvědomě začínám vnímat a rozumět tomuhle jazyku, třebaže některá slova jsem jenom tušil. Byla to pro mě spíše mantra. A kněz pokračoval:

„Presvjatuju, prečistuju, preblahoslovennuju, slavnuju vladyčicu našu bohorodicu i prismoďivu Mariju so vsimi svjatymi pomjanuvše, sami sebe i druh druha i vesj život naš Christu Bohu predadim.“

Tentokrát jsem opět zvučně a nahlas a zřetelně ze sebe vyhrkl: „*Hospodu, pomiluj.*“ A „pomiluj“ schválně natáhl, jak to dělali starší. Bohužel to bylo špatně, protože se věřící nenechali zviklat a řekli: „*Tebi, Hospodi.*“

Vzpomněl jsem si na svého tátu, jak mi jednou vykládal, že když chodil na procesí, jednou chtěl kněz upozornit, že na cestě leží obrovský kámen. A mezi čtením textu řekl: „Pozor, lidi, kámen v cestě.“ Stádní dav okamžitě opakoval, zpívající: „Pozóór, lidi, kááámen v cestě!“

Sám pro sebe jsem se znatelně pousmál a vrátil se do reálu, kde pokračovala pravoslavná bohoslužba.

„Jako podobajet tebi vsjakaja slava, česť i poklonenie Otcu, i Syna i sviatomu Duchu, nyňi i prisno, i vo viki vikóón.“

Nyní jsem už nezaváhal a počkal jsem. Dobře jsem udělal, protože se sborově ozvalo:

„Amiň.“

Konečně jsem koutkem oka zahlídl Irinu, jak si sedá na stranu žen. Nemohl jsem ji pozdravit, stál jsem v první lavici jak brko a každý můj pohyb okamžitě sledovala spousta očí. Řekl jsem si, že to nechám vykrytalizovat, krytalizovalo se to ještě dobrou hodinu, avšak kněz přeradil na vyšší rychlost a do cíle se řítit pomalu dvousetkilometrovou kadencí slov. Konečně byl konec a my jsme se znovu po měsíci uviděli.

Byl to zvláštní pocit, že tentokrát je to jiné a zanedlouho bude mou ženou. Byla krásná, prostě patřila mezi ženy, které ať si vzaly na sebe cokoliv, všechno jim slušelo. Lehce jsem se jí dotknul.

„Ahoj,“ povídám, „mám toho tak akorát dost, farář mě vytáhl do první lavice.“ Začal jsem protestovat, ale přítomnost ženy, ženy, se kterou bych měl strávit zbytek života a zestárnout po jejím boku, mně nedovolila zatím použít silnějších výrazů.

„Já jsem si myslela, že zrovna ty a vpředu, aspoň to máš za sebou, každý tě už zná, budeš mít pokoj,“ pousmála se. Nadechoval jsem se k sytější odpovědi, zastavila mě prstem na ústech a ukázala na sochy a obrazy.

„Já jsem s nima kamarád!“ protestoval jsem.

„Pojď si sednout do lavice,“ a táhla mne doprostřed chrámu do podobné lavice, ve které jsem ve stoje strávil minulé dvě a půl hodiny, snad do podobné lavice, o které se mi kdysi zdálo tam v horách na hlídce. Sedli jsme si vedla sebe a já se cítil unavený od dlouhého stání. Koukal jsem kolem sebe a kamarádi na mne koukali pořád stejným pohledem. Na chvilku jsem zavřel oči a najednou jsem si vzpomněl, v myšlenkách mi vířilo ono „bože, zakukej“, až jsem se bezděky opět trochu usmál.

I tak jsem po chvilce v duchu uvažoval, že jako dědek bych nemohl sedět vedle ní v kostele. Děsil jsem se, až zestárnem, pokud se toho vůbec dožijem, v této chvíli byly naše tváře ještě nepopsané vráskami a život před námi ležel jako list čistého papíru. Něco mi na tom bylo divné, vždyť stárnou všichni. Přesto bych byl rád chtěl něco říct těm sochám a bystám a obrazům a ikonám, přesto bych v tu chvíli chtěl, aby mi něco řekly, ony mlčely, nevzdálené o píd' holé realitě, materiální realitě sádry, kamene, barev. Jen zosobňovaly práci a práci za peníze, nic víc, nic méně. Jejich rybí duše a pohledy provokovaly myšlenky a já bych nejradši zařval ono slavné „bože, zakukej“, které by znělo stejně prosebně jako „Hospdi, pomiluj“. Chtěl jsem se v tu chvíli kněze schválně zeptat, jak se staroslověnsky řekne „zakukej“, ale pak jsem tu myšlenku zavrhl, neboť vysvětlování celé události, proč to chci vědět, by vešlo do nepochopení jak těch dole, tak i nahoře.

Irina věděla podle mojí mimiky, že se mi něco honí v hlavě, že mi v ní vaří, že se v ní strádají podmínky a dohady, a snažila se mne rozptýlit, přisedla blíž, takže jsem cítil její dýchání a tep. Uvědomil jsem si v tom okamžiku, že jsem velmi sobecký, že myslím jen a jen na sebe. I to bylo tím, že jsem se doposud musel starat sám o sebe, v tomto ohledu bylo moje rozhodování na hranici absolutního sebevědomí. Vůně kadidla dohořívajícího za zástěnou naznačovala, že už tomu tak nebude, ale nevěděl jsem v tu chvíli, jestli je to horší, nebo lepší. Myslím, že jsme se tak moc neznali a oba vsadili spíš na kartu, že vlastně spolu opravdu začnem chodit a žít zároveň, prostě to zkusíme. V tomto směru měla mnohem jasnější a realističtější myšlení než já, a proto jsem si myslel, že to všechno ustojí lépe než já, a ona to byla pravda, prostě v tu chvíli jsem tomu pevně věřil. Moji meditaci přerušil Saša:

„Dobrý, že se na mě nezlobíš, že jsem tě vytáhl zezadu.“ A táhl mne za rukáv.

„Nevím, nevím, jestli si to zodpovíš u svých šéfů, když jsi do církve infiltroval lampasáka bránícího vymoženosti socialismu či budoucího komunismu.“ Myslel jsem si, že jsem ho dostal, mýlil jsem se.

„My jsme taky svým způsobem bojovníci. Nechme toho, ukážu vám, co budete dělat, respektive tobě, protože Irinka to zná, vid', Irinko?

Tak tedy, budete mít, snoubenci, spojené ruce a já přes ně přehodím *epitrachil* a povedu vás do středu chrámu s rozžatými svícemi a zazpívám žalm.“

Podal jsem Irině ruku, její byla teplá a zřetelně nervózní. Uprostřed chrámu byl pokrytý stolek a na bílé látce na něm byl položen kříž, evangelium a koruny.

„A já budu říkat poučení o manželství, ale neboj se, bude to krátké a řeknu: 'Chceš-li, Jene, z dobré vůle, bez přinucení a z pevného rozhodnutí pojmout sobě za manželku tuto Irinu, kterou zde před sebou vidíš?' Ty odpovíš: 'Chci, ctihodný Otče.' A zeptám se tě: 'Nezaslíbil ses jiné nevěstě?'“

Musel jsem se trochu pousmát. A u nevěsty obdobně a pokračoval, mumlaje si sám pro sebe, jako by ta zkouška byla jeho a ne naše:

„Blahoslaveno budiž království ... Amen. Neboť tobě nále- ží ... Amen. K Hospodinu modleme se. Pane, smiluj se, modlitba Bože přečistý ... K Hospodinu modleme se. Pane, smiluj se. Blahoslaven jsi, Pane Bože náš. K Hospodinu modleme se. Pane, smiluj se. Bože svatý, jenž jsi učinil člověka z prachu země. Po modlitbě vám připravím koruny, ženich a nevěsta si podávají ruce, které případně svážu šátkem, obrátím se k vám, pokryji vaše ruce *epitrachilem* a žehnám každému zvlášť korunou na způsob kříže – dám ti políbit ikonu na koruně (muži ikonu Spasitele, ženě ikonu Bohorodičky nebo samotný věnec) a kladu koruny (nebo věnce) na jejich hlavy se slovy: Korunuje se služebník Boží Jan a oddává se služebnici Boží Irině ve jménu Otce i Syna i svatého Ducha. Amen.

Na to je třikrát žehnám na způsob kříže a říkám: 'Pane Bože náš, slávou a ctí spoj a korunuj je!' Velemoudrost, prokimen. Čtení z listu sv. apoštola Pavla Ef ... a tak dál, aleluja. Velemoudrost, čtení

z Janova evangelia J ... ektenie vroucí,“ přidal na tempu, „neboť milostivý ... K Hospodinu modleme se. Pane, smiluj se ... Hospodine, Bože náš, ve spasitelné péči ... Ektenie, Otče náš ... Neboť tvé jest ... Pokoj všem ... Hlavy vaše skloň-te ...

Poté společný kalich, nad kterým se modlím: 'Bože, jenž jsi vše stvořil ...', po modlitbě vám podávám kalich, nejprve muži a poté ženě, pak spojím jejich pravé ruce a pokryji je epitrachilem, na který kladu svou ruku, беру do levé ruky kříž a vedu vás třikrát kolem stolku asi takhle.“

A my jsme třikrát maširovali kolem stolku.

„Nezapomeňte, že nad vašimi hlavami drží svědkové koruny a při prvním kruhu se zpívá: 'Izajáš plesej, panna počala ...', při druhém Svatí mučedníci, při třetím Sláva tobě, Kriste Bože, apoštolů chloubu ..., sejmu novomanželům koruny.

K Hospodinu modleme se. Pane, smiluj se, Bože, Bože náš, jenž jsi přišel do Káně galilejské. Pokoj všem ... Hlavy vaše skloňte ... Otec, Syn a Duch svatý ... pozdravení novomanželů a propuštění. Kristus, pravý Bůh náš, jenž účastí svojí v Káni galilejské účty hodnost manželství ukázal, na přímluvy přečisté Matky své, všech svatých, slavných a všechvalných apoštolů, svatých Bohem korunovaných císařů a apoštolům rovných Konstantina a Heleny, svatého velikomučedníka Prokopa a všech svatých, nechť smiluje se nad námi a spasí nás jako dobrý lidumil a ... hotovo,“ dodal, zcela ukecán.

„Ty brd'ó, to je makačka a mám ještě dotaz, bude to česky?“ oceňoval jsem jeho výkon, který netrval tak dlouho.

„Ano, bude to česky, protože tady budou jako hosté tvoji rodiče a známí, akorát modlitby budou v liturgii.“ Zkoumavě, trochu zklamaně se na mne podíval, jestli s tím souhlasím.

„No samozřejmě souhlasím, ty jsi nás teď právě oddal, takže bychom to nemuseli vůbec znovu absolvovat,“ dodal jsem mazaně.

„Zapomněl jsi na svědky, v podstatě ano, ale bez svědků obřad neplatí a mimo jiné nevěsta se jistě těší, aby se mohla ukázat tobě i Bohu Otci, že ano, Irinko?“

Podíval jsem se na ni a bylo mi jasné, že kněz má pravdu.

„No, ještě jsme si nenacvičili ten polibek!“ snažil jsem se políbit nevěstu. Mazácky se usmála a nechala se lehce políbit. Nemohlo mi však uniknout, jak se kněz k Irině chová, až mi to bylo nepříjemný.

Takový lehký, ironický úsměv jsem už jednou viděl, ano, byl na tváři Šimpova bráchy, když někoho dostal. Nevím, jestli to byla žárlivost nebo co, podíval jsem se na ni, ona se chovala normálně.

„Dobře tedy,“ řekl kněz, „jsme tady sami před tváří Boží, je tedy čas na to, pokud budete mít nějaký dotaz či přání směrem k němu, teď je ta pravá příležitost, abychom se mu společně svěřili.“

Mně v mysli proběhlo, zda bych nemohl zakukat, a ve vážnosti té chvíle jsem se to neodvážil ze sebe vysoukat. Pokládal jsem to za zbytečné a v tom směru jsem se hodlal i vyjádřit. On opět zamilovaně civěl na mou nastávající ženu, zcela vědomě a drze, protože musel vidět, že jsem si toho všiml. To už jsem neopominul a využil příležitosti.

„Jaký vztah máš k Irině?“ najednou nevědomě vypadla ze mne otázka, aniž bych to opravdu chtěl nebo bych předem o ní přemýšlel.

„Miluji ji,“ odpověděl kněz úplně letmo přes rty, klidně, jako by to byla samozřejmost, aniž by čekal na mou reakci.

„To jako kněz svoje ovečky nebo jako sestru nebo jak, to bych potřeboval upřesnit,“ chtěl jsem mu pomoci a hodit záchranné laso a být v klidu. Přesto a najednou moje pozornost začala stoupat, neboť jsem i to pokládal za drzost, že se nesnažil tuto odpověď upřesnit dodatečně sám. Znovu mi odpověděl úplně stejně:

„Miluji ji.“ Zkoumal ji pohledem, aniž by se na mne podíval. Irina se ke mně přitiskla. Všiml jsem si toho a začínal jsem toho mít dost.

„Opět to nechápu, tak to upřesním. Ty jsi s ním něco měla? Řekni ano, nebo ne?“ a mocně jsem přidal na hlase. Neodpověděla, jen se mne držela.

„Řekni něco!“

„Jene, já ti vysvětlím ...“ A její tvář se napjala jak buben na tympánu.

Do celého těla se mi jako tryskami v přeplňovaném tankovém motoru do válců vstříkla obohacená naftová, spíš benzínová, nejspíš lihová směs, která musela bouchnout každou miliontinou vteřiny. Reagoval jsem podvědomě. Pravá ruka vylétla takovou rychlostí a servala stříbrný velký kříž, který měl kněz na prsou na poměrně silném řetězu. Rychlost byla tak velká, a jím neočekávaná, že to s ním ani nezacloumalo. Třímál jsem ho v ruce a dal pět centimetrů od nešťastného obličeje.

„Tady máš před sebou svého Boha, tak řekni něco, ano, nebo ne, ty hajzle!!“

„Jene, já ti vys ...“ zaslechl jsem vedle sebe.

„To mi stačí!“

„Tak co, kukačko!“ drapl jsem ho a zřejmě jsem ho už těžce překvapil, že si na něj někdo dovolí šáhnout. Bohužel jeho černé *kimono* bylo dostatečně pevné. Měl jsem sílu znásobenou vztekem. Táhl jsem ho k oltáři takovou silou, že barová dvířka ikonostavu uprostřed zástěny odpadla spolu se zbytky dvou stojanů kolem s ještě dohořívajícími svíčkami. Vosk mu potřísnil sutanu a začal okamžitě bělat. Zkušenosti z vojenské první ligy džuda a umění osobního trenéra a závodníka kamaráda Sochura jsem poprvé použil k útoku, ačkoliv jsem si myslel, že to nikdy nepoužiju.

„Tak co, ty svině, pomodli se, než tě zabiju, ale udělej to hodně rychle. To se dělá, ty hajzle? Takhle oblbovat lidi, babky a dávat jim poslední pomazání, viatis, ty hajzle, pošlu tě tam, kam patříš, tak mluv, ty svině!“ Dovlekl jsem ho až k oltáři.

Opět se jen potutelně usmíval, neřekl půl slova, což ve mně bouchlo. Nakročil jsem levou nohou a první úder směřoval nad žaludek, moje ruka, jako by se vrtala v měkkém netrénovaném břichu. Zajíkl se, sklonil hlavu, takže jsem neviděl, jestli se ještě směje. Pravá noha a pravý loket mířily přesně na spodní čelist a celou silou a rotací ramene a těla drtivě dopadly. Slyšel jsem, jak mu praskla čelist a vypadlo pár zubů a trochu krve na hrubé kamenné kvádry z části pokryté kobercem. Následoval zpětný úder ve zpětné rotaci s nataženou paží, hřbet ruky ho zasáhl z boku do krku. Klesl na zem bez známky života. Chytil jsem ho oběma rukama, zvedl vodorovně na prsa a hodil na oltář. Vše bylo otázkou několika sekund.

„Ted' už, ty zlatoústá svině, nebudeš nikoho oblbovat, ať si to s tebou vyřídí ten tvůj šéf a ať se třeba usmažím s tebou v pekle, klidně ti tam budu přikládat,“ a naházel jsem na něj všechno, co tam bylo, svícny a všelijaké mosazné nebo zlaté nádoby.

Ležel tam a já jsem se pomalu dostával k sobě, bylo ticho, Irina tam nebyla, stejně bych ji neslyšel. Vše trvalo strašně krátce a najednou bylo ticho, jen sochy na mě civěly, nic neříkaly, najednou bylo ticho, divné ticho. Zlost mě nechtěla přejít, konečně jsem ze sebe vytlačil i zbytky spáleného paliva. Kupodivu jsem zatím

neměl žádné výčitky. Šel jsem za zástěnu do hlavní lodě, nikde nikdo, jen čerstvě utržená dvířka se válela po zemi. Bylo ticho. Šeptl jsem:

„Je po svatbě.“ A otočil jsem se od oltáře. „Pane, ty víš, nechtěl jsem to, nechtěl,“ pomalu jsem se šinul k bočnímu vchodu, tomu, kterým jsem přišel. Vrátil jsem se zpátky, zkoušel jsem nahmatat pulz, marně. Bylo mi to opravdu líto, ale v té chvíli jsem se nechtěl nikomu omlouvat. Otevřel jsem tiše dveře do světa. Zdálo se mi, že jsou stejné jako na bývalé rotě. Ucítíl jsem stejnou vůni jako s Emanem, vůni zabíjení.

Den byl stále stejný, jako by se nic nestalo, nikde nikdo, bylo normální odpoledne, stejné a každé jiné, až na to, že na oltáři ležel mrtvý kněz a já ztratil ženu, po které jsem toužil.

Bylo toho dost na jednu vypitou noc a parlamentní odpoledne. Kam mám jít, kam utýct, mám zůstat, mám to někomu říct, někoho volat? To byla moje první reálná myšlenka. Stejně mě zavřou, tak buď tu zůstanu, nebo zdrhnu přes čáru. Dvě možnosti na křižovatce tvaru ypsilon a redundantní větvení. Šel jsem, kam mne nohy nesly, silnice vedla k bývalému panskému stavení, k takovému malému záměčku, poznamenanému pohraničím a velmi neošetřovanému, což bylo nejlépe vidět na zatékání dřevými okapy a špinavých čmouhách na opadaných žlutých stěnách. V tomto stavení byla i místní hospoda. Mám zůstat, nebo zdrhnout, to byl stále stejný cyklus otázek, který mi bubnoval v hlavě při každém kroku, zůstat, nebo zdrhnout, zůstat, zdrhnout, zůstat, zdrhnout, hospoda se blížila, zůstat, zdrhnout. Bylo mi špatně od žaludku, celý jsem se trásl, blil jsem. Když budu zdrhat, musím počkat do tmy, když do tmy, počkám v hospodě, tak mne určitě seberou nebo mám říct, že jsem jim zbil faráře, protože je svině? Možná.

Byl jsem ve zmatku, pořád někam utíkám, říkal jsem si, seru na to, půjdu do hospody, a když mne někdo nezapásne, tak večer uteču přes kopečky a hotovo, tak jsem se najednou rozhodl, že nechám trochu na náhodě svůj další osud. V tu chvíli jsem si byl rozhodnutím náhody jistej. Bylo mi úplně všechno jedno, vzdal jsem to. Moc peněz jsem u sebe neměl. Do hospody to stačilo, a když tak tam nechám sekeru, stejně mě tak jako tak nikdo dlouho neuvidí. Proč jsem se tak divně rozhodl, to jsem nepochopil sám, snad napětí tohoto okamžiku.

Hospoda byla v prvním patře a šlo se do těchto prostor po širokém schodišti, kde visely i různé informace směrem k obci, protože některé místnosti sloužily jako národní výbor a místo na trofeje místního dobrovolného spolku myslivců. Otevřel jsem dvojici těžkých mezipřeví a za druhými dveřmi jsem uviděl velký prostor vpravo s nerezovým výčepním pultem. Oči zakouřených pravoslavných z cerkve mne sledovaly podobně jako v kostele a zřetelně jsem poznal, že naprostá většina mne dnes vidí podruhé.

Nasměřoval jsem se dozadu podobně jako v kostele a při té chůzi jsem sám pro sebe tipoval, kolik z nich ví, jaká je pop svině, a kolik jich ví o vztahu mezi ním a Irinou.

Jak se museli v duchu smát, když mne tahal zezadu do první lavičky. Cítil jsem to jako cejch, hologram vypálený na tváři. Sedl jsem si do přitímní kouta, kouta vedle kulečníku, dva stoly od všeho osazenstva, jako bych tím dával najevo netečnost k téhle společnosti. Seděl jsem, bolely mne klouby na rukou a bolelo mne srdce. Zoufal jsem si nad sebou, nad svým osudem, který mi připravil, a bylo mi líto i Iriny. Z mých uletělých včel mne přizemnila hospodská:

„Pivo, desinu nebo dvanáct?“ a vysypala popelník.

„Deset a velkou borovičku,“ konečně jsem se na ni podíval. „Pěstujete borovičku?“ otázal jsem se pro jistotu, protože jsem myslel, že mne dlouhou chvíli nepochopila.

„To víš, že jo, mladej, na ženicha zrovna moc šťastný nevypadáš,“ odvětila hospodská a dodala, „neber si to tak.“

Kdyby tak věděla, že jsem jim před chvilkou zbil nebo zabil faráře, tak by se mnou tak nelaškovala, pomyslí jsem si.

„To víte, manželské starosti, to víte, ještě nevím, jak na to,“ zaflírhoval jsem a přesně jsem odhadl, co odpoví.

„No kdybys nevěděl, co s tím, tak tě zaučím,“ smála se na celé kolo a řekla to dostatečně nahlas, tak aby to slyšely i okolní stoly. Ozvalo se něco jako přitakání a souhlas. Mně bylo však spíš do pláče, přece jenom jsem stále myslel na Irinu a nedovedl pochopit, že mi třeba o tom neřekla, nepochopil jsem, proč mi třeba nezařekla a neřekla, že s ním nic neměla, určitě bych jí to věřil, měl jsem ji moc rád a líbila se mi. Vyloudil jsem ze sebe akorát jeden dlouhý a hodně hluboký povzdech. Už tu byla borovička a pivo a lístek, na něm jedna čárka a nějaká suma. Schválně jsem neudělal radost přísedícím, počkal jsem, až přestanou civět, a teprve potom jsem to

do sebe hodil. Cítil jsem, jak se hendikep vši energie vypálené předcházejícím stresem pozvolna začíná doplňovat, jak proudí a zahřívá, včetně brnění konečků prstů, jak se buňky začínají probouzet k dalšímu životu.

Jestli mne neseberou, tak zdrhnu, upevňoval jsem se v rozhodnutí. V tuto chvíli jsem měl jasno a kývl jsem na nenápadně pokukující hospodskou, že si dám repete. Donesla mi ho beze slov, na nic se tentokrát neptala. Každé otevření dveří do hospody mi přineslo napětí a oddych, někdy si přišlo malé dítě jen pro nějakou sladkost. Horší, když to byl nějaký pohraničník, co si přišel pro cigarety. Naštěstí frekvence dveří byla celkem malá.

Kde se vzal, tu se vzal, najednou vedle mne seděl Ivan. Přišel s pivem a dvěma borovičkami.

„Co tu děláš?“

„Čarodějnice mě propustila pást kozy, tak si to musím užít, mockrát to nedělá,“ a zapálil si, „tak, Jendo, na zdraví, když budu ti příbuzní.“

„Ivane, na kolik ti můžu věřit ..., pomůžeš mi?“ Chytil jsem ho za rukáv. On nechápal.

„Co potřebuješ, Jendo?“ dostalo se mi odpovědi.

„Ivane, my příbuzný nebudem.“ Podíval jsem se mu přímo do očí.

„Ty sis to rozmyslel s tou svatbou?“ nevěřičně kroutil hlavou a byl v šoku.

„Ivane, co víš o místním knězi?“ Z mé intonace bylo zřejmé, že chci slyšet pravdu. Asi si myslel, že problém je v mém náboženství, napětí v jeho tváři polevilo.

„Já myslím, že je dobřej, akorát se povídalo, že měl problémy s malými dětmi, ale jinak si ho lidi chválí. A vůbec, to ti tak vadí svatba v církvi?“ řekl nahlas to, o čem si myslel, že je důvod, proč si nechci Irinu vzt. Uvedl jsem ho do reality.

„Zbil jsem ho nebo možná zabil, měl něco s Irinou,“ a konečně jsem to řekl nahlas. Prohlížel si mne a odhadoval, kolik jsem toho vypil, a nevěřil mi.

„Blbost, jak to víš?“

Neodpověděl jsem mu. „Ivane, já potřebuju přes kopečky!“ Můžu se na tebe spolehnout, dej mi tip, vždyť jsi dělal za drátama!“ snažil jsem se udolat ho.

„Blbost,“ stále byl na vážkách. „Kašlu na tebe, tobě byla Irina dobrá akorát k tomu, abys zdrhnul. A pomyslel jsi na ni, jakou bude mít ostudu, když se má za tejdenu vdát?“ Napil se do sytosti. „To ti nedochází, že tady bude muset žít a každý si na ni bude ukazovat, každý ji bude litovat, což je ještě horší. Seš pěkná stvůra, chlapče, zklamal jsi mě,“ dodal po chvíli.

„Může si za to sama a vůbec, moje neštěstí je to, že mi někdy zkrátila cestu, ode dneška ji neznám a nakonec, co jsem od tebe mohl čekat, a pokud to někomu vyžvaníš, tak si tě najdu a táhni ode mě pryč, ty zmetku!“ Cítil jsem, jak jsou moje buňky hladový po vybití energie.

„Když to vidíš takhle,“ začal si sbírat svoje věci.

„Jo, já to takhle vidím a pamatuj si, dopadneš jak ten zmrdr v kostele, klidně se na něj jdi podívat, jak prožívá rigor mortis, jestli něco cekneš, najdu si tě!“

Usmál jsem se na okolí, jako bychom se rozloučili jako největší kamarádi. Byl jsem teď možná vrah a ochutnal jsem, jaké to je, že by další v řadě nebyl problém, když nemám co ztratit. Zvedal se od stolu, když přiběhla nějaká bába a křičela:

„Pop je mrtvej, pojďte rychle se mnou, je v cerkvi, leží na oltáři a je dočista mrtvej, úplně mrtvej, tuhej jak brko!“

Osazenstvo prvně myslelo, že si z nich dělá srandu, ale výraz ve tváři a chování báby přinutilo většinu z nich se bez zaplacení zvednout a běžet do kostela a mezitím jsem zaslechl houkání nevím koho, zda Veřejné bezpečnosti nebo sanitky nebo bůhvíčeho. Viděl jsem, jak Ivan ztuhl a zbledl. Teprve teď mi uvěřil.

„Běž se klidně podívat, co tě čeká, když budeš žvanit.“ Evidentně jsem viděl, že se rozklepal tak, že si musel sednout.

„Tys ho vážně zabil?“ koktal Ivan a zbledl, prostě to nemohl pochopit stejně jako já.

„Jo, zabil!“ V tichu a skoro prázdném lokálu jsem vyčkával na jeho reakci. Tupě zíral do pultu a neříkal nic. Taký jsem mlčel, neměl jsem chuť se mu dál s čímkoliv svěřovat. Hospoda čekala na zprávy. Objevili se tu vojáci, že mají zvýšenou pohotovost, a celý stůl péesáků se zvedl a jen z okna jsem slyšel důvěrný zvuk dvou pohotovostních Uazů. Hranice se stávala méně dostupnou. K mému překvapení Ivan zvedl pohled upřenej do pultu a povídá:

„Jendo, dostanu tě za humna, ale s tebou dál nepůjdu, já už jsem starej, jedny dráty mám už za sebou a mám jenom to pití, ale pomůžu ti.“ Překvapilo mne to, ale nevěřil jsem.

„Abych pravdu řekl, už ti moc nevěřím, pravoslavný bratře,“ dodal jsem ironicky, „ale díky za nabídku, i ta se cení, je mi to líto, ale udělal bych to znovu, nesnáším takový hajzly.“

Čím víc jsem chtěl zapomenout na Irinu, tím víc byla přede mnou její tvář, která nepotřebovala žádné malování, šminky a make up nebo co. Stála tu skutečnost, že je se vším konec. Na nikoho jsem si nevzpomněl, ani na rodiče a sourozence, na přátele, chtělo se mi pomalu zemřít, ale bylo to proti mé přirozenosti. Něco mi pořád říkalo: „Bojuj, bojuj, nevzdávej to, neprodávej svoji kůži lacino!“ Cítil jsem, že se ze mne stává nebezpečný člověk.

Návrat osazenstva na sebe nenechal dlouho čekat. Dohadování, co se vlastně stalo, nebralo konce. Slyšel jsem, jak si povídali, že ležel na oltáři, a mezitím přijela sanitka a Veřejná bezpečnost a znovu dohadování, co se vlastně stalo. Všem leželo v hlavě, jak se dostal na oltář, že tam na něm asi něco opravoval, protože prý tam byl žebřík opřenej o oltář. Sanitka ho prý odvezla buď mrtvého nebo v bezvědomí. Teorie, že by ho mohl někdo zabít, byla v hovorech obsažena tak z dvaceti procent s tím, že by museli být nejmíň dva nebo tři, aby ho hodili takovým způsobem na oltář. Ozval se i názor, že si ho někdo našel, že dřív měl problémy s malými dětmi, ale nikdo nic nedokázal.

Seděl jsem s Ivanem a dal další, už pátou rundu. Tentokrát se zdráhal Ivan, ale stačil mi jeden pohled a on souhlasil a naklopil do sebe panáka. Zanedlouho tady byli policajti s péesáky a kon-trolovali doklady. Stůl od stolu, pořád blíž a blíž. Napětí vrcholilo.

A tak, čekaje na kontrolu totožnosti, jsem tam seděl příklincovaný k židli, nevnímaje čas. Zdálo se mi, že mne dělí obrovská vzdálenost od dalších stolů. Neviditelný, spíše nastávající měsíční svit mne ochraňoval a tvořil mezi mnou a lidskými postavčkami v zadýmaném prostředí bezpečnostní uzávěru. Měl jsem možnost odposlouchávat jednotlivé tlachající kroužky, u kterých bylo shromáždění blahoslavených chudých, u všech najednou, s visící otázkou p r o č, licitování o svém pastýři s notným sebeuspokojením, že to nebyli právě oni, co si ustlali na jeho místě, byť by to byl stůl nejvznešenější.

Dokonce jsem ucítil nad jedním stolem pach molovatého skříňového kožichu z černé vypelichané králičí kůže, co se vytahuje jen na půlnoční, vycházející ze staré arogantní nesympatické babizny, mající před sebou alžírskou kávu, pár lesněnek, a s ní sedícího sympatického dědy, takového dobráka bublu, zřejmě rezignovaného od panovačnosti staré almary, malující se rtěnkou pomalu skoro až na řitní otvor jak sedmnáctiletá děvucha. Mlčící dvojice naslouchala hovoru ostatních a jen zřídka padla nějaká věta po únavném dlouholetém soužití. Už nebylo co říct. Zaprášená bába, s šedorezavým přelivem u konce pramínek řídkých vypadávajících vlasů, rozbalila žvýkačku, to ve snaze utěsnit zubní protězy.

„Co budeme mít k večeři?“ snažil se děda optimisticky zaujmout, protože mu bylo trapné jen tak sedět s bábou a o ničem nemluvit. Jen se tvářit zúčastněně a zapadnout do prostředí komunity.

„Chleba a čaj!“ uzemnila ho vítězným, skoro skřehotavým výkřikem bába. Znělo to jako výstřel, ukazujíc, kdo tady drží kasu. „Objednej mi zelenou, nebo to radši udělám sama, stejně seš k ničemu!“

Děda se za ni zastyděl, zastrčil hlavu do hrudníku jako želvák do krunýře. Naše oči se potkaly. Jistě předpokládal, že jsem to nemohl slyšet na tu dálku, jen se s plachým pohledem vrátil zpátky do svého biotopu a s obrovským rigor mortis zíral kamsi před sebe, snad centrem celé zeměkoule dál a výš.

„Už sis vyžehlila ty šaty do rakve? Já ti je vyžehlím.“ Upřímná otázka zněla po drahé chvíli. Poslední téma nezabralo. Šaty visely určitě vedle kožichu.

„To by se ti líbilo, ty bys mi je určitě schválně spálil, ty chromajzle, už jsi se mě naotravoval dost, to ti říkám, nešáhneš na ně a ne že se necháš pohřbít do stejného hrobu, dědku plesnivej. Stejně doufám a taky se za to modlím, že natáhneš brka dřív než já. Neopovažuj se mi lízt do skříně.“

Roztěkané dědovy oči se naposledy potkaly se mnou. Něžně je sklopil zpátky do šrotiště vysloužilé vojenské techniky. Byl sám.

Napadla mne otázka, zda ji Bůh v tomto světě vůbec najde, ji bez pocitu viny, tak zlou starou kožichovou vůni a na ní namalovanou rtěnku, která určitě zůstávala na šálcích od kafe nesmazatelná i po důkladném vymytí, čekající na dalšího hosta. Nerozuměl jsem tomu v té mezní situaci, ve které jsem se právě nacházel, proč zrovna to jsem si vypálil do paměti. Co mi to vlastně chtělo všechno nazna-

čit? Věděl jsem, že to nebylo samo sebou, dílčí marnost. V ten okamžik jsem nic nechápal, jen to, že jsem vzdálený pozorovatel kontroly totožnosti.

Snad i můj muškátový měsíc mne teď vidí a nezapomene na mne, na tak malinké divné nepatrně, snad mi přece vykreslí pocit viny, neomlouvaný, holý, strohý, artefakt viny spojený s cejchem vypilovaným na křižovatce cest. Snad někdy v pokoře skloním hlavu před tímhle divným měsíčním světem a pošeptám:

„Ty jsi přišel a nezapomněl jsi na mě. Zcela totožně ani na tu čarodějnici.“

A můj zrak se spojí s láskou, stejně jako pohled starce od stolu s mým ji odzbrojí.

Jen zdálky jsem slyšel poslední útržek hovoru. „... teď si je vyzkouším ještě na pohřbu ...“ a děda komentoval, zda to není škoda.

Realita nenechala na sebe dlouho čekat.

„Vaše občanské průkazy,“ uhodil na mne takový přitloustlý, zdálo se mi, místní policajt. Zkontroloval jsem si únikovou cestu a věřil jsem si, že bych to zvládl i z prvního patra otevřeným oknem u výčepu. Podal jsem mu služební průkaz. Stříbrný kříž jsem měl vedle něj a možná kousek řetízku mi čouhal z kapsy.

Slyšel jsem, jak si někdo z vedlejší společnosti u stolu kouše nehty, až to praskalo a bylo slyšet vůkol. Hospodská, která to pravděpodobně nesnášela, nelenila a vyběhla zpoza pultu a velbloudího roboše plácla vši silou přes ruku i přes hlavu. Slyšel jsem, jak dědkovi vypadla protéza na stůl, málem do piva.

„Cumlej si něco jinýho, ty prase!“

Praskání přestalo.

„Soudruhu poručíku, co tu děláte?“ zeptal se cizince. Než jsem stačil říct, že jsem na dovolené, předběhl mne Ivan.

„Přijel se sem oženit, pane četník.“

Policajt, zřejmě dobře vyškolený komunista, mu odpověděl.

„Páni už vymřeli, dědo,“ pokračoval, „kam se přijel oženit?“

„No přece do mé rodiny,“ nedal mi Ivan šanci, „loučíme se se svou, za týden je svatba.“

Policajt zřejmě od vidění Ivana znal a uznal, že by byla ztráta času s ním komunikovat, zejména když měl upito. Vrátil nám průkazy a šel dál. Všiml jsem si, jak se stoly, když mne kontroloval, otáčely ke mně. Teritorium začínalo být pro mne nebezpečné a v jejich očích

jsem cítil otázku směrem k jejich duchovnímu vůdci, ale nikdo z nich nevyslovil podezření nahlas, protože nevěděli nic a neměli argumenty, stál jsem přece v první řadě. Objednal jsem, zvítěziv nad kontrolou, další pivo a borovičku.

„Jo, Ivane, díky, aspoň ještě chvilku na svobodě, úplně ses trefil, máš v podstatě naprostou pravdu, loučím se se svobodou.“

Pravděpodobně policajty nenapadlo, že bych to mohl zmáknout já a potom se v hospodě loučil se svobodou. „Ještě jednou díky,“ následovalo hned za sebou.

Hospodská se mi zdráhala nalejt. „Z tebe bude mít Irina radost, máš už dost, ty budeš pěkný parchant, běž domů.“

„To jako mám jít k tobě, abys mi ukázalo, co s tím?“ dodal jsem drze, „to bys zažila rachot, a pokud to zažít nechceš, tak dones pivo a borovičku a celou flašku.“ A vytáhl jsem zbytek korun, že na to mám.

Kšeft je kšeft, postavila přede mne láhev a zinkasovala mne stejně, jak to udělala u ostatních stolů. Otevřela okno na znamení, že máme táhnout, a nehodlala se se mnou bavit, jen pronesla opět něco v tom smyslu, že jsem pěkný dáreček, ale to už jsem neslyšel.

Ivan toho měl taky plný kecky, opírali jsme se o sebe a sotva slezli ze schodů. Stáli jsme v noci před zámečkem a Ivan povídá:

„Kam půjdem, Jendo, dneska přes čáru nemůžeš, je to obšancovaný. Kde mám kozy?“

„Ivane, ty buď na východ nebo na západ, ale já musím jít jen na západ, rozumíš, na západ, ty vole, na západ. Slíbil jsi mi to, Ivane, tak se snaž, holubičko! Vyser se na kozy!“

Přes mou prosbu Ivan začal popískávat, dupat a tleskat, křičel: „Koza, ná ná, koza ...“ Vyhrožoval, že jim při dojení urve cecky. Kozy však nabraly pravděpodobně kurz k domovu samy. Od hospody vedla stejně jenom jedna cesta kolem kostela na křižovatku nad vesnicí. Najednou mne ten kostel začal přitahovat jako větrák u hospody a otočil jsem se na Ivana.

„Pojď, ukážu ti, jak tam ležel!“ a zabral jsem za dveře kostela, které se otevřely.

„Honzo, já tam nejdu,“ a cítil jsem, jak má strach.

„Ale hovno, jdem, přece se nebojíš,“ použil jsem sílu.

Ve sotva prosvítajících paprscích smutného měsíce jsem vecpal ožralého Ivana dovnitř. „Dej mi zapalovač.“ Ivan mi podal zapalo-

vač. Zapálil jsem svíčku a táhl ho za přepážku, která byla kupodivu už spravená.

„Já se snad poseru strachy,“ konstatoval Ivan a s hrůzou pozoroval sochy, jak se nad ním pomalu sklánějí, „co když je tady jeho duch?“

„Hovno duch, tady takhle ležel,“ a předvedl jsem, jak Abrahám obětoval svého syna.

„Jendo, tak jsi mi to ukázal a jdem.“

Ani jsem neprotestoval, taky mi to tam nějak nesedělo, jako bych slyšel někde pořád nějaký zvuky, jako by mi ti kamarádi hrozili rukama a prapory vlály jako při opravě. Zaklapl jsem dveře kostela a s ukradenou zapálenou svíčkou jsme se vydali na cestu. Málem jsme zakopli o kozu. Šli jsme s ní poměrně dlouho po cestě, svíčka nám moc dlouho nevydržela a zhasla. Opírali jsme se o sebe a o jeho nejmilejší a oba tři jsme toho měli dost. Po chvíli koza nechtěla trávit čas v naší společnosti, vytrhla se Ivanovi z objetí a zdrhla.

Přesto přezevšechno jsem měl v hlavě zakotveny dva problémy. Jednak to, jestli mě Ivan povede na západ, protože jsem si již dříve prohlédl speciálky a věděl jsem, kudy je to ke hranici nejbližší, a problém číslo dva, proč už byl kostel uklizený a k oltáři byl přistavený dlouhý žebřík, který tam určitě nebyl, protože by mi překážel. Nakonec mne napadlo, že ho nemohli sundat. Ivan měl ze mne strach, ale šel.

„Tak, Ivane, kudy?“ zeptal jsem se na křižovatce nad vesnicí a zkoušel jsem ho, protože jsem věděl, věděl, že ta cesta dozadu vede ke hranici. Bylo to ještě osm kilometrů, určitě by bylo lepší sejít odbočkou kilometr a potom po ní cestou směrem ke hranici. Začal jsem mít pochybnosti, že to vůbec v tom stavu, v jakém jsme, zvládnem a že taky samozřejmě bychom měli jít lesem a ne po cestě.

„Jendo, tudy!“ zavelel a ukázal správným směrem, „mám v lese krmelec a takovou dřevěnou boudu, tam si odpočinem, je to tak na půl cesty ke mně a občas tam chrápu, když mě malá čarodějnice propustí.“ Vytáhl láhev borovičky, ze které k mému překvapení byla už třetina upita. „Možná že tam šla i koza Róza, vždycky ji tam najdu, když už má taky Jagy dost.“

„Naval to sem, musíš pořád chlastat, takhle se dostanem leda tak do prdele!“ a vyrval jsem mu flašku. Taky jsem se trochu napil.

Po dvou stech metrech namáhavé chůze od pangejtu k pangejtu Ivan prohlásil finito, že nikam nejde, i kdybych ho prý na místě za-

bil. Byl úplně namol, na nohou se neudržel, stál opřený pouze o strom u cesty, jak si stoupl jinam, válel se v příkopu. Sebral jsem ho a naložil na záda, jako když se nosí malé dítě, a dělal jsem koště, na kterém seděl. Pomyslel jsem si, že aspoň vystřízlivím. Mým cílem byla právě zmiňovaná bouda a Ivanovým zřejmě taky, byla životně důležitá, důležitý záchytný bod. Zdálo se mi, že jdem moc dlouho.

„Kurva, Ivane, jdem dobře?“

Ivan pomalu spící na to: „Ještě jednu zatáčku, dobrý holoubku vrkálku, ještě jednu, holubičko.“ „Holoubkem“ mě vědomě docela vytácel, ale věřil jsem mu. Skutečně, za zatáčkou jsme odbočili do lesa a po zhruba padesáti metrech jsme narazili na boudu, natřenou vyjetým olejem, na úschovnu sena a krmení.

„Konečně,“ a hodil jsem pytel na zem, nohy mně brnkaly únavou.

„Tak jsme tady v mém království, holoubku,“ šmátral se ke dveřím s petlicí, na které visel masivní zámek. „Rozinko, ty moje něvěsto, vím, že na mě čekáš,“ objímal se s kozou, líbal ji a tahal za ucho.

Než jsem stačil cokoliv říct směrem ke koze a zamčené boudě, Ivan k mému překvapení vytáhl z kapsy klíče a odemkl. Škrtl zapalovačem a třesoucí se rukou zapálil petrolejku.

Štiplavý kouř petroleje a oči přivyklé na tmou rozsvítily pokojíček miliardami luxů. Byly zde srovnány dřevěné žlaby z neopracovaného dřeva, dva regály s pytli krmení, spousty sena, uprostřed stůl z nehoblovaných prken a prázdné plechovky plné vajglů. Provizorním oknem byla protažena i rezatá roura od kamen a historické petry, ze kterých ve spodní části čouhalo Rudé právo. Kamínka byla připravena k zapálení, což Ivan pochopil jako nabídnutou šanci, sám je totiž připravil k chodu, preventivně. Bylo vidět, že majitel zde tráví spoustu času a nenechává nic náhodě. K jídlu však tam nic neměl, jen jsem položil už skoro vypitou láhev na stůl.

„Jendo, Jeníku, dál to nezvládnem, odpočinem si a uvidíme!“ Viděl jsem, jak čeká na odpověď.

„Já musím,“ odpověděl jsem, „odpočinu si, já to zvládnu.“

V kamnech začalo prskat a vlhčí dřevo prosáklo jinou štiplavou vůní do boudy, za chvíli kamna spokojeně zapraskala a začala konzumovat. To bylo znamení, že je můj konec.

„Hovno musíš, Jendo, doberem tu láhev a trochu si odpočinem, pamatuj si, nic na světě nemusíš. Jestli chceš, tak ti vysvětlím kudy, ale stejně musí být trochu vidět, já už jsem starý, abych se brodit

tady po Šumavě jako král, teď to fakt nejde, hranice jsou obšancovaný," dal hlta. Z vesnice z kostela byl lehce slyšet zvon. Koza začala jančit, pustili jsme ji ven.

„Prosím tě, kdo tam zvoní, Ivane, vždyť tam nikdo nebyl, když jsme tam byli?“ Otázka směřovala ke stolu, kde Ivan s hlavou na nehoblovaných prknech usínal a už mne nevnímal, jen zašeptal:

„To jsou čerti, Jene, jdou si pre nas!“ Jeho pravá ruka jako by podvědomě udělala pravoslavný kříž. Vzpomněl jsem si na muškátový měsíc. Kde jsi, můj měsíci, schovej mne, prosím.

„Hele, lehni si na hadr do regálu, Ivane.“ Vzal jsem ho podobně jako kněze na oltář, zasunul jsem jej do regálu na pytle s krmivem, šlo mi to však bez vzteku mnohem těž. Sám jsem si sedl, zhasl jsem petrolejku, jejíž plamínek skomíral, sedl jsem si u kamen a číchal vůni spalovaného mokrého dřeva jako nějakou drogu. Špatně těsnícími dvířky prokmitávaly plamínky a osvětlovaly duchy kůlny a teplo a únava mne nutily zavřít oči.

Zprvu jsem odolával, potom jsem si sedl na narovnaná polínka s předsevzetím, že budu příkládat, a taky se tak zprvu dělo, ale potom jsem se převrátil na bok a upadl jsem. Ani mi ta tvrdá polínka nevadila, netlačila mne a po tomto krutém dni pro mne byla tou nejbáječnější hedvábnou postelí s mnoha peřinkami.

Něco mi říkalo, užij si života a svobody, bude hůř, vychutnej si tuto postýlku daleko od lidí. Ivan už chrápal jako dřevo, alkohol přemohl strach ze mne. Byl jsem mu však částečně vděčný, protože bez něj jsem neměl alternativu. Ještě jednou jsem přiložil, nafutroval jsem kamna, zavřel dole přívod vzduchu, aby co nejdéle vydržela. Měl bych se podívat na kozu. Upadl jsem do polospánku s otevřenýma očima a po chvíli jsem usnul velice tvrdě. Nevím, jak dlouho jsem spal, a když jsem se probudil, byl jsem tam sám.

Rychle jsem se vzpamatoval, řekl bych, že bylo kolem jedné odpoledne, les žil svým životem, v kůlně bylo vlhko a venku poměrně teplo.

Začal jsem se škrábat, na odkrytých částech těla i na obličejí jsem byl pokryt jednolitou vrstvou štípanců od malých mušek, štípance strašně svrběly. Bylo mi jasné, že koza i Ivan, ta svině, je pryč. Nakoukl jsem rozpraskanou okenní tabulkou ven a zkusil otevřít dveře, jestli mne nezamkl, dveře povolily a já si konečně mohl prohlédnout

okolí. Slyšel jsem jen v dáli na cestě supění traktoru do kopce, jinak jen božský hluk lesa.

Hlad, hlad, hlad - hlásilo mi tělo, a žízeň. Začal jsem sám pro sebe plánovat, našel jsem tam nějaký montérky, snad i vojenský, tak jsem si je oblíkl a byly mi dobře i nějaké pracovní hacafrak, tak kromě bot jsem byl na tom dobře.

Počkám, až se setmí, a potom půjdu, podívám se po něčem k jídlu a pití a přečkám, než se setmí, zamknu zepředu, protože tam zůstal zámek, a vchod si udělám nějak jinak, vybuchám pár prken. Vše jsem to uskutečnil pokud možno potichu a byl jsem spokojen. Práce mě zotavila. Akorát hlad mi zůstal, trochu lesních plodů, malin a borůvek, mi zdaleka nestačilo a potom jsem si řekl, že zase nemůžu mít všechno.

Práce byla opravdu dobrá věc, nemusel jsem myslet na minulý den. Otázka, která visela ve vzduchu, byla, co udělá Ivan. Utěšoval jsem se, že byl namol, ale že by si nic nepamatoval, to zase ne, a že zmizel, to byl právě ten obrovský risk. Kdyby chtěl, tak na mě někoho pošle a to by bylo opravdu na život a na smrt, on jako jediný věděl, co mám v úmyslu, a potom tady byla ještě Irina. No, Irina, sevřelo se mi u srdce, až jsem se z toho posadil, chudák Irča, jak jí je. Skoro jsem na ni zapomněl. Obhlédl jsem čtyři sta metrů kolem a zapamatoval jsem si směr a plánoval. Tušil jsem, že to bude těžký, hodně záleží, jaká bude noc. Vyrazím nejdéle kolem jedenáctý. Naštěstí sem lehce doléhalo zvonění z kostela. Šel jsem odpočívat a připravovat se na noc. Nejlépe by bylo, kdybych usnul, ale nepodařilo se. Poslouchal jsem zvuky a vytvořil si prostor, kde jsem se mohl schovat, i kdyby se podařilo někomu do chaty dostat, chtěl jsem využít moment překvapení. Čas se příšerně vlekl. Teď byl čas na přemýšlení, počítal jsem pro a proti a za jedinou svou devizu jsem považoval zdraví a akceschopnost a sílu.

Slunce už natahovalo stíny stromů a byl nasnadě krásný jakoby pozdně letní podvečer. Kromě jídla a pití mi nic nechybělo a se stmíváním mi kupodivu narůstalo sebevědomí.

Jak by tady bylo krásně, kdyby ...

Dokonce už jsem přemýšlel, co v tom Německu vlastně budu dělat. Uprchlícký tábor nemůže být horší než kasárna a manuální práce se najde a přinejhorším půjdu do legie, vycvičenější jsem poměrně dobře a překročení hranic přes zelenou linii mi jenom pomůže. Holt to bu-

du muset svést na režim, něco si prostě vymyslím, nějakou boudu, nějakou historku o potlačování mých práv, však nás to dostatečně naučili v marxismu-leninismu, dávali příklady, akorát bych přehodil strany.

Odhadem pět kilometrů by neměl být žádný problém, když tak drapnu nějakého péesáka, horší to bude se psem. Na to jsem moc nemyslel. Udělal jsem si z pytloviny rukáv, na cvičáku jsem dělal *maskota*, snad si s ním poradím, budu potřebovat něco, čím bych ho zabil. Ale zase se s tím táhnout? Nenapadalo mě nic, až při pohledu na železné kramle, které lehce přitlučené jen špičkami držely jako pojistka na krovu boudy. Zanedlouho jsem měl dvě překrásné zbraně, podařilo se mi vždy jeden roh narovnat a o kámen ho nabrousit. Bylo to super, konečně jsem se cítil bezpečněji, konečně se snad otočilo ke mně štěstí předem a smysluplná práce mne taky trochu zotavila. Zkoušel jsem i házení na dálku a za půl hodiny jsem byl spokojen. Co ještě, co ještě, na co jsem zapomněl, vířilo mi hlavou. Za tři hodiny půjdu, za další tři už bude pohoda tak jak tak.

Jak jsem tak v klidu ležel, najednou se mi zdálo, že slyším hlasy, a po chvíli jsem je slyšel zřetelněji. Ven nebylo již v přítmí moc vidět, o to víc jsem naslouchal jako slepec. Byli nejmíň dva, schoval jsem se za pytlí s krmivem a vyčkával, krev začala rotovat a na čele byl fridex. Záhy bylo nepochybné, že osoby jdou cíleně směrem ke mně.

„Je pryč!“ Po hlasu jsem poznal Ivana, jak tahá za svůj masivní zámek, „mohl mi tady nechat alespoň klíče.“ Bylo slyšet, jak někdo obchází boudu.

„To je divný,“ ozval se druhý hlas, „aby se vydal na čáru, když je vidět, přece není blbej.“ Hluboce vydechl.

„Víš co, brácho, počkáme tady chvíli, třeba je někde blízko, třeba si šel sehnat nějaké jídlo, protože i mně říkal, že půjde jedině v noci,“ Ivan se rozkašlal. Chvilku jsem čekal, zda neuslyším ještě další hlasy, ale nic jsem neslyšel. Sedli si na dřevěnou nehoblovanou lavici před boudou a čekali a kouřili.

„Chtěl jsem mu pomoci, udělal to, co bych na jeho místě udělal taky, taky bych ho zabil.“ Hrklo to ve mně, holá skutečnost, potvrzení, že kněz je po smrti. Otřásl to se mnou a zároveň jsem si uvědomil, že tím jsou karty rozdané.

„Horší, že po něm zůstane žena a tři děti,“ řekl Ivan.

„To máš pravdu, takovej hajzl, kterej zneužívá malý děti, kdoví, jestli to nezkoušel na těch svejch a jak by dopadly, a víš, jaký to muselo pro Irinu bejt, když k nám chodil, pečeněj vařenej, a my mu dělali pomyšlení, obskakovali jsme ho a ona nic neřekla, protože se styděla, já bych to nevěděl do dneška, kdyby se to nestalo.“

„Slyšel jsem, že byl rozmlácenej na sračku,“ hlesl Ivan, „má ten mladej v rukách sílu jako bejk, to jsou hydraulický kleště.“

„Jo, já jsem běžel, hned co mi to řekla, ale už tam nikdo nebyl, ležel na oltáři celej v krvi, dal jsem tam žebřík, aby to aspoň vypadalo, že tam spadl z vejšky, kdo by taky lezl na oltář. Uklidil jsem tam, protože mi bylo líto, že kluka zavřou, klidně bych to vzal na sebe.“

„Nemusel ho však hned zabít,“ namítl Ivan. „On však má sílu jako bejk, hydraulickou sílu v rukou, to jsou kleště,“ opakoval znovu, „je to nebezpečnej člověk, ale mám ho rád.“

Nyní mi bylo jasné, kdo tam dal žebřík a kdo spravil ty barový vrata. Byl to táta Iriny. Uvažoval jsem, zda se mám ozvat, nebo ne, nakonec jsem se rozhodl, že ještě počkám. Hovor pokračoval a nepřestal se točit kolem mé osoby.

„Měl jsem kluka taky rád a dcera taky, skromnej, chytřej kluk, měl jsem z něho radost,“ zazněla upřímná věta.

„Co když se tady ještě objeví, co mu řekneš?“ otázal se Ivan.

„Já nevím, rozhodně ho nebudu nutit, aby se vrátil, my to nějak překousnem, pokud bude chtít pomoci, pomůžem mu, Ivane, co říkáš?“ zničeně šeptal otecko.

„Určitě, i já to tak cítím, nabídneme mu, aby se vrátil, já myslím, že policajti to uzavřou jako nehodu, v podstatě se na něj přišli podívat, až už ho táhli ven, co můžou vyšetřit.“

„Vem to ale, kdyby mu to dokázali, může dostat i provaz, a tak se nedivím, že chce zdrhnout,“ hlas zakašlal. „Nevím, co bych udělal na jeho místě.“

Můj mozek se zahříval jako polovodičová součástka. Nakonec jsem se intuitivně rozhodl. Pod třemi uvolněnými prkny jsem vylezl z boudy a za okamžik jsem jim dýchal pomalu na záda. Lekli se oba dva.

„Ivane, díky, že ses na mě vykašlal, a dobrý den,“ slušně jsem pozdravil jeho bratra. Ivan začal měnit barvy a já podal oběma ruku. Přesto jsem se rozhlídl kolem.

„Nikdo tady není, neboj se,“ povzbudil mne Ivan.

„Měl by ses bát spíš ty než já, že ses dušoval, že mě tady nenecháš, ty hajzle!“ stiskl jsem jeho ruku tak silně, až zaúpěl.

„Jendo, podívej se, přišli jsme ti pomoci, pokud chceš,“ ozval se otec.

„Proč, vy nevíte, co se stalo?“ dělal jsem hloupého, „jak mi můžete pomoci, víte od ukecaného Ivana, co mám v plánu, už za dvě hodiny.“

„Právě že vím,“ předběhl mě, „vím, že chceš vzít kramle, a nebudem ti v tom bránit, ale zkus vyslechnout jen můj názor, taky jsem chodil přes kopečky pašovat.“

„Dobře, je to už teď jedno, co máte na srdci, otče?“ předpokládal jsem, že jeho návrh předem zamítnu.

„Podívej se, zkus si všechno promyslet s chladnou hlavou, zůstaň tu do zítřka do večera, my obhlédneme situaci jak ve vesnici, tak na čáře a donesem ti všechno, co budeš chtít, a sám se rozhodneš, zda zůstaneš, nebo ne.“

„Vám nevadí, že jsem vrah?“ udeřil jsem přímo a podíval se na Ivana, jak zareaguje. Nastalo ticho.

„Udělal jsi to za mě, chlapče, a klidně to vezmu na sebe, nevěděl jsem o tom, že ji jako malou zneužíval, celou dobu se za to styděla a bála se mi to říct, pokud bych to věděl, zabil bych ho dávno, klidně to vezmu na sebe, tvoje ruce byly mými, chlapče, jsem z toho nešťastný,“ slzy se sedlákovi draly do očí.

„Co byste na sebe bral, otče, já jsem to udělal a já mám za to odpovědnost, je mi opravdu líto těch dětí a ženy, ale nemohl jsem, podváděl celý svět,“ dodal jsem.

„Já tě nenutím, aby ses vrátil, chlapče, za Irinou, to víš, je z toho nešťastná, ale, prosím, zůstaň tady ještě den, doneseme ti oblečení, a i když půjdeš za plot, tak se třeba někdy vrátíš a u mě budeš mít dveře vždycky otevřené.“

Znejistěl jsem a potom se rozhodl, snad jsem to nebyl ani já.

„Dobře, souhlasím a věřím vám, zítra mi donesete to, co budu potřebovat, tedy trochu jídla na dva dny, oblečení podobné maskáčům, kanady spíš desítky, opasek, polní láhev nebo nějakou čturu, pořádné izolované kleště, nejraději dlouhé kloubovky, kožené rukavice, baterku, buzolu nebo kompas, pokud seženete, hodinky a silný ponožky a náčrtek, nějaké drát izolované se svorkovnicemi,“ pochyboval jsem, že si to zapamatují. „Myslím, že je to rozumný, co navrhuje, je vám jasné, že kde jsem, víte akorát vy dva a doufám, že to

tak zůstane. Věci bych tady chtěl mít zítra ráno, nejlépe před rozedněním, jo, ještě nějaký koření, třeba pepř.“

„Dobrá, seženeme ti to, ráno ve čtyři to přinesu, stejně nemůžu ráno spát a bude lepší, když to donesu já,“ přerušil Irenina otce nabídkou Ivan. Dal jsem mu klíček s tím, aby si mohl odemknout, že mně bude jasné, že to bude někdo z nich. Souhlasili. Obrátil jsem se na otce.

„Irině prosím nic neříkejte, bude to tak lepší, protože ani sám nevím, co bude a nebude, prostě o mně nevíte, spíš jí řekněte, že ..., nebo jí radši neříkejte nic, pokud se vás nebude ptát, je mi to líto, moc líto.“ Měl jsem na krajíčku.

„I mně je to líto, chlapče, všechno přebolí, všechno odroste jako bolavý nehet,“ smutně dodal a slzy mu stékaly po tváři.

„Už byste měli jít,“ pokynul jsem hlavou a bylo vidět, jak ho to bolelo. Neřekl mi ani slovo, jak sám slíbil, nepřesvědčoval mě, nečinil žádný nátlak, jeho životní zkušenost ošlehaná bičem a prací mu říkala totéž. Bylo načase se rozejít. Díval jsem se, jak tiše splynuli s lesem směrem k vesnici, a najednou jsem byl sám.

Něco bych měl dělat, ale co? Topit jsem nechtěl, svítit taky ne. Rozhodl jsem se, že zkusím tak kilometr, možná dva lesem, na-nečisto. Čas a doba byla stejná jako zítra. Šel jsem opatrně a šlo to normálně, jako když jsem tudy dřív chodil na houby, ale v noci, v noci je les úplně jinej, dával jsem si pozor na oči a zjistil jsem, že to nebude tak jednoduchý, zejména udržet plánovaný směr. Nebude to tak jednoduchý, jak jsem si představoval. Potřeboval bych opravdu mapu a buzolu, potom by to bylo snad v pohodě. Napadla mne myšlenka, že Ivan mne stejně dva nebo tři kilometry povede, ale zkušenost to byla dobrá. Vrátil jsem se zpátky a sotva jsem svou boudu našel. Natáhl jsem se pohodlně, a nebejt komárů a hladu, bylo vše v naprosté pohodě.

Otec měl pravdu, v hlavě mi vířily myšlenky a znovu jsem si přehrával včerejší den. Jak málo stačí, jak málo vterin stačí na to, aby bylo všechno jinak, abych toho tolik ztratil a byl poznamenán na celý život. Bylo mi smutno a teskno. Díval jsem se na svoje ruce a měl jsem z nich strach. Natáhl jsem se a usínal. Vířící buben myšlenek se točil a točil spoustou otázek a odpovědí, které v tom lepším případě měly drobet z logiky, jakési nosti, nosti.

Lesní duchové radili a přemítali a já jim oponoval a já slyšel spoustu hlasů, jak se chválí samé já, ale nebylo to moje já ... s sen a sen sen en nnnnn ... Zaslechl ... jsemmm ...

...Je lepší spát a snít v lůně náhody než zobrazit a trpět, je lepší se nenarodit, je lepší neexistovat, nevnímat a nerozhodovat, je lepší nebýt ani zvířetem ani tvorem ani stromem ani kamenem, je lepší nemít svobodnou volbu, je lepší nevařit polívku z konfederace bohů, je lepší žít bez naděje i bez lásky, bez řeči zubů, neboť stejnostejné je to a dočasnost a nost není náhoda.

A sen mi našeptával dále:

...já nejsem a nedlužím nikomu vděčnost za to, že vnímám a žiju, nedlužím nikomu za svobodnou volbu, nedlužím nikomu a ničemu, neboť vloženo mi do vínku urputně usilovat o žití, a čím ho ubývá, víc na něm chce se lpět, neboť otázka proč všechna ta polívka je jen chlácholení a zástěrka myslí celku jiného než absolutní neměřitelný ani sám sebou - potom jak a jak trapné je paradigma věčnosti - já jsem si život dobrovolně sám nevybral.

Až moje tělo promění se v prach a sluneční vítr nových sluncí roznese je, stejně bude existovat svědectví, co bude stále k dispozici, aby mohlo přinejmenším obdivovat alespoň samo sebe, svědectví, které znovu a znovu večer umře a ráno se narodí, svědectví, pod kterým se kdysi otáčela země.

Já a já v sobě skrývám hologram věčnosti, bez rozdílu živé i mrtvé, podám svědectví přes třicet dva zubů a zdokumentuji budoucnost tak nicotného vrypu z úhlu omezených. Nic na posloupnosti žízňě není náhodné ani plánované, jen pomněnky paměti rezonují citové obrazy, obrazy nepochopitelného ...

... já jsem pouze zobrazením dočasnosti, jen úložiště potřebného na subatomární komunikaci může rezonovat zdání materiální. Ať se pavoučí sítě o mne starají, ať léčí, ať si klidně vychutnají bolesti těla i jeho myšlení.

Ať napíná tětivy a kmitá se mnou, ať pár písmen má třeba krása a závist bez obsahu, ať jako i smrt nemá otázku blábolů.

Blábola, který nelze roztáhnout. Nost je život nebo svět, nost je kmit – zastaví se než řetězec kmitu nosti znovu zazpívá. Je těžké uchopit čas před náhodou a je těžké si to přiznat i v polívce sublimující, neboť se vznáší v pavučinách.

Lepší tři oči než dvě, lepší dvě oči než jedno, lepší světlo než tma, lepší vidět než cítit. Lepší sbírat drobky od chleba od polívky než být hladem, lepší přát si nesplnitelné než komunikovat s nepochopitelným nost, i lepší nežít než být slepý do věčnosti.

... já, co jsem snědl tu polívku, a v břiše hořký pelyněk provrtá mi střeva. A odpočítávat začne se čas ještě před počítím a zkušenost genů ulomí větvoví stromu a zasazený strom větvovím dolů znovu vykvete jiným, retardovaným údělem.

Já jsem ustanovil zrcadlo sama sobě a uviděl jsem fraktát absolutna, bující coby rakovina, aby vyrostl do víry v černou díru.

V mezihře relativní skutečnosti se něco děje, co musí být anachronismem v nosti. Zdá se bude každému, jak padá, a obklopí ho známá nost, ve které se koupe v myšlenkách zrodu pólů. Proč a komu nebo čím je větvoví, co milostivě nechá květ vykvést a shnít, co bych chtěl slyšet, že je víc než nosti, kdy mohl bych sníst aspoň jeden z časů.

Jen pomněnky paměti v duších budoucích zemřelých blikají ve chvějících se lístcích stromů nečesaného ani nejnepatrnějším kyvadlem. Je to barva penetrace a vztlakovost ke světlu a i černá je barva světla i černá může být barva nevěsty. Je černá, když nevidím, tak aspoň nacpu se drobty, co lepší je než pelyněk v děravých duších dušiček.

Já jsem zabil jako ty, já jsem ty, já tě očaruji jako ty, já nezemřu jako ty, já jsem ... jsme jeden celek ...

Jest to je, počítat poslední vteřiny mého řulpasového života, tak abych zanechal nebo měl moci zanechat stopu své existence. Rozhraní, co posunuje ukazatel přístupu mezi věčnostmi, co je a tím, co není, co vypichuje a kreslí z hologramu žití klenoty, brousí drahokamy trvalejší a objemnější než moje láska.

Já, jen stín na oponě portálu, tak nepatrný, mizející vypráním celku ani ne paprskem, co rodí nepatrný vánek.

Můj Bože, a moje modlitba, lehounký pláč sounáležitosti s tebou, moje láska a moje duše. Teskný je počtář počítající spočítané. Rafičky či rozevřené nůžky, ukazatele přitahující se a splývající v tobě. Jsou spěchající, které mi smutno je opustit živý, a vím, že nakonec zůstanu jen s tebou, má.

A chtěl jsem a chtěl bych se stát tou toliko dobrou vodou, co nosí živiny ve stromě života. Ted' už vím, jaké je to odčítat vteřiny mého tenkého žití, ted' vím, jak zhoupnu se na vlnkách času, a doufám, že ty

jediný, soukromý a pravý necháš mne podat svědectví o tvém mocenství a formě, co brání reálné před imaginárním. Ač sleduješ-li bloudění enté duše na tečně pavučinek zaoponního stavu světla mnohých sluncí.

A dva se spojí v jeden a jeden ve dva a z prostředí chaosu vytvoří řád iniciovaný myšlenkou vzájemné přitažlivosti a sounáležitost, rozpustí se písmenka, ta do protoplazmy kmitů seizmografu, jako by v nich byl detergentem i návodem na další, už kolikáté stvoření. Slzy jiskří mi pravdou mé duše a jsou jediným pojátkem v odrazu paprsku mezi mnou a Tebou.

Já tě prosím a modlím se k tobě ve stejném s mrzákem či sebrancem, abych nemusel stát vždy méněcenný opodál jak prase s krajkovou sukýnkou nevěsty, se spodničkou urousanou od žrádla, a majetnictví, co chvátá do řady na porážku.

A slyšel jsem Zachara, jak se ptá: „Kde jsi, Jene?“

Hlasy lesních dušiček překryl zvuk zámku a otevírající se petlice. Věděl jsem, že je to Ivan, dělal jsem, že spím. Bylo hodně časně, ještě tma, zapálil si cigaretu, což mne trochu nadzdvihlo.

„Ivane, ty vole, musíš tady hulit?“ ozval jsem se. Připomínal mi Cipa po padesáti letech.

„Věděl jsem, že nespíš, pojď, přinesl jsem ti jídlo a něco k pití,“ pomalu začal rozkládat věci na lavici. Měl v podstatě všechno. Začal jsem se oblíkat do přinešených věcí a byl jsem nadmíru spokojen, dokonce maskáčová blůza a čepice, dokonce i buzola a kanady. Navlékl jsem si teplé ponožky, boty mi sedly jako ulité.

„Děkuji, Ivane, je to moc dobrý, ani jsem to nečekal, teď už jsem v pohodě, ještě ten náčrtek a hotovo. Ještě jednou fakt děkuji, jsi dobrý člověk. Doufám, že mi neneseš k pití ještě vlažný mlíko?“ snažil jsem se zažertovat a poplácal jsem ho po rameně. „A co nového ve světě?“

„Jak jsem tak byl v hospodě, to víš, točí se tam řeč jen kolem faráře, on ještě žil a zemřel až při převozu do nemocnice, byl v bezvědomí. Všeobecně panuje domněnka, že spadl ze žebříku, když natíral oltář pozlátkem, a zlámal si vaz. O tobě se nikdo nezmiňoval, nikomu nepřišlo na mysl, že jsi ho zabil.“ Při těch slovech zabil se na mne provinile podíval, jak zareaguji.

„Hele, Ivane, já jsem to předem nepřipravoval, byla to prostě reakce, možná že v tu chvíli jsem ho chtěl zabít, neměl jsem to v plánu,

ani jsem v tu chvíli nevěděl, že obtěžoval děti, třeba v tu chvíli, kdyby něco řekl, to mohlo být jinak, on se mi smál do očí, byl hrdý na to, co proved, těšil se z toho, to, to bylo to nejhorší, to bylo ... to nejhorší. Samozřejmě že toho lituju a asi bych to už neudělal, kdoví, prostě to ve mně bouchlo, kdoví co bych udělal ..." sklonil jsem zrak a odmlčel se.

„Jendo, já vím, ty se musíš rozhodnout, zda půjdeš pryč, nebo zůstaneš, musí to být dneska, nebo nikdy.“ Věděl jsem, že má pravdu.

„Mluvil jsi s Irinou?“ sevřela se mi hrud’.

„Ne, otec jí nic neřekl, jak jste se domluvili. Přejde večer kolem jedenácté, vysvětlí ti situaci a dovede tě až pomalu za čáru, dlouhý roky tam pracoval jako lesní dělník, zná to tam mnohem líp než já,“ popadl dech.

„Co psi, Ivane?“

„Tam, kde tě povede, žádný nebudou, to mi věř, nehleď k tomu, že jsou každou chvíli nemocní, mají je v pohotovosti na ubikacích,“ dodal Ivan a ve mně vzplanulo podezření, že převádění nedělá poprvé.

„Takže my se už neuvidíme?“ zeptal jsem se.

„Pokud nebudeš chtít, tak ne, pokud bys chtěl zůstat, tak máš u mě dveře otevřený,“ řekl Ivan a odmlčel se. Taky neměl rád loučení, i já jsem stěží zadržoval dojetí, zas takovej tvrděák jsem nebyl.

„Já půjdu, Jendo, Bůh tě opatruj, přeju ti hodně štěstí, ty kluku zatracenej,“ a přitiskl se na mne.

„No, nevím, jestli mě bude opatrovat, když jsem ho připravil o služebníka,“ dodal jsem tiše.

„To nebyl jeho služebník, to byl jeho zrádce, Jendo, Bůh to vidí jinak, neboj se, vidí všechno, všecičko a pomůže ti, budu se za tebe modlit, Jendo.“ Nastalo skoro ticho. „Jak se vůbec jmenuješ druhým jménem?“

„Jan Pojer, Jan Igna Pojer, Ivane.“

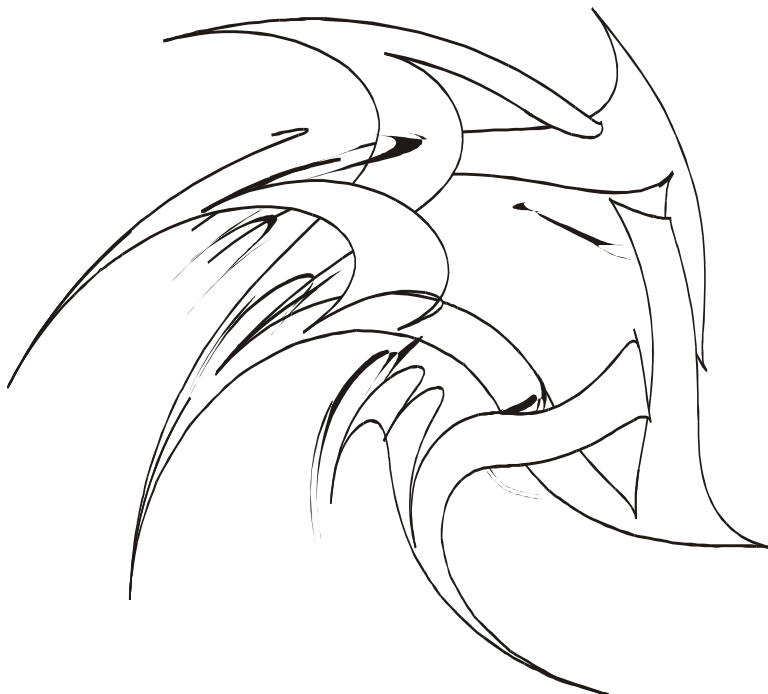
„Tady máš klíček od zámku, zamkni a dej ho pod lavičku,“ podal mi klíček, „druhý jsem dal bratrovi, tak se nelekni, kolem jedenácté by měl být tady. S pánembohem, chlapče, Bůh tě opatruj,“ udělal nade mnou kříž, podal mi ruku a odešel. Tak a teď jsem tady zavřenej jako v base, pomyslel jsem si.

Spát už se mi nechtělo, jídla bylo dostatek, uzenej špek, dvě piva, salám, čokoláda, chleba a kozí sýr, stačilo to bohatě na dva dny tak,

jak jsem chtěl. Šel jsem ven na vzduch, proběhl jsem se, natrhal jsem si nějaký materiál na maskování, obešel jsem boudu, zda něco není nápadného, a šel se najíst. Bylo to dlouhé čekání, začal jsem si připouštět i myšlenku, že bych se někdy vrátil. Převládala myšlenka, co bude na druhé straně, němčinu jsem trochu znal, na běžný domluvení by to stačilo.

Čas se příšerně vlekl a já strávil v boudě celý den, snad nejdelší v mém dosavadním životě. Večer už se nachýlil, padla sedmá, osmá a blížila se devátá a já už byl netrpělivý a nastartovaný, chtěl jsem za každou cenu pryč, pryč alespoň z téhle boudy. Za celý den žádná návštěva, kromě brouků vůbec nic, žádní turisti, trempové, zaběhlé děti, jak jsem měl obavy. Byl jsem si téměř jist svou nedotknutelností. O půl desáté jsem slyšel kroky a zarachotil zámek. Nějak brzy, pomyslel jsem si v ten okamžik a schoval se za pytlí s krmivem.

V přítomí, na které si moje oči už zvykly, se objevila jiná postava, než jsem čekal, a ozvalo se: „Jendo, jsi tady?“

Čestmír Oraný
MALÝ JAN - MUŠKÁTOVÝ MĚSÍC

Ilustroval Čestmír Oraný

Vydal a vytiskl Tribun EU s.r.o.
Gorkého 41, 602 00 Brno
v edici Knihovnicka.cz
www.knihovnicka.cz

ISBN 978-80-7399-503-4

V Tribunu EU vydání první
Brno 2008